

CĀNDRA-VYĀKARAṆA
DIE GRAMMATIK DES CANDRAGOMIN.

Abhandlungen

für die

Kunde des Morgenlandes

herausgegeben von der

Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.

XI. Band.

No. 4.

CĀNDRA-VYĀKARAṆA

DIE GRAMMATIK DES CANDRAGOMIN.

SŪTRA, UNĀDI, DHĀTUPĀṬHA.

HERAUSGEGEBEN

VON

BRUNO LIEBICH,

DR. PHIL.

Slob · dpon
Candra · go · mi · la
na · mo

LEIPZIG, 1902

IN COMMISSION BEI F. A. BROCKHAUS.

CĀNDRA-VYĀKARAṆA

DIE GRAMMATIK DES CĀNDRAGOMIN

SŪTRA, UNĀDI-DHĀTUPĀTHA

LEIPZIG, 1895

IN COMMISSION BEI K. A. BIRCHMANN

HERRN PROFESSOR

DR. ALFRED HILLEBRANDT

DEM LEHRER UND FREUND

GEWIDMET.

Vorwort.

Als Prolegomena für diese Ausgabe darf ich wohl verweisen auf meinen bibliographischen Versuch: Das Cāndra-Vyākaraṇa (Nachrichten der Göttinger Gesellschaft 1895 S. 272—321), wo über die vorhandenen Hilfsmittel, teils Originalhandschriften und Fragmente, teils die zwischen 700 und 900 n. Chr. entstandenen Übertragungen ins Tibetische, Auskunft gegeben ist. Das Datum Candragomins wurde von mir (WZfKM. XIII S. 308—315) als zeitgenössisch mit den Einfällen der Hūṇa in Indien nachgewiesen, deren Zeit durch die beiden Zahlen 465 und 544 n. Chr. begrenzt wird. Die Seitenzahlen im folgenden beziehen sich auf die zuerst genannte Abhandlung.

1. Sūtra.

Hier bedeutet

A die Text-Hs. der Asiatic Society zu Calcutta (S. 312);

B die Fragmente der Universitäts-Bibliothek in Cambridge (S. 309—311), B₁ im Original, B₂ die Eggeling'sche Kopie im India Office. Das durch Bendall nach Cambridge gebrachte Fragment (S. 310) hat jetzt die Signatur Ms. Add. 2192;

C die Commentar-Hs. in der Bibliothek des Mahārāja in Kathmandu, Nepal (S. 313—315);

T die tibetische Übersetzung im 116. Bande des Tanjur (S. 280—283).

Jedem Sūtra ist die Entsprechung aus Panini oder dem Bhāṣya beigelegt. Wo eine solche Entsprechung fehlt, wie z. B. bei I, 3, 98.99, ist Candra selbst unsre älteste Autorität für das betreffende Sūtra, vorausgesetzt, dass ich die Regel im Bhāṣya nicht doch übersehen habe, was bei dem Fehlen eines Registers allerdings nicht ausgeschlossen ist. In diesen Fällen

ist durch Anführung der Candra-Vṛtti oder auch (z. B. I, 1, 151) durch Hinweis auf die Kāśikā, die ja ihrerseits dieses Neue aus Candra meist aufgenommen hat, ohne die Quelle zu nennen, der Sinn der Regel klar gemacht. Die ganze Vṛtti schon zugleich mit dem Sūtra zu edieren war nicht angängig, weil dazu ein alphabetisches Verzeichnis der Sūtra, der Wurzeln und überhaupt die Hilfsmittel nicht gut zu entbehren waren, die erst durch die gegenwärtige Ausgabe geschaffen werden. Doch würde ich allerdings gern eine Ausgabe der Candra-Vṛtti folgen lassen, womöglich mit Übersetzung und Erklärung aller schwierigen Stellen. Die zuerst von Eggeling (vgl. S. 310), dann auch von mir (S. 314) geäußerte Vermutung, dass Candragomin selbst Verfasser der Vṛtti sei, hat sich inzwischen durch sichere Zeugnisse bestätigt, die ich bei passender Gelegenheit veröffentlichen werde.

2. Uṇādi.

Vom Candra-Uṇādi konnte ich 1895 Text und Commentar nachweisen, aber nur in tibetischer Übersetzung (S. 299—302). Die vorliegende Ausgabe wurde ermöglicht durch eine Enquete nach Candra-Handschriften, welche der Mahārāja von Nepal (auf meine Bitte, durch gütige Vermittlung des Herrn Prof. Sylvain Lévi in Paris) vor zwei Jahren anstellen liess. Als Resultat dieser Nachforschung, für welche sich der Bruder des Mahārāja, Exc. Deb Shumsher Jung, in dankenswerter Weise persönlich interessierte, erhielt ich u. a. eine Palmblatt hs. mit der Aufschrift **उणादिवृत्तिव्याकरण**. Diese Hs. (undatiert, mit Schrift des 13.—14. Jh.) erwies sich als identisch mit dem obigen Commentar im Tanjur. Allerdings ist sie unvollständig; sie reicht nur bis Up. II, 103 und auch vorn fehlen einzelne Blätter. Zur Ergänzung der Lücke am Schluss sind zwei Blätter einer andern Hs. beigelegt, welche die Sūtra von III, 7 bis Ende, ohne Commentar, enthalten. Aber diesen Mängeln liess sich mit Hilfe der lücken- und tadellos erhaltenen Tanjur-Version zuverlässig abhelfen; man vergleiche zum Belege dafür die teilweise Rückübersetzung, die ich schon 1895, ohne Kenntnis des Originals, gegeben habe (S. 299. 301).

Die Uṇādi-Worte sind von Candragomin unabhängig von

Panini angeordnet (S. 299), auch vielfach anders abgeleitet, sodass hier eine Anführung der Parallelsūtra wenig förderlich wäre. Statt dessen habe ich aus dem Commentar die fertigen Uṇādiworte mit Paraphrase beigegeben. Diese Paraphrasen sind, wie bereits bemerkt (S. 301), auch im Tanjur in Sanskrit geblieben, nur mit tibetischen Glossen versehen worden. T₁ bezeichnet hier das tibetische Uṇādi (No. 3725 b), T₂ die tibetische Uṇādi-Vṛtti (No. 3726), Ms. dieselbe im Original.

3. Der Dhātupāṭha.

Für die 'Wurzellese' des Candra-Systemes standen mir zunächst die drei Versionen im Tanjur zu Gebote, deren gegenseitiges Verhältnis ich S. 303—305 charakterisiert habe. In der vorliegenden Ausgabe ist T₁ oder T schlechtweg = Tanjur No. 3724, T₂ = No. 3728, T₃ = No. 3727. Dazu kamen die beiden S. 315/6 erwähnten Cambridger Handschriften, Add. 1162 und Pūrṇacandra's Dhātupārāyaṇa (jetzt Add. 2121), mir damals nur aus der Aufführung im Katalog bekannt, deren Benützung mir seither durch die Liberalität der Cambridger Bibliotheksverwaltung verstattet wurde; sechstens ein Ms. aus Nepal, und endlich die Zitate in der Uṇādi-Vṛtti (S. 301).

Trotz dieses verhältnismässigen Reichtums an Hilfsmitteln blieben mir hier öfter Bedenken über die richtige Lesart als bei den beiden anderen Texten, wie dies durch die zahlreicheren textkritischen Anmerkungen zum Ausdruck kommt. Die Ausgabe beruht in erster Linie auf dem Cambridger Cod. 1162¹⁾ und auf Tanjur No. 3724, die gut zusammengehen, bis auf eine Abweichung im zehnten Kapitel (vgl. die Anm. zu X, 73).

Pūrṇacandra's Dhātupārāyaṇa, das nur in dieser einen Hs. erhalten ist²⁾, weicht in der Disposition von der erheblich

¹⁾ Add. Ms. 1162. Palmblatt, 18 fol., 5 Zeilen auf der Seite, vollständig. Nepalesische Schrift. Datirt Samvat 476 (A. D. 1356). — Candra-Dhātupāṭha.

²⁾ Add. Ms. 2121. Palmblatt, 73 fol., 6 Zeilen auf der Seite, unvollständig. Vorhanden Blatt 1—60, 62—71 und drei einzelne. Nordindische Schrift, älter als von Cod. 1162. Ohne Datum. Auf Blatt 71: ācāryaPūrṇacandraraci(te) dhātupārāyaṇe curādilaṭ parisamāptaḥ. — Pūrṇacandra's Dhātupārāyaṇa, ein Commentar zum Candra-Dhātupāṭha.

jüngeren Mādhavīya-Dhātuvṛtti dadurch ab, dass es nicht die einzelnen Wurzeln an einer Stelle vollständig, sondern vielmehr die einzelnen Tempora und Modi (Laṭ, Liṭ, Luṭ etc.) für sich behandelt, aber diese fortlaufend durch alle Klassen. Da mit Blatt 71 curāḍilaṭ (das Praesens der X. Klasse) schliesst, so enthält das Fragment den Text des Dhātupāṭha vollständig mit Ausnahme eines Teils der VII. Klasse (Blatt 61), doch sind einige Blätter schwer lesbar. Pūrṇacandra, obgleich in der Terminologie sich Candra anschliessend, zeigt im einzelnen manche Abweichungen, die sich als Contamination mit andern Systemen (Panini und Kātantra) erkennen lassen.

Die Hs. aus Nepal (in der Ausgabe Cod. Nepal.) ist auf nepalesischem Papier geschrieben und datiert Samvat 799 (A. D. 1679). Sie ist vollständig auf 21 Blättern, schliesst sich aber der Kātantra-Rezension des Cāndra-Dhātupāṭha an (vgl. Tanjur No. 3727 und S. 305. 316) und war mir darum selten von Nutzen, obgleich ich sie natürlich überall verglichen habe.

Die eingeklammerten Zahlen beziehen sich auf den Dhātupāṭha in Böhrtlingk's Panini-Ausgabe von 1887. —

Die Mühe des Registers ist mir erleichtert worden durch die Geschicklichkeit und Intelligenz des Setzers, Herrn Gustav Lälus, der das Verzeichnis der Sūtra direkt aus Devanāgarī in Antiqua gesetzt und mir dadurch eine nochmalige Abschrift erspart hat. Einige im Text stehen gebliebene Druckfehler sind hier berichtet, sodass das Verzeichnis zugleich als Errata dient.

In der Transkription war ich an die Beschlüsse der DMG gebunden. Die Titelvignette ist nach der Figur im Londoner Tanjur Band 116 (vgl. S. 280) durch Herrn Adolf Rost in getreuer Nachbildung hergestellt.

Breslau, den 9. Mai 1902.

B. Liebich.

नमो बुद्धाय ॥

१ भू सत्तायाम् । (1)	१७ तर्द हिंसायाम् । (59)
२ चिती संज्ञाने । (39)	१८ अर्द गती । (56)
३ अत सातत्यगमने । (38)	१९ खर्द दशने । (61)
४ च्युतिर् आसेचने । (40)	२० अति अदि बन्धने । (62. 63)
५ झ्युतिर् चरणे । (41)	२१ इदि परमैश्वर्ये । (64)
६ कुथि पुथि लुथि हिंसायाम् ।	२२ विदि अवयवे । (65)
(44—46)	२३ णिदि कुत्सायाम् । (66)
७ मन्थ विलोडने । (43)	२४ टुनदि समृद्धौ । (67)
८ षिधु गत्याम् । (48)	२५ चदि आल्हादने । (68)
९ षिधू शिष्टौ । (49)	२६ चदि चेष्टायाम् । (69)
१० खाद् भक्षणे । (50)	२७ कदि क्रदि क्कदि आह्वाने ।
११ खद स्थितौ । (51)	(70—72)
१२ वद स्त्रिये । (52)	२८ क्कदि परिदेवने । (73)
१३ गद वचने । (53)	२९ शुन्ध शुद्धौ । (74)
१४ रद विलेखने । (54)	३० फक्क नीचैर्गती । (119)
१५ णद नर्द गर्द शब्दे । (55.	३१ तक हसने । (120)
57. 58)	३२ तकि छक्कजीवने । (121)
१६ कर्द कुत्सिते शब्दे । (60)	३३ शुक गती । (123)

11. So nach Pūrṇacandra und T gnas · pa · lao.

13. Pūrṇacandra vadane.

३४ बुक्क भषणे । (122)	३९ युगि जुगि वुगि वर्जने । (167—169)
३५ कक्ख हसने । (124)	
३६ ओखृ राखृ लाखृ द्राखृ ध्राखृ शोषणे । (125—129)	४० दधि पालने । (171)
३७ शाखृ झाखृ व्याप्तौ । (130. 131)	४१ लधि शोषणे । (172)
३८ उख णख वख मख रख लख रखि लखि इखि ईखि वल्ग वल्गि रगि लगि अगि वगि मगि तगि त्वगि त्रगि अगि झगि इगि रिगि लिगि गत्यर्थाः । (132. 138. 134. 136. 140. 142. 141. 143. 145. 146. 152. vlagi fehlt. 153—160. 162—165)	४२ घग्घ हसने । (170)
	४३ शिधि आघ्राणे । (174)
	४४ शुच शोके । (198)
	४५ कुच शब्दे । (199)
	४६ कुन्च गतौ । (201)
	४७ कुन्च कौटिल्ये । (200)
	४८ लुन्च अपनयने । (202)
	४९ अन्च वन्च मन्च चन्च तन्च लन्च मुन्च लुन्च मुच लुच गत्यर्थाः । 203. 204. mancu fehlt. 205—211)

34. Pūrṇacandra hat bhāṣaṇe, in bhāṣaṇe korrigiert.

35. So (mit kkh) beide Hss. und T.

38. Statt valga vlagi bietet Cod. 1162 valgi, T ebenfalls valgi, Pūrṇacandra vlagi mit dem Präsens vlaṅgati. valgi, das selbst unmöglich ist, weist auf eine Form valga, verschrieben unter dem Einfluss der vorhergehenden Formenreihe auf i. Andererseits kann vlagi vlaṅgati nicht wohl aus valga valgati entstellt sein. Ich vermute daher, dass im Original beide Formen wie oben nebeneinander standen und von den Kopisten in verschiedener Weise entstellt wurden.

39. Ob vugi oder bugi gemeint ist, ist nicht zu entscheiden, da die nepalesischen Hss. beide Laute durch dasselbe Zeichen व (mit dem Lautwert b) wiedergeben. Das Tibetische hat zwar für v ein besonderes Zeichen, verwendet es aber nur selten.

५० युचु ग्लुचु कुजु खुजु सेये । (212—215)	६५ अर्ज सर्ज अर्जने । (242. 243)
	६६ गर्ज शब्दे । (244)
५१ ग्लुन्चु षस्ज गतौ । (216. 217)	६७ तर्ज भर्त्सने । (245)
५२ अर्च पूजायाम् । (219)	६८ खर्ज मार्जने । (247)
५३ स्नेह अव्यक्ते वचने । (220)	६९ तेज पालने । (249)
५४ लह लोह लक्षणे । (221. 222)	७० गज मदे । (265)
	७१ खज मन्थे । (250)
५५ वाह्नि इच्छायाम् । (223)	७२ खजि गतिवैकल्ये । (252)
५६ आह्नि आयामे । (224)	७३ एज कम्पने । (253)
५७ ह्रीह लज्जायाम् । (225)	७४ टुओस्फूर्जा वज्रनिष्पेधे । (254)
५८ ङ्ग्रीह कौटिल्ये । (226)	७५ चि चये । (255)
५९ मुर्हा मोहे । (227)	७६ चीज कूज गुजि अव्यक्ते शब्दे । (256)
६० स्फूर्हा विसृता । (228)	७७ लज लाजि लाज लजि भर्त्सने । (257. 260. 259. 258)
६१ युह प्रमादे । (229)	७८ जज जि युजे । (261. 262)
६२ उहि उज्जे । (230)	७९ तुज तुजि हिंसायाम् । (263. 237. 233. 239)
६३ उही विवासे । (231)	264)
६४ धृजि ध्रजि ध्वजि गतौ । (237. 233. 239)	

53. Pūrṇacandra avyaktavacane.

63. Es ist vivāsa 'Aufleuchten' gemeint.

68. Cod. 1162 karjja | kharjja | vyathane; Pūrṇacandra: karja vyathane iti pārāyaṇe | karjati || kharja mārjane | kharjati; T nur kha · rja · brduṇ · ba · lao (= to beat, strike).

69. Nur in T (te · ja · skyoṇ · ba · lao), fehlt in Cod. 1162 und bei Pūrṇacandra.

70 fehlt bei Pūrṇacandra.

74. Die Länge des u wird von Pūrṇacandra ausdrücklich bezeugt.

८० गज गजि गृज गृजि मुज मुजि शब्दार्थाः । (265—270)	९३ भट भृती । (329)
८१ अज वज व्रज गती । (248. 271. 272)	९४ तट उच्छाये । (330)
८२ शौटृ गर्वे । (310)	९५ खट काङ्क्षये । (331)
८३ यौटृ संबन्धे । (311)	९६ नट नृती । (332)
८४ मेटृ स्नेटृ उन्मादने । (314. 312)	९७ हट दीप्तौ । (334)
८५ कटे वरणे । (315)	९८ षट अवयवे । (335)
८६ रट परिभाषणे । (319)	९९ लुट विलोदने । (336)
८७ लट बाल्ये । (320)	१०० चिट प्रेष्टे । (337)
८८ शट विशरणे । (321)	१०१ विट शब्दे । (338)
८९ वट वेष्टने । (322)	१०२ बिट आक्रोशे । (339)
९० खिट उत्तासने । (324)	१०३ एट हेट विवाधायाम् । (343 und vgl. 286)
९१ शिट षिट अनादरे । (325. 326)	१०४ अट इट पट कटि कटी इ गती । (317. 340. 318. 341. 342. i fehlt)
९२ जट झट पिट संघाते । (327. 328. 333)	१०५ मडि भूषायाम् । (344)
	१०६ कुटि वैकल्ये । (345)
	१०७ मुटि प्रमर्दने । (346)

80. Die Bemerkung Mādhava's: mrjamrjiti Svāmicandrau findet durch meine Hss. keine Bestätigung.

82. gatau bei Böhlingk ist Druckfehler.

84. Pūrṇacandra mreṭṭ für meṭṭ.

87. So nach T₁ und T₂. Cod. 1162 und Pūrṇacandra addunt ca.

96. Alle sechs Quellen schreiben naṭa mit dentalem n. — nṛtau mit einem t ist gut bezeugt; die Bildung ist, da das nur vedische Nomen nṛti nicht inbetracht kommt, wie asa bhuvi (II, 25).

108. So Cod. 1162 und T; Pūrṇacandra ursprünglich ebenfalls cuṭi, aber in cuṭi korrigiert. Durgasiṃha (Cod. Nepal. und T₃) hat cuṭa, wie Mādhava angiebt.

१०८ चुटि अल्पीभावे । (347)	१२४ चुट्ट हावकरणे । (370)
१०९ मुडि खण्डने । (348)	१२५ अट्ट अभियोगे । (371)
११० वटि विभाजने । (351)	१२६ क्रीड्ट विहारे । (373)
१११ रुटि लुटि स्तेये । (349. 350)	१२७ तुड्ट तोडने । (374)
११२ स्फट स्फुटिर् विशरणे । (352)	१२८ हड्ट हौड्ट गती । (375. 376)
११३ पट उच्चारणे । (353)	१२९ रौड्ट अनादरे । (377)
११४ वट स्थौल्ये । (354)	१३० लौड्ट उन्मादे । (379)
११५ मट निवासे । (355)	१३१ अड उद्यमे । (380)
११६ कट छच्छजीवने । (356)	१३२ लड विलासे । (381)
११७ हट बलात्कारे । (358)	१३३ कड मदे । (383)
११८ रुट लुट उपघाते । (359. 360)	१३४ कट्ट कार्कशे । (372)
११९ पिट हिंसायाम् । (362)	१३५ गडि वदनैकदेशे । (384)
१२० शट कैतवे च । (363)	१३६ गुपू रचणे । (422)
१२१ शुटि कुटि गुटि शोषणे । (367. 365. guṭhi fehlt)	१३७ धूप संतापे । (423)
१२२ लुटि आलस्ये । (366)	१३८ रप लप जप जल्प वचने । (428. 429. 424. 425)
१२३ रुटि लुटि गती । (368. 369)	१३९ चप सान्त्वने । (426)
	१४० षच समवाये । (1046)
	१४१ चुप मन्दायां गती । (430)

121. So übereinstimmend Cod. 1162, T₁ und T₂. Pūrṇacandra om. guṭhi.

128. So nach Pūrṇacandra. Cod. 1162 huṭṭ hauṭṭ, T hu · ḍr · ho · ḍr.

130. Cod. 1162 unmāthane.

131 wird zitiert Uṇādivṛtti I, 47 für āḍu.

140. So beide Hss. und T.

१४२ तुप तुन्प चुप चुन्प तुफ तुन्फ	१५२ कनी दीप्तौ । (488)
चुफ चुन्फ खभु खन्भु हिं-	१५३ एन वन कल शब्दे । (489.
सार्थाः । (431—438.	490. 526)
457. 458)	१५४ षण संभक्तौ । (492)
१४३ बर्फ रफ रफि अर्ब पर्व खर्व	१५५ अम द्रम हन्य मीमृ गतौ ।
गर्व शर्व पर्व चर्व गतौ ।	(493. 494. hamya fehlt.
(barpha fehlt. 440—443.	496)
448—452)	१५६ चमु कमु जमु झमु अदने ।
१४४ कुबि क्वादने । (453)	(497—499. 501)
१४५ चुबि वक्तसंयोगे । (456)	१५७ क्रमु पादविहरणे । (502)
१४६ शुन्भ भाषणे । (460)	१५८ मव्य बन्धने । (541)
१४७ अण रण वण भण मण कण	१५९ घूर्त्स ईर्त्त्य ईर्ष्य ईर्ष्यार्थाः ।
क्लण व्रण भ्रण ध्रण ध्वन	(śūrksma fehlt. 543. 544)
शब्दार्थाः । (471—479.	१६० हय हर्य गतौ । (545. 547)
487. 881)	१६१ शुच्यी अभिषवे । (546)
१४८ ओणु अपनयने । (482)	१६२ फला विशरणे । (549)
१४९ शोणु वर्णे । (483)	१६३ मील स्मील क्षील निमेषणे ।
१५० ओणु संघाति । (484)	(550. 552. 553)
१५१ पेणु गतौ ।	१६४ पील प्रतिष्ठायाम् । (554)

143. T addit karba hinter parba.

144. Pūrṇacandra āchādane. Dann folgt: lubi tubi ardane, bei Pūrṇacandra mit dem Zusatz: iti pārāyaṇe, fehlt in T₂, also ursprünglich nicht bei Candra.

147. dhraṇa fehlt in Cod. 1162, in T dafür dhaṇa.

151. Pūrṇacandra painṛ.

154. Pūrṇacandra: naimittiko ṇakāraḥ | sanati.

155. T an dritter Stelle ha · mma.

161. Pūrṇacandra: abhiṣavaḥ snānaviśeṣaḥ.

१६५ नील वर्णे । (555)	१८५ शल श्ल आशुगमने । (582.
१६६ शील समाधौ । (556)	583)
१६७ कील बन्धे । (557)	१८६ खोरु गतिप्रतिघाति । (584)
१६८ कूल वरणे । (558)	१८७ धोरु गतिचातुर्ये । (585)
१६९ शूल रुजायाम् । (559)	१८८ त्सर क्कसगतौ । (586)
१७० तूल निष्कर्षे । (560)	१८९ क्कर हर्कने । (587)
१७१ पूल संघाति । (561)	१९० अश्र वश्र मश्र चर गत्यर्थाः ।
१७२ मूल प्रतिष्ठायाम् । (562)	(588—591)
१७३ फल निष्पत्तौ । (563)	१९१ छिवु छिवु निरसने । (592.
१७४ चुल्ल हावकरणे । (564)	599)
१७५ फुल्ल विकसने । (565)	१९२ जि जये । (593)
१७६ चिल्ल शैथिल्ये । (566)	१९३ जीव प्राणधारणे । (594)
१७७ शिल्ल गतौ ।	१९४ पीव मीव नीव तीव स्त्रील्ये ।
१७८ वेलृ चेलृ केलृ खेलृ शेलृ षेलृ	(595. 596. 598. 597)
चलने । (568—571. 576)	१९५ उर्वी तुर्वी शुर्वी दुर्वी धुर्वी
१७९ षेलृ फेलृ गतौ । (574. 575)	हिसार्थाः । (600—604)
१८० स्खल चलने । (577)	१९६ मुर्वी बन्धने । (606)
१८१ खल संचये च । (578)	१९७ गुर्वी उद्यमे । (605)
१८२ गल अदने । (579)	१९८ पूर्व पर्व मर्व पूरणे ।
१८३ पल गतौ । (892)	(607—609)
१८४ दल विशरणे । (581)	१९९ चर्व अदने । (610)

165. Pūrṇacandra ṇīla.

177. So beide Hss. und T.

178. T₁ und T₂ addunt gelṛ hinter khelṛ.

184. Uṇādivṛtti I, 64 dala vidāraṇe.

186. 187. Ich gebe die Gruppe ṛṛ in der Schreibung der Mss.

- २०० कर्व खर्व गर्व दर्पे । (612—614)
 २०१ अर्व शर्व भर्व हिंसायाम् । (615. 616. 611)
 २०२ इवि व्याप्नौ । (618)
 २०३ पिवि मिवि निवि सेचने । (619—621)
 २०४ हिवि दिवि धिवि प्रीण-
 नार्थाः । (622—624)
 २०५ रिवि रवि धवि गत्वर्थाः । (626—628)
 २०६ क्वि हिंसायाम् । (629)
 २०७ मव बन्धने । (630)
 २०८ अव रचणे । (631)
 २०९ घुषिर् शब्दे । (683)
 २१० अन्नू व्याप्नौ । (684)
 २११ तन्नू त्वन्नू तनूकरणे । (685. 686)
 २१२ उन्न सेचने । (687)
 २१३ रन्न पालने । (688)
 २१४ णिन्न चुम्बने । (689)
 २१५ तृन्न स्तृन्न णन्न गतौ । (690—692)
 २१६ वन्न रोषे । (693)
 २१७ मन्न संघाते । (694)
 २१८ त्वन्न त्वचने ।
 २१९ मूर्न्न अनादरे । (697)
 २२० कान्नि वाक्नि मान्नि काङ्क्ष-
 याम् । (698—700)
 २२१ द्राक्नि ध्राक्नि ध्वाक्नि घो-
 रवाशिते च । (701—703)
 २२२ चूष पाने । (704)
 २२३ तूष तुष्टौ । (705)
 २२४ पूष वृद्धौ । (706)
 २२५ मूष स्तेये । (707)
 २२६ षूष प्रसवे । (710)
 २२७ भूष अलंकारे । (712)
 २२८ ऊष रुजायाम् । (714)
 २२९ ईष उज्जे । (715)
 २३० कष शिष जष झष वष मष
 रुष रिष यूष जूष हिंसा-
 याम् । (716. 718—720. 722—725. 711)
 २३१ भष भर्त्सने । (726)
 २३२ उष दाहे । (727)

203. nivi mit dentalem n beide Hss. und T.

219. anādare omnes, T śūrkaṣa.

221. Hss. ghoravāsīte.

- २३३ जिषु विषु मिषु सेचने । (728—730)
 २३४ पुष पुष्टौ । (732)
 २३५ त्रिषु क्षिषु प्रुषु स्तुषु दाहे । (733—736)
 २३६ पृषु वृषु सेचने । (737. 738)
 २३७ मृषु सहने । (739)
 २३८ घृषु संहर्षे । (740)
 २३९ हृषु अलीके । (741)
 २४० तुष हृष लृष रस शब्दे । (745)
 २४१ जर्त्स चर्च झर्त्स परिभाषणे । (748—750)
 २४२ लस क्रीडायाम् । (746)
 २४३ पिस्स पेस्स गतौ । (751. 752)
 २४४ घस्स अदने । (747)
 २४५ हसे हसने । (757)
 २४६ णिश्च समाधौ । (758)
 २४७ मश्च मिश्च शब्दे । (760. 759)
 २४८ वश्च गतौ ।
 २४९ शश्च स्तुतगतौ । (762)
 २५० शस्स हिंसायाम् । (763)
 २५१ शन्सु स्तुतौ । (764)
 २५२ चह परिकल्कने । (765)
 २५३ रह परित्यागे । (767)
 २५४ रहि गतौ । (768)
 २५५ दृह दृहि वृह वृहि वृद्धौ । (769—772)
 २५६ वृहिर् शब्दे । (772)
 २५७ तुहिर् दुहिर् अर्दने । (773. 774)
 २५८ अर्ह मह पूजायाम् । (776. 766)
 २५९ घेष्ट पाने । (951)
 २६० ग्लै हर्षक्षये । (952)
 २६१ स्त्रै गात्रविनामे । (953)
 २६२ वी न्यङ्करणे । (954)
 २६३ द्वै स्वप्ने । (955)
 २६४ प्रै दीप्नौ । (956)

235. Pūrṇacandra śiṣu für śriṣu.

238. So (saṃphaṛṣe) beide Hss.

239. Uṇādivṛtti I, 26 hr̥ṣu alikye.

248. ? So übereinstimmend Cod. 1162 und T; Pūrṇacandra dagegen śava gatau | śavati. śava gatau zitiert Uṇādivṛtti II, 60.

249. Cod. 1162 plutigatau.

264. So nach Cod. 1162 und T gsal · ba · lao.

२६५ धी स्मृ चिन्तायाम् । (957. 980)	२८७ शु सु दु द्रु गती । (śu fehlt. 987. 991. 992)
२६६ कै गै रै शब्दे । (964. 965. 958)	२८८ शु प्रसवे । (988)
२६७ छी स्तृ संघाते च । (959)	२८९ जि जि अभिभवे । (993. 994)
२६८ खि खदने । (960)	२९० तृ स्रवने । (1018)
२६९ क्षि क्षि चये । (961—963)	२९१ क्षिदा अव्यक्ते शब्दे । (1027)
२७० श्रि स्त्रि पाके । (966. 967)	२९२ स्कन्दिर् गती । (1028)
२७१ पि ओवि शोषणे । (968. 969)	२९३ यभ मैथुने । (1029)
२७२ छि वेष्टने । (970)	२९४ णम प्रहृत्वे शब्दे च । (1030)
२७३ दैप शोधने । (971)	२९५ गम् सृष्टु गती । (1031. 1032)
२७४ पा पाने । (972)	२९६ यमु उपरमे । (1033)
२७५ घ्रा गन्धोपादाने । (973)	२९७ तप संतापे । (1034)
२७६ घ्ना शब्दे । (974)	२९८ त्यज हानौ । (1035)
२७७ छा गतिनिवृत्तौ । (975)	२९९ षञ्ज सङ्गे । (1036)
२७८ म्ना अभ्यासे । (976)	३०० दृशिर् प्रेक्षणे । (1037)
२७९ दाण दाने । (977)	३०१ दन्श दशने । (1038)
२८० कृ कौटिल्ये । (978)	३०२ कृष विलेखने । (1039)
२८१ स्मृ शब्दे । (979)	३०३ दह भस्मीकरणे । (1040)
२८२ द्रु वरणे । (981)	३०४ मिह सेचने । (1041)
२८३ स्र गती । (982)	३०५ कित निवासे । (1042)
२८४ ऋ प्रापणे । (983)	अतडानाः ।
२८५ गृ घृ सेचने । (984. 985)	३०६ एध वृद्धौ । (2)
२८६ धृ हर्षने । (986)	३०७ सार्ध संहर्षे । (3)

269. Pūrṇacandra sai für šai.

३०८ गाधृ प्रतिष्ठायाम् । (4)	३२९ नाधृ नाधृ विधृ वेधृ या- चने । (6. 7. 33. 34)
३०९ बाधृ विलोडने । (5)	
३१० दध धारणे । (8)	३३० अथि शैथिल्ये । (35)
३११ स्कुदि आप्रवणे । (9)	३३१ यथ कौटिल्ये । (36)
३१२ श्विदि शैत्ये । (10)	३३२ कथ स्याधायाम् । (37)
३१३ वदि अभिवादने । (11)	३३३ शीकृ सेचने । (75)
३१४ भदि कल्याणे । (12)	३३४ लोकृ दर्शने । (76)
३१५ मदि जाड्ये । (13)	३३५ श्लोकृ संघाते । (77)
३१६ स्पदि किञ्चिच्चलने । (14)	३३६ द्रेकृ ध्रेकृ वृद्धौ । (78. 79)
३१७ क्लिदि परिदेवने । (15)	३३७ रेकृ शङ्कायाम् । (80)
३१८ मुद हर्षे । (16)	३३८ सेकृ सेकृ अकृ स्रकृ गत्वर्थाः । (81. 82. śrakṛ ślakṛ fehlt)
३१९ दद दाने । (17)	३३९ शकि शङ्कायाम् । (86)
३२० ष्वद स्वाद स्वर्द आस्वादने । (18. 28. 19)	३४० अकि लक्षणे । (87)
३२१ उर्द माने । (20)	३४१ वकि कौटिल्ये । (88)
३२२ कुर्द खुर्द गुर्द क्रीडायाम् । (21—23)	३४२ मकि मण्डने । (89)
३२३ षूद चरणे । (25)	३४३ कक लौल्ये । (90)
३२४ ह्राद शब्दे । (26)	३४४ कुक वृक आदाने । (91. 92)
३२५ ल्लादी सुखे च । (27)	३४५ चक तृप्ता । (93)
३२६ पर्द कुत्सिते शब्दे । (29)	३४६ ककि श्वकि चकि ढौकृ चौकृ ष्वक्त वक्त मक्त टिकृ टीकृ रधि लधि गत्व- र्थाः । (94. 96—104. 107. 108)
३२७ यती प्रयत्ने । (30)	
३२८ युतृ जुतृ भाषणे । (31. 32)	

309. Pūrṇacandra loṭane | loṭanam pratighātaḥ.

328. So nach Cod. 1162 und T (skad · lao).

- ३४७ अघि वघि गत्याक्षेपे । (109. 110)
 ३४८ मघि कैतवे च । (112)
 ३४९ राघु लाघु सामर्थ्ये । (113. 114)
 ३५० द्राघु आयासे च । (117)
 ३५१ स्नाघु कत्यने । (118)
 ३५२ वर्च दीप्ता । (175)
 ३५३ लोचु दर्शने । (177)
 ३५४ षच सेचने । (176)
 ३५५ शचि श्वचि गतौ । (saci fehlt. 180)
 ३५६ कच बन्धने । (181)
 ३५७ कचि दीप्ता । (182)
 ३५८ मचि धारणे । (186)
 ३५९ मच मुचि कल्कने । (184. 185)
 ३६० पचि व्यक्तीकरणे । (187)
 ३६१ घृच प्रसादे । (188)
 ३६२ ईज ऋज गतौ । (196. 189)
 ३६३ ऋजि भृजी भर्जने । (190. 191)
 ३६४ एज रेज भ्रेज भाज दीप्ता । (192. 195. 193. 194)
 ३६५ अट्ट अतिक्रमे । (273)
 ३६६ वेष्ट वेष्टने । (274)
 ३६७ चेष्ट चेष्टायाम् । (275)
 ३६८ गोष्ट लोष्ट संघाते । (276. 277)
 ३६९ घट्ट चलने । (278)
 ३७० स्फुट विकसने । (279)
 ३७१ अठि गतौ । (280)
 ३७२ वठि एकचर्यायाम् । (281)
 ३७३ मठि कठि शोके । (282. 283)
 ३७४ मुठि पलायने । (284)
 ३७५ एठ हेठ विबाधायाम् । (286. 285)
 ३७६ हिडि गतौ । (287)
 ३७७ ऊडि पिडि संघाते । (288. 293)
 ३७८ कुडि दाहे । (289)
 ३७९ वडि मडि वेष्टने । (290. 291)
 ३८० भडि परिभाषणे । (292)
 ३८१ मुडि मार्जने । (294)
 ३८२ तुडि तोडने । (295)
 ३८३ भुडि भरणे । (296)

354. So beide Hss. und T ('dor · ba · lao'); wie auch die Uṇādivṛtti zu I, 22. Im Uṇādi wird saktu 'Grütze' davon hergeleitet.

- ३८४ स्फुडि विकसने । (297)
 ३८५ चडि कोपे । (298)
 ३८६ शडि रुजायाम् । (299)
 ३८७ तडि ताडने । (300)
 ३८८ पडि गतौ । (301)
 ३८९ कडि मदे । (302)
 ३९० खडि मन्ये । (303)
 ३९१ होडु अनादरे । (305)
 ३९२ बाडु आस्राये । (306)
 ३९३ द्राडु ध्राडु विशरणे । (307. 308)
 ३९४ स्नाडु स्नाघायाम् । (309)
 ३९५ तिपृ तेपृ छेपृ चरणार्थाः । (385. 386. 388)
 ३९६ ग्लेपृ दैन्ये । (390)
 ३९७ दुवेपृ कम्पने । (391)
 ३९८ केपृ गेपृ ग्लेपृ च । (392—394)
 ३९९ केवृ पेवृ मेवृ रेवृ गतौ । (461—463)
 ४०० चपूष् लज्जायाम् । (399)
 ४०१ कपि चलने । (400)
 ४०२ अवि शब्दे । (403)
 ४०३ रवि लवि अवसंसने । (401. 404)
 ४०४ कवृ वर्णे । (405)
 ४०५ स्त्रीवृ आधार्थ्ये । (406)
 ४०६ बीवृ मदे । (407)
 ४०७ शीभृ कत्यने । (408)
 ४०८ चीभृ च । (409)
 ४०९ रेभृ शब्दे । (410)
 ४१० षभि स्तभि स्तुभि प्रतिबन्धे । (413. 414)
 ४११ जभि जृभि गात्रविनामे । (416)
 ४१२ शल्भ कत्यने । (417)
 ४१३ वल्भ भोजने । (418)
 ४१४ गल्भ धार्थ्ये । (419)
 ४१५ अन्भु प्रमादे । (420)
 ४१६ दृभु स्तम्भे । (421)
 ४१७ घिणि घृणि घृणि ग्रहणे । (461—463)
 ४१८ घृण घूर्ण भ्रमणे । (464. 465)
 ४१९ पन स्तुतौ । (467)
 ४२० पण व्यवहारे । (466)

405. So (mit anlautendem ā) beide Hss.

411. Cod. 1162 jabha für jabhi.

420. Cod. 1162 und Pūrṇacandra addunt ca. Zitiert (ohne ca) Uṇādivṛtti I, 57.

४२१ भाम क्रोधे । (468)	४३८ तेवृ देवृ देवने । (528. 529)
४२२ क्षमूष् सहने । (469)	४३९ षेवृ शेवृ केवृ ग्लेवृ पेवृ
४२३ कम कान्ती । (470)	मेवृ स्नेवृ सेवने । (530.
४२४ अय वय मय चय तय णय	536. 539. 531—535)
रय गतौ । (503. 504.	४४० रेवृ स्रवगतौ । (540)
506—509. 511)	४४१ धुञ् धिञ् संदीपने । (633.
४२५ दय रक्षणे । (510)	634)
४२६ ऊयी तन्तुसंताने । (512)	४४२ वृञ् वरणे । (635)
४२७ पूयी विशरणे । (513)	४४३ शिञ् विद्योपादाने । (636)
४२८ कूयी शब्दे । (514)	४४४ भिञ् याज्ञायाम् । (637)
४२९ क्षायी विधूनने । (515)	४४५ क्लेश बाधने । (638)
४३० स्फायी ओषायी वृद्धौ ।	४४६ दञ् वृद्धौ । (639)
(516. 517)	४४७ दीञ् मौण्ड्ये । (640)
४३१ तायु संताने । (518)	४४८ ईञ् दर्शने । (641)
४३२ श्ल चलने । (519)	४४९ ईष गतौ । (642)
४३३ वल संवरणे । (520)	४५० भाष वचने । (643)
४३४ मल मल्ल धारणे । (522.	४५१ स्पर्श स्नेहने ।
523)	४५२ ग्लिष्ट अन्विच्छायाम् । (645)
४३५ भल भल्ल परिभाषणे । (524.	४५३ येषु प्रयत्ने ।
525)	४५४ जेषु णेषु एषु द्वेषु गतौ ।
४३६ कल संख्याने । (526)	(647—650)
४३७ कल अव्यक्ते शब्दे । (527)	४५५ रेपु अव्यक्ते शब्दे । (651)

439. So nach Pūrṇacandra. Die einzelnen Hss. zeigen starke Abweichungen.

449. Cod. 1162 und T₁ fügen hier ein iṣa gaveṣaṇe (i · ṣa · ḥol · ba · lao).

451. T₁ parśa; fehlt bei Pūrṇacandra.

४५६ काशृ भास् दीप्तौ । (678.	४७४ स्मिङ् विहसने । (996)
655)	४७५ गुङ् अव्यक्ते शब्दे । (997)
४५७ काश् णाश् राश् हेषु शब्दे ।	४७६ गाङ् गतौ । (998)
(654. 656. 657. 652)	४७७ घुङ् कुङ् डुङ् उङ् शब्दे ।
४५८ णस कौटिल्ये । (658)	(1000. 999. 1002. 1001)
४५९ भ्यस भये । (659)	४७८ चुङ् छुङ् ज्युङ् ड्युङ् मुङ्
४६० आङ् शन्सु डच्छायाम् ।	मुङ् रुङ् गतौ । (1004—
(660)	1008)
४६१ यसु ग्लसु अदने । (661. 662)	४७९ धृङ् अवधंसने । (1009)
४६२ ईह चेष्टायाम् । (663)	४८० मेङ् प्रतिदाने । (1010)
४६३ बहि महि वृद्धौ । (664. 665)	४८१ देङ् रक्षणे । (1011)
४६४ अहि गतौ । (666)	४८२ श्रैङ् गतौ । (1012)
४६५ गर्ह गल्ह कुत्सने । (667. 668)	४८३ षैङ् वृद्धौ । (1013)
४६६ बर्ह बल्ह प्राधान्ये । (669.	४८४ चैङ् पालने । (1014)
670)	४८५ पूङ् पवने । (1015)
४६७ स्त्रीह गतौ ।	४८६ मूङ् बन्धने । (1016)
४६८ वेह जेह बाह प्रयत्ने ।	४८७ डीङ् आकाशगमने । (1017)
(674—676)	४८८ गुप गोपने । (1019)
४६९ द्राह निद्राक्षये । (677)	४८९ तिज निशने । (1020)
४७० ऊह वितर्के । (679)	४९० मान पूजायाम् । (1021)
४७१ गाह विलोडने । (680)	४९१ बध बन्धने । (1022)
४७२ गृह ग्रहणे । (681)	४९२ रभ आरम्भे । (1023)
४७३ घुषिर् करणे ।	४९३ डुलभ् प्राप्तौ । (1024)

466. (oṣṭhyādi nach Mādhava).

467. Pūrṇacandra plīha.

491. Alle badha ohne n.

४९४ ष्वन्ज परिष्वङ्गे । (1025)	५१० शृधु शब्दकुत्सायाम् । (797)
४९५ हृद् पुरीषोत्सर्गे । (1026)	५११ स्यन्दू स्रवणे । (798)
४९६ बुता दीप्तौ । (777)	५१२ कूप सामर्थ्ये । वृत् । (799)
४९७ श्रिता वर्णे । (778)	५१३ घट चेष्टायाम् । (800)
४९८ मिदा प्विदा त्विदा स्नेहने । (779. 780)	५१४ व्यथ दुःखे । (801)
४९९ रुच दीप्तौ । (781)	५१५ प्रथ पृथु विस्तारे । (802. prthu fehlt)
५०० घुट परिवर्तने । (782)	५१६ मृद मृदु मर्दने । (804. mrdu fehlt)
५०१ रुट लुट प्रतीघाति । (783. 784)	५१७ खद खदने । (805)
५०२ शुभ दीप्तौ । (786)	५१८ क्षजि दक्ष गतौ । (806. 807)
५०३ क्षुभ संचलने । (787)	५१९ कृप कृपायाम् । (808)
५०४ क्षभ तुभ हिंसायाम् । (788. 789)	५२० कदि क्रदि क्लदि वैक्लये । (809—811)
५०५ सन्सु भ्रन्सु अवसंसने । (790. 792)	५२१ त्वरा संभ्रमे । (812)
५०६ ध्वन्सु गतौ । (793)	५२२ घटादयः षितः ।
५०७ सन्सु विश्वासे । (794)	तडानिनः ।
५०८ वृत्तु वर्तने । (795)	५२३ ज्वर रोगे । (813)
५०९ वृधु वृद्धौ । (796)	५२४ गड सेचने । (814)

506. Cod. 1162 und Pūrṇacandra addunt ca.

512. Cod. 1162 fügt hinter vṛt die Ziffer 22. T: br̥t | dyut · sogs · br̥ · ta · sogs · r̥nams · so (= vṛt | dyutādīvṛtādayah). Pūrṇacandra: vṛt | vṛtkaraṇam dyutādīgaṇasamāptyartham.

515 zitiert Uṇādivṛtti I, 13. II, 2.

516. mrdu zitiert Uṇādivṛtti I, 13.

522. 'Die Wurzeln von ghaṭ bis tvar sind ṣit' (cf. I, 3, 86).

५२५ हेड वेष्टने । (815)	५४३ मारणतोषणनिशनेषु ज्ञा । (849)
५२६ वट भट परिभाषणे । (816. 817)	५४४ कम्पने चलिः । (850)
५२७ नट नृती । (818)	५४५ ऊर्जने क्दिः । (851)
५२८ चक तृप्तौ । (820)	५४६ जिह्रोन्मथने लडिः । (852)
५२९ टक प्रतीघाति । (819)	५४७ हर्षलेपनयोर्मदिः । (853)
५३० कखे हसने । (821)	५४८ घटादयो मितः ।
५३१ रगे शङ्कायाम् । (822)	५४९ जनीजृक्तसुरज्जो ऽमन्ताश्च । (862—866)
५३२ लगे सङ्गे । (823)	५५० ज्वलद्भल्लनमामप्रादीनां वा । (867)
५३३ ह्रगे ल्हगे षगे षगे संवरणे । (824—827)	५५१ ग्लास्त्रावनुवमां च । (868)
५३४ अक अग कुटिलायां गतौ । (829. 830)	५५२ न कम्पमिचमाम् । (869)
५३५ कण रण गतौ । (831. 832)	५५३ शमो दर्शने । (870)
५३६ अथ क्रथ क्लथ हिंसायाम् । (836. 838. 839)	५५४ यमो ऽपरिवेषणे । (871)
५३७ ज्वल दीप्तौ । (842)	५५५ खदेरपपरिभ्यां च । (872)
५३८ ज्वल ह्रल ह्रल चलने । (jvala fehlt. 843. 844)	५५६ फण गतौ । वृत् । (873)
५३९ स्मृ अध्ययने । (845)	अतडानाः ।
५४० दृ भये । (846)	५५७ राजृ दीप्तौ । (874)
५४१ नृ नये । (847)	विभाषितः ।
५४२ आ पाके । (848)	५५८ भ्राजृ दुभ्राशृ दुभ्लाशृ दीप्तौ । (875—877)
	तडानिनः ।

548. 'Die Wurzeln von ghaṭ bis mad sind mit' (cf. VI, 1, 56. 57).

556. Ende des Gaṇa ghaṭādi.

Abhandl. d. DMG. XI. 4.

b

- ५५९ स्खमु स्वन ध्वन शब्दे । ५७६ भमु चलने । (903)
 (878. 879. 881) ५७७ चर संचलने । (904)
 ५६० षम षम वैक्लये । (882. अतडानाः ।
 883) ५७८ षह मर्षणे । (905)
 ५६१ जल दीप्तौ । (884) ५७९ रमु क्रीडायाम् । (906)
 ५६२ चल कम्पने । (885) तडानिनौ ।
 ५६३ जल धान्ये । (886) ५८० षट् विशरणे । (907)
 ५६४ टल टल वैक्लये । (887. ५८१ शट् शातने । (908)
 888) ५८२ कुश आह्वाने । (909)
 ५६५ षल स्थाने । (889) ५८३ कुच कौटिल्ये । (910)
 ५६६ हल विलेखने । (890) ५८४ बुध बोधने । (911)
 ५६७ णल गन्धे । (891) ५८५ युध संप्रहारे ।
 ५६८ पल गतौ । (892) ५८६ रुह प्रादुर्भावे । (912)
 ५६९ बल प्राणने । (893) ५८७ कस गतौ । वृत् । (913)
 ५७० पुल महत्त्वे । (894) अतडानाः ।
 ५७१ कुल संस्त्यानि । (895) ५८८ हिक्क शब्दे । (914)
 ५७२ शल ङल प्लू पथे गतौ । ५८९ घावु गतिशुद्धौः । (632)
 (896—898. 900) ५९० अन्चु गतौ । (915)
 ५७३ कथे निष्पाके । (899) ५९१ दुयाचृ याज्जायाम् । (916)
 ५७४ मथे विलोडने । (901) ५९२ रेट् परिभाषणे । (917)
 ५७५ टुवम उन्निरणे । (902) ५९३ चते चदे च याचने । (918)

559 zitiert Uṇādivṛtti II, 2.

563. So alle sechs Quellen (T₁ skal · ldan · lao = happy, T₂ und T₃ so · ba · lao = barley).565. Fehlt in Cod. 1162, T₂ und T₃.

572 zitiert Uṇādivṛtti II, 1.

587. Ende des Gaṇa jvalādi.

- ५९४ प्रोष्टृ पर्याप्तौ । (919) ६१३ झष आदाने । (940)
 ५९५ मेष्टृ संगमे । (920) ६१४ भक्ष भक्षणे । (941)
 ५९६ णिट् णेट् संनिकर्षे । (921) ६१५ दाष्ट दाने । (942)
 ५९७ मिष्ट मेष्ट मेधाहिंसयोः । ६१६ माह माने । (943)
 (920) ६१७ गुह संवरणे । (944)
 ५९८ शृष्टृ मृष्टृ उन्दे । (922. 923) ६१८ श्रि सेवायाम् । (945)
 ५९९ बुध बोधने । (924) ६१९ हृष्ट हरणे । (947)
 ६०० उचुन्दिर निशाने । (925) ६२० भृष्ट भरणे । (946)
 ६०१ वेष्टृ गतौ । (926) ६२१ धृष्ट धारणे । (948)
 ६०२ खनु अवदारणे । (927) ६२२ णी प्रापणे । (950)
 ६०३ चीवृ आदाने । (928) ६२३ दान अवखण्डने । (1043)
 ६०४ चायृ पूजायाम् । (929) ६२४ शान तेजने । (1044)
 ६०५ व्यय गतौ । (930) ६२५ डुपचष् पाके । (1045)
 ६०६ दाष्टृ दाने । (931) ६२६ भज सेवायाम् । (1047)
 ६०७ भेषृ भये । (932) ६२७ रन्ज रागे । (1048)
 ६०८ अस गतौ । (934) ६२८ शप आक्रोशे । (1049)
 ६०९ स्पष्ट बाधने । (936) ६२९ लिष दीप्तौ । (1050)
 ६१० लष कान्तौ । (937) ६३० यज देवपूजायाम् । (1051)
 ६११ चष भक्षणे । (938) ६३१ डुवप बीजनिक्षेपे । (1052)
 ६१२ कष हिंसायाम् । (939) ६३२ वह प्रापणे । (1053)

594. protha bei Böhtlingk ist Druckfehler.

600. T rno · ba · lao = sharp, acute.

615. Fehlt in T₁.617. Cod. 1162 und T₁ addunt vṛt.624. T₁ addit ṣa · éa · yañ · dag · par · byuñ · ba · lao (ṣaca samavāye).

631. ṭuvapa bei Böhtlingk ist Druckfehler; vgl. Kāśikā zu Pan. III, 3, 88.

६३३ वेज् तनुसंताने । (1055)	६३७ वद वचने । (1058)
६३४ वेज् संवरणे । (1056)	६३८ दुश्चोश्चि गतिवृद्धौ । वृत् ।
६३५ द्वेज् संधायाम् । (1057)	(1059)
विभाषिताः ।	अतडानाः ।
६३६ वस निवासे । (1054)	भूवादयः समाप्ताः ॥

१ अद् प्सा भक्षणे । (1. 46)	१४ भा दीप्तौ । (42)
२ षस स्वप्ने । (69)	१५ णा शौचे । (43)
३ वश् कान्ती । (70)	१६ आ पाके । (44)
४ हन हिंसायाम् । (2)	१७ द्रा पलायने । (45)
५ द्यु अभिगमने । (31)	१८ पा रक्षणे । (47)
६ यु मिश्रणे । (23)	१९ रा ला आदाने । (48. 49)
७ णु स्तुतौ । (26)	२० दाप् लवने । (50)
८ ण्ण तेजने । (28)	२१ ख्या प्रकथने । (51)
९ ण्ण प्रसवणे । (29)	२२ प्रा पूरणे । (52)
१० टुच् रु कु शब्दे । (27. 24. 33)	२३ मा माने । (53)
११ इक् स्वरणे । (38)	२४ विद् ज्ञाने । (55)
१२ इण् वी वा गतौ । (36. 39. 41)	२५ अस भुवि । (56)
१३ या प्रापणे । (40)	२६ मृजू शुद्धौ । (57)
	२७ वच भाषणे । (54)

638. So, nicht gativṛddhyoḥ, übereinstimmend Cod. 1162 und T. Pūrṇacandra om. gati (ṭuośvi ṛddhau). —

10. T₁ addit̄ ṣu · rab · tu · skye · ba · lao (ṣu prasave), das in den übrigen Quellen fehlt.

19. So T₁-s (len · pa · lao). Cod. 1162 hat rā lā dāne. Upādi-vṛtti zitiert bald so bald so, doch ist wahrscheinlich überall ādāne zu lesen, denn in Up. I, 91, wo die Wurzel als rā lā dāne aufgeführt wird, heisst es weiterhin: rātīti grhṇāti.

२८ हृदिर् अश्रुविमोक्षणे । (58)	४७ शिजि शब्दे । (17)
२९ ध्वप शये । (59)	४८ वृजी वर्जने । (19)
३० अन श्वस प्राणने । (61. 60)	४९ पृची संपर्के । (20)
३१ जक्ष भक्षणे । (62)	५० षूह प्रसवे । (21)
३२ जागृ निद्राक्षये । (63)	५१ शीह स्वप्ने । (22)
३३ दरिद्रा दुर्गतौ । (64)	५२ इह अध्ययने । (37)
३४ चकाह दीप्तौ । (65)	५३ दीधीह दीप्तौ । (67)
३५ शासु अनुशिष्टौ । (66)	५४ वेवीह गतौ । (68)
३६ यरुलुक् च । (71)	५५ हुह अपनयने । (72)
अतडानाः ।	तडानिनः ।
३७ चक्ष वचने । (7)	५६ द्विष अप्रीतौ । (3)
३८ ईर गतौ । (8)	५७ दुह प्रपूरणे । (4)
३९ ईड स्तुतौ । (9)	५८ दिह उपचये । (5)
४० ईश ऐश्वर्ये । (10)	५९ लिह आस्वादाने । (6)
४१ आस उपवेशने । (11)	६० ऊर्णुञ् आच्छादने । (30)
४२ आडः शासु इच्छायाम् । (12)	६१ घृ स्तुतौ । (34)
४३ वस आच्छादने । (13)	६२ ब्रू वचने । (35)
४४ कसि गतौ । (14)	विभाषिताः ।
४५ णिसि चुम्बने । (15)	अदादयः समाप्ताः ॥
४६ णिजि शुद्धौ । (16)	

१ ऊ हवने । (1)	५ ओहाक् त्यागे । (8)
२ भी भये । (2)	६ घृ क्षरणे । (14)
३ ह्री लज्जायाम् । (3)	७ ऋ ह गतौ । (16. 17)
४ पृ पालने । (4)	८ भस भर्त्सने । (18)

4. T₁ und Pūrṇacandra pr.

- ९ कि कित ज्ञाने । (19. 20) १७ विष्णु व्याप्नो । वृत् । (13)
 १० तुर त्वरणे । (21) १८ डुदा दाने । (9)
 ११ धिष शब्दे । (22) १९ डुधाञ् डुभृञ् धारणे । (10.
 १२ धन धान्ये । (23) 5)
 १३ जन जनने । (24) विभाषिताः ।
 १४ गा स्तुती । (25) २० माङ् माने । (6)
 अतडानाः । २१ ओहाङ् गती । (7)
 १५ णिजिर् शुद्धौ । (11) तडानिनी ।
 १६ विजिर् पृथग्भावे । (12) जुहोत्यादयः समाप्ताः ॥
- १ दिवु क्रीडायाम् । (1) १३ तिम छिम छीम आर्द्रभावे ।
 २ धिवु तन्तुसंताने । (2) (16. 17)
 ३ त्रिवु सिवु गती । १४ ब्रीड चोदने । (18)
 ४ छिवु क्षिवु निरसने । (4. १५ इष गती । (19)
 ksivu fehlt) १६ षुह शक्तौ । (21)
 ५ कसु डरणे । (6) १७ जृष् झृष् जरायाम् । (22. 23)
 ६ नृती नात्ये । (9) १८ शो तनूकरणे । (37)
 ७ त्रसी भये । (10) १९ ङो ङेदने । (38)
 ८ कुथ पूतिभावे । (11) २० षो अवसाने । (39)
 ९ पुथ हिंसायाम् । (12) २१ दो अवखण्डने । (40)
 १० गुध वेष्टने । (13) २२ राध साध संसिद्धौ । (71.
 ११ क्षिप प्रेरणे । (14) sādha fehlt)
 १२ पुष्प विकसने । (15) २३ व्यध ताडने । (72)

14. Pūrṇacandra om. —

5. T knusu.

16. T₁ addit śaha.

- २४ पुष पुष्टौ । (73) ४७ कसु ग्लानौ । (98)
 २५ शुष शोषणे । (74) ४८ मदी हर्षे । (99)
 २६ तुष प्रीती । (75) ४९ असु क्षेपणे । (100)
 २७ दुष वैकृत्ये । (76) ५० यसु प्रयत्ने । (101)
 २८ क्षिष आलिङ्गने । (77) ५१ जसु मोक्षणे । (102)
 २९ क्षिदा पाके । (79) ५२ तसु दसु उपक्षेपे । (103. 104)
 ३० क्रुध कोपे । (80) ५३ वसु स्तम्भे । (105)
 ३१ लुध वुभुक्षायाम् । (81) ५४ व्युष विभागे । (106)
 ३२ शुध शौचे । (82) ५५ सुष दाहे । (107)
 ३३ पिधु संराद्धौ । (83) ५६ विस प्रेरणे । (108)
 ३४ रध हिंसायाम् । (84) ५७ कुस क्षेपणे । (109)
 ३५ णश अदर्शने । (85) ५८ वुस उत्सर्गे । (110)
 ३६ तृष तृप्ती । (86) ५९ सुष खण्डने । (111)
 ३७ दृष हर्षे । (87) ६० पसी मसी परिमाणे । (pasī
 ३८ द्रुह द्रोहे । (88) fehlt. 112)
 ३९ मुह वैचित्ये । (89) ६१ लुट विलोटने । (113)
 ४० ण्ह उन्निरणे । (90) ६२ उच समवाये । (114)
 ४१ ण्ह प्रीती । वृत् । (91) ६३ भृशु भृशु अधःपतने । (115)
 ४२ शसु दसु उपशमे । (92. 94) ६४ वृश वरणे । (116)
 ४३ तसु काङ्क्षायाम् । (93) ६५ कश तनूकरणे । (117)
 ४४ असु खेदे । (95) ६६ तृष पिपासायाम् । (118)
 ४५ भसु अनवस्थाने । (96) ६७ हृष तुष्टौ । (119)
 ४६ क्षमूष सहने । (97) ६८ हृष रोषे । (120)

54. Cod. 1162 pyāṣa, Pūrṇacandra puṣa.

56. Beide Hss. und T₁ schreiben biṣa.

60. Zitiert Uṇādivṛtti I, 22.

६९ डिप जेपे । (121)	८८ रीङ् सवणे । (30)
७० स्तूप समुच्छाये । (127)	८९ लीङ् शेषणे । (31)
७१ कुप क्रोधे । (122)	९० ग्रीङ् वरणे । (32)
७२ गुप व्याकुलत्वे । (123)	९१ स्वादय ओदितः ।
७३ युप रूप लुप विमोहने । (124—126)	९२ पीङ् पाने । (33)
७४ लुभ गार्ह्ये । (128)	९३ ईङ् गतौ । (35)
७५ लुभ संचलने । (129)	९४ ग्रीङ् प्रीतौ । (36)
७६ णभ तुभ हिंसायाम् । (130. 131)	९५ जनी प्रादुर्भावे । (41)
७७ क्लिद्र आर्द्रभावे । (132)	९६ दीपी दीप्तौ । (42)
७८ मिदा स्नेहने । (133)	९७ पूरी आप्यायने । (43)
७९ त्विदा मोचने । (134)	९८ तूरी त्वरायाम् । (44)
८० ऋधु वृद्धौ । (135)	९९ जूरी जरायाम् । (48)
८१ गृधु अभिकाङ्क्षायाम् । (136)	१०० गूरी घूरी धूरी शूरी हिं- सायाम् । (46. 47. 45. 49)
अतङ्गानाः ।	१०१ चूरी दाहे । (50)
८२ षूङ् प्राणिप्रसवे । (24)	१०२ तप ऐश्वर्ये । (51)
८३ द्रूङ् परितापे । (25)	१०३ वावृतु वर्तने । (52)
८४ दीङ् चये । (26)	१०४ क्लिश् उपतापे । (52a)
८५ डीङ् गतौ । (27)	१०५ काशृ दीप्तौ । (53)
८६ धीङ् अनादरे । (28)	१०६ वाशृ शब्दे । (54)
८७ मीङ् हिंसायाम् । (29)	१०७ पद गतौ । (60)
	१०८ खिद् असहने । (61)

88. Alle Quellen śravane.

99. Fehlt in Cod. 1162. T₁ giebt als Bedeutung rims · lao, was Jäschke durch 'epidemy, plague' wiedergiebt (jvarāyām?).

103. Präsens vāvṛtyate (Pūrṇacandra).

108. T mi · bzod · pa · lao.

१०९ विद् सत्तायाम् । (62)	तङ्गानिनः ।
११० बुध अवगमने । (63)	११८ शक मृष चान्तौ । (78. 55)
१११ युध संप्रहारे । (64)	११९ ईशुचिर् पूतिभावे । (56)
११२ अनो रुध कामे । (65)	१२० णह बन्धने । (57)
११३ मन ज्ञाने । (67)	१२१ रन्ज रागे । (58)
११४ युज समाधौ । (68)	१२२ शप आक्रोशे । (59)
११५ सृज विसर्गे । (69)	विभाषिताः ।
११६ लुजो विनाशे ।	दिवादयः समाप्ताः ॥
११७ लिश अल्पीभावे । (70)	

१ षुज अभिषवे । (1)	११ हि गतौ । (11)
२ षि बन्धने । (2)	१२ बि चये । (30)
३ शि निशाने । (3)	१३ पृ स्पृ प्रीतौ । (12. 13)
४ डुमिज प्रक्षेपणे । (4)	१४ आप्ल व्याप्तौ । (14)
५ चि चये । (5)	१५ शकृ शक्तौ । (15)
६ स्तृ क्वादने । (6)	१६ शु अवणे ।
७ क हिंसायाम् । (7)	१७ राध साध संसिद्धौ । (16. 17)
८ वृज वरणे । (8)	१८ षघ तिक ष्टिक हिंसायाम् । (21. 20. ṣṭika fehlt)
९ धूज कम्पने । (9)	१९ धृषा प्रागल्भ्ये । (22)
विभाषिताः ।	२० दन्धु दक्षे । (23)
१० टुडु उपतापे । (10)	

116. Pūrṇacandra om., aber auch T lu · jo · 'jig · pa · lao (jig · pa = to destroy, to ruin). —

13. Das richtige spr bietet nur der Cod. Nepal., die andern lesen smr.

20. Uṇādivṛtti I, 47 danbhū.

- २१ ऋधु वृद्धौ । (24) २४ अशू व्याप्तौ । (18)
 २२ ऋच्च चिरि जिरि हिंसायाम् । (29—32) २५ छिघ स्तन्दने । (19)
 तडानिनौ ।
 २३ तृप प्रीणने । (25) स्वादयः समाप्ताः ॥
 अतडानाः ।
- १ तुद व्यथने । (1) १६ ऋषी गतौ । (7)
 २ गुद प्रेरणे । (2) १७ ओत्रशु केदने । (11)
 ३ दिश अतिसर्जने । (3) १८ व्यच व्याजीकरणे । (12)
 ४ भस्ज पाके । (4) १९ उक्छि उज्छे । (13)
 ५ क्षिप प्रेरणे । (5) २० उक्छी विवासे । (14)
 ६ कृष विलेखने । (6) २१ ऋक् गतौ । (15)
 ७ मिल संगमे । (135) २२ मिक् उल्लेखे । (16)
 ८ मुचू मोक्षणे । (136) २३ जर्त्स चर्च झर्झ परिभाषणे ।
 ९ लुपू केदने । (137) (17)
 १० विट्ट लाभे । (138) २४ त्वच संवरणे । (18)
 ११ क्षिप उपदेहे । (139) २५ ऋच स्तुतौ । (19)
 १२ षिच चरणे । (140) २६ उज्ज आर्जवे । (20)
 विभाषिताः । २७ उदृञ्ज उत्सर्गे । (21)
 १३ कृती केदने । (141) २८ लुभ विमोहने । (22)
 १४ खिद परिघाते । (142) २९ ऋफ कथने ।
 १५ पिश अवयवे । वृत् । (143) ३० ऋफ ऋन्फ हिंसायाम् । (30)

22. Cod. 1162 ṛṣa für ṛkṣa. —

4. Pūrṇacandra bhrasjo, T₁ bhrarjo; zitiert Uṇādivṛtti I, 18.

17. Pūrṇacandra ovraśeū.

30. Pūrṇacandra: ṛpha ṛnpa hīmsāyām iti Draviḍāḥ paṭhanti, ṛpa ity ācāryāḥ.

- ३१ तृप तृन्प तृप्तौ । (24. ṛnpa fehlt) ५३ चुर विलेखने । (54)
 ३२ दृप दृन्प उत्ल्लेखे । (28. ḍnpa fehlt) ५४ घुर भीमे । (55)
 ३३ गुफ गुन्फ ग्रन्थे । (31) ५५ पुर अग्रगमने । (56)
 ३४ उभ उन्भ पूरणे । (32) ५६ वृह उद्यमे । (57)
 ३५ शुभ शुन्भ शोभार्थे । (33) ५७ तृह सृह तृन्ह हिंसायाम् ।
 ३६ दृभी ग्रन्थे । (34) (58)
 ३७ चृती हिंसायाम् । (35) ५८ इषु इच्छायाम् । (59)
 ३८ विध विधाने । (36) ५९ मिष स्पर्धायाम् । (60)
 ३९ जुन शुन गतौ । (37. 46) ६० किल क्रीडायाम् । (61)
 ४० पृड मृड सुखने । (39. 38) ६१ तिल स्नेहने । (62)
 ४१ पृण प्रीणने । (40) ६२ चिल वसने । (63)
 ४२ मृण हिंसायाम् । (41) ६३ चल विलसने । (64)
 ४३ तुण कौटिल्ये । (42) ६४ इल गतौ । (65)
 ४४ पुण शुभे । (43) ६५ विल भेदे । (67)
 ४५ मुण प्रतिज्ञाने । (44) ६६ णिल गहने । (68)
 ४६ कुण शब्दे । (45) ६७ हिल हावे । (69)
 ४७ द्रुण हिंसायाम् । (47) ६८ शिल षिल उज्छे । (70)
 ४८ घुण घूर्ण भ्रमणे । (48. 49) ६९ लिख लेखने । (72)
 ४९ घुर ऐश्वर्ये । (50) ७० कुट कौटिल्ये । (73)
 ५० कुर शब्दे । (51) ७१ पुट संश्लेषणे । (74)
 ५१ खुर कुर केदने । (52. 79) ७२ कुच संकोचने । (75)
 ५२ मुर संवेष्टने । (53) ७३ गुज शब्दे । (76)
 ७४ गुड रत्नायाम् । (77)
 ७५ डिप ज्ञेये । (78)

39. Die erstere Wurzel zitiert Uṇādivṛtti II, 40. T juḍa.

52. Cod. 1162 und T₁ pura.

७६ ऊड संघाते । (102)	अतङानाः ।
७७ स्फुट भेदे । (80)	९४ गुरी उद्यमे । (103)
७८ मुट प्रमर्दने । (81)	९५ कुड शब्दे । वृत् । (108)
७९ चुट चुट क्तेदने । (82. 84)	९६ पृह व्यायामे । (109)
८० तुट कलहे । (83)	९७ मृह प्राणत्यागे । (110)
८१ जुड बन्धे । (85)	९८ जुषी सेवायाम् । (8)
८२ लुट संश्लेषणे ।	९९ ओविजी उद्वेगे । (9)
८३ छड घसने । (88)	१०० ओलजी ओलस्जी व्रीडे ।
८४ कुड बाङ्गल्ये । (89)	(10)
८५ लुड विलसने ।	तङानिनः ।
८६ घुट प्रतीघाते । (91)	१०१ रि पि गतौ । (111. 112)
८७ तुड थुड स्फुड वुड थुड	१०२ धि धारणे । (113)
संवरणे । 92. 93. 97. 99.	१०३ लि निवासे । (114)
bhruḍa fehlt)	१०४ घू प्रेरणे । (115)
८८ स्फुर चलने । (95)	१०५ कृ विक्षेपे । (116)
८९ स्फुल संचये च । (96)	१०६ गृ निगरणे । (117)
९० गू स्तुतौ । (104)	अतङानाः ।
९१ धू विधूनने । (105)	१०७ दृह आदरे । (118)
९२ गुध पुरीषोत्सर्गे ।	१०८ धृह अवस्थाने । (119)
९३ ध्रुव स्त्रिये । (107)	तङानिनौ ।

82. Cod. 1162 luḍa.

84. So auch T₁ und T₂ (mañ · po · ñid · lao).

92. So (gudha) übereinstimmend Cod. 1162, T₁ und T₂.

100. So übereinstimmend Cod. 1162, T₁ und T₂. Nur der oft selbständige Pūrṇacandra hat die, von Mādhava II, 216 den Cāndra's im allgemeinen zugeschriebene Variante onajī olasjī vṛiḍe mit dem Präsens najate, lajjate.

101. Cod. 1162 riṣi gatau, T₁ ṛ · ṣi · 'gro · ba · lao.

107. 108. Cod. 1162 anādare und anavasthāne.

१०९ प्रह प्रभे । (120)	११७ सृश संसर्गे । (128)
११० हज विसर्गे । (121)	११८ विश प्रवेशने । (130)
१११ टुमस्जो शुद्धौ । (122)	११९ मृश आमर्शे । (131)
११२ रुजो भङ्गे । (123)	१२० षट् अवसादे । (133)
११३ भुजो कौटिल्ये । (124)	१२१ शट् शातने । (134)
११४ कृप संश्लेषे । (125)	अतङानाः ।
११५ रुश रिश हिंसायाम् । (126)	तुदादयः समाप्ताः ॥
११६ लिश विह गतौ । (127. 129)	

१ रुधिर आवरणे । (1)	१४ भुज पालने । (17)
२ भिदिर विदारणे । (2)	१५ तृह हिसि हिंसायाम् । (18.
३ क्षिदिर द्विधीकरणे । (3)	19)
४ रिचिर विरेचने । (4)	१६ उन्दी क्लेदने । (20)
५ विचिर पृथग्भावे । (5)	१७ अन्ज व्यक्तौ । (21)
६ क्षुदिर संपेषणे । (6)	१८ तन्चू संकोचने । (22)
७ युजिर योगे । (7)	१९ वृजी वर्जने । (24)
८ उतृदिर दीप्तौ । (8)	२० पृची संपर्के । (25)
९ उतृदिर हिंसायाम् । (9)	अतङानाः ।
विभाषिताः ।	२१ इन्धी दीप्तौ । (11)
१० कृती वेष्टने । (10)	२२ खिद दैन्ये । (12)
११ शिषू विशेषणे । (14)	२३ विद विचारे । (13)
१२ पिषू संचूर्णने । (15)	तङानिनः ।
१३ भन्जो आमर्दने । (16)	रुधादयः समाप्ताः ॥

१ तनु विस्तारे । (1)

२ षणु दाने । (2)

1. Cod. 1162 avadhāraṇe. —

2. Pūrṇacandra: lakṣaṇikam ṇatvam.

३ ऋणु हिंसायाम् । (3)	विभाषिताः ।
४ ऋणु गतौ । (5)	८ वनु याचने । (8)
५ तृणु अदने । (6)	९ मनु बोधने । (9)
६ घृणु दीप्तौ । (7)	तडानिनौ ।
७ डुक्कञ् करणे । (10)	तनादयः समाप्ताः ॥
१ डुक्कीञ् द्रव्यविनिमये । (1)	१६ पृ पूरणे । (19)
२ प्रीञ् तर्पणे । (2)	१७ भृ भर्त्सने । (21)
३ श्री पाके । (3)	१८ दृ विदारणे । (23)
४ मी हिंसायाम् । (4)	१९ जृ जरायाम् । (24)
५ पि यु बन्धने । (5. 9)	२० नृ नये । (25)
६ स्कु आप्रवणे । (6)	२१ गृ शब्दे । (28)
७ क्लूयी शब्दे ।	२२ ज्या हानौ । (29)
८ पूञ् पवने । (12)	२३ व्ली री ऋ गतौ । (32.
९ लू क्केदने । (13)	30. 27)
१० लृ क्कादने । (14)	२४ ली द्रवीकरणे । वृत् । (31)
११ कृ हिंसायाम् । (15)	२५ व्री वरणे । (33)
१२ वृ वरणे । (16)	२६ भी भये ।
१३ धूञ् कम्पने । (17)	२७ क्षिप् हिंसायाम् । (35)
१४ ग्रह उपादाने । (61)	२८ ज्ञा अवबोधने । (36)
विभाषिताः ।	२९ बन्ध बन्धने । (37)
१५ शृ मृ हिंसायाम् । (18. 22)	३० ग्रन्थ ग्रन्थ संदर्भे । (39. 41)

5. Cod. 1162 hipsāyām. —

1. Pūrṇacandra ḍukrī vinimaye, gegen alle übrigen Quellen.

4. T mñ.

26. Die andern Schulen bewahren hier offenbar mit bhrī die bessere Tradition.

३१ मन्य विलोडने । (40)	४१ उध्रस उज्जे । (52)
३२ कुन्य संक्षेपणे । (42)	४२ इष आभीक्ष्णे । (53)
३३ मृद बोदे । (43)	४३ विष विप्रयोगे । (54)
३४ पृड मृड सुखने । (pṛḍa fehlt.	४४ पुष पुष्टौ । (57)
44)	४५ प्रुष मुष स्नेहने । (55. 56)
३५ गुध रोषे । (45)	४६ मुष स्तेये । (58)
३६ कुष निष्कर्षे । (46)	४७ खव प्रादुर्भावे । (59)
३७ क्षुभ संचलने । (47)	अतडानाः ।
३८ णभ तुभ हिंसायाम् । (48. 49)	४८ वृड् संभतौ । (38)
३९ क्लिश् बाधने । (50)	तडानी ।
४० अश भोजने । (51)	क्रयादयः समाप्ताः ॥

१ चुर स्तेये । (1)	४ स्फुडि परिहासे । (4)
२ चिति स्मृत्याम् । (2)	५ लब्ध लोह दर्शने । (5. 236)
३ यच्च संकोचने । (3)	६ कुट्टि अनृतभाषणे । (6)

32. Zwischen kuntha und mṛḍa zeigt sich in T der Reflex einer Wurzel, die in den Hss. fehlt: T₁ kṛ · ḍa · 'joms · pa · lao ('joms · pa bei Jäschke = to conquer etc.); T₂ kṛt · 'dar · ba · lao ('dar · ba = to tremble etc.). Ich vermag die richtige Grundform nicht zu bestimmen.

39. Pūrṇacandra kliṣū.

41. Pūrṇacandra: ukāra udito veti (C. V, 4, 117) cihnārthah | dhrasnāti. —

1. Schluss von Pūrṇacandras Kommentar: phalavati (C. I, 4, 124) | nyantāt phalavati kartari tañānā bhavanti | corayate.

2. Von der Spitzfindigkeit, die Wurzeln mit Anubandha i der zehnten Klasse auch nach der ersten zu flektieren, weiss Pūrṇacandra nichts. Er sagt nur: idittvān num | cintayati.

5. So nach Cod. 1162. T₁ om. lakṣa, T₂ lokṛ. Pūrṇacandra hat locṛ darśane, ālokayati.

- ७ लड उपसेवायाम् । (7) २६ पथि गतौ । (39)
 ८ मिद स्नेहने । (8) २७ पिच्च कुट्टने । (40)
 ९ ओलडि उत्तेपे । (9) २८ क्खिद संवरणे । (41)
 १० पीड बाधायाम् । (11) २९ अणु दाने । (42)
 ११ ऊर्ज बले । (16) ३० तड आघाते । (43)
 १२ कुट्ट केदने । (23) ३१ खड खडि भेदे । (44)
 १३ पुट्ट अल्पीभावे । (24) ३२ कडि खण्डने । (44)
 १४ अट्ट अनादरे । (25) ३३ वडि विभाजने । (48)
 १५ घट्ट चलने । (87) ३४ भडि कल्याणे । (50)
 १६ खट्ट संवरणे । (89) ३५ वुस्त वञ्चने । (52)
 १७ षट्ट हिंसायाम् । (90) ३६ चुद संचोदने । (53)
 १८ लुण्ट सेये । (27) ३७ वदि अभिवादाने ।
 १९ श्वठ गतौ । (29) ३८ विद वेदनायाम् । (168)
 २० तुजि पिजि हिंसायाम् । (30) ३९ आ पाके ।
 31) ४० ज्ञा तोषणे ।
 २१ तिज निशाने । (110) ४१ नक्क धक्क नाशने । (54. 55)
 २२ व्यप कूट दाहे । (96. 344) ४२ चक्क चुक्क व्यथने । (56)
 २३ नट नाथ्ये । (12) ४३ चल शौचे । (57)
 २४ श्वल्क वल्क भाषणे । (34. 35) ४४ तल प्रतिष्ठायाम् । (58)
 २५ स्फिट अनादरे । ४५ तुल उन्माने । (59)

9. Dazu Pūrṇacandra das Präsens olaṇḍayati.

21—23 om. Pūrṇacandra.

28. Pūrṇacandra chada.

29. Pūrṇacandra śraṇa.

37—40 om. Pūrṇacandra.

42. So Cod. 1162 und T₂. T₁ cikka cakka, Pūrṇacandra cakka evakka.

45. Cod. 1162 unmārdane.

- ४६ दुल उत्तेपे । (60) ६० पचि विस्तारे । (109)
 ४७ वृजी वर्जने । (270) ६१ सूच पेयुन्ये । (327)
 ४८ पुल महत्ते । (61) ६२ कृत संशब्दने । (111)
 ४९ चुल निमज्जने । (62) ६३ लप वचने ।
 ५० पाल रत्तणे । (69) ६४ मचि गुप्तिभाषणे । (140)
 ५१ लूष हिंसायाम् । (70) ६५ तचि कुट्टम्भधारणे । (139)
 ५२ चुट केदने । (72) ६६ लल ईप्सायाम् । (148)
 ५३ मुट संचूर्णने । (73) ६७ चर्च अध्वयने । (172)
 ५४ पसि नाशने । (74) ६८ मान पूजायाम् । (299)
 ५५ क्वि गतौ । ६९ घुषिर विशब्दने । (187)
 ५६ चपि चान्ती । (78) ७० जन परिहाणी । (342)
 ५७ चजि छक्कजीवने । (79) ७१ संयाम युद्धे । (376)
 ५८ पूज पूजायाम् । (101) ७२ क्खद अपवारणे । (290)
 ५९ जुड प्रेरणे । (105) ७३ मार्ग अन्वेषणे । (302)

47. Pūrṇacandra om.

49. Pūrṇacandra bula.

50. Pūrṇacandra pala.

54. zitiert Uṇādivṛtti I, 9.

61. Bei Pūrṇacandra zwischen 87 und 88.

63. Dazu Pūrṇacandra: lāpayati ullāpayati.

64. Pūrṇacandra guptabhāṣaṇe.

66. Cod. 1162 und T₁ laḍa.

73. Pūrṇacandra, T₁ und T₂ schieben an dieser Stelle (zwischen chada und mārga) die Sūtra 103—105 ein und ausserdem folgende Verba: kutsa avakṣeṇaṇe | vancu pralambhane | ṣvada āsvādane | rica vimocane | śiṣa asarvopayoge | vaca bhāsaṇe | garha vinindane | dhūñ kampane | priñ tarpane | āpl lambhane. Ich glaube, dass dies eine Neuerung Pūrṇacandras ist (der am Schluss von T₁ ausdrücklich als Autorität genannt wird), und dass Cod. 1162 den echten Text Candragomin's bewahrt. Sūtra 103 findet sich in T₁ aus Versehen an beiden Stellen, was auch für diese Auffassung spricht.

Abhandl. d. DMG. XI. 4.

७४ कठि शोके । (303)	९२ निवास आच्छादने । (339)
७५ मृजु शौचे । (304)	९३ भाज पृथक्क्रियायाम् । (340)
७६ मृष चान्ती । (305)	९४ ध्वन शब्दे । (343)
७७ धृष प्रसहने । (306)	९५ स्तेन चौर्धे । (349)
७८ कथ वाक्यप्रबन्धे । (307)	९६ गृह प्रग्रहणे । (351)
७९ वर ईप्सायाम् । (308)	९७ मृग अन्विषणे । (352)
८० गण संख्याने । (309)	९८ कुह विस्मापने । (353)
८१ शठ शठ सम्यगाभाषणे । (310)	९९ स्थूल परिवृंहणे । (356)
८२ रह त्वागे । (312)	१०० अर्थ याज्ञायाम् । (357)
८३ घृण गद देवशब्दे । (313. 314)	१०१ गर्व माने । (359)
८४ रच प्रतियत्ने । (318)	१०२ मिश्र संपर्के । (375)
८५ कल संख्याने । (319)	१०३ सुपो धात्वर्थे बङ्गलमिष्ठवच्च । (368)
८६ मह पूजायाम् । (321)	१०४ णिङ् अङ्गनिरसने । (393)
८७ स्पृह ईप्सायाम् । (325)	१०५ श्वेताश्वश्वतरगालोडिताङ्ग-
८८ शील उपधारणे । (332)	रकाणामश्वतरितकलोप-
८९ साम सान्त्वने । (333)	श्च । (394)
९० गवेष मार्गणे । (337)	नित्यखन्ताश्वरादयः समाप्ताः ॥
९१ वास उपसेवायाम् । (338)	

क्रियावाचित्वमाख्यातुमेकैको ऽर्थः प्रदर्शितः ।

प्रयोगतो ऽनुगन्तव्या अनेकार्था हि धातवः ॥

धातुपाठः समाप्तः ॥

103. Dazu Pūrṇacandra: subantād dhātvarthe nic paro bhavati | teneṣṭhavat kār्याṇi bhavanti na bhavanti ca | iṣṭhe iva iṣṭhavat...

104. Pūrṇacandra: subantād aṅganirasane ṇiṇ paro bhavati | ṇiṇvacanaṃ taṇānārtham | hastam nirasyati hastayate | pādāṃ nira-syati pādāyate... — Die Worte dhātupāṭhaḥ samāptaḥ sind Zusatz des Herausgebers.

Verzeichnis der Wurzeln.

amh I, 464	arb I, 143	ij I, 362
ak I, 534	arv I, 201	id II, 39
akṣ I, 210	arh I, 258	ir II, 38
ag I, 534	av I, 208	irṣy I, 159
aṅk I, 340	aś V, 24. IX, 40	irṣy I, 159
aṅg I, 38	aśva X, 105	iś II, 40
aṅgh I, 347	as I, 608. II, 25.	iṣ I, 229. 449
aj I, 81	IV, 49	ih I, 462
añc I, 49. 590		
añj VII, 17	añch I, 56	u I, 477
aṭ I, 104	āp V, 14	ukṣ I, 212
aṭṭ I, 365. X, 14	ās II, 41	ukh I, 38
aḍ I, 131	āhvara X, 105	uc IV, 62
aḍḍ I, 125		uch I, 63. VI, 20
aṇ I, 147	i I, 104. II, 11. 12.	ujjh VI, 27
aṇṭh I, 371	52	uñch I, 62. VI, 19
at I, 3	iñkh I, 38	und VII, 16
ad II, 1	iṅg I, 38	ubj VI, 26
an II, 30	iṭ I, 104	ubh VI, 34
ant I, 20	ind I, 21	umbh VI, 34
and I, 20	indh VII, 21	urd I, 321
abhr I, 190	inv I, 202	urv I, 195
am I, 155. 552	il VI, 64	uṣ I, 232
amb I, 402	iṣ IV, 15. VI, 58.	
ay I, 424	IX, 42	
arc I, 52		ūn X, 70
arj I, 65	i IV, 93	ūy I, 426
arth X, 100	ikṣ I, 448	ūrj X, 11
ard I, 18	iñkh I, 38	ūrṇu II, 60
		uṣ I, 228

uh I, 470
 r I, 284. III, 7
 rkš V, 22
 rc VI, 25
 reh VI, 21
 rj I, 362
 rñj I, 363
 rñ VIII, 4
 rdh IV, 80. V, 21
 rph VI, 29. 30
 rmph VI, 30
 rš VI, 16
 r̄ IX, 23
 ej I, 73. 364
 eth I, 103. 375
 edh I, 306
 eš I, 454
 okh I, 36
 on I, 148
 olaṇḍ X, 9
 kams II, 44
 kak I, 343
 kakkh I, 35
 kakh I, 530
 kañk I, 346
 kac I, 356
 kañc I, 357
 kaṭ I, 85. 104
 kaṭh I, 116
 kaḍ I, 133
 kaḍḍ I, 134
 kaṇ I, 147. 535
 kaṇṭh I, 373. X, 74
 kaṇḍ I, 389. X, 32

katth I, 332
 kath X, 78
 kan I, 152
 kand I, 27. 520
 kab I, 404
 kam I, 423. 552
 kamp I, 401
 kard I, 16
 karv I, 200
 kal I, 153. 436. X, 85
 kall I, 437
 kaṣ I, 230. 612
 kas I, 587
 kāñkṣ I, 220
 kās I, 456. IV, 105
 kās I, 457
 ki III, 9
 kiṭ I, 104
 kit I, 305. III, 9
 kil VI, 60
 kīl I, 167
 ku I, 477. II, 10.
 VI, 95
 kuk I, 344
 kuc I, 45. 583. VI, 72
 kuj I, 50
 kuñc I, 47
 kuṭ VI, 70
 kuṭṭ X, 12
 kuḍ VI, 84
 kuṇ VI, 46
 kuṇṭ I, 106
 kuṇṭh I, 121
 kuṇḍ I, 378
 kuth IV, 8
 kunth I, 6. IX, 32
 kundr X, 6
 kup IV, 71
 kumb I, 144

kur VI, 50
 kurd I, 322
 kul I, 571
 kuṣ IX, 36
 kus IV, 57
 kuh X, 98
 kūj I, 76
 kūṭ X, 22
 kūl I, 168
 kṛ V, 7. VIII, 7
 kṛḍ VI, 83
 kṛṇv I, 206
 kṛt VI, 13. VII, 10
 kṛp I, 512
 kṛś IV, 65
 kṛṣ I, 302. VI, 6
 kṝ VI, 105. IX, 11
 kṛt X, 62
 kep I, 398
 keb I, 399
 kel I, 178
 kev I, 439
 kai I, 266
 knas I, 549. IV, 5
 knūy I, 428. IX, 7
 kmar I, 189
 krath I, 536
 krand I, 27. 520
 krap I, 519
 kram I, 157
 kri IX, 1
 kriḍ I, 126
 kruñc I, 46
 krudh IV, 30
 kruś I, 582
 klath I, 536
 kland I, 27. 520
 klam IV, 47
 klid IV, 77

klind I, 28. 317
 kliś IV, 104. IX, 39
 klib I, 405
 kleś I, 445
 kvaṇ I, 147
 kvath I, 573
 kṣaṇj I, 518. X, 57
 kṣaṇ VIII, 3
 kṣam I, 422. IV, 46
 kṣamp X, 56
 kṣar I, 577
 kṣal X, 43
 kṣi I, 75. V, 12.
 VI, 103. IX, 27
 kṣip IV, 11. VI, 5
 kṣiv I, 191. IV, 4
 kṣij I, 76
 kṣib I, 406
 kṣu II, 10
 kṣud VII, 6
 kṣudh IV, 31
 kṣubh I, 503. IV, 75.
 IX, 37
 kṣur VI, 53
 kṣai I, 269
 kṣṇu II, 8
 kṣmāy I, 429
 kṣmīl I, 163
 kṣvid I, 291. 498.
 IV, 79
 khaj I, 71
 khañj I, 72
 khaṭ I, 95
 khaṭṭ X, 16
 khaḍ X, 31
 khaṇḍ I, 390. X, 31
 khad I, 11
 khan I, 602

kharij I, 68
 khard I, 19
 kharb I, 143
 kharv I, 200
 khal I, 181
 khav IX, 47
 khād I, 10
 khiṭ I, 90
 khid IV, 108. VI, 14.
 VII, 22
 khuj I, 50
 khur VI, 51
 khurd I, 322
 khel I, 178
 khai I, 268
 khor I, 186
 khyā II, 21
 gaj I, 70. 80
 gañj I, 80
 gaḍ I, 524
 gaṇ X, 80
 gaṇḍ I, 135
 gad I, 13. X, 83
 gam I, 295
 garj I, 66
 gard I, 15
 garb I, 143
 garv I, 200. X, 101
 garh I, 465
 gal I, 182
 galbh I, 414
 galh I, 465
 gaveṣ X, 90
 gā I, 476. III, 14
 gādh I, 308
 gāloḍ X, 105
 gāh I, 471
 gu I, 475

guj VI, 73
 guñj I, 76
 guḍ VI, 74
 guṇṭh I, 121
 gudh IV, 10. VI, 92.
 IX, 35
 gup I, 136. 488.
 IV, 72
 guph VI, 33
 gumph VI, 33
 gur VI, 94
 gurd I, 322
 gurv I, 197
 guh I, 617
 gūr IV, 100
 gr I, 285
 grj I, 80
 grñj I, 80
 grḍh IV, 81
 grh I, 472. X, 96
 gr̄ VI, 106. IX, 21
 gep I, 398
 gev I, 439
 gai I, 266
 goṣṭ I, 368
 grath I, 331
 granth IX, 30
 gras I, 461
 grah IX, 14
 gruc I, 50
 glas I, 461
 glā I, 551
 gluc I, 50
 gluñc I, 51
 glep I, 396. 398
 glev I, 439
 gleṣ I, 452
 glai I, 260

ghaggh I, 42	cal I, 544. 562. VI, 63	chrd VII, 8
ghaṭ I, 513	caṣ I, 611	cho IV, 19
ghaṭṭ I, 369. X, 15	cah I, 252	chyu I, 478
ghas I, 244	cāy I, 604	
ghinṇ I, 417	ci V, 5	jakṣ II, 31
ghu I, 477	ciṭ I, 100	jaj I, 78
ghuṭ I, 500. VI, 86	cit I, 2	jañj I, 78
ghuṇ I, 418. VI, 48	cint X, 2	jaṭ I, 92
ghuṇṇ I, 417	ciri V, 22	jan I, 549. III, 13.
ghur VI, 54	cil VI, 62	IV, 95
ghuṣ I, 209. 473.	cill I, 176	jap I, 138
X, 69	cibh I, 408	jam I, 156
ghūr IV, 100	cīv I, 603	jambh I, 411
ghūrṇ I, 418. VI, 48	cukk X, 42	jarts I, 241. VI, 23
ghṛ I, 285. III, 6	cuṭ VI, 79. X, 52	jal I, 563
ghṛṇ VIII, 6	cuḍḍ I, 124	jalp I, 138
ghṛṇṇ I, 417	cuṇṭ I, 108	jaṣ I, 230
ghṛṣ I, 238	cud X, 36	jas IV, 51
ghrā I, 275	cund I, 600	jāgr II, 32
	cup I, 141	ji I, 192. 289
ñu I, 477	cumb I, 145	jiri V, 22
	cur X, 1	jiṣ I, 233
cak I, 345. 528	cul X, 49	jiv I, 193
cakās II, 34	cull I, 174	juṅg I, 39
cakk X, 42	cūr IV, 101	juḍ VI, 81. X, 59
cakṣ II, 37	cūṣ I, 222	jut I, 328
cañc I, 49	cṛt VI, 37	jun VI, 39
caṇḍ I, 385	cel I, 178	juṣ VI, 98
cat I, 593	ceṣṭ I, 367	jūr IV, 99
cad I, 593	cyu I, 478	jūṣ I, 230
cand I, 25	cyut I, 4	jṛmbh I, 411
cap I, 139		jṛ I, 549. IV, 17.
cam I, 156. 552	chad I, 545. X, 72	IX, 19
cay I, 424	chand X, 28	jeṣ I, 454
car I, 190	cham I, 156	jeh I, 468
care I, 241. VI, 23.	chamb X, 55	jai I, 269
X, 67	chid VII, 3	jñā I, 543. IX, 28.
carb I, 143	chup VI, 114	X, 40
carv I, 199	chur VI, 51	jyā IX, 22

jyu I, 478	tas IV, 52	tej I, 69
jri I, 289	tāy I, 431	tep I, 395
jvar I, 523	tik V, 18	tev I, 438
jval I, 537. 538. 550.	tij I, 489. X, 21	tyaj I, 298
561	tip I, 395	traṅk I, 346
	tim IV, 13	traṅg I, 38
jhaṭ I, 92	til VI, 61	trand I, 26
jham I, 156	tiv I, 194	trap I, 400
jharjh I, 241. VI, 23	tuj I, 79	tras IV, 7
jhaṣ I, 230. 613	tuñj I, 79. X, 20	truṭ VI, 79
jhṛ IV, 17	tuṭ VI, 80	trup I, 142
jhyu I, 478	tuḍ I, 127. VI, 87	truph I, 142
	tuṇ VI, 43	trump I, 142
	tuṇḍ I, 382	trumph I, 142
ṭal I, 564	tud VI, 1	traī I, 484
ṭik I, 346	tup I, 142	trauk I, 346
ṭik I, 346	tuph I, 142	tvakṣ I, 211. 218
ṭval I, 564	tubh I, 504. IV, 76.	tvaṅg I, 38
	IX, 38	tvac VI, 24
ḍip IV, 69. VI, 75	tump I, 142	tvañc I, 49
ḍi I, 487. IV, 85	tumph I, 142	tvar I, 521
	tur III, 10	tviṣ I, 629
ḍhauk I, 346	turv I, 195	tsar I, 188
	tul X, 45	
tak I, 31	tuṣ I, 240. IV, 26	thuḍ VI, 87
takṣ I, 211	tuh I, 257	thurv I, 195
tañk I, 32	tūr IV, 98	
taṅg I, 38	tūl I, 170	damś I, 301
tañc I, 49. VII, 18	tūṣ I, 223	dakṣ I, 446. 518
taṭ I, 94	ṭṛmh VI, 57	daṅgh I, 40
taḍ X, 30	ṭṛkṣ I, 215	dad I, 319
taṇḍ I, 387	ṭṛṇ VIII, 5	dadh I, 310
tan VIII, 1	ṭṛd VII, 9	dam IV, 42
tantr X, 65	ṭṛp IV, 36. V, 23.	dambh V, 20
tap I, 297. IV, 102	VI, 31	day I, 425
tam IV, 43	ṭṛmp VI, 31	daridrā II, 33
tay I, 424	ṭṛṣ IV, 66	dal I, 184
tarj I, 67	ṭṛh VI, 57. VII, 15	das IV, 52
tard I, 17	ṭṛ I, 290	dah I, 303
tal X, 44		

dā I, 279. II, 20.
 III, 18
 dān I, 623
 dās I, 606
 dās I, 615
 dān I, 204
 div IV, 1
 diś VI, 3
 dih II, 58
 dī IV, 84
 dikṣ I, 447
 dīdhi II, 53
 dīp IV, 96
 du I, 287. V, 10
 durv I, 195
 dul X, 46
 duṣ IV, 27
 duh I, 257. II, 57
 dū IV, 83
 dṛ I, 540. VI, 107
 dṛmḥ I, 255
 dṛp IV, 37. VI, 32
 dṛbh VI, 36
 dṛmp VI, 32
 dṛś I, 300
 dṛh I, 255
 dṛ IX, 18
 de I, 481
 dev I, 438
 dai I, 273
 do IV, 21
 dyu II, 5
 dyut I, 496
 dyai I, 262
 dram I, 155
 drā II, 17
 drākh I, 36
 drāgh I, 350
 drāṅks I, 221

drāḍ I, 393
 drāh I, 469
 dru I, 287
 druṇ VI, 47
 druh IV, 38
 drek I, 336
 drai I, 263
 dviṣ II, 56
 dvṛ I, 282

 dhakk X, 41
 dhan III, 12
 dhanv I, 205
 dhā III, 19
 dhāv I, 589
 dhi VI, 102
 dhikṣ I, 441
 dhinv I, 204
 dhiṣ III, 11
 dhī IV, 86
 dhukṣ I, 441
 dhurv I, 195
 dhū V, 9. VI, 91.
 IX, 13
 dhūp I, 137
 dhūr IV, 100
 dhṛ I, 479. 621.
 VI, 108
 dhṛṅj I, 64
 dhṛṣ V, 19. X, 77
 dhe I, 259
 dhor I, 187
 dhmā I, 276
 dhyai I, 265
 dhraṅj I, 64
 dhraṇ I, 147
 dhraṣ IX, 41
 dhṛākh I, 36
 dhṛāṅks I, 221

dhṛāḍ I, 393
 dhruv VI, 93
 dhrek I, 336
 dhrai I, 264
 dhvams I, 506
 dhvaṅj I, 64
 dhvan I, 147. 559.
 X, 94
 dhvāṅks I, 221
 dhvṛ I, 286

nakk X, 41
 nakṣ I, 215
 nakh I, 38
 naṭ I, 96. 527. X, 23
 nad I, 15
 nand I, 24
 nabh I, 504. IV, 76.
 IX, 38
 nam I, 294. 550
 nay I, 424
 nard I, 15
 nal I, 567
 naś IV, 35
 nas I, 458
 nah IV, 120
 nāth I, 329
 nādh I, 329
 nās I, 457
 nims II, 45
 nikṣ I, 214
 nij III, 15
 niṅj II, 46
 nid I, 596
 nind I, 23
 ninv I, 203
 nil VI, 66
 nivās X, 92
 niś I, 246

ni I, 622
 nil I, 165
 niv I, 194
 nu II, 7
 nud VI, 2
 nū VI, 90
 nṛt IV, 6
 nṛ I, 541. IX, 20
 ned I, 596
 neṣ I, 454

pams X, 54
 pac I, 625
 pañc I, 360. X, 60
 paṭ I, 104
 paṭh I, 113
 paṇ I, 420
 paṇḍ I, 388
 pat I, 572
 path I, 572
 pad IV, 107
 pan I, 419
 panth X, 26
 pard I, 326
 parb I, 143
 parv I, 198
 pal I, 183. 568
 pas IV, 60
 pā I, 274. II, 18
 pāl X, 50
 pi VI, 101
 pice X, 27
 piṅj X, 20
 piṭ I, 92
 piṭh I, 119
 piṇḍ I, 377
 pinv I, 203
 piś VI, 15

piṣ VII, 12
 piś I, 243
 pī IV, 92
 piḍ X, 10
 pīl I, 164
 pīv I, 194
 puṭ VI, 71
 puṭṭ X, 13
 puṇ VI, 44
 puth IV, 9
 punth I, 6
 pur VI, 55
 pul I, 570. X, 48
 puṣ I, 234. IV, 24.
 IX, 44
 pusp IV, 12
 pū I, 485. IX, 8
 pūj X, 58
 pūy I, 427
 pūr IV, 97
 pūrv I, 198
 pūl I, 171
 pūṣ I, 224
 pṛ V, 13. VI, 96
 pṛc II, 49. VII, 20
 pṛḍ VI, 40. IX, 34
 pṛṇ VI, 41
 pṛth I, 515
 pṛṣ I, 236
 pṛ III, 4. IX, 16
 peṇ I, 151
 peb I, 399
 pel I, 179
 pev I, 439
 pes I, 243
 pai I, 271
 pyāy I, 430
 pyuṣ IV, 54

pyai I, 483
 prach VI, 109
 prath I, 515
 prā II, 22
 pri IV, 94. IX, 2
 pru I, 478
 pruṣ I, 235. IX, 45
 proth I, 594
 plih I, 467
 plu I, 478
 pluṣ I, 235. IV, 55.
 IX, 45
 psā II, 1

phakk I, 30
 phaṇ I, 556
 phal I, 162. 173
 phull I, 175
 phel I, 179

bamḥ I, 463
 bad I, 12
 badh I, 491
 bandh IX, 29
 barph I, 143
 barh I, 466
 bal I, 569
 balh I, 466
 bāḍ I, 392
 bādh I, 309
 bāh I, 468
 biṭ I, 102
 bind I, 22
 bil VI, 65
 bis IV, 56
 bukk I, 34
 budh I, 584. 599.
 IV, 110

bus IV, 58
bust X, 35
brū II, 62

bhakṣ I, 614
bhaj I, 626
bhañj VII, 13
bhaṭ I, 93. 526
bhaṇ I, 147
bhaṇḍ I, 380. X, 34
bhand I, 314
bharv I, 201
bhal I, 435
bhall I, 435
bhaṣ I, 231
bhas III, 8
bhā II, 14
bhāj X, 93
bhām I, 421
bhāṣ I, 450
bhās I, 456
bhikṣ I, 444
bhid VII, 2
bhī III, 2. IX, 26
bhuj VI, 113. VII, 14
bhunḍ I, 383
bhū I, 1
bhūṣ I, 227
bhr I, 620. III, 19
bhrj I, 363
bhrś IV, 63
bhr IX, 17
bheṣ I, 607
bhyas I, 459
bhrapś I, 505. IV, 63
bhrajj VI, 4
bhraṇ I, 147
bhram I, 576. IV, 45

bhrāj I, 364. 558
bhrās I, 558
bhrud VI, 87
bhrej I, 364
bhlās I, 558

maṇḥ I, 463
makh I, 38
mañk I, 342
maṅg I, 38
maṅgh I, 348
mac I, 359
majj VI, 111
mañc I, 49. 358
maṭh I, 115
maṇ I, 147
maṇṭh I, 373
maṇḍ I, 105. 379
math I, 574
mad I, 547. IV, 48
man IV, 113. VIII, 9
mantr X, 64
manth I, 7. IX, 31
mand I, 315
mabhr I, 190
may I, 424
marv I, 198
mal I, 434
mall I, 434
mav I, 207
mavy I, 158
maś I, 247
maṣ I, 230
mas IV, 60
mask I, 346
mah I, 258. X, 86
mā II, 23. III, 20
māñkṣ I, 220

mān I, 490. X, 68
mārg X, 73
māh I, 616
mi V, 4
mich VI, 22
mid I, 498. 597. IV,
78. X, 8
minv I, 203
mil VI, 7
miś I, 247
miśr X, 102
miṣ I, 233. VI, 59
mih I, 304
mī IV, 87. IX, 4
mīm I, 155
mil I, 163
miv I, 194
muc VI, 8
muj I, 80
muñc I, 359
muñj I, 80
muṭ VI, 78. X, 53
muṇ VI, 45
muṇṭ I, 107
muṇṭh I, 374
muṇḍ I, 109. 381
mud I, 318
mur VI, 52
murch I, 59
murv I, 196
muṣ IV, 59. IX, 46
muh IV, 39
mū I, 486
mūl I, 172
mūṣ I, 225
mr VI, 97
mrg X, 97
mrj II, 26. X, 75

mrḍ VI, 40. IX, 34
mrṇ VI, 42
mrḍ I, 516. IX, 33
mrḍh I, 598
mrś VI, 119
mrṣ I, 237. IV, 118.
X, 76
mr IX, 15
me I, 480
meṭ I, 84
med I, 597
medh I, 595
meb I, 399
mev I, 439
mnā I, 278
mrakṣ I, 217
mrad I, 516
mruc I, 49
mruñc I, 49
mluc I, 49
mluñc I, 49
mlech I, 53
mleṭ I, 84
mlev I, 439
mlai I, 261

yaj I, 630
yat I, 327
yantr X, 3
yabh I, 293
yam I, 296. 554
yas IV, 50
yā II, 13
yāc I, 591
yu II, 6. IX, 5
yuṅg I, 39
yuch I, 61
yuj IV, 114. VII, 7

yut I, 328
yudh I, 585. IV, 111
yup IV, 73
yūṣ I, 230
yeṣ I, 453
yauṭ I, 83

raṇḥ I, 254
rakṣ I, 213
rakh I, 38
rag I, 531
rañkh I, 38
raṅg I, 38
raṅgh I, 346
rac X, 84
rañj I, 549. 627. IV,
121
raṭ I, 86
raṇ I, 147. 535
rad I, 14
radh IV, 34
ranv I, 205
rap I, 138
raph I, 143
rabh I, 492
ram I, 579
ramph I, 143
ramb I, 403
ray I, 424
ras I, 240
rah I, 253. X, 82
rā II, 19
rākh I, 36
rāgh I, 349
rāj I, 557
rādth IV, 22. V, 17
rās I, 457
ri VI, 101

riṅg I, 38
rie VII, 4
rinv I, 205
riś VI, 115
riṣ I, 230
rī IV, 88. IX, 23
ru I, 478. II, 10
ruc I, 499
ruj VI, 112
ruṭ I, 501
ruṭh I, 118
ruṇṭ I, 111
ruṇṭh I, 123
rud II, 28
rudh IV, 112. VII, 1
rup IV, 73
ruś VI, 115
ruṣ I, 230. IV, 68
ruh I, 586
rek I, 337
rej I, 364
reṭ I, 592
reb I, 399
rebh I, 409
rev I, 440
reṣ I, 455
rai I, 266
raud I, 129

lakṣ X, 5
lakh I, 38
lag I, 532
lañkh I, 38
laṅg I, 38
laṅgh I, 41. 346
lach I, 54
laj I, 77. VI, 100
lajj VI, 100

lañj I, 77		vāvrt IV, 103
laṭ I, 87		vāś IV, 106
laḍ I, 132. 546. X, 7		vās X, 91
lap I, 138. X, 63		vic VII, 5
labh I, 493		vich VI, 116
lamb I, 403		vij III, 16. VI, 99
lal X, 66		viṭ I, 101
laṣ I, 610		vith I, 329
las I, 242		vid II, 24. IV, 109.
lā II, 19		VI, 10. VII, 23. X, 38
lākh I, 36		vidh VI, 38
lāgh I, 349		viś VI, 118
lāj I, 77		viṣ I, 233. III, 17.
lāñch I, 54		IX, 43
lāñj I, 77		vi II, 12
likh VI, 69		vuñg I, 39
liṅg I, 38		vr V, 8. IX, 48
lip VI, 11		vr̥ph I, 255
liś IV, 117. VI, 116		vr̥k I, 344
lih II, 59		vr̥kṣ I, 442
li IV, 89. IX, 24		vr̥j II, 48. VII, 19.
luj IV, 116		X, 47
luñc I, 48		vr̥t I, 508
luṭ I, 99. 501. IV, 61.		vr̥dh I, 509
VI, 82		vr̥ś IV, 64
luṭh I, 118		vr̥ṣ I, 236
luṇḍ VI, 85		vr̥h I, 255. 256. VI, 56
luṇṭ I, 111. X, 18		vr̥ IX, 12
luṇṭh I, 122. 123		ve I, 633
lunth I, 6		veṇ I, 601
lup IV, 73. VI, 9		veth I, 329
hubh IV, 74. VI, 28		vep I, 397
lū IX, 9		vel I, 178
lūṣ X, 51		vevi II, 54
lok I, 334. X, 5		veṣṭ I, 366
loc I, 353		veh I, 468
loṣṭ I, 368		vai I, 271
lauḍ I, 130		vyac VI, 18
	vakṣ I, 216	
	vakh I, 38	
	vañk I, 341	
	vañg I, 38	
	vañgh I, 347	
	vac II, 27	
	vaj I, 81	
	vañc I, 49	
	vaṭ I, 89. 526	
	vath I, 114	
	vaṇ I, 147	
	vaṇṭ I, 110	
	vaṇṭh I, 372	
	vaṇḍ I, 379. X, 33	
	vad I, 637	
	van I, 153. 551.	
	VIII, 8	
	vand I, 313. X, 37	
	vap I, 631	
	vabhr I, 190	
	vam I, 551. 575	
	vay I, 424	
	var X, 79	
	vare I, 352	
	val I, 433	
	valk X, 24	
	valg I, 38	
	valbh I, 413	
	vaś I, 248. II, 3	
	vaṣ I, 230	
	vas I, 636. II, 43.	
	IV, 53	
	vask I, 346	
	vah I, 632	
	vā II, 12	
	vāñkṣ I, 220	
	vāñch I, 55	

vyath I, 514	śil VI, 68	śri I, 618
vyadh IV, 23	śill I, 177	śriv IV, 3
vyap X, 22	śiṣ I, 230. VII, 11	śriṣ I, 235
vyay I, 605	śi II, 51	śrī IX, 3
vye I, 634	śik I, 333	śru V, 16
vraj I, 81	śibh I, 407	śrai I, 270
vraṇ I, 147	śil I, 166. X, 88	śroṇ I, 150
vraśc VI, 17	śu I, 287	ślak I, 338
vrī IV, 90. IX, 25	śuk I, 33	ślaṅg I, 38
vr̥ḍ IV, 14	śuc I, 44. IV, 119	ślākh I, 37
vruḍ VI, 87	śucy I, 161	ślāgh I, 351
vlaṅg I, 38	śuṇṭh I, 121	ślād I, 394
vli IX, 23	śudh IV, 32	śliṣ I, 235. IV, 28
	śun VI, 39	ślok I, 335
śams I, 251. 460	śundh I, 29	śvañk I, 346
śak IV, 118. V, 15	śubh I, 502. VI, 35	śvañc I, 355
śaṅk I, 339	śumbh I, 146. VI, 35	śvaṭh X, 19. 81
śaṅc I, 355	śuṣ IV, 25	śvalk X, 24
śaṭ I, 88	śūr IV, 100	śvall I, 185
śaṭh I, 120. X, 81	śul I, 169	śvas II, 30
śaṇḍ I, 386	śrdh I, 510. 598	śvi I, 638
śad I, 581. VI, 121	śr̥ IX, 15	śvit I, 497
śap I, 628. IV, 122	śel I, 178	śvind I, 312
śam I, 553. IV, 42	śev I, 439	śveta X, 105
śarb I, 143	śo IV, 18	
śarv I, 201	śoṇ I, 149	ṣṭhiv I, 191. IV, 4
śal I, 185. 432. 572	śauṭ I, 82	ṣvask I, 346
śalbh I, 412	ścyut I, 5	
śaś I, 249	śnath I, 536	saṃgrām X, 71
śas I, 250	śyai I, 482	sag I, 533
śākh I, 37	śrak I, 338	sagh V, 18
śān I, 624	śraṅg I, 38	sac I, 140. 354
śās II, 35. 42	śraṇ X, 29	sajj I, 51
śi V, 3	śranth I, 330. IX, 30	sañj I, 299
śikṣ I, 443	śram IV, 44	saṭ I, 98
śiṅgh I, 43	śrambh I, 415	saṭṭ X, 17
śiñj II, 47	śrā I, 542. II, 16.	sad I, 580. VI, 120
śit I, 91	X, 39	san I, 154. VIII, 2

sam I, 560
 sarj I, 65
 sarb I, 143
 sas II, 2
 sah I, 578
 sādḥ IV, 22, V, 17
 sām X, 89
 si V, 2. IX, 5
 sic VI, 12
 siṭ I, 91
 sidh I, 8. 9. IV, 33
 sil VI, 68
 siv IV, 2. 3
 su I, 288. V, 1
 sur VI, 49
 sub IV, 16
 sū II, 50. IV, 82.
 VI, 104
 sūc X, 61
 sūd I, 323
 sūrks I, 219
 sūrksm I, 159
 sūs I, 226
 sṛ I, 283. III, 7
 srj IV, 115. VI, 110
 srp I, 295
 sṛbh I, 142
 sṛmbh I, 142
 sek I, 338
 sel I, 178
 sev I, 439
 sai I, 269
 so IV, 20
 skand I, 292
 skambh I, 410
 sku IX, 6
 skund I, 311
 skhad I, 517. 555

skhal I, 180
 stak I, 529
 stan I, 153. X, 83
 stam I, 560
 stambh I, 410
 stik V, 18
 stigh V, 25
 stim IV, 13
 stīm IV, 13
 stu II, 61
 stuc I, 361
 stubh I, 416
 stūp IV, 70
 str V, 6
 strks I, 215
 strh VI, 57
 str IX, 10
 sten X, 95
 step I, 395
 stai I, 272
 styai I, 267
 sthag I, 533
 sthal I, 565
 sthā I, 277
 sthul X, 99
 snā I, 551. II, 15
 snih IV, 41
 snu II, 9
 snuh IV, 40
 spand I, 316
 spardh I, 307
 sparś I, 451
 spaś I, 609
 spr V, 13
 sprś VI, 117
 sprh X, 87
 sphaṭ I, 112
 sphāy I, 430

sphiṭ X, 25
 sphuṭ I, 112. 370.
 VI, 77
 sphuḍ VI, 87
 sphuṇḍ I, 384. X, 4
 sphur VI, 88
 sphurch I, 60
 sphul VI, 89
 sphūrj I, 74
 smi I, 474
 smil I, 163
 smr I, 265. 539
 syand I, 511
 syam I, 559
 sraps I, 505
 srambh I, 507
 sru I, 287
 srek I, 338
 srai I, 270
 svañj I, 494
 svad I, 320
 svan I, 559
 svap II, 29
 svard I, 320
 svād I, 320
 svid I, 498. IV, 29
 svṛ I, 281
 haṭ I, 97
 haṭh I, 117
 had I, 495
 han II, 4
 hamy I, 155
 hay I, 160
 hary I, 160
 hal I, 566
 has I, 245
 hā III, 5. 21

hi V, 11
 hims VII, 15
 hikk I, 588
 hiṇḍ I, 376
 hinv I, 204
 hil VI, 67
 hu III, 1
 huḍ VI, 76
 huṇḍ I, 377
 hurch I, 58
 hul I, 572

hūḍ I, 128
 hr I, 619
 hrṣ I, 239. IV, 67
 heṭh I, 103. 375
 heḍ I, 525
 heṣ I, 457
 hoḍ I, 391
 hauḍ I, 128
 hnu II, 55
 hmal I, 538. 550
 hrag I, 533

hraṣ I, 240
 hrād I, 324
 hrī III, 3
 hrīch I, 57
 hreṣ I, 454
 hlag I, 533
 hlaṣ I, 240
 hlād I, 325
 hval I, 538. 550
 hvṛ I, 280
 hve I, 635.

नमो वागीश्वराय ॥

सिद्धं प्रणम्य सर्वज्ञं सर्वीयं जगतो गुरुम् ।

लघुविस्मष्टसंपूर्णमुच्यते शब्दलक्षणम् ॥

१	अइउण् ।	Śivasūtra	1
२	ऋलृक् ।		2
३	एओइ ।		3
४	ऐऔच् ।		4
५	हयवरलण् ।		5. 6
६	जमङणनम् ।		7
७	झभञ् ।		8
८	घढधष् ।		9
९	जवगडद्म् ।		10
१०	खफक्ठथचटतव् ।		11
११	कपय् ।		12
१२	शषसर् ।		13
१३	हल् ॥		14

१ आदिरिता समध्यः । Panini I, 1, 71

२ उता सवर्गः । 69

३	ता तत्कालः ।	P. I, 1, 70
४	दो ऽपः ।	20 ¹⁾
५	अनंशचिह्नमित् ।	2)
६	विधिर्विशेषणान्तस्य ।	72
७	सप्तम्यां पूर्वस्य ।	66
८	पञ्चम्यां परस्य ।	67
९	आदेः ।	54
१०	षष्ठ्यान्त्यस्य ।	52 ^{३)}
११	ङित् ।	53
१२	शिद्नेकाल्सर्वस्य ।	55
१३	टकितावाद्यन्तौ ।	46
१४	मिदचो ऽन्त्यात्परः ।	47
१५	ऋको ऽणो रलो ।	51 und vgl. Kāśikā zu Śivasūtra 6
१६	विप्रतिषेधे ।	4, 2
१७	तिजः चान्तौ सन् ।	III, 1, 5 und vgl. Kāś.
१८	कितः संशयचिकित्सयोः ।	5 und vgl. Kāś. ⁴⁾
१९	गुपो निन्दायाम् ।	5 und vgl. Kāś.
२०	बध एरी च ।	6
२१	शान्दान्मानः ।	6
२२	तुमो लुक् चेच्छायाम् ।	7
२३	व्याप्यात्काम्यच् ।	9. 7
२४	ससंख्यादमः कज्वा ।	8 + Vārttika 1 ⁵⁾
२५	उपमानादाचारे ।	10
२६	आधारात् ।	10 Vā. 1
२७	कर्तुर्विप् ।	11 Bhāṣya (a. E.)

२८	गल्भस्त्रीवहोडेभ्यो ङित् ।	P. III, 1, 11 Vā. 3
२९	क्यङ् ।	11
३०	च्यर्थे भृशादिभ्यः स्तलोपस्य ।	12
३१	डाज्जलोहितादिभ्यः क्यप् ।	13
३२	कष्टकचसत्तगहनाय पापे क्रमणे ।	14 + Vā. 1
३३	रोमन्थं वर्तयति हनुचाले ।	15 + Bh.
३४	वाष्पोष्मफेनमुदमति ।	16 + Bh.
३५	सुखादीनि वेदयते ।	18
३६	शब्दादीन्करोति ।	17
३७	नमस्तपोवरिवसः क्यच् ।	19 + 15 Vā. 1
३८	चिचङ् आद्यर्थे ।	19 + Vā. 3 + Bh.
३९	कण्डूदिभ्यो यक् ।	27
४०	एकाचो हलादेः क्रियार्थानुशा- भीक्ष्णे यङ् ।	22
४१	ऋसूत्रिसूत्रिसूच्यटशूर्णभ्यः ।	22 Bh.
४२	गत्यर्थात्कौटिल्य एव ।	23
४३	लुपसदचरगृजपजभदहदशो गह्यात् ।	24
४४	न शुभरुचः ।	22 Bh.
४५	चुरादिभ्यो णिच् ।	25
४६	प्रयोजकव्यापारे ।	26. I, 4, 55
४७	गुपूधूपविष्पणपन आयो वा ।	28. 31
४८	ऋत ईयङ् ।	29
४९	कमो णिङ् ।	30
५०	शित्याद्यादयः ।	31
५१	अनेकाचो लिट् आम्भस्ति लिट् चानु ।	35 + Bh. 40 + Vā. 3. 8. 9

५२	इजादेर्गुरुमतो ऽनृकोर्णोः ।	P. III, 1, 36 + Vā. 6
५३	कासयदयासः ।	35. 37
५४	जागुषो वा ।	38
५५	भीहीहनां द्वे च ।	39
५६	विभराम् ।	39
५७	विदाम् ।	38 + Vā. 1
५८	लोऽटः क्लोटः ।	41
५९	स्यतासौ लुलुटोः ।	33
६०	लुडि सिच् ।	43. 44
६१	सृशमृशकृषतृपटृपो वा ।	44 Vā. 7 ⁶)
६२	दाधागातिस्थाभूपो ऽतडि लुक् ।	II, 4, 77
६३	घ्राधेशाक्कासो वा ।	78
६४	तनादिभ्यस्तथासोः ।	79
६५	शल इगुपान्तादृशो ऽनिटः क्तः ।	III, 1, 45. 47
६६	क्षिषः ।	46
६७	सत्त्वाक्षेपे ।	46 + Vā. 4
६८	णिश्चिद्रुसुकमः कर्तरि चङ् ।	48 + Vā. 1
६९	धेश्वेर्वा ।	49
७०	ऋसृशसमुख्यावचो ऽङ् ।	52. 56
७१	ह्रालिप्तिचः ।	53
७२	तडि वा ।	54
७३	लृदिह्युतादिपुष्यत्वादिभ्यो ऽतडि ।	55 und vgl. Kās.
७४	हरितो वा ।	57
७५	जृश्चिस्तम्भमुचुस्तुचुगलुचः ।	58
७६	चिण्ते पदः ।	60
७७	दीपजनबुधपूरितायिष्यायो वा ।	61

७८	भावाय्ययोः ।	P. III, 1, 66
७९	नानोस्तपः ।	65
८०	तिङ्शिति यगलिडाशीर्लिङि ।	67.4, 113.115.116
८१	तपस्तपआप्यात् ।	88
८२	कर्तरि शप् ।	68
८३	अदादिभ्यो लुक् ।	II, 4, 72. 58
८४	हनां द्वे च ।	75. VI, 1, 10
८५	चिणः ।	VI, 4, 104
८६	यङो वङ्लम् ।	II, 4, 74
८७	दिवादिभ्यः शन्न ।	III, 1, 69
८८	भाशभ्लाशभ्रमुक्रमुलमुचसिचुटि- लषो वा ।	70
८९	यसः ।	71
९०	समः ।	72
९१	कुषिरज आये ।	90 ⁷)
९२	तुदादिभ्यः शः ।	77
९३	रुधादीनां श्रम् ।	78
९४	तनादिभ्य उः ।	79
९५	खादिभ्यः श्रुः ।	73
९६	श्रुक्छिवां श्रुक्छि च ।	74. 80
९७	अचो वा ।	75
९८	तनूकृती तचः ।	76
९९	स्तम्भस्तम्भस्तम्भस्तम्भस्तम्भः ।	82 ⁸)
१००	ज्ञाः ।	82
१०१	क्रयादिभ्यः ।	81
१०२	हलो हौ शानच् ।	83

१०३	बज्रलम् ।	P. III, 3, 113
१०४	भावाप्ययोः ।	4, 70
१०५	तव्यानीयर्केलिमरः ।	1, 96 + Vā. 1
१०६	वास्तव्यः ।	96 Vā. 2
१०७	यत् ।	97
१०८	पुशकितकिचितयतिशसिसहियजः ।	98. 99. 97 Bh.
१०९	गदमदयमो ऽप्रादेः ।	100
११०	चरः ।	100
१११	अगुरावाङ् ।	100 Vā. 1
११२	अवद्यपण्यवर्या गर्ह्यविक्रयानिरो- धेषु ।	101
११३	वह्यं करणम् ।	102
११४	अर्थः स्वामिवैश्वयोः ।	103
११५	ऋतुमत्युपसर्या ।	104
११६	अजर्थं संगतम् ।	105
११७	वदः सुपः क्यप्च ।	106
११८	भुवः ।	107
११९	भावे हनस्त च ।	108. 107
१२०	इणस्तुशसुवृचदृजुषः ।	109 + Vā. 1 ⁹
१२१	ऋदुपान्तादकृपिचृतः ।	110
१२२	खेयम् ।	111
१२३	भृजो ऽसंज्ञायाम् ।	112
१२४	समो वा ।	112 Vā. 4
१२५	ऋवृषिमृजिर्गसिदुहिगुहः ।	120. 113 und vgl. Kās. zu 109
१२६	राजसूयवृचऋष्टपच्याव्यध्याः ।	114

१२७	कुष्याज्यभिद्योद्वसिध्ययुग्यानि ना- न्नि ।	P. III, 1, 114. 109 Vā. 2. 115. 116. 121
१२८	जित्वाविपूयविनीया हलिमुञ्जक- लेषु ।	117 ¹⁰
१२९	पदास्त्रैरिपच्यवाह्यासु यहः ।	119 ¹¹
१३०	ऋहलो यत् ।	124
१३१	पाणिसमवाभ्यां सृजः ।	124 Vā. 1. 2
१३२	ओरावश्यके ।	125
१३३	आसुयुवपिरपिलपिचपिचमिदभः ।	126. 124 Vā. 3
१३४	अमावसो वा ।	122
१३५	प्रणायो ऽसंमते ।	128
१३६	धाव्यापाव्यानाथसानाथनिकाव्या नान्नि ।	129. 127
१३७	ऋती कुण्डपाथ्यसंचाथी ।	130
१३८	अग्री चित्योपचाथ्यपरिचाव्याः ।	131. 132
१३९	कर्तरि एवलृजचः ।	133. 134 Vā. 1. 4, 67
१४०	नन्दिग्रहादिभ्यो ल्युणिनी ।	134
१४१	ज्ञाकृप्रीगुपान्तात्कः ।	135
१४२	आतः प्रादिभ्यः ।	136
१४३	पाघ्राध्माघेटृशः शः ।	137
१४४	धारिपारिवेद्युदेजिचेतिसातिसा- हिविन्दो ऽप्रादेः ।	138 + Vā. 2 + Bh.
१४५	लिपो नेश्च ।	138 + Vā. 1
१४६	ज्वलादिभ्यो णो वा ।	140. 139
१४७	श्वादिण्यधश्चसतनः ।	141. 140 Vā. 1

१४८ आसमः स्रोः ।	P. III, 1, 141
१४९ हसो ऽवात् ।	141 ¹²⁾
१५० दुन्यो ऽप्रादेः ।	142
१५१ भुवो वा ।	vgl. Kāś. zu 143
१५२ यहः ।	143
१५३ गेहे कः ।	144
१५४ गख्यकन् ।	146
१५५ ख्युट् ।	147
१५६ हो व्रीहिकालयोः ।	148
१५७ नृतिखनिरजः शिल्पिनि ध्वन् ।	145 + Bh.
१५८ मुखलो वुन् ।	149
१५९ आशिषि ॥	150.

प्रथमस्याध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ C do 'paḥ | dāgrahāṇe apakārakasyaiva grahaṇaṃ veditavyam | do dat (C. VI, 2, 96) | dattam | iha na bhavati | dātaṃ barhiḥ | ava-dātaṃ mukham.

²⁾ C anapśacihnam it | anavayavabhūtaṃ yac cihnam tad asad veditavyam | iṭa iṭi (C. VI, 3, 57) | akoṣīt | anapśagrahaṇaṃ kim | ekāco halādeḥ kriyārthād bhṛśābhīkṣṇye yañ (C. I, 1, 40) | pāpa-cyate | er ac (C. I, 3, 45) | cayaḥ | jayaḥ || iṇaḥ kvip | tuk | etiti it | gacchati na tiṣṭhati lupyata ity arthaḥ. Diese Regel vertritt P. I, 3, 2—9.

³⁾ Die Hss. bieten teils antasya, teils antyasya, doch entscheidet für das Obige T mthar · gyur · paio; mtha ist = anta, mthar · gyur · pa ('das zum Ende gewordene') = antya.

⁴⁾ Beispiel der Candra-Vṛtti zu saṃśaya: vicikitsati.

⁵⁾ C sasampkhyād amah kyaj vā | iṣer vyāpyād vidyamānasam-khyād amakārāntād icchāyām arthe kyaj vā bhavati | vastram icchati vastrīyati vastrakāmyati | putram icchati putrīyati putrakāmyati | sasampkhyād iti kim | svar icchati | pṛthag icchati | ama iti kim | idam icchati | kim icchati . . .

⁶⁾ Alle Hss. und T lesen mṛṣa für mṛśa.

⁷⁾ C kuṣiraja āpye | kuṣe rajaś ca yad āpyam tasmin neva kartari śyan bhavati | kuṣyati pādaḥ svayam eva | rajyati vastram svayam eva | āpya iti kim | kuṣṇāti | rajati.

⁸⁾ A und T lesen die Wurzeln mit n statt m, stanbhu etc., B und C wie oben.

⁹⁾ So (śāsuvṛñ) alle Hss. und T.

¹⁰⁾ jityā ist durch seine Stellung als Fem. erkennbar, auch das Beispiel in dar Vṛtti lautet jityā haliḥ.

¹¹⁾ AB lesen pakṣa für pakṣya, auch das tibetische Äquivalent phyogs in T entspricht mehr dem ersteren. Vgl. die Anm. zu C. I, 4, 119.

¹²⁾ So nur B, ACT hrṣo°.

१ व्याप्यादण् ।	P. III, 2. 1
२ आतो ऽप्रादेः कः ।	3
३ सुपः ।	4 + Vā. 2 + Bh.
४ चरेष्टः ।	16
५ पुरोऽयतोऽयेभ्यः सतेः ।	18
६ पूर्वात्कर्तुः ।	19
७ कृञो हेतुशीलानुलोमेषु ।	20
८ स्वस्वशक्रज्ञां व्रीहिवत्सयोरिन् ।	24 + Vā. 1
९ हञो दृतिनाथात्पशौ ।	25
१० फलेग्रहिरात्मभरिः कुचिंभरिः ।	26 + Vā. 1
११ एजेः खम् ।	28
१२ शुनीस्तनाडेटः ।	28 Vā. 1. 29
१३ नासिकानाडीमुष्टिघटीखरीभ्यः ।	29. 30. 29 Bh.
१४ ध्वः पाष्ठादिभ्यश्च ।	29. 30. 37 ¹⁾
१५ कूलादुदो रजिवहः ।	31
१६ वहाभ्राह्मिहः ।	32

१७	परिमाणात्पचः ।	P. III, 2, 33
१८	मितनखात् ।	34
१९	विध्वस्तिलात्तुदः ।	35. 28 Vā. 1
२०	वातमजशर्धजहेरंमदपरंतपद्विषंतप- भगंदरपुरंदराः ।	28 Vā. 1. 37. 39. 41 und vgl. Kās. zu 41
२१	उग्रासूर्यादृशः ।	37. 36
२२	ललाटात्तपः ।	36
२३	प्रियवशाद्वदः ।	38
२४	वाचंयमो व्रते ।	40
२५	सर्वात्सहः ।	41
२६	कृलाभकरीषाच्च कषः ।	42
२७	मेघर्तिभयात्कृजः खः ।	43
२८	क्षेमप्रियमद्रादृच ।	44
२९	आशिताद्भुवो भावकरणयोः ।	45
३०	भृवृतृजिसहितपिदमो नान्नि ।	46
३१	धारेर्धर्व ।	46
३२	गमः ।	47
३३	विहायसो विह च ।	38 Vā. 2
३४	खड्गः ।	38 Vā. 3
३५	डः ।	38 Vā. 4
३६	उरगः ।	48 Vā. 2
३७	हनः ।	49. 50
३८	शीर्षकुमाराणिनिः ।	51
३९	टक् ।	52. 53
४०	शक्ती हस्तिकपाटात् ।	54
४१	नगरादहस्तिनि ।	53 Bh. 2)

४२	पाणिघताडघौ शिल्पिनि ।	P. III, 2, 55
४३	राजघः ।	55 Vā. 1
४४	गः ।	8
४५	सीधुसुरात्पिबः ।	8 Vā. 1 ³⁾
४६	सुभगाद्वस्थूलपलितनमान्वप्रियाद- च्चेर्भुवः खिष्णुचखुक्जौ ।	57. 56
४७	कृजः करणे ख्युन् ।	56
४८	सृशो ऽनुदकात्किन् ।	58
४९	दधृगुणिक्कुञ्जः ।	59
५०	अञ्जुयुजः ।	59
५१	समानान्यत्यदादिरूपमानाद्वाप्ये दृशः क्सकजौ च ।	60 + Vā. 1 und vgl. Kās.
५२	भजो ण्विः ।	62
५३	क्विप्विज्मनिन्क्वनिप्विनिपः ।	74. 76
५४	दुहो दुघः ।	70
५५	आवश्यके णिनिः ।	3, 170
५६	अजातेः शीलाभीक्ष्णयोः ।	2, 78. 81
५७	साधोः ।	78 Vā. 1
५८	कर्तुरूपमानात् ।	79
५९	व्रते ।	80
६०	मनः ।	82
६१	आत्मनि खस्य ।	83
६२	भूते ।	84
६३	यजः ।	85
६४	हनः कुत्सायाम् ।	86 und vgl. Kās.
६५	डः ।	97

६६	क्तवतुः ।	P. III, 2, 102. I, 1, 26
६७	भावाप्ययोः क्तः ।	102. 4, 70
६८	कर्तरि चारम्भे ।	4, 71
६९	श्लिषशीङ्स्थासवसजनरुहजृम्भः ।	72 ⁴⁾
७०	गत्यर्थानाप्यादाधारे च ।	72. 76
७१	आहारार्थात् ।	76
७२	जृषो ऽतृन् ।	2, 104
७३	श्रुसद्वसो लिट्वा ।	108
७४	लिटः क्सुः ।	107
७५	ईयिवाननाश्वाननूचानः ।	109
७६	लुङ् ।	110
७७	अनद्यतने लङ् ।	111
७८	स्मृत्युक्तौ लृट् ।	112
७९	न यदि ।	113
८०	वाकाङ्क्षायाम् ।	114
८१	परोक्षे लिट् ।	115
८२	वर्तमाने लट् ।	123
८३	विदेः श्वसुः ।	VII, 1, 36 ⁵⁾
८४	शतृ ।	III, 2, 124
८५	इङः शक्तौ ।	130
८६	शानच् ।	124
८७	शक्तिवयःशीलेषु ।	129
८८	तौ लृटः ।	127. 3, 14
८९	शीलसाधुधर्मेषु तृन् ।	134. 135
९०	निरालम्भां कुरिष्णुच् ।	136
९१	उदः पचपतमदः ।	136

९२	प्रजनरुच्यपचपवृतुवृधुसहचरभा- जः ।	P. III, 2, 136 und vgl. Kās. zu 138
९३	भुवः ।	138 ⁶⁾
९४	जिग्लश्च क्स्तुः ।	139
९५	स्थान्तुः ।	139
९६	चसिगृधिधृषिचिपेः क्तुः ।	140
९७	चालशब्दार्थादनाप्याद्युच् ।	148
९८	तद्धृतो हलादेरङः ।	149
९९	जुचङ्गम्यदङ्गम्यखगृधिज्वलशुचलष- पतपदः ।	150
१००	क्रुधभूषार्थात् ।	151
१०१	न यदीक्षः ।	152. 153
१०२	लषपतपदस्थाभूशृवृषहनकमगम उकञ् ।	154
१०३	जल्पभिन्नकुट्टुलुण्टवृङः षाकञ् ।	155
१०४	स्पृहिगृहिपतिशीङ् आलुच् ।	158 + Vā. 1
१०५	धेसिश्दसदो रुः ।	159
१०६	खघसदः क्मरच् ।	160
१०७	भञ्जिभासमिदो घुरच् ।	161 ⁷⁾
१०८	विदिभिदिच्छिदेः कुरच् ।	162
१०९	इण्जखनशः क्करप् ।	163
११०	गत्वरः ।	164
१११	जागुरुकः ।	165
११२	यजजपदहदशो यङः ।	166 ⁸⁾
११३	सहिचलिवहः किकिनी ।	171 Bh.
११४	पापतिः ।	171 Vā. 4

११५	चक्रिसन्निजज्ञयः ।	P. III, 2, 171 Vā. 3
११६	स्म्यजसहिंसदीपनमकमकम्पो रः ।	167
११७	सनाशंस उः ।	168
११८	विन्दुरिक्तः ।	169
११९	खम्रकृतृष्णक् ।	172
१२०	शृवन्देराहः ।	173
१२१	भियः क्रुः ।	174
१२२	स्थाभासपिसकसो वरच् ।	175
१२३	यो यङः ॥	176.

प्रथमस्याध्यायस्य द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

1) Zu pāṇyādibhyaḥ giebt die Candra-Vṛtti die Beispiele: pāṇindhamah | karandhamah | vātandhama ityādi.

2) C nagarād ahastini | nagarāt parād dhanter ahastini kartari tag bhavati | nagaragho 'gniḥ | ahastinīti kim | nagaraghāto hasti.

3) Alle Hss. und T schreiben śīdhu.

4) AC °jrbhyaḥ, BT wie oben.

5) C videḥ śvasuḥ | videḥ parasya laṭaḥ śvasur bahulaṃ bhavati | vidvān | vetti | vidan. Vgl. die Kāś.

6) C bhuvaḥ | bhavater iṣṇuḥ bhavati | bhaviṣṇuḥ. Vgl. dazu Mādhaviya-Dhātuvṛtti I 51 (ed. Benares 1897): bhaviṣṇuḥ | ... | asya bhāṣāviṣayatvam Cāndrā icchanti | bhāṣyātau chāndasatvam eva spaṣṭam.

7) So A und T; B und C haben bhāsi fūt bhāsa.

8) So alle Hss. und T, und die Vṛtti giebt zu dah das Beispiel dandahūkaḥ, das sonst nirgends vorkommt.

१	उणादयः ।	P. III, 3, 1
२	भविष्यति लट् ।	13. 3
३	अनद्यतने लट् ।	15
४	माङि लुङ् ।	175

५	स्वपरे लङ् च ।	P. III, 3, 176
६	तुमुभावे क्रियायां तदर्थायाम् ।	10 + Bh.
७	घञ्कारके च ।	16. 18. 19
८	संख्यातात् ।	20
९	इङः षिद्वा ।	21 + Vā. 1
१०	शृ वायुवर्णनिवृतेषु ।	21 Vā. 2
११	प्रादिभ्यो रुवः ।	22
१२	समो युद्बुदुवः ।	23
१३	वेः लुश्रुवः ।	25
१४	त्रिभुवो ऽप्रादेः ।	24
१५	नियः ।	24
१६	अवोदः ।	26
१७	परेर्बूते ।	37
१८	प्रात्सुदुस्तुवः ।	27
१९	निरभेः पूलः ।	28
२०	न्युदो यः ।	29
२१	कृ धान्ये ।	30
२२	नीवाराः ।	48
२३	यज्ञे संस्तावः ।	31
२४	प्रस्त्रो ऽन्यत्र ।	32
२५	प्रथने वेरशब्दे ।	33
२६	कन्दोनाम्नि ।	34
२७	अवात्तश्च ।	120
२८	न्यायो नये ।	37
२९	पर्यायः क्रमे ।	38
३०	वुपाच्छीङः ।	39

३१ हस्तप्राये चेरस्तेये ।	P. III, 3, 40
३२ चितिराशिवासदेहेषु चः कः ।	41
३३ संघे ऽनुत्तराधरे ।	42
३४ उदः त्रियुपूद्रुवः ।	49
३५ आक्रोशे न्यवाद्ग्रहः ।	45
३६ समो मुष्टौ ।	36
३७ परेर्यज्ञे ।	47
३८ प्राल्लिप्सायाम् ।	46
३९ वा वणिजाम् ।	52. 50
४० रश्मौ ।	53
४१ अवाद्दर्षविवन्धे ।	51
४२ आङो रूक्षोः ।	50
४३ वृज आच्छादे ।	54
४४ परेर्भुवो ऽवज्ञाने ।	55
४५ एरच् ।	56
४६ स्थास्नापाव्यधिहनिद्युधः कः ।	58 Vā. 4
४७ ऋदोरप् ।	57
४८ गृहवृद्धनिश्चिगमवशरणः ।	58 + Vā. 3
४९ प्रादिभ्यो ऽदः ।	59
५० नेर्ण च ।	60
५१ व्यधजपो ऽप्रादेः ।	61
५२ खनहसो वा ।	62
५३ यमः संयुपाच्च ।	63
५४ नेः ।	63
५५ गदनदपठस्वनः ।	64
५६ कृणो वीणायाश्च ।	65

५७ पणः परिमाणे ।	P. III, 3, 66
५८ मदो ऽप्रादेः ।	67
५९ प्रसंभ्यां हर्षे ।	68
६० समुज्जामजः पशुषु ।	69
६१ प्रजने संतेः ।	71
६२ हवः ।	75
६३ निपानमाहावः ।	74
६४ वधो घातः ।	76
६५ मूर्तीं घनः ।	77
६६ गृहांशे प्रघाणः ।	79
६७ परिघोद्वनिघाः ।	84. 86. 87
६८ द्वितः क्तिः ।	88
६९ द्वितो ऽथुच् ।	89
७० विष्करचो नङ् ।	90
७१ प्रादिभ्यो दाधः क्तिः ।	92
७२ व्याप्यादाधारे ।	93
७३ अभिविधाविनुण् ।	44
७४ स्त्रियां क्तिन् ।	94
७५ ऊतियूतिजूतिसातिहेतिकीर्तयः ।	97
७६ व्यतिहारे णच् ।	43
७७ नाम्नि क्तिच् ।	174
७८ समजमनविदसुशीभृजिणो भावे क्यप् ।	99
७९ नेः सत्पतः ।	99
८० कृत्रजयजः ।	100. 98
८१ मृगयाटाव्ये ।	101 Bh.

८२ परेः सचरो यः ।	P. III, 3, 101 Bh.
८३ जागुः ।	101 Bh.
८४ अः सनाद्यन्ताच्च ।	101 Bh. 102
८५ गुरोर्हलः ।	103
८६ भिदादिषितो ऽह् ।	104
८७ आतो ऽन्तःप्रादिभ्यः ।	106 und vgl. Kās.
८८ कुम्बिचर्चिभ्याम् ।	105
८९ णिअन्थयन्थविदासघट्टवन्दो युच् ।	107 + Vā. 1 ¹⁾
९० इषो ऽनिच्छायाम् ।	107 Vā. 2
९१ ण्वुच् ।	111
९२ प्रश्नाख्यानयोरिच्च ।	110
९३ संपदादिभ्यः क्तिप् ।	108 Vā. 9
९४ आक्रोशे नञो ऽनिः ।	112
९५ ग्लाहाज्यः ।	95 Vā. 4
९६ इकिश्रितपः स्वरूपे ।	108 Vā. 2 ²⁾
९७ ल्युट् ।	115
९८ छिवुसिवो दीर्घश्च ।	³⁾
९९ कृजः कर्तरि ।	⁴⁾
१०० घः ।	118
१०१ व्रजव्यञ्जौ ।	119
१०२ खनो डरेकौ च ।	125 + Bh.
१०३ ईषद्दुःसुभ्यः खल् ।	126
१०४ कर्त्राप्ताभ्यां च भूकृजः ।	127
१०५ आतो युच् ।	128
१०६ शासियुधिदृशिधृषिमृषः ।	130 Vā. 1 + Bh.
१०७ लिङ्यतिपत्तौ लृङ् ।	139

१०८ आ शेषाङ्गुते वा ।	P. III, 3, 140. 141
१०९ गर्हायां कथमि लिङ् ।	143. 142
११० किमि लृट् च ।	144
१११ क्रोधाश्रययोः ।	145
११२ किंकिलास्त्वर्थयोर्लृट् ।	146
११३ यद्यदियदाजातुषु लिङ् ।	147 + Vā. 1
११४ यच्चयत्रयोर्गर्हायां च ।	148. 149
११५ आश्रये ।	150
११६ शेषे लृट् ।	151
११७ उताप्योर्वाढार्थे लिङ् ।	152 und vgl. Kās.
११८ संभावने ऽलमर्थे तदर्थाप्रयोगे ।	154
११९ धातूक्तावयदि वा ।	155
१२० हेतुफलयोः ।	156
१२१ विधिसंप्रश्नप्रार्थनेषु ।	161
१२२ लोट् ।	162
१२३ प्रैषानुज्ञाप्राप्तकालेषु ।	163 ⁵⁾
१२४ लिङ् चोर्ध्वमौहर्तिके ।	164
१२५ स्त्रे लोट् ।	165
१२६ अधीष्टौ ।	166 ⁶⁾
१२७ कालसमयवेलासु लिङ्यदि ।	167. 168
१२८ अर्हशक्तयोः ।	169. 172
१२९ अलंखल्लोः प्रतिषेधे क्ता वा ।	4, 18
१३० मेङः ।	19
१३१ एककर्तृकयोः पूर्वात् ।	21
१३२ आभीक्ष्ण्ये णमुल् च ।	22
१३३ पूर्वाग्रिप्रथमेषु ।	24

१३४ व्याप्यादाक्रोशे कृजः खमुज् ।	P. III, 4, 25
१३५ स्वाद्वर्थाददीर्घात् ।	26 + Vā. 1
१३६ जीवाद्ब्रह्मो णमुत्स चानु ।	36. 46
१३७ हस्तेन ।	39
१३८ उपमानात्कर्तुश्च ।	45. 43
१३९ उपदंशस्तृतीयायाम् ।	47
१४० हिंसार्थादिकाप्यात् ।	48
१४१ सप्तम्यां चोपात्पीडबधकषः ।	49
१४२ आसत्तौ ।	50
१४३ प्रमाणे ।	51
१४४ पञ्चम्यां त्वरायाम् ।	52
१४५ द्वितीयायाम् ।	53
१४६ अध्रुवे स्वाङ्गे ।	54
१४७ पीडायाम् ।	55
१४८ विशिषतिपदिस्कन्दां वीप्साभी- क्षयोः ।	56
१४९ असुतृषः कालेषु विच्छेदे ।	57
१५० नान्नि ग्रहादिशः ॥	58.

प्रथमस्याध्यायस्य तृतीयः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ So alle Hss. und T, und die Vṛtti giebt zu grantha das Beispiel granthanā.

²⁾ AB iṣṭipah svarūpe. C iṣṭipah svarūpe | kriyārthasya svarūpe 'bhidheye kriyārthāt pare iṣṭipo bhavanti | indhiḥ | yudhiḥ | pacatiḥ ...

³⁾ C ṣṭhivusivo dīrghaś ca | ṣṭhivyateḥ sīvyateś ca lyuḥ bhavati dīrghaś ca bahulam | niṣṭhivanam | niṣṭhevanam | sivanam | sevanam. Das Sūtra wird zitiert Mādhaviya-Dhātuvṛtti II 133: tathā ca Cāndrāḥ 'ṣṭhivusivo dīrghaś ca' iti.

⁴⁾ C kṛṇaḥ kartari | karoteḥ kartari lyuḥ bhavati | dīrghaś ca | karotiti kāraṇam | kartarīti kim | kāraṇam.

⁵⁾ A praiṣyā°, B preṣyā°.

⁶⁾ So alle Hss.

१ लक्षिप्रस्त्रिस्त्रिस्थमिष्वसस्तातांश्च- थासाथां ध्वमिद्वहिमहिह् ।	P. III, 4, 77. 78 ¹⁾
२ अत आत इत् ।	VII, 2, 81. 80. VI, 1, 66
३ झो ऽन्तः ।	1, 3
४ द्विरुक्तादत् ।	4
५ जचादिभ्यः पञ्चभ्यः ।	VI, 1, 6. 5
६ तड्यनतः ।	VII, 1, 5
७ शीङो रत् ।	6
८ वेत्तेर्वा ।	7
९ लिट् इरच् ।	III, 4, 81
१० तस्यिम् ।	81
११ अतडां णलथुसुखलथुसण्वमाः ।	82
१२ विदो लटो वा ।	83
१३ ब्रुवः पञ्चानामादित आह च ।	84
१४ आतो णल औः ।	VII, 1, 34
१५ टित्तडामेत् ।	III, 4, 79
१६ आमः ।	79
१७ थासः से ।	80
१८ लुट् आद्यानां डारौरसः ।	II, 4, 85
१९ तडाम् ।	85
२० लोट् एरुः ।	III, 4, 86. 85

७३	आङो यमहनः स्वाङ्गाप्याच्च ।	P. I, 3, 28 + Vā. 1
७४	बुदस्तपः ।	27
७५	तपआप्यात् ।	III, 1, 88 ⁴⁾
७६	निसंयुपेभ्यो द्वः ।	I, 3, 30
७७	स्पर्धायामाङः ।	31
७८	सूचनावक्षेपणसेवासाहसयत्नकथोप- योगेषु ऋजः ।	32
७९	अधेः शक्तौ ।	33
८०	वेः शब्दाप्यात् ।	34
८१	अव्याप्यात् ।	35
८२	पूजोत्सङ्गोपनयनज्ञानभृत्यव्यविग- णनेषु नियः ।	36
८३	कर्तृस्थामूर्ताप्यात् ।	37
८४	वृत्त्युत्साहतायनेषु क्रमः ।	38
८५	परोपात् ।	39
८६	आङो ज्योतिरुन्नतौ ।	40 + Vā. 1
८७	वेः पादाभ्याम् ।	41
८८	प्रोपादारम्भे ।	42
८९	अप्रार्देर्वा ।	43
९०	निह्वे ज्ञः ।	44
९१	अव्याप्यात् ।	45
९२	संप्रतेरस्मृतौ ।	46
९३	ज्ञानयत्नोपच्छन्दनेषु वदः ।	47
९४	अनोरव्याप्यात् ।	49
९५	विमती ।	50
९६	व्यक्तं सहोक्तौ ।	48

९७	तथोवा ।	P. I, 3, 50. 48 Bh.
९८	अवान्निरः ।	51
९९	समः प्रतिज्ञायाम् ।	52
१००	किरादिश्रन्थग्रन्थसनामाप्ये ।	III, 1, 87 Vā. 18. 89 Bh.
१०१	लुङ्यचः ।	62. 43
१०२	स्तुनमः स्वयम् ।	89. 87
१०३	हजः श्रद्धे ।	87 Vā. 15 + Bh.
१०४	शे श्यन् ।	87 Vā. 15 + Bh.
१०५	लुङि ते चिण् ।	⁵⁾
१०६	उदश्चरः साप्यात् ।	I, 3, 53
१०७	समस्तृतीयायुक्तात् ।	54
१०८	दाणः सा चेच्चतुर्थ्यर्थे ।	55
१०९	उपयम उद्वाहे ।	56 und vgl. Kās.
११०	आमः ऋजः प्राग्वत् ।	63. 62
१११	सनः ।	62
११२	स्मृदृशः ।	57
११३	अननोर्ज्ञः ।	58
११४	श्रुवो ऽनाङ्प्रतेः ।	59
११५	शदेः शिति ।	60
११६	मृङो लुङ्लिङोश्च ।	61
११७	प्रादेरजायन्ताद्युजेरयज्ञपात्रेषु ।	64 + Bh.
११८	समः क्षणवः ।	65
११९	भुजो ऽपालने ।	66 ⁶⁾
१२०	प्रयोजकाङ्गीक्षेर्णेः ।	68. 67
१२१	गृधिवक्षेः प्रलम्भने ।	69
१२२	लियः पूजाभिभवयोश्च ।	70

१२३ मिथ्यायोगे कृत्रो ऽभ्यासे ।	P. I, 3, 71
१२४ फलवति ।	72
१२५ पाठे विभाषितात् ।	72
१२६ जितः ।	72
१२७ अपवदः ।	73
१२८ समुदाहृत्यो यमेरयन्ये ।	75
१२९ अप्रादेर्ज्ञः ।	76
१३० शब्दान्तरगतौ वा ।	77
१३१ नानुपराभ्यां कृत्रः ।	79. 78
१३२ प्रत्यत्यभीनां क्षिपः ।	80
१३३ प्राद्वहः ।	81
१३४ परेर्मृषश्च ।	82 und vgl. Kāś.
१३५ रमो व्याडोश्च ।	83
१३६ उपात् ।	84
१३७ अव्याख्याद्वा ।	85
१३८ अणौ चित्तवत्कर्तृकाखेः ।	88. 86
१३९ चलनाहारार्थात् ।	87
१४० मुद्रुसुबुधयुधेङ्गनश्जनः ।	86
१४१ न पादमायमायसपरिमुहान्तिरु- चिनृतिधेट्टद्वसः ।	89 + Vā. 1 und vgl. Kāś. zu 87
१४२ वा कषः ।	90
१४३ बुद्धो लुडि ।	91
१४४ वृद्धः स्वसनोः ।	92
१४५ लुटि कृपः ।	93
१४६ युष्मदि मध्यमत्रयम् ।	4, 105. 101

१४७ अस्यद्युत्तमम् । P. I, 4, 107

१४८ एकद्विवङ्गेषु ॥ 102. 21. 22.

चान्दे व्याकरणे प्रथमो ऽध्यायः समाप्तः^{१)} ॥

^{१)} °mipvasmas° haben alle Hss., °iṭvahimahiñ BCT.

^{२)} C . . . pakāro 'deñarthaḥ.

^{३)} B °prachi° vac.

^{४)} C tapaāpyāt | tapo vyāpyam yasya tasmāt tapates tañānā bhavanti | tapyate tapas tāpasah | tapaḥ karotīty arthaḥ. Das Augment yak ergibt sich aus C. I, 1, 81.

^{५)} C luñi te ciṇ | luñi te parataḥ sṛjaḥ śrāddhe kartari ciṇ bhavati | asarji mālām dhārmikah | ta iti kim | asṛkṣātām mālām dhārmikau | śrāddha ity eva | vyatyasṛṣṭa mālām mālakah | māsam (lies yogam) yujyate brahmacāriti daivādikena siddham.

^{६)} Die Hss. mit Vṛtti, also C und B₁ (= Add. 2192), bieten 'pālāne, während die blossen Text-Hss., d. h. A und B₂ (Eggeling) 'navane lesen. Der gleiche Gegensatz wiederholt sich an mehreren Stellen. Die tibetische Uebersetzung ist, nach V, 2, 88 zu schliessen, nach einer Hs. der zweiten Kategorie angefertigt. Die Abweichungen sind geringfügig, meist stilistischer oder orthographischer Art. Aus ihrer Beschaffenheit möchte ich schliessen, dass es sich dabei um kleine nachträgliche Änderungen von Candragomins eigener Hand handelt, und dass die Lesungen der Text-Hss. als die späteren, definitiven zu betrachten sind. Die stilistischen Varianten sind von mir vollständig aufgeführt.

^{७)} A Cāndre vyākaraṇe vac. B Cāndra° für Cāndre°.

१ खीजसमौट्कष्टाभ्याम्निस्तेभ्याम्भ-

स्डसिभ्याम्भस्डसोसाम्भ्योस्सुप । P. IV, 1, 2

२ अतो भिस ऐस् । VII, 1, 9

३ इदमदसोः कात् । 11

४ टाडसोरिनखौ । 12

५ डेडस्योर्यातौ । 13. 12

६	सर्वादिभ्यः स्त्रीस्मात् ।	P. VII, 1, 14. 15
७	डेः स्मिन् ।	15
८	जसः शीः ।	17
९	आदामः साम् ।	52. 50
१०	नान्यच्च नामाप्रधानात् ।	I, 1, 27 Vā. 2
११	तृतीयार्थयोगे ।	30 + Bh.
१२	चार्थसमासे ।	31
१३	शी वा ।	32
१४	प्रथमचरमतयायाल्यार्धनेमकतिप- यात् ।	33 ¹⁾
१५	पूर्वादिभ्यो नवभ्यः स्मात्स्मिनी च ।	VII, 1, 16. I, 1, 34—36
१६	स्त्री च तीयात् ।	I, 1, 36 Vā. 3
१७	आप औतः शीः ।	VII, 1, 18. 17
१८	नपुंसकात् ।	19
१९	जसशसोः शिः ।	20
२०	अष्टाभ्य औष् ।	21
२१	णः संख्याया लुक् ।	22. I, 1, 24. 23
२२	कतेः ।	I, 1, 25
२३	स्वमोर्नपुंसकात् ।	VII, 1, 23
२४	अतो ऽम् ।	24
२५	उतरादिभ्यः पञ्चभ्यो ऽनेकतरान्तः ।	25. 26 Vā. 1
२६	युष्मदस्मज्जां ङसो ऽम् ।	27
२७	ङेसुटो ऽम् ।	28
२८	शसो नः ।	29
२९	भ्यसो ऽभ्यम् ।	30
३०	ङसेच्चात् ।	31. 32

३१	आम आकम् ।	P. VII, 1, 33
३२	ह्रस्वापो नुट् ।	54
३३	संख्याया अनतः ।	55
३४	चयाणाम् ।	53
३५	स्त्रीयूभ्याम् ।	54. I, 4, 3
३६	सेयुवो वा ।	I, 4, 5
३७	स्त्रीणाम् ।	4
३८	सुपो ऽसंख्याल्लुक् ।	II, 4, 82. 58
३९	ऐकार्थे ।	71. I, 2, 45. 46 ²⁾
४०	ततः प्राक्कारकात् ।	I, 1, 41. 37 ³⁾
४१	नातो ऽमपञ्चम्याः ।	II, 4, 83
४२	तृतीयासप्तम्योर्वा ।	84
४३	क्रियाप्ये द्वितीया ।	3, 2. I, 4, 49—51
४४	गतिबोधाहारशब्दार्थानाप्यानां प्र- योज्ये ।	I, 4, 52
४५	ह्रक्कोर्वा ।	53
४६	दृशभिवाद्योस्तङाने ।	53 Vā. 1
४७	न नीखाद्यदिद्वाशब्दायक्रन्दः ।	52 Vā. 5. 1 und Bh.
४८	वहेरनियन्तृके ।	52 Vā. 6
४९	भचेरहिंसायाम् ।	52 Vā. 7
५०	समयानिकषाहाधिगन्तरान्तरेण्यु- क्तात् ।	II, 3, 2 Vā. 1 + Bh. II, 3, 4
५१	द्वित्वे ऽध्यादिभिः ।	2 Bh.
५२	सर्वाभिपर्युभयात्तसा ।	2 Bh.
५३	एनपा ।	31
५४	लक्षणवीप्सेत्यभूतेष्वभिना ।	I, 4, 91. 90. 83. II, 3, 8

५५	प्रतिपरिभ्यां भागे च ।	P. I, 4, 90
५६	अनुना ।	90
५७	सहार्थे ।	85
५८	हीने ।	86
५९	उपेन ।	87
६०	सप्तम्याधिक्ये ।	II, 3, 9
६१	स्वाम्ये ऽधिना ।	9. I, 4, 97
६२	कर्तरि तृतीया ।	18
६३	करणे ।	18
६४	परिक्रियश्चतुर्थी च ।	I, 4, 44
६५	सहार्थेन ।	II, 3, 19
६६	लक्षणे ।	21
६७	संज्ञो व्याप्ते वा ।	22
६८	हेतौ ।	23
६९	ऋणे पञ्चमी ।	24
७०	गुणे वा ।	25
७१	षष्ठी हेतुना ।	26
७२	सर्वाः सर्वादिभ्यो हेत्वर्थैः ।	27 + Bh.
७३	संप्रदाने चतुर्थी ।	13
७४	रुचिमति ।	I, 4, 33
७५	धारेरुत्तमर्णे ।	35
७६	कोपस्थाने ऽनाप्ये ।	37. 38
७७	प्रत्यनुभ्यां गृणो व्याप्ते ।	41
७८	नमःस्वस्तिस्वाहास्वधावषट्कृतार्थैः ।	II, 3, 16 + Vā. 2
७९	तादर्थ्ये ।	13 Vā. 1
८०	मन्याप्ये कुत्सायामनावादौ वा ।	17 + Bh.

८१	अवधेः पञ्चमी ।	P. II, 3, 28. I, 4, 24
८२	पर्यपाभ्यां वर्जने ।	10. I, 4, 88
८३	प्रतिना प्रतिनिधिप्रतिदानयोः ।	11. I, 4, 92
८४	ऋते द्वितीया च ।	294)
८५	विना तृतीया च ।	32 und vgl. Kāś.
८६	पृथग्रानाभ्याम् ।	32
८७	स्तोकाल्पकृच्छ्रकतिपयादसत्त्वार्था- त्करणे ।	33
८८	सप्तम्याधारे ।	36. I, 4, 45
८९	निमित्ताध्यायेन ।	36 Vā. 6
९०	यत्क्रिया क्रियाचिह्नम् ।	37
९१	षष्ठी चानादरे ।	38
९२	यतो निर्धारणम् ।	41
९३	अर्थमात्रे प्रथमा ।	46
९४	संबोधने ।	47
९५	षष्ठी संबन्धे ।	50 und vgl. Kāś.
९६	तुल्यार्थस्तृतीया वा ।	72
९७	हितसुखाभ्यां चतुर्थी च ।	73
९८	आशिष्यायुष्यभद्रार्थकुशलार्थैश्च ॥	73 und vgl. Kāś.

द्वितीयस्याध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ Beispiel der Candra-Vṛtti zu aya: dvaye dvayāḥ. Vgl. die Kāś. zu V, 2, 43.

²⁾ C aikārthye | ekārthibhāve supo lug bhavati | putriyati | rājapuruṣaḥ | Aupagavaḥ.

³⁾ C tataḥ prāk kārakāt | prāk kārakasamśabdanād (C. II, 2, 16) yad aikārthyam tataḥ supo lug bhavati | upāgni | prāk kārakād iti kim | kaṣṭasṛitaḥ.

⁴⁾ C ṛte dvitīyā ca | ṛtesabdena yoge dvitīyā bhavati pañcamī ca | ṛte Pārtham | ṛte Pārthāt.

१	सुप्सुपैकार्थम् ।	P. II, 1, 4
२	असंख्यं विभक्तिसमीपाभावख्याति- पश्चादयथायुगपत्संपत्साकल्यार्थे ।	6
३	यथा न तुल्ये ।	7
४	यावदियत्ते ।	8
५	प्रतिना मात्रार्थे ।	9
६	संख्याक्षशलाकाः परिणा दूते ऽन्य- थावृत्तौ ।	10 + Bh.
७	पर्यपाह्वहिरक्षः पञ्चम्या वा ।	11—13
८	लक्षणेनाभिप्रती ।	14
९	अनुः सामोप्यायामयोः ।	15. 16
१०	तिष्ठद्वादीनि ।	17
११	पारेमध्ये षष्ठ्या वा ।	18 ^{१)}
१२	संख्या वंशेन ।	19
१३	नदीभिः ।	20
१४	अन्यार्थे नाम्नि ।	21
१५	तन्त्रपुंसकम् ।	4, 18
१६	कारकं बहुलम् ।	२)
१७	चतुर्थीं प्रकृत्या ।	1, 36 Bh.
१८	विशेषणमेकार्थेन ।	57
१९	प्राप्तापन्नौ द्वितीययात्वं च ।	II, 2, 4 + Bh.
२०	नञ् ।	6
२१	ईषद्गुणेन ।	7 + Vā. 1
२२	षष्ठी ।	8
२३	न लनिर्धार्यपूरणभावतृप्तार्थः ।	11. 10
२४	कुप्रादयो ऽसुप्विधौ नित्यम् ।	18 + Vā. 1

२५	ऊर्यादिकारिकाच्चिडाचः क्रियार्थः ।	P. I, 4, 61. 60 Vā. 1
२६	अनुकरणम् ।	62
२७	भूषणादरानादरेष्वलंसदसतः ।	63. 64
२८	अग्रहे ऽन्तः ।	65
२९	कणमनसी तृप्ता ।	66
३०	पुरोऽस्तमसंख्यम् ।	67. 68
३१	अच्छ गत्यर्थवदिभिः ।	69
३२	अदो ऽनुपदेशे ।	70
३३	तिरो ऽन्तर्धी ।	71
३४	कृत्वा वा ।	72
३५	उपाजेऽन्वाजे ।	73
३६	साक्षादादीनि ।	74
३७	अनत्याधान उरसिमनसिमध्येपदे- निवचने ।	75. 76
३८	नित्यं हस्तेपाणावुदाहे ।	77
३९	प्राध्वं बन्धे ।	78
४०	जीविकोपनिषदावौपम्ये ।	79
४१	असंख्यं वानभिप्रेताख्याने क्त्वा ।	III, 4, 59
४२	तिर्यक्समाप्ता ।	60
४३	स्वाङ्गात्तस्मादार्थं भुवा च ।	61. 62
४४	तूष्णीम् ।	63
४५	अन्वगानुकूल्ये ।	64
४६	अनेकमन्यार्थे ।	II, 2, 24
४७	तत्र गृहीत्वा तेन प्रहृत्य युद्धे सख्यम् ।	27
४८	चार्थे ।	29
४९	समाहारे नपुंसकम् ।	4, 17

५० अनुवादे चरणानां खेणोर्लुङि ।	P. II, 4, 3 + Vā. 1. 2
५१ अध्वर्युकृतूनामनपुंसकानाम् ।	4
५२ संनिष्ठष्टपाठानाम् ।	5
५३ अप्राणिजातीनाम् ।	6
५४ नदीदेशनगराणां भिन्नलिङ्गानाम् ।	7
५५ नित्यवैरिणाम् ।	9 ³⁾
५६ कारुणाम् ।	10
५७ गवाश्वादीनाम् ।	11
५८ प्राणितूर्याङ्गानाम् ।	2
५९ सेनाङ्गानां बहुत्वे ।	2 + 12 Vā. 1 ⁴⁾
६० क्षुद्रजन्तूनाम् ।	8
६१ फलानाम् ।	12 Vā. 1
६२ वा वृक्षतृणधान्यमृगशकुनिविशेषा- णाम् ।	12
६३ व्यञ्जनानाम् ।	12
६४ अश्ववडवौ ।	12. 27
६५ विरोधिनामद्रव्याणाम् ।	13
६६ न दधिपयआदीनाम् ।	14
६७ नाम्नि षष्ठ्याः कन्थोशीनरेषु ।	20
६८ उपज्ञोपक्रमं तदादित्वे ।	21 ⁵⁾
६९ ईश्वरार्थादराज्ञः सभा ।	23 und vgl. Kās.
७० अमनुष्यात् ।	23
७१ अशाला ।	24
७२ सेनासुराशालानिशा वा ।	25
७३ क्राया ।	25
७४ बाहुल्ये ।	22

७५ पथो ऽसंख्यात् ।	P. II, 4, 30 Vā. 1
७६ संख्यादिः समाहारे ।	30 Vā. 2
७७ अः स्त्री ।	30 Bh.
७८ वाप् ।	30 Vā. 3
७९ अनो लोपः ।	30 Bh.
८० न पात्रादयः ।	30 Bh.
८१ रात्राहवाकाः पुंसि ।	29 + Vā. 1
८२ अहो ऽसुदिनपुण्यात् ।	29. 30 Bh.
८३ नपुंसके चार्धर्चादयः ।	31
८४ सुपि ह्रस्वः ।	I, 2, 47
८५ गोरप्रधानस्थान्यस्य ।	48
८६ ज्ञादीनाम् ।	48
८७ लुगणादिलुक्कगोण्यादीनाम् ॥	49. 50 + Bh.

द्वितीयस्य द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ pāremadhye ist in dem Fragment Add. 2192 (= B₁), das die Worte der Sūtra's abteilt, als ein Wort gekennzeichnet.

²⁾ C kārakam bahulam | kārakam subantam subantena saha bahulam ekārthibhavati | kaṣṭam śritam kaṣṭaśritam . . . Die Vṛtti bespricht die Regeln Panini's von II, 1, 24 bis 48.

³⁾ So die beiden Hss. mit Vṛtti, und nach B₁ als ein Wort zu schreiben, während die blossen Text-Hss. nityavairiṇām bieten; vgl. I, 4, 119.

⁴⁾ C senāṅgānām bahutve | senāṅgānām bahutve vartamānānām samāhāre aikārthyam bhavati | hastinaś cāśvās ca hastyasvam | bahutva iti kim | hastyasvam ca hastyasvam.

⁵⁾ C upajñopakramam tadāditve | ṣaṣṭhyāḥ parā upajñā upakramaś ca aikārthye tadāditve gamyamāne napuṃsakam bhavati | Pāṇinopajñam akālakam vyākaraṇam | Candropajñam asampjñakam vyākaraṇam | Nandopakramāṇi mānāni | tadāditva iti kim | Deva-dattopajñā mṛṇmayaprākārah | ṣaṣṭhyā ity eva | anupajñā | sadupajñā | pradhānalinge prāpte ārambhah.

४७	सूर्या देवी ।	P. IV, 1, 48 Bh.
४८	इन्द्रवरुणभवशर्वरुद्रमृडानामानुक् च ।	49
४९	आचार्यानी ।	49 Vā. 6
५०	मातुलोपाध्यायाद्वा ।	49 Vā. 4
५१	आर्यचत्रियाच्च ।	49 Vā. 7
५२	हिमारण्यान्महत्वे ।	49 Vā. 1
५३	यवाहोषे ।	49 Vā. 2
५४	यवनालिष्याम् ।	49 Vā. 3
५५	क्रीतात्करणादेः ।	50
५६	क्तादल्योक्ता ।	51
५७	खाङ्गादकृतमितजातप्रतिपन्नादन्या- र्थे ।	54. VI, 2, 170. IV, 1, 52 Vā. 1
५८	पाणिगृहीत्यूढा ।	52 Vā. 2
५९	जातेरनाच्छादाद्वा ।	53. VI, 2, 170
६०	संज्ञायाम् ।	52 Vā. 3, 4 ⁴⁾
६१	खाङ्गादप्रधानात् ।	54
६२	नासिकोदरौष्ठजङ्घादन्तकर्णशृङ्गाङ्ग- गात्रकण्ठात् ।	55 und vgl. Kās. zu 54
६३	पुच्छात् ।	55 Vā. 1
६४	कवरमणिविषशरात् ।	55 Vā. 2
६५	उपमानादेः ।	55 Vā. 3
६६	पक्षात् ।	55 Vā. 3
६७	न क्रोडादिभ्यः ।	56
६८	सहनञ्विद्यमानादेः ।	57
६९	नखमुखान्नाम्नि ।	58

७०	सख्यशिष्यी ।	P. IV, 1, 62
७१	जातेरस्त्रीविषयादयोपान्तात् ।	63
७२	पाककर्णपर्णपुष्पफलमूलबालान्तात् ।	64
७३	इतो नृजातेः ।	65
७४	इजः ।	65 Vā. 1
७५	ऊङुतः ।	66
७६	अप्राणिनामरज्ज्वादिभ्यः ।	66 Vā. 1
७७	वाङ्मन्तकद्रुकमण्डलुभ्यो नाम्नि ।	67. 72
७८	पङ्कः श्वश्रूः ।	68 und vgl. Kās.
७९	ऊरोरुपमासंहितसहितसहशफवाम- लक्षणादेः ।	69. 70. 70 Bh. ⁵⁾
८०	यङ्श्चाप् ।	74
८१	यूनस्तिः ।	77
८२	अनृषेर्गुहपोत्तमाद्रोत्रे ऽणिजोः ष्यङ् ।	78
८३	कुलनाम्नः ।	79
८४	क्रौड्यादीनाम् ।	80
८५	दैवयज्ञिशीचिवृत्तिसात्यमुग्रिकाण्डे- विहीनां वा ॥	81.

द्वितीयस्य तृतीयः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ C . . . asaṃkhyākālavistācitakambalyād iti kim | dviśatā | divivarṣā | dvivistā . . . Vgl. die Kās.

²⁾ avara für apara lesen alle Hss. und T.

³⁾ C er aktinaḥ | ivarṇāntāt ktinvarjitāt striyām nīṣ vā bhavati | dhūli dhūliḥ | āli āliḥ | āvali āvaliḥ | paddhati paddhatiḥ | aṅguli aṅguliḥ | aktina iti kim | paktiḥ. Vgl. den Gaṇa bahvādi.

⁴⁾ C saṃjñāyām | saṃjñāyām ktāntād nīṣ vā bhavati | pravṛddhavlūni | pravṛddhavlūnā. — A und C saṃjñāyām, aber B nāmni.

⁵⁾ So alle Hss., und als Beispiel in der Vṛtti lakṣmaṇorūḥ.

१	प्राग्जितादण् ।	P. IV, 1, 83
२	दित्वादित्वादित्वाद्यमाण्यः ।	85 und vgl. Kās.
३	पत्युरनश्वाद्यादेः ।	85. 84
४	अः स्थान्नः ।	85 Vā. 7
५	लोम्नो ऽपत्येषु ।	85 Vā. 8
६	पृथिव्या जः ।	85 Vā. 2
७	उत्सादिभ्यो ऽञ् ।	86
८	देवात् ।	85 Vā. 3
९	यञ् ।	85 Vā. 3
१०	बहिषष्टीकक् च ।	85 Vā. 5. 4 ¹)
११	संख्यादेः संख्ययादनपत्ये ऽजादेर्लु- गद्विः ।	88 + Bh.
१२	प्राग्वतेरपिकलिभ्यां ढक् ।	2, 7 Bh.
१३	स्त्रीपुंसाभ्यां नञ्स्त्रजौ ।	1, 87 + Vā. 1
१४	भावे वा ।	87 Vā. 2
१५	गोरचि यत् ।	85 Vā. 9
१६	तस्यापत्यम् ।	92
१७	आद्यात् ।	93
१८	पौत्रादेरस्त्रियां गुर्वायत्ते ।	94
१९	अत इञ् ।	95
२०	वाह्यादिभ्यो गोत्रादिभ्यः ।	96 + Vā. 1
२१	व्यासादीनामकङ् च ।	97 Bh.
२२	विदादिभ्यो ऽञ् ।	104
२३	ऋषेः पौत्रादौ ।	104
२४	गर्गादिभ्यो यञ् ।	105
२५	मधोब्राह्मणे ।	106

२६	बभ्रोः कौशिके ।	P. IV, 1, 106
२७	कपेराङ्गिरसे ।	107
२८	बोध्यात् ।	107
२९	वतण्डात् ।	108
३०	स्त्रियां लुक् ।	109
३१	अश्वादिभ्यः फञ् ।	110
३२	भर्गात्तैर्गते ।	111
३३	कुञ्जादिभ्यः फयञ् ।	98 Bh.
३४	स्त्रीबङ्गेषु फक् ।	V, 3, 113. IV. 1, 98 Bh.
३५	नडादिभ्यः ।	IV, 1, 99
३६	हरितादिभ्यो ऽञ् ।	100
३७	यत्रिजः ।	101
३८	शरद्वक्तुनकदर्भाङ्गार्गववात्स्यायाय- णेषु ।	102
३९	पर्वतजीवन्ताद्वा ।	103
४०	द्रोणात् ।	103
४१	शिवादिभ्यो ऽण् ।	112
४२	नदीमानुषीनाम्नो ऽनादैर्जावचः ।	113
४३	कुञ्जाकोकिलाभ्याम् ।	120 Bh.
४४	ऋषिकुरुवृष्ण्यन्धकात् ।	114
४५	मातुरुत्संख्यासंभद्रादेः ।	115
४६	कन्यायाः कनीन च ।	116
४७	शुङ्गच्छगलविकर्णाङ्गारद्वाजवात्स्या- त्रेयेषु ।	117
४८	पीलामण्डूकाद्वा ।	118. 119
४९	ढक् ।	119

५०	ड्यामूडः ।	P. IV, 1, 120
५१	द्वचः ।	121
५२	इतो ऽनिजः ।	122
५३	शुभ्रादिभ्यः ।	123
५४	विकर्णकुपीतकात्काश्रपे ।	124 ^{३)}
५५	भ्रीविद्यः ।	125
५६	कल्याणादीनामिनङ् ।	126
५७	कुलटाया वा ।	127
५८	चटकादैरक् ।	128 + Vā. 1
५९	लुक् स्त्रियाम् ।	128 Vā. 2
६०	जाण्डपाण्डादारक् ।	130 Bh.
६१	गोधायाः ।	130
६२	एरक् ।	129
६३	बुद्राभ्यो वा ।	131
६४	भातुर्थत् ।	144
६५	क्वः ।	144
६६	खसुः ।	143
६७	पितृमात्रादेः ऋण ।	132. 134
६८	ढकि लोपः ।	133
६९	ब्रजाज्जातौ घः ।	138 und vgl. Kāś.
७०	राज्ञो यत् ।	137 + Vā. 1
७१	श्वशुरात् ।	137
७२	कुलाडुकश्च ।	140
७३	खः पदान्ताच्च ।	139
७४	दुरो ढम्वा ।	142
७५	महाकुलादञ्खञौ ।	141

७६	चतुष्पाज्ञो ढञ् ।	P. IV, 1, 135
७७	गृध्यादिभ्यः ।	136
७८	रेवत्यादिभ्यश्चक् ।	146
७९	पौत्रादेः स्त्रियाः कुत्सिते ण च ।	147
८०	सौवीरेषु वा ।	148
८१	फेष्क् च ।	149
८२	फाण्टाहतेर्णफिञौ ।	150
८३	मिमतात् ।	150
८४	कुर्वादिभ्यो ण्यः ।	151
८५	सेनान्तकारुलक्षणादिश्च ।	152. 153 ^{१)}
८६	तिकादिभ्यः फिञ् ।	154
८७	दगुकोशलकर्मारच्छागवृषाद्युट् च ।	155 Vā. 1
८८	द्वचो ऽणः ।	156
८९	त्यदादिभ्यो वा ।	vgl. Kāś. zu 156
९०	अगोत्रादादैजाद्यचः ।	157
९१	वाकिनादोनां कुक् च ।	158
९२	पुचान्ताद्वा ।	159
९३	फिन्वङ्गलम् ।	160
९४	मनोज्ञातौ यत्सुक च ।	161 ^{२)}
९५	अञ् ।	161
९६	जनपदनाम्नः चत्रियाद्राञ्चि च ।	168 + Vā. 3
९७	गान्धारिशाल्वेयात् ।	169
९८	आदैजाद्यचो ञ्यङ् ।	171
९९	इत्कोशलाजादात् ।	171
१००	द्वञ्मगधकलिङ्गशूरमसादण् ।	170 ^{४)}
१०१	कुरुनादिभ्यो ण्यः ।	172 ^{५)}

१०२	पाण्डोर्दण ।	P. IV, 1, 168 Bh.
१०३	शाल्वाङ्गप्रत्ययकलकूटाश्मकादित्र ।	173 ^{१)}
१०४	कम्बोजादिभ्यो लुक् ।	175 + Vā. 1
१०५	स्त्रियां कुरुकुन्धवन्तिभ्यः ।	176
१०६	अतो ऽप्राच्यभर्गादिभ्यः ।	177. 178
१०७	यत्रचोर्वङ्घ्रिस्त्रियाम् ।	II, 4, 64. 62
१०८	कुण्डिनाः ।	70
१०९	ज्यादीनाम् ।	IV, 1, 174. II, 4, 62
११०	यस्कादिभ्यः ।	II, 4, 63
१११	अत्रिभृगुकुत्सवसिष्ठाङ्गिरीगोतमात् ।	65
११२	अगस्त्यः ।	70
११३	बहुचः प्राच्यादित्रः ।	66
११४	उपकादिभ्यो वा ।	69
११५	तिककितवादिभ्यश्चार्थकार्थे ।	68
११६	न गोपवनादिभ्यो ऽष्टभ्यः ।	67 + Vā. 1
११७	प्राग्जितीये ऽचि ।	IV, 1, 89
११८	गोत्राज्जुक् ।	90
११९	फक्फिचोर्वा ।	91
१२०	अब्राह्मणात् ।	II, 4, 58 Bh.
२२१	पैलादिभ्यः ।	59
१२२	प्राच्यादित्रो ऽतौल्लिभ्यः ।	60. 61
१२३	त्रिदार्षण्यादणिचोः ॥	58.

चान्द्रे व्याकरणे द्वितीयो ऽध्यायः समाप्तः ॥

1) So alle Hss.

2) A °kusītkāt, B °kusīdakāt, C °kusītakāt, T ku·ṣī·dañ·ka·las.

3) CT ṣuk für suk.

4) So AT; BC °sūramasād an.

5) Alle Kurupā°.

6) So (Śālvāṅga°) alle Hss. und T.

१	तेन रक्तं रागात् ।	P. IV, 2, 1
२	लाक्षारोचनाटुक ।	2
३	शकलकर्दमाद्वा ।	2 Vā. 1
४	नीलपीतादन्कनी ।	2 Vā. 2. 3
५	नचचैरिन्दुयुक्तैः कालः ।	3 + Vā. 1
६	चार्थाच्छः ।	6
७	दृष्टं साम डिद्धा ।	7 + Bh.
८	गोत्रादङ्गवत् ।	7 Bh.
९	वामदेवम् ।	9
१०	परिवृतो रथः ।	10
११	कौमारी प्राथम्ये ।	13
१२	तत्रोद्भूतं पात्रेभ्यः ।	14
१३	स्थण्डिले शेते व्रती ।	15
१४	संस्कृतं भक्ष्यम् ।	16
१५	शूलोखाद्यत् ।	17
१६	दध्मण्क् ।	18
१७	क्षीराद्वृक् ।	20
१८	सास्य पौर्णमासी ।	21
१९	आयहायण्यश्चत्थाटुक ।	22
२०	फाल्गुनीश्रवणाकार्तिकीचैत्रीभ्यो वा ।	23
२१	देवता ।	24
२२	कस्येत् ।	25
२३	शुक्राङ्गन् ।	26
२४	पैङ्गाक्षीपुत्रादिभ्यश्चः ।	28 Vā. 1
२५	शतरुद्राद्वृक् ।	28 Vā. 2
२६	अपोनपादपांनपातोस्तृ चातः ।	27. 28

२७	महेन्द्राद्वा ।	P. IV, 2, 29
२८	सोमाट् व्यण् ।	30
२९	वाय्वृतुपित्रुषसो यत् ।	31
३०	द्यावापृथिवीशुनासीरमरुत्वदग्नी- षोमवास्तोष्यतिगृहमेधाच्छ्व ।	32
३१	कालेभ्यो भववत् ।	34
३२	महाराजप्रोष्ठपदाटुञ् ।	35
३३	आदेःकन्दसः प्रगाथे ।	55
३४	योद्वृप्रयोजनात्संग्रामे ।	56
३५	प्रहरणादस्यां क्रीडायां णः ।	57
३६	भावघञो जः ।	58
३७	तदधीते तद्वेद ।	59
३८	क्रतूकथादिभ्यश्च ।	60
३९	शतषष्ठेः पथः षट् ।	60 Bh. (Kārikā)
४०	क्रमादिभ्यो वुन् ।	61
४१	प्रोक्ताल्लुक् ।	64
४२	सूचात्संख्याकात् ।	65 + Bh.
४३	तस्य समूहः ।	37
४४	भिच्चादिभ्यो ऽण् ।	38
४५	गोत्रोच्चोर्ध्वोरभराजराजपुत्रवत्साज- वृद्धाटुञ् ।	39 + Bh.
४६	केदाराद्यञ्च ।	40
४७	कवचिनश्च ठक् ।	41
४८	हस्त्यचित्तात् ।	47
४९	धेनोरनञः ।	45 Bh. ¹⁾
५०	गणिकाब्राह्मणमाणववाडवाद्यञ् ।	40 Bh. 42

५१	केशाद्वा ।	P. IV, 2, 48
५२	अश्वाच्छः ।	48
५३	पार्श्वपौरुषेये ।	43 Vā.3.V,1,10 Bh.
५४	पृथ्याहीनौ क्रतौ ।	42 Vā.1.43 Vā.1.2
५५	वातादूलः ।	V, 2, 122 Vā. 9
५६	पाशादिभ्यो यः ।	IV, 2, 49
५७	खलादिभ्य इनिः ।	51 Vā. 1
५८	गोत्रा ।	51
५९	ग्रामजनगजवन्धुसहायान्तल् ।	43 + Bh.
६०	पितृव्यमातामहपितामहाः ।	36
६१	विषये देशे ।	52 ²⁾
६२	राजन्यादिभ्यो वुञ् ।	53
६३	भौरिकीषुकार्यादिभ्यो विधल्भक्तलौ ।	54 ³⁾
६४	निवासे तन्नाम्नि ।	69. 67
६५	अदूरभवे ।	70
६६	तेन निर्वृत्ते ।	68
६७	तदिहास्ति च ।	67
६८	वुञ्छकठजिलसेनिरटञ्जयफक्फि- जिञ्ज्यककठक्कीयङ्गुतुपङ्गुलचः ॥	80.90.91.87.88.

तृतीयस्याध्यायस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ C dhenor anañah | dhenor anañpūrvāyāḥ samūhe ṭhag bhavati | dhainukam | anaña iti kim | ādhenavam | asmāc ca pratiṣedhāt sāmūhikeṣu tadantavidhir jñāpyate | vāmahastikam (lies vānahastikam) | gaudhenukam | brāhmaṇarājanyakam | kṣaudrakamālavakam. Nach dem Bh. stammt das Sūtra von Āpiśali.

²⁾ C viṣaye deśe | ṣaṣṭhyantād viṣaye deśasvarūpe yathāvidhy aṇādayo bhavanti ...

³⁾ AB Bhaurikyeṣu²⁾, C teils so teils wie oben.

१	शेषे ।	P. IV, 2, 92
२	राष्ट्राद्वः ।	93
३	पारावारावारपारात्वः ।	93 + Vā. 1. 2
४	ग्रामाद्यखञौ ।	94 ¹⁾
५	कच्यादिभ्यश्च ढकञ् ।	95 + Bh.
६	नद्यादिभ्यो ढक् ।	97
७	दक्षिणापश्चात्पुरसस्त्यक् ।	98
८	बह्व्युर्दिपर्दिकापिशीभ्यः ष्फक् ।	99 + Bh.
९	रङ्गोः प्राणिनि वा ।	100 und vgl. Kās.
१०	बुप्रागपागुदकप्रतीचो यत् ।	101
११	कन्यायाष्ठक ।	102
१२	वर्णौ वुक् ।	103
१३	क्वामेहव्रतसस्त्यप् ।	104 Bh.
१४	निसो गते ।	104 Bh.
१५	ऐषमोह्यःश्चसो वा ।	105
१६	दूरेत्वौत्तराहौ ।	104 Bh.
१७	णो ऽरण्यात् ।	104 Bh.
१८	रूयान्ताञ्जः ।	106
१९	दिगादेरनाम्यमद्रात् ।	107. 108
२०	बाहीकादिभ्यो ऽण् ।	110
२१	शकलादिभ्यो गोत्रात् ।	111
२२	इजः ।	112
२३	न ब्रजः प्राच्यात् ।	113
२४	आदैजाद्यचश्चः ।	114
२५	एडाद्यचः प्राग्देशात् ।	I, 1, 75
२६	नृनाम्नो वा ।	73 Vā. 5

२७	गोचान्तात्तद्वजिह्वाकाव्यहरितका- त्यात् ।	P. I, 1, 73 Vā. 7. 8
२८	त्यदादिभ्यः ।	74
२९	भवतो दश्च ।	IV, 2, 115. I, 4, 16
३०	ठञ् ।	115
३१	ओर्देशात् ।	119
३२	प्राच्याच्चे ।	120
३३	काश्यादिभ्यो जिकश्च ।	116
३४	बाहीकग्रामात् ।	117
३५	वोशीनरेषु ।	118
३६	प्रस्थवहपुरान्तयोपान्तधन्वार्थाद्वुञ् ।	122. 121
३७	रोपान्ततः प्राच्यात् ।	123
३८	जनपदेभ्यः ।	124
३९	बहुत्वविषयेभ्यः ।	125
४०	कच्छामिवक्त्रवर्तान्तात् ।	126
४१	धूमादिभ्यः ।	127
४२	नगरात्कुत्साप्रावीखयोः ।	128
४३	अरण्यात्पथिन्यायाध्यायहस्तिनरवि- हारेषु ।	129 + Bh.
४४	वा गोमये ।	129 Bh.
४५	कुरुयुगन्धरात् ।	130
४६	वृजिमद्रात्कन् ।	131
४७	कोपान्तादण् ।	132
४८	कच्छादिभ्यः ।	133
४९	नृतत्स्थयोर्वुञ् ।	134
५०	शाल्वान्नोयवाम्नोः ।	136

५१ न पदाती ।	P. IV, 2, 135
५२ गर्तान्ताच्छः ।	137
५३ कटादेः प्राच्यात् ।	139
५४ कखोपान्तकन्थापलदनगरग्रामह- दान्ताच्छे ।	141. 142
५५ पर्वतात् ।	143
५६ अनरे वा ।	144
५७ कृकणपर्णाङ्गारद्वाजात् ।	145
५८ गहादिभ्यः ।	138
५९ पृथिवीमध्यस्य मध्यमस्य ।	138 Vā. 1
६० निवासस्य चरणे ऽएच ।	138 Vā. 2
६१ वेणुकादिभ्यश्छण् ।	vgl. Kāś. zu 138
६२ युष्मदस्सदोः खञ्जुष्माकास्साकौ च ।	3, 1. 2
६३ अण् ।	1
६४ तवकममकावेकले ।	3
६५ द्वीपादनुसमुद्राञ्ज्यः ।	10
६६ अर्धाद्यत् ।	4
६७ परावराधमोत्तमादेः ।	5
६८ दिगादिष्ठव ।	6
६९ ग्रामजनपदांशादण्च ।	7
७० सपूर्वात् ।	4 Vā. 1
७१ कालेभ्यः ।	11 ^{१)}
७२ शरदः श्रद्धे ।	12
७३ रोगातपयोर्वा ।	13
७४ निशाप्रदोषात् ।	14
७५ श्वसस्तुट् च ।	15

७६ प्राह्मिप्रगेसायंचिरमसंख्याद् व्युः ।	P. IV, 3, 23
७७ पूर्वाह्नापराह्नाद्वा ।	24
७८ परुत्परारिचिरान्तः ।	23 Bh.
७९ संध्यावृत्तुनचत्रादण् ।	16
८० हेमन्ताद्वा तलोपस्य ।	21. 22
८१ वर्षाप्रावृद्ध्यां ठगेष्ठी ।	18. 17
८२ मध्यादिभ्यां मः ।	8 und vgl. Kāś.
८३ अग्रान्तपश्चादिमच् ॥	23 Bh.

तृतीयस्य द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

^{१)} So C in Text und Kommentar; ABT dagegen °yatkhāñau. Vgl. C. I, 4, 119.

^{२)} C kālebhyah | kālavācibhyah śeṣe tñāñ bhavati | māsikam | sāmvaṭsarikam | bahuvācananirdeśād yathākathameid api kāle vartamānād bhavati | kādambapuṣpikam | vraibipalālikam. Vgl. die Kāś.

१ तत्र जाते प्रावृषष्टप् ।	P. IV, 3, 25. 26
२ पूर्वाह्नापराह्नाद्रामूलप्रदोषावस्क- रात्कन्याम्नि ।	28. 27
३ पन्थकः ।	29
४ सिन्धुपकराद्वा ।	32. 33
५ अमावस्यार्थादस्य ।	30. 31 u. vgl. Kāś.
६ स्थानान्तगोशालखरशालास्तुक् ।	35
७ वत्सशालनक्षत्रेभ्यो वज्रलम् ।	36. 37
८ डिदण् ।	2, 7 Bh. ^{१)}
९ अविष्ठाषाढाच्छण् ।	3, 34 Vā. 3
१० फल्गुन्याष्टः ।	34 Vā. 2

११	आश्वयुज्यामुपे वुञ् ।	P. IV, 3, 45. 44
१२	ग्रीष्मवसन्ताद्वा ।	46
१३	कालाद्द्वेयमृणम् ।	47. 43
१४	कलाप्यश्वत्ययववुसादुन् ।	48
१५	ग्रीष्मावरसमादुञ् ।	49
१६	संवत्सराग्रहायष्टाष्ट ।	50
१७	दिगादिभ्यो भवे यत् ।	54. 53
१८	देहांशात् ।	55
१९	दृतिकुलिकलशिवस्वस्वहेर्दञ् ।	56
२०	ग्रीवातो ऽएच ।	57
२१	गम्भीरपञ्चजनाञ्च्यः ।	58. 60 Bh.
२२	चातुर्मास्यं यज्ञे ।	V, 1, 94 Vā. 6
२३	परिमुखादिभ्यः ।	IV, 3, 58 Vā. 1
२४	अन्तःपूर्वात्तदर्थदृञ् ।	60 ^२)
२५	पर्यनुभ्यां ग्रामात् ।	61
२६	समानात् ।	60 Bh.
२७	तदादेः ।	60 Bh.
२८	लोकान्तात् ।	60 Bh.
२९	अध्यात्मादिभ्यः ।	60 Bh.
३०	जिह्वामूलाङ्गुलेष्कः ।	62
३१	वर्गान्तात् ।	63
३२	अशब्दे यत्खौ च ।	64
३३	मध्यान्मण्मीयौ च ।	60 Bh.
३४	ललाटाङ्गुणौ कन् ।	65
३५	कर्णात् ।	65
३६	उपादिष्टक् ।	40.

३७	जानुनीवीभ्याम् ।	P. IV, 3, 40
३८	तस्य व्याख्याने च व्याख्येयनाम्नः ।	66
३९	बहुचो ऽन्तोदात्तादृञ् ।	67
४०	यज्ञेभ्यः ।	68
४१	अध्यायेष्वेवेषैः ।	69
४२	पौरोडाशपुरोडाशादृञ् ।	70
४३	कन्दसो यत् ।	71
४४	अण् ।	71
४५	ऋगयनादिभ्यः ।	73
४६	द्व्यजृदृग्राहणप्रथमाध्वरपुरश्चरणना- माख्यातादृक् ।	72
४७	आयस्थानादागते ।	75. 74
४८	शुण्डिकादिभ्यो ऽण् ।	76
४९	विवायोनिर्बन्धादृञ् ।	77
५०	ऋतः कञ् ।	78
५१	पित्र्यं वा ।	79
५२	नृहेतुभ्यो रुष्यः ।	81
५३	मयट् ।	82
५४	गोत्रादङ्कवत् ।	80
५५	वैदूर्यम् ।	84
५६	शिशुक्रन्दादीनधिकृत्य कृते ग्रन्थे कः ।	88. 87
५७	चार्थानदेवासुरादीन् ।	88 + Vā. 1
५८	सो ऽस्याभिजनो गिरिभ्यः शस्त्रजी- विषु ।	90. 91
५९	शालातुरीयः ।	94
६०	शण्डिकादिभ्यो ञ्यः ।	92

६१	सिन्ध्वादिभ्यो ऽण् ।	P. IV, 3, 93
६२	तुदीवर्मतीभ्यां ढञ् ।	94 ³⁾
६३	तच्च भक्तिर्महाराजादृक् ।	95. 97
६४	अचित्ताददेशकालात् ।	96
६५	वासुदेवार्जुनात्कन् ।	98
६६	गोत्राद्वज्रलं वुञ् ।	99
६७	क्षत्रियात् ।	99
६८	जनपदवत्सर्वं तत्सूपाद्वज्रत्वे ।	100
६९	तेन प्रोक्तं वेदं वेत्त्यधीति ।	101. 2, 66
७०	तित्तिरिवरतन्मुखण्डिकोखाच्छण् ।	102
७१	काश्यपकौशिकाभ्यामृषिभ्यां कल्पं च णिनिः ।	103. 2, 66 Vā. 6
७२	शौनकादिभ्यः ।	106
७३	कलापिवैशंपायनशिष्येभ्यः ।	104
७४	कठचरकालुक् ।	107
७५	कलापिनो ऽण् ।	108
७६	हगलिनो दिनुक् ।	109
७७	कर्मन्दकशाश्वभ्यां भिन्ननटसूत्रमि- निः ।	111
७८	पाराशर्यशिलालिभ्यां णिनिः ।	110
७९	पुराणवैत्राह्णम् ।	105
८०	कल्पे ।	105
८१	अथर्वणो ऽण्वेदे ।	131 Vā. 2
८२	पुरुषात्कृते ढञ् ।	V, 1, 10 Bh.
८३	संज्ञायां वातपादञ् ।	IV, 3, 117. 119 ⁴⁾
८४	कुलालादिभ्यो वुञ् ।	118

८५	तस्य स्वं रथाद्यत् ।	P. IV, 3, 120. 121
८६	यानादेरञ् ।	122
८७	यानात् ।	123
८८	हलसीरादृक् ।	124
८९	चार्थाद्विरे वुनदेवासुरादिभ्यः ।	125 + Vā. 1
९०	विवाहे ।	125
९१	नटाञ्च्यो नृत्त्ये ।	129 ⁵⁾
९२	कन्दोगौक्थिकयाज्ञिकबहुचादमी- न्नायसंघेषु ।	129. 120 Vā. 11
९३	आथर्वणः ।	131 Vā. 2
९४	चरणादुञ् ।	126
९५	गोत्राददण्डमाणवान्तेवासिषु ।	126. 130
९६	रैवतिकादिभ्यश्चः ।	131
९७	कौपिञ्जलहास्तिपदादण् ।	131 Vā. 1
९८	संघाङ्गघोषलक्षणेष्वाञ्च्यञिजः ।	127 + Vā. 1
९९	शाकलाद्वा ।	128
१००	वहेस्तुरिट् च ।	120 Vā. 8
१०१	आग्नीध्रं शरणे ।	120 Vā. 9
१०२	समिध आधाने षेण्ण ।	120 Vā. 10
१०३	विकारे ।	134
१०४	वृक्षौषधिभ्योऽश्रे च ।	135
१०५	प्राणिभ्यो ऽञ् ।	154. 135
१०६	तालादिभ्यो ऽण् ।	152
१०७	हेमार्थात्परिमाणे ।	153
१०८	चपुजतुनोः षुक् ।	138
१०९	मयडभवाच्छादने ।	143 ⁶⁾

११०	एकाचः ।	vgl. Kāś. zu 144
१११	हे ।	P. IV, 3, 144 ⁷⁾
११२	ब्रीहिः पुरोडाशे ।	148
११३	तिलयवपिष्टादसंज्ञायाम् ।	149. 146 ⁸⁾
११४	शरादिभ्यः ।	144
११५	क्रीतवत्परिमाणात् ।	156
११६	शम्याः प्लञ् ।	142
११७	उद्गादुञ् ।	157
११८	उमोर्णादा ।	158
११९	एणीकोशादुञ् ।	159. 42 Vā. 1
१२०	पुरुषाद्वधे च ।	V, 1, 10 Vā. 2
१२१	हैयंगवीनं संज्ञायाम् ।	2, 23 + Vā. 1
१२२	पयसो यत् ।	IV, 3, 160
१२३	आप्यं वा ।	⁹⁾
१२४	द्रोः ।	161
१२५	माने वयः ।	162
१२६	कांस्यपारश्वौ ।	168.
१२७	न द्विः ॥	¹⁰⁾

तृतीयस्य तृतीयः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ C ñid aṇ | nakṣatrebhyo bahulaṃ ñid aṇ bhavati | śātabhiṣajah | śātabhiṣaḥ.

²⁾ C ... tadarthād iti kim | antaḥkaraṇe bhavaḥ | antaḥkaraṇam.

³⁾ Alle (ABCT) Tūdi°, nicht Tūdi°.

⁴⁾ C saṃjñāyām vātapād añ | vātapāt tena kṛte saṃjñāyām viṣaye aṇ bhavati | vātapam | saṃjñāyām iti kim | vātapīyam. Dazu der Schluss der Vṛtti zu 81: kṣaudraṃ bhrāmaram vāṭaram iti śeṣa (III, 2, 1) ity eva śiddham. — B nāmni vātapād añ (vgl. II, 3, 60).

⁵⁾ C naṭāñ ñyo nṛtye | naṭāt tasya svam ity atrārthe nṛtye

'bhidheye ñyo bhavati | naṭānām svam | nātyam | nṛtya iti kim | naṭānām gr̥ham.

⁶⁾ C mayaḍ abhakṣyā°, AB wie oben.

⁷⁾ C che | chaviṣaye vikārāvayavayor mayaḍ bhavati nityam | āmramayam | śālamayam.

⁸⁾ B wieder anāmni für asaṃjñāyām.

⁹⁾ C āpyam vā | apchabdād vikāre yad vā nipātyate dīrghatvam ca | āpyam | ammayam. Vgl. Siddhāntakaumudī zu P. IV, 3, 144.

¹⁰⁾ C na dviḥ | vikārāvayavayor dvir aṇādayo na bhavanti | kāpotasya vikārah kāpotah | katham tarhi kāpoto rasaḥ | kāpittho rasa iti | vikāre 'pi prakṛtiśabdo dr̥śyate | tatra vikāravṛtteḥ prakṛter utpattir bhaviṣyati | vikāravikāro 'pi vā vikāra eva | avaya-vāvayavo 'pi vā avayava eva | katham drauvayam | tasya svam (III, 3, 85) iti bhaviṣyati | katham gaumayam | naiṣa vikārāt. Vgl. P. IV, 3, 155 Bh.

१	प्राग्यतष्ठक् ।	P. IV, 4, 1
२	तेन जितं जयति दीव्यति खनति ।	2
३	संस्कृते ।	3
४	कुलत्यकोपान्तादण् ।	4
५	तरति ।	5
६	द्व्यङ्गुनीभ्यां ठन् ।	7
७	चरति ।	8
८	पर्यादिभ्यः षन् ।	10 ¹⁾
९	श्वगणाद्वा ।	11
१०	वेतनादिभ्यो जीवति ।	12
११	वस्त्रक्रयविक्रयादुन् ।	13
१२	कृशायुधात् ।	14
१३	व्रातात्खञ् ।	V, 2, 21
१४	हरत्युत्सङ्गादिभ्यः ।	IV, 4, 15

१५	भस्त्रादिभ्यः षन् ।	P. IV, 4, 16
१६	विवधवीवधाद्वा ।	17 + Bh. ^२)
१७	अणकुटिलिकायाः ।	18
१८	विर्वृत्ते ऽचदूतादिभ्यः ।	19
१९	भावादिमप् ।	20 Bh.
२०	त्रैः ।	20
२१	अपमित्य कक् ।	21
२२	संछष्टे ।	22
२३	चूर्णादिनिः ।	23
२४	लवणांल्लुक् ।	24
२५	मुद्रादण् ।	25
२६	ओजस्सहोऽम्भसा वर्तते ।	27
२७	तं प्रत्यनोरीपलोमकूलात् ।	28
२८	परिमुखपार्श्वीत् ।	29 und vgl. Kāś.
२९	उञ्छति ।	32
३०	रचति ।	33
३१	शब्ददर्दरं करोति ।	34 ^३)
३२	पल्लिमत्स्यमृगान्हन्ति ।	35
३३	परिपन्थं तिष्ठति च ।	36
३४	माथान्तपदव्यनुपदाक्रन्दं धावति ।	37. 38 ^४)
३५	पदान्तप्रतिकण्ठार्थललामं गृह्णाति ।	39. 40 ^५)
३६	गर्ह्ये ।	30 (vgl. Bh.)
३७	वृद्धेर्वृधुषः ।	30 Vā. 3 ^६)
३८	दशैकादशकुसीदाट्ठन् ।	31
३९	धर्माधर्मं चरति ।	41 + Vā. 1
४०	प्रतिपथमेति ठञ्च ।	42

४१	समाजार्थान्समवैति ।	P. IV, 4, 43
४२	परिषदो ण्यः ।	44 ^७)
४३	सेनाया वा ।	45
४४	लालाटिककौकुटिकौ ।	46
४५	परदारादीन्गच्छति ।	1 Vā. 4
४६	सुस्नातादीन्पृच्छति ।	1 Vā. 3
४७	प्रभूतादीनाह ।	1 Vā. 2
४८	माशब्द इत्यादिभ्यः ।	1 Vā. 1
४९	तस्य धर्म्यम् ।	47
५०	ऋमहिष्यादिभ्यो ऽण् ।	49. 48
५१	वैश्वस्त्रवैभाजित्रे ।	49 Vā. 2. 3
५२	अवक्रयः ।	50
५३	तदस्य पण्यम् ।	51
५४	लवणाट्टुच् ।	52
५५	किशरादिभ्यः षन् ।	53 ^८)
५६	शलालुनो वा ।	54
५७	शिल्पम् ।	55
५८	मडुकझझरादण्वा ।	56
५९	प्रहरणम् ।	57
६०	शक्तियथोष्ठीकक् ।	59
६१	अस्ति नास्ति दिष्टमिति मतिः ।	60
६२	शीलम् ।	61
६३	कृत्तादिभ्यो णः ।	62
६४	कर्माध्ययने वृत्तम् ।	63
६५	वङ्गचूर्णपदाट्टुच् ।	64
६६	हिता भक्षाः ।	65

६७ दीयते नियुक्तम् ।	P. IV, 4, 66
६८ ओदनादृष्ट् ।	67
६९ भक्तादृष्ट्वा ।	68
७० तत्र नियुक्तम् ।	69
७१ अगारान्तादृष्ट् ।	70
७२ अदेशकालादधीते ।	71
७३ कठिनान्तप्रस्तारसंस्थानाद्ववहरति ।	72
७४ निकटादिषु वसति ।	73 ⁹⁾
७५ सतीर्थः ।	107
७६ प्राग्विषयाद्यत् ।	75
७७ तद्वहति युगप्रासङ्गात् ।	76
७८ धुरो ढक् च ।	77
७९ सर्वोत्तरदक्षिणादेः खः ।	78 und vgl. Kās.
८० एकादिर्लुक् च ।	79
८१ नाम्नि जन्मः ।	82
८२ विध्यत्यकरणेन ।	83 Vā. 1
८३ धनगणं लब्ध्वा ।	84
८४ अन्नाणः ।	85
८५ वशं गतः ।	86
८६ पदमस्मिन्दृश्यम् ।	87
८७ मूलमस्यादृढम् ।	88
८८ धेनुष्यागार्हपत्यौ नाम्नि ।	89. 90
८९ मूलेनानाम्ये ।	91
९० वयसा च तुल्ये ।	91
९१ नौतुलाविषेस्तार्यसमितवध्येषु ।	91 ¹⁰⁾
९२ सीतया समिते ।	91 ¹¹⁾

९३ धर्मेण प्राये ।	P. IV, 4, 91
९४ पथ्यर्थन्यायाज्ञानपेते ।	92
९५ इन्द्रसा निर्मिते ।	93
९६ उरसाएच ।	94
९७ हृदयस्य प्रिये ।	95
९८ मतजनयोः करणजल्पयोः ।	97
९९ हलस्य कर्षे ।	97
१०० तत्र साधुः ।	98
१०१ प्रतिजनादिभ्यः खञ् ।	99
१०२ भक्ताणः ।	100
१०३ परिषदो ण्यश्च ।	101 u. vgl. Kās. ¹²⁾
१०४ कथादिभ्यश्चक् ।	102
१०५ पथ्यतिथिवसतिस्वपतेर्दञ् ।	104
१०६ समानोदरे शयितः ॥	108.

चान्द्रे व्याकरणे तृतीयोऽध्यायः समाप्तः ॥

1) ACT paryādibhyaḥ°.

2) Hier beginnt in beiden Ausgaben des Tanjur eine Lücke, die bis zum Schluss des Kapitels reicht. Auf bhasta · la · sogs · pa · rñams · ṭhaṇo (lies bhastra · la · sogs · pa · rñams · las · ṣṭhaṇo = bhastrādibhyaḥ ṣṭhaṇ) folgt unmittelbar krī(a) · las · bdun · du · ṣhao = prāk krītaḥ chaḥ (IV, 1, 1). Offenbar hat in der beiden gemeinsamen Vorlage ein Blatt gefehlt; die Lücke scheint von den kopierenden Xylographen nicht bemerkt worden zu sein.

3) Alle Hss. °dardaram, nicht °darduram.

4) C in Text und Vṛtti mārthānta°, AB wie oben.

5) So (pratikanṭha) alle Hss.

6) C in Text und Vṛtti vṛddher vṛdhuḥ, aber vgl. II, 2, 55.

7) B parṣado°.

8) So AB; C in Text und Vṛtti kisarā°.

9) C nikaṭādiṣu vasati | nikaṭādes tatra vasatīty asmin narthe

thag bhavati | naikaṭiko bhikṣuḥ | śmāśānikaḥ | ābhyavakāśikaḥ |
vārṣamūlikaḥ | āvasathikaḥ.

¹⁰⁾ So nach C; AB dagegen lesen nausitātulāviṣais tāryasam-
itasammitavadhyeṣu, d. h. sie ziehen das folgende Sūtra mit in
dieses hinein.

¹¹⁾ Dieses Sūtra fehlt logischer Weise in A, während B es
hat (also doppelt, vgl. das vorhergehende). C sitayā samite | sitā-
śabdāt tṛtiyāntāt samite 'rthe yad bhavati | sitayā samitam | sityam |
dvisityam | trisityam.

¹²⁾ B parṣado°.

१	प्राकृतीताच्छः ।	P. V, 1, 1
२	उगवादिभ्यो यत् ।	2
३	वा हविर्युपादिभ्यः ।	4 ¹⁾
४	तस्मै हितम् ।	5
५	न राजाचार्यवृषन्त्राह्मणात् ।	2)
६	देहांशाद्यत् ।	6
७	खलयवमाषतिलवृषप्रह्वरथात् ।	7 ³⁾
८	अजाविभ्यां ष्यन् ।	8
९	भोगान्तात्मनः खः ।	9
१०	पञ्चविंश्याज्जनान्तात्तर्थात् ।	9 + Vā. 4 und vgl. Kās.
११	सर्वात् ।	9 Vā. 5
१२	महतश्च ठञ् ।	9 Vā. 6
१३	सर्वाणो वा ।	10 + Vā. 1
१४	पुरुषाड्ढञ् ।	10
१५	माणवचरकात्खञ् ।	11
१६	विक्रतेः प्रकृतौ ।	12
१७	ऋषभोपानहो ङ्यः ।	14

१८	चर्मण्यञ् ।	P. V, 1, 15
१९	कृदिर्वलिभ्यां ढञ् ।	13
२०	उपधेः ।	13
२१	तदस्यात्र स्यादिति ।	16
२२	परिखाया ढञ् ।	17
२३	प्राग्वतेष्टञ् ।	18
२४	संख्यादेशालुकः ।	20 Vā. 2
२५	आर्हात् ।	19
२६	कंसार्धादुट् ।	25 + Vā. 1
२७	कार्धापणात् ।	25 Vā. 2
२८	प्रतिर्वाख्य ।	25 Vā. 2 ⁴⁾
२९	शूर्पादञ् ।	26
३०	सहस्रवसनविंशतिकशतमानादण् ।	27
३१	शतात्केवलादुन्यतावतस्मिन् ।	21 + Vā. 1
३२	संख्याया अतिशतः कन् ।	22
३३	कतिगणौ तद्वत् ।	I, 1, 23
३४	वतोः ।	23
३५	इड्वा ।	V, 1, 23
३६	विंशतिचिंशच्चाम् ।	24 + Bh.
३७	अनाम्नि डुन् ।	24
३८	संख्याध्यर्धादेः संख्येयान्नुगद्विः ।	28 + Bh.
३९	कार्धापणसहस्रसुवर्णशतमानाद्वा ।	29 + Vā. 1
४०	द्वित्रिवह्नादेर्निष्कविस्वात् ।	30, 31 + Vā. 2
४१	विंशतिकात्खः ।	32
४२	खारीकाकणीभ्य ईकन् ।	33 + Vā. 1—3 ⁵⁾
४३	पणपादमाषाद्यत् ।	34

४४	शताद्वा ।	P. V, 1, 34 + 35 Vā. 1
४५	शाणात् ।	35
४६	द्विज्यादेरएच ।	36
४७	तेन क्रीतं मूल्यात् ।	37 und vgl. Kaś.
४८	तस्य वापः ।	45
४९	पात्रात्पृष्ठम् ।	46
५०	वातपित्तश्लेष्मसंनिपाताच्छ्मनकोपने ।	38 Vā. 1. 2
५१	निमित्ते संयोगोत्पाते ।	38
५२	द्व्यचो ऽसंख्यापरिमाणान्वादेर्यत् ।	39
५३	ब्रह्मवर्चसात् ।	39 Vā. 1
५४	पुत्राच्छ्व ।	40 ^{७)}
५५	पृथिवीसर्वभूमेरजणौ ।	41
५६	ईश्वरे ।	42
५७	तत्र विदिते ।	43
५८	लोकसर्वलोकात् ।	44
५९	तदत्रास्मै वृद्धायलाभशुक्लोपदं दी- यते ।	47 + Vā. 1 ^{७)}
६०	पूरणार्धादुन् ।	48 ^{७)}
६१	भागाद्यच्च ।	49
६२	तदस्य परिमाणम् ।	57
६३	पञ्चदशद्वर्गे वा ।	60
६४	स्तोमे डट् ।	58 Vā. 8
६५	त्रिंशच्चत्वारिंशतो ब्राह्मणाख्यायां डण् ।	62
६६	भृतिवस्त्रांशाः ।	56
६७	तत्पचति द्रोणादएच ।	52 + Vā. 1
६८	संभवत्यवहरति च ।	52

६९	पात्राचिताढकात्खो वा ।	P. V, 1, 53
७०	संख्यादेः षष्ठ्य ।	54
७१	कुलिजाद्वा ।	55
७२	वंशादिभ्यो हरति वहत्यावहति भारात् ।	50
७३	द्रव्यवस्त्रात्कनठनौ ।	51
७४	अर्हति ।	63
७५	क्षेदादिभ्यो नित्यम् ।	64
७६	शीर्षक्षेदाद्यच्च ।	65
७७	यज्ञाद्वा ।	71
७८	पात्राद्यच्च ।	68
७९	दण्डादिभ्यः ।	66
८०	दक्षिणाकडङ्गरस्थालीबिलाच्छ्व ।	69. 70 ^{७)}
८१	आर्त्विजीनः ।	71
८२	अधृष्टाकार्ययोः शालीनकौपीने ।	2, 20
८३	पारायणतुरायणचान्द्रायणं वर्तयति ।	1, 72
८४	संशयमापन्नः ।	73
८५	योजनं गच्छति ।	74
८६	क्रोशयोजनादेः शतादभिगमनाहं च ।	74 Vā. 1. 2
८७	पथः षष्ठ्य ।	75
८८	णः पन्थश्च नित्यम् ।	76
८९	अजशङ्कूत्तरवारिजङ्गलकान्तारादि- नाहते च ।	77 + Vā. 1. 2
९०	स्थलादिना ।	77 Vā. 1
९१	मधुकमरीचयोरण् ।	77 Vā. 3
९२	कालात् ।	78

९३ तेन निर्वृत्तः ।	P. V, 1, 79	९३
९४ तस्मै भृतो ऽधीष्टः ।	80 + Vā. 2	९४
९५ तं भृतो भावी ।	80	९५
९६ मासाद्वयसि यत्खञ्जी ।	81	९६
९७ संख्यादेर्यप ।	82	९७
९८ षषो ण्यच्च वा ।	83	९८
९९ ठञ्चान्यत्र ।	84	९९
१०० समायाः खः ।	85	१००
१०१ संख्यादेर्वा ।	86	१०१
१०२ रात्र्यहःसंवत्सरात् ।	87	१०२
१०३ वर्षालुक् च ।	88	१०३
१०४ प्राणिनि ।	89	१०४
१०५ तेन सुकरकार्यलभ्यपरिजय्यम् ।	93	१०५
१०६ तदस्य ब्रह्मचर्ये ।	94	१०६
१०७ महानाम्यादीनाम् ।	94 Vā. 1	१०७
१०८ तच्चरति ।	94 Vā. 2	१०८
१०९ देवव्रतादिभ्यो डिनिः ।	94 Vā. 3	१०९
११० अष्टाचत्वारिंशतो ङुञ्च ।	94 Vā. 4	११०
१११ चातुर्मास्यादलोपश्च ।	94 Vā. 5	१११
११२ तस्य दक्षिणा यज्ञेभ्यः ।	95	११२
११३ तत्र दीयते ।	96	११३
११४ कालात्कार्यं च भववत् ।	96 + Bh.	११४
११५ व्युष्टादिभ्यो ण् ।	97	११५
११६ यथाकथाचाणः ।	98	११६
११७ तेन हस्ताद्यत् ।	98	११७
११८ शोभते ।	99	११८

११९ कर्मवेशाद्यत् ।	P. V, 1, 100 ¹⁰⁾	११९
१२० तस्मै प्रभवति संतापादिभ्यः ।	101	१२०
१२१ योगाद्यच्च ।	102	१२१
१२२ कर्मण उक्त्वा ।	103	१२२
१२३ सो ऽस्य प्राप्तः समयात् ।	104	१२३
१२४ ऋत्वादिभ्यो ण् ।	105. 97 Bh.	१२४
१२५ कालाद्यत् ।	107	१२५
१२६ प्रकृष्टः ।	108	१२६
१२७ प्रयोजनम् ।	109	१२७
१२८ एकागाराच्चैरे ।	113	१२८
१२९ आकालादुञ्च ।	114 Vā. 2	१२९
१३० चूडादिभ्यो ण् ।	97 Bh.	१३०
१३१ विशाखाषाढान्मन्थदण्डयोः ।	110	१३१
१३२ उत्थापनादिभ्यश्छः ।	111 + Vā. 1	१३२
१३३ स्वर्गादिभ्यो यत् ।	111 Vā. 2	१३३
१३४ पुण्याहवाचनादिभ्यो लुक् ।	111 Vā. 3	१३४
१३५ इवे वतिः ।	115. 116	१३५
१३६ तस्य भावस्त्वतलौ ।	119	१३६
१३७ नञो ऽनन्यार्थे ।	121	१३७
१३८ चतुरसंगतलवणवडबुधकतरसल- साद्वा ।	121 ¹¹⁾	१३८
१३९ पृथ्वादिभ्य इमनिच् ।	122	१३९
१४० वर्णदृढादिभ्यः ष्यच्च ।	123	१४०
१४१ गुणवचनब्राह्मणादिभ्यः कर्मणि च ।	124	१४१
१४२ सखिदूतवणिग्भ्यो यः ।	126 und vgl. Kās.	१४२
१४३ स्तेयम् ।	125	१४३

१४४ कपिज्ञात्योढक ।	P. V, 1, 127
१४५ प्राणिजातिवयोऽर्थोन्नात्रादिभ्यो ऽञ् ।	129
१४६ हायनान्तयुवादिभ्यो ऽण् ।	130
१४७ लघोरिको ऽकवेः ।	131 und vgl. Kāś.
१४८ योपान्ताद्गुरुपोत्तमादसुप्रख्याद्वञ् ।	132. II, 4, 54 Vā. 4
१४९ चार्थसमासमनोज्ञादिभ्यः ।	133
१५० गोत्रचरणाङ्गाघाधिचोपावगतेषु ।	134
१५१ ऋत्विग्भ्यश्चः ।	135
१५२ ब्रह्मणस्त्वः ॥	136.

चतुर्थस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

1) C ... yūpyam kāṣṭham | yūpiyam | dīpyam | dīpiyam | yū-
pa | dīpa | apūpa ...

2) C na rājācāryavṛṣanbrāhmaṇāt | ebhyo hite 'rthe cho na
bhavati | rājñe hitam | ācāryāya hitam | vṛṣṇe hitam | brāhmaṇāya
hitam. Vgl. Kāś. zu V, 1, 7.

3) C ... rathāya hitā | rathyā. Vgl. Kāś. zu V, 1, 7.

4) AB prati vāsya.

5) C khārikākāṇibhya ikaṇ | khārikākāṇibhyām samkhyādhyā-
rdhapūrvābhyām bahuvacananirdeśāt kevalābhyām ca ikaṇ bhavati |
dvikhārikāḥ | adhyardhakārikāḥ | khārikāḥ | dvikākāṇikam | adhya-
rdhakākāṇikam | kākaṇikam.

6) AB putrāc cha ca.

7) C °śulkopadandiyate; das letzte Glied des Kompositums
wird in der Vṛtti wie in der Kāśikā mit utkoca 'Bestechung' um-
schrieben. A liest °śulkopapadandiyate und B °śulkopadapaṇḍiyate.
T läßt grade dieses Wort unübersetzt:
de · der · 'dir · la · 'phel · ba · dañ · 'du · ba · dañ · rñed · pa · dañ ·
tad atra asmaī vṛddhi - āya - lābha -
khrāl · dañ · up(a) · dañ · sbyin · to'
śulka - dīyate.

8) Alle pūraṇārdhāt ṣṭhan (oder so ähnlich), aber die Vṛtti
giebt ausdrücklich als Beispiele fürs Femininum pañcamikā | ardhikā.

9) B °kaṇāṇkara°, ACT wie oben.

10) So alle Hss. und T.

11) So (vaḍa) ACT, B vata; alle budha.

१ धान्येभ्यः चित्रे खञ् ।	P. V, 2, 1
२ व्रीहिशालेढक ।	2
३ यवयवकषष्टिकाद्यत् ।	3
४ वा तिलमाषोमाभङ्गाण्यभ्यः ।	4
५ अश्वादेकाहगमे खञ् ।	19
६ गोष्ठाद्भूते ।	18
७ साप्तपदीनं सख्ये ।	22
८ सर्वचर्मणा कृतः ।	5
९ खः ।	5
१० यथामुखसंमुखं दृश्यते ऽस्मिन् ।	6
११ सर्वादिपथ्यङ्गकर्मपत्रपात्रं व्याप्नोति ।	7
१२ आप्रपदं प्राप्नोति ।	8
१३ अनुपदं वद्धा ।	9
१४ अयानयं नेयः ।	9
१५ सर्वान्नमत्ति ।	9
१६ परोऽवरपरंपरपुत्रपौत्रमनुभवति ।	10
१७ पारावारावारपारात्यन्तानुकामं गामी ।	11 und vgl. Kāś.
१८ अनुग्वलम् ।	15
१९ अध्वानं यच्च ।	16
२० अभ्यमित्रं कश्च ।	17
२१ समांसमीनाद्यश्मीनागवीनाः ।	12—14
२२ अषडक्षाशितं ग्वलं कर्मीलं पुरुषाध्य- न्तात् ।	4, 7
२३ अदिश्यन्तो वा ।	8
२४ पीत्वादीनां पाके कुण्प ।	2, 24

२५	कर्णादीनां मूले जाहच ।	P. V, 2, 24
२६	पचस्य तिः ।	25
२७	तेन वित्तशुभ्रपचणपौ ।	26
२८	विना नाना ।	27
२९	वेः शालच्छट्टचौ ।	28
३०	संप्रोत्नेश्च कटच् ।	29 ¹⁾
३१	अवात्कुटारश्च ।	30
३२	नासानती टीटज्जाटज्झटचः ।	31
३३	निविडनिविरीषचिक्कचिकिनचि- पिटाः ।	32. 33 + Vā. 1 ²⁾
३४	क्लिन्नचक्षुषि चिल्लपिल्लचुल्लाः ।	33 Vā. 2 + Bh.
३५	उपत्यकाधित्यके ।	34
३६	कर्मणि घटते ऽठच् ।	35
३७	तदस्य संजातं तारकादिभ्य इतच् ।	36
३८	माने मात्रट् ।	37
३९	ऊर्ध्वं दघटद्वयसट् च ।	37 + Bh.
४०	हस्तिपुरुषादण च ।	38
४१	संख्यादेः संख्येयालुक् ।	37 Bh.
४२	शञ्शच्छतेर्डिनिर्वा ।	37 Bh.
४३	यत्तदेतदो वतुप् ।	39
४४	इयत्कियत् ।	40
४५	कतिः संख्यायाम् ।	41
४६	अंशे संख्यायास्तयट् ।	42
४७	द्वित्रिभ्यामयट् ।	43
४८	उभात् ।	44
४९	निमाननिमेययोर्मयट् ।	47 + Vā. 5

५०	शतिशद्शान्ताधिकास्त्रिंशत्सहस्रे डः ।	P. V, 2, 45 + Bh.
५१	तस्य पूरणे डट् ।	48
५२	विंशत्यादिभ्यस्तमट् ।	56
५३	शतादिमासार्धमाससंवत्सरात्	57
५४	षध्यादेरसंख्यादेः ।	58
५५	नो मट् ।	49
५६	षट्कृतिकतिपचात्यट् ।	51
५७	चतुरः ।	51
५८	यच्छौ चलोपश्च ।	51 Vā. 1
५९	द्वितीयतृतीयौ ।	54. 55
६०	वज्रपूगगणसंघात्तिथट् ।	52
६१	वतोरिथट् ।	53
६२	भागे ऽष्टमाञ्चो वा ।	3, 50
६३	षष्ठात् ।	50
६४	माने कश्च ।	51
६५	तेन गृह्णातीति लुक् च ।	2, 77 Vā. 2
६६	ग्रहणे वा ।	77
६७	पकादाकिनिच्चासहाये ।	3, 52
६८	आकर्षादिषु कुशलः ।	2, 64
६९	पथकः ।	63
७०	धनहिरण्ये कामः ।	65
७१	खाङ्गेषु सक्तः ।	66
७२	औदरिको ऽलसे ।	67
७३	सख्येन परिजातः ।	68
७४	अंशं हारी ।	69

७५ तन्नामवोदृते ।	P. V, 2, 70
७६ ब्राह्मणान्नाम्नि ।	71
७७ उष्णात् ।	71
७८ शीताच्च कारिणि ।	72
७९ अधिकम् ।	73
८० अनुकाभिकाभीकं कमिता ।	74
८१ पार्श्वेनान्विच्छति ।	75
८२ अयःशूलदण्डाजिनाभ्यां ठक् ।	76
८३ सो ऽस्य ग्रामणीः ।	78
८४ शृङ्खलं बन्धनं करभे ।	79
८५ उत्क उच्चनाः ।	80
८६ कालहेतुफलान्नाम्नि ।	81 und vgl. Kās.
८७ प्रायो ऽन्नमस्मिन् ।	82
८८ कुल्माषादण ।	83
८९ वटकादिनिः ।	82 Vā. 1
९० साक्षाद्द्रष्टा ।	91
९१ आहमनेनाद्य भुक्तं ठञ्च ।	85 + Vā. 1
९२ पूर्वात् ।	86
९३ सपूर्वात् ।	87
९४ इष्टादिभ्यः ।	88
९५ अनुपबन्धेष्टा ।	90
९६ त्रैविध्यचपरत्वे चिकित्सः ।	92
९७ इन्द्रियम् ।	93
९८ तदस्यास्यचेति मतुप् ।	94
९९ प्राण्यङ्गादातो लज्वा ।	96 + Bh.
१०० सिध्मादिभ्यः ।	97

१०१ वत्सांसास्त्रेहवलिनीः ।	P. V, 2, 98
१०२ फेनात् ।	99
१०३ पिच्छादिभ्यश्चेलच् ।	100. 99
१०४ लोमादिपामादिभ्यः शनी ।	100
१०५ प्रज्ञाश्रद्धार्चावृत्तिभ्यो णः ।	101 + Vā. 1
१०६ तपःसहस्राभ्यामण् ।	103
१०७ ज्योत्स्नादिभ्यः ।	103 Vā. 2
१०८ सिकताशर्कराभ्याम् ।	104
१०९ इलज्देशे ।	105
११० दन्तुरः ।	106
१११ ऊषादिभ्यो रः ।	107
११२ द्रुग्भ्यां मः ।	108
११३ केशादिभ्यो वः ।	109 + Vā. 1 + Bh.
	110
११४ मेधारथादिरः ।	109 Vā. 3
११५ काण्डाण्डादीरच् ।	111
११६ कृष्यादिभ्यो वलच् ।	112 ³⁾
११७ ज्योत्स्नातमिस्रोर्जस्विन्नूर्जस्वलमली- मसाः ।	114
११८ नावादिभ्यष्ठन् ।	116 Bh. (vgl. Kās.)
११९ ब्रीह्याद्यत इनिश्च ।	116. 115
१२० नैकाचः ।	115 Vā. 1
१२१ सप्तम्याम् ।	115 Bh.
१२२ एकगोपूर्वादृञ् ।	118
१२३ निष्कादेः शतसहस्रात् ।	119
१२४ नवयज्ञादिभ्यः ।	IV, 2, 35 Vā. 1

१२५ चार्थरोगगर्हितात्प्राणिस्थादस्वा-	
ङ्गादिनिः ।	P. V, 2, 128 und vgl. Kās.
१२६ वातातिसारपिशाचानां कुक् च ।	129 + Bh. ⁴⁾
१२७ वयसि पूरणात् ।	130
१२८ सुखादिभ्यः ।	131
१२९ धर्मशीलवर्णान्तात् ।	132
१३० हस्तदन्ताज्जातौ ।	133 ⁵⁾
१३१ वर्णाद्वृत्तचारिणि ।	134
१३२ पुष्करादिभ्यो देशे ।	135
१३३ मन्त्रान्नाम्नि ।	137
१३४ शिखादिभ्यो वा ।	136
१३५ रूपादाहतप्रशस्त्वर्थेप ।	120
१३६ हिमादिभ्यः ।	120 Vā. 1
१३७ अस्त्रायामेधास्रजो विनिः ।	121
१३८ आमयावी ।	122 Vā. 2
१३९ वृन्दादारकन् ।	122 Vā. 3
१४० शृङ्गात् ।	122 Vā. 3
१४१ फलवर्हमलाच्चैनच् ।	122 Vā. 4. 114
१४२ पर्वमरुद्भां तप ।	122 Vā. 10
१४३ स्वामिनीशे ।	126
१४४ गोमिन्पूज्ये ।	114 ⁶⁾
१४५ वाचो गिमनिः ।	124
१४६ आलजाटचौ कुत्सायाम् ।	125 + Bh.
१४७ अर्शआदिभ्यो ऽच् ।	127
१४८ तुण्डवलिवटेभः ।	139 ⁷⁾
१४९ कंशंभ्याम् ।	138

१५० तितुवयस्ताः ।	P. V, 2, 138
१५१ युस् ।	138
१५२ ऊर्णाहंशुभंभ्यः ।	123. 140
१५३ सूक्तसान्नोरुक् ।	59
१५४ अध्यायानुवाकयोर्लुग्वा ।	60 + Vā. 1
१५५ विमुक्तादिभ्यो ऽण् ।	61
१५६ गोसदादिभ्यो वुन्	62 ⁸⁾
१५७ निद्रातन्द्राश्रद्धादयाहृदयादालुच् ।	III, 2, 158. V, 2, 122 Vā. 5
१५८ शीतोष्णतृप्तिं न सहते ।	V, 2, 122 Vā. 6
१५९ हिमं सहते चेलुः ।	122 Vā. 7 ⁹⁾
१६० बलवातं चूलः ॥	122 Vā. 8. 9. 10 ¹⁰⁾

चतुर्थस्य द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

⁴⁾ C samproneś ca kaṭac | samaḥ prād udo ner veś ca kaṭaj bhavati | samkaṭaḥ | prakataḥ | utkaṭaḥ | nikaṭaḥ | vikaṭaḥ.

⁵⁾ nibiriṣa mit § alle Hss. und T.

⁶⁾ Zwischen 116 und 117 hat B das Sūtra dantaśikhān nāmni, das in A und T fehlt. Die Auslassung ist berechtigt, denn die Worte gehören, wie aus C ersichtlich, in den Gaṇa kṛṣyādi, sind also von Candra nicht als Sūtra gemeint.

⁷⁾ So ABT; C im Sūtra vātātisāra°, in der Vṛtti wie oben.

⁸⁾ C hastadantāḥ jātāu | etābhyāṃ jātāv inir eva bhavati | hastī | danti | jātāv iti kim | hastavān | dantavān.

⁹⁾ C gomin pūjye | gomin niti pūjye nipātyate | gomān anyah.

¹⁰⁾ So alle Hss. und T.

¹¹⁾ So alle Hss. und T.

¹²⁾ C himaṃ saḥate celuḥ | himād dvitīyāntāt saḥata ity asmin narthe celur bhavati | himeluḥ.

¹³⁾ C balavātaṃ cūlaḥ | balād vātāc ca dvitīyāntāt saḥata ity asmin narthe cūlo bhavati | balūlaḥ | vātūlaḥ.

१	षष्ठ्या व्याश्रये तस् ।	P. V, 4, 48
२	रोगात्प्रतीकारे ।	49
३	क्षेपातिग्रहाव्यथनेष्वकर्तरि तृतीया- याः ।	46
४	हीयमानपापयुक्तात् ।	47
५	प्रतिना पञ्चम्याः ।	44
६	अवधावहायुहोः ।	45
७	सर्वादिवङ्गभ्यो ऽद्यादिभ्यः ।	3, 2. 7
८	कुतो ऽत इतः ।	3. 5. VII, 2, 104 ¹⁾
९	आद्यादिभ्यः ।	4, 44 Vā. 1
१०	सप्तम्यास्त्रल् ।	3, 10
११	क्व कुचेहाच ।	12. 11. 5. 3
१२	भवद्दीर्घायुरायुष्मद्देवानांप्रियैस्ते ऽन्याभ्यश्च ।	14 Bh.
१३	सर्वैकान्यकियत्तदः काले दा ।	15
१४	सदाधुनेदानीं तदानीम् ।	6. 17. 18. 19
१५	कियदन्यादनवतने हिंत्वा ।	21
१६	तर्ह्येतर्हि सबः परेववि ।	21. 16. 22
१७	पूर्वान्यान्यतरेतरापराधरोत्तरादे- द्युस् ।	22 (vgl. Vā. 6)
१८	उभयाद्युश्च ।	22 Vā. 6. 7
१९	प्रकारे थाल् ।	23
२०	धा संख्यायाः ।	42
२१	षोढा वा ।	VI, 3, 109 Vā. 4
२२	ऐक्यम् ।	V, 3, 44
२३	द्वित्रिर्धमुञ् ।	45

२४	एधा ।	P. V, 3, 46
२५	तद्वति धण् ।	45 Vā. 1 ²⁾
२६	जातीयर् ।	69
२७	स्थूलादिभ्यः कन् ।	4, 3
२८	दिक्शब्दाद्दिग्देशकालार्थात्सप्तमी- पञ्चमीप्रथमाभ्यो ऽस्तातिः ।	3, 27
२९	अञ्चो लुक् ।	30
३०	उपर्युपरिष्ठात् ।	31
३१	पूर्वाधरयोः पुरधौ च ।	40
३२	अस् ।	39
३३	अवरस्याव् ।	39 ³⁾
३४	वास्ताति ।	41
३५	पश्चात् ।	32
३६	पश्चार्धम् ।	32 Vā. 4
३७	परावरात्तस्वा ।	29
३८	दक्षिणोत्तरादाच्च ।	36. 28. 38
३९	आहि च दूरे ।	37. 38
४०	अधराच्चात् ।	34
४१	एनवदूरे वा ।	35
४२	निन्द्ये पाशप् ।	47
४३	भूतपूर्वे चरट् ।	53
४४	षष्ठ्या रूप्य च ।	54 ⁴⁾
४५	द्विवङ्गेषु प्रकर्षे तरप्तमपी ।	57. 55
४६	किमेतिङसंख्यादामन्तावद्रव्ये ।	4, 11
४७	गुणादीयसुनिष्ठनी च ।	3, 58
४८	विन्मतोर्लुक् ।	65

४९	प्रशस्यस्य अः ।	P. V, 3, 60
५०	वृद्धस्य च ज्यः ।	61. 62
५१	बाढान्तिकयोः साधनेदौ ।	63
५२	युवाल्पयोः कन्वा ।	64
५३	तिङ्श्च रूपम् ।	66 + Vā. 1
५४	किञ्चिदूने कल्पदेशदेशोरः ।	67
५५	प्राग्वजः कः ।	70
५६	तिङ्संख्यानामचो ऽन्यात्पूर्वो ऽकच् ।	71 und vgl. Kās.
५७	कश्च दः ।	72
५८	तूष्णीकाम् ।	72 Vā. 1
५९	शीले तूष्णीकः ।	72 Vā. 2
६०	सर्वादीनाम् ।	71
६१	सुपः ।	72 Bh. 5)
६२	अज्ञातकुत्सयोः ।	73. 74
६३	दयायाम् ।	76
६४	नृनाम्नि ठञ्चनिलचो वा ।	78. 79
६५	डश्चोपात् ।	80
६६	षषः ।	७)
६७	ऋतो लयौ ।	७)
६८	उदन्तात् ।	७)
६९	अल्पे ।	85
७०	ह्रस्वे ।	86
७१	कुटीशमीशुण्डाभ्यो रः ।	88
७२	कुतुपः ।	89
७३	कामूगोणीभ्यां ष्टरच् ।	90
७४	वत्सोच्चाश्चर्धभाणां तनुत्वे ।	91

७५	यत्तदेकाद्वाभ्यां निर्धारणे डतरच् ।	P. V, 3, 92. 94
७६	जातौ डतमञ्चङ्गभ्यः ।	93. 94
७७	तौ किमः ।	92. 93
७८	इवे संज्ञाप्रतिकृत्योः ।	96. 97
७९	वस्तेर्ढञ् ।	101
८०	शिलाया ढश्च ।	102 und vgl. Kās.
८१	शाखादिभ्यो यः ।	103 १)
८२	कुशायाच्छः ।	105
८३	आकस्मिके ।	106
८४	शर्करादिभ्यो ऽण् ।	107
८५	अङ्गुल्यादिभ्यश्चक् ।	108
८६	एकशालायाश्चक् ।	109
८७	कर्कलोहितादीकक् ।	110
८८	पूगाञ्च्यः ।	112
८९	ब्रातादस्त्रियाम् ।	113
९०	वाहीकेष्वब्राह्मणराजन्याच्छस्त्रजी- विसंघाञ्च्यट् ।	114
९१	वृकाणेष्यट् ।	115
९२	दामन्यादिभ्यश्चक् ।	116
९३	पथ्यादिभ्यो ऽणस्त्रियाम् ।	117
९४	ज्यादीनां वङ्गषु लुक् ।	119. II, 4, 62
९५	अभिजिद्विदभृच्छालावच्छिखावच्छ- मीवदूर्णावच्छुमश्चो ऽपत्याणो यञ् ॥	118.
चतुर्धस्य तृतीयः पादः समाप्तः ॥		

१) C kuto 'ta itaḥ | kimaḥ pañcamyantāt tas kutvaṃ ca nipā-
tyate vā | etada aś | idama iśbhāvaḥ | kutaḥ | kasmāt | ataḥ | etas-

māt | itaḥ | asmāt | katham abhitaḥ parita iti | tasyoge dvitīyāvi-
dhānāt (II, 1, 52) siddham.

2) C tadvati dhaṇ | prakāravati dvitribhyāṃ dhaṇ bhavati |
dvaidhāni | traidhāni.

3) A avarasyāvaḥ |

4) C °rūpyac ca.

5) C supaḥ | sarvādīnām aj eva yaḥ sup tataḥ pūrvo 'kaj
bhavati | tvayakā | mayakā | tvayaki | mayaki.

6) C śaṣaḥ | śaṣaḥ śhajādayo vā bhavanti | daś cāntādeśaḥ |
Ṣaḍikaḥ | Ṣaḍiyah | Ṣaḍilah | Ṣaṭkaḥ (vgl. P. V, 3, 84 Vā. 2).

7) C rto layau | rdantān manuṣyanāmno dayāyāṃ gamyamā-
nāyāṃ layau vā bhavataḥ | Savitrīlaḥ | Savitrīyah | Savitrīkaḥ | Sa-
vitṛdattakaḥ.

8) C udantāt | udantān manuṣyanāmno dayāyāṃ gamyamānāyāṃ
layau vā bhavataḥ | Bhānulaḥ | Bhānuyah | Bhānukaḥ | antagrahaṇāt
prakṛtibhāvaḥ | Bhānudattakaḥ . . .

9) So nach C; A hat śākhādibhyo yan, und T śa . kha . la .
sogs . pa . rnams . las . yan . no, was für yan . no verschrieben zu
sein scheint.

१	बहुल्यार्थात्कारकान्मङ्गले शस्त्रा ।	P. V, 4, 42 + Vā. 1
२	संख्येकार्थाद्वीप्सायाम् ।	43
३	संख्यादेर्वुन् ।	1
४	दण्डदानयोः ।	2
५	वारसंख्यायाः कृत्वमुच् ।	17
६	बहोर्धा चाविप्रकर्षे ।	20
७	द्वित्रिचतुरः सुच् ।	18
८	सकृत् ।	19
९	प्रकृते मयट् ।	21 ¹⁾
१०	अनन्तावसथेतिहभेषजाञ्ज्यः ।	23
११	तोयादीकप विद्या चेत् ।	IV, 2, 7 Bh.
१२	यावादिभ्यः कन् ।	V, 4, 29

१३	लोहितान्मणौ ।	P. V, 4, 30
१४	रक्तानित्ययोः ।	31. 32
१५	कालात् ।	33
१६	क्तादनात्यन्तिके ।	4
१७	विनयादिभ्यश्चक् ।	34
१८	वाचः संदेशे ।	35 und vgl. Kās.
१९	तथा कर्मणो ऽण् ।	36
२०	ओषधेरजातौ ।	37
२१	णजिनुणः ।	14. 15
२२	प्रज्ञादिभ्यो वा ।	38
२३	मृदस्तिकन् ।	39
२४	सस्त्री स्तुतौ ।	40
२५	नामरूपाद्वेद्यः ।	36 Vā. 2
२६	भागाद्यच्च ।	36 Vā. 2 ²⁾
२७	सूरमर्तन्नेमयविष्ठात् ।	36 Vā. 7. 8
२८	नवात् ।	36 Vā. 7
२९	तप्तनखा नू च ।	30 Vā. 6
३०	प्रात्पुराणे नश्च ।	30 Vā. 7
३१	देवतान्तात्तदर्थे यत् ।	24
३२	अर्घात् ।	25
३३	पाद्यम् ।	25
३४	अतिथेय्यः ।	26 ³⁾
३५	अभूततद्भावे कृत्वस्तियोगे विका- राच्चिच्चः ।	50 + Vā. 1
३६	अरुर्मनश्चक्षुश्चेतोरहोरजसां लोपश्च ।	51
३७	अभिविधी संपदा च सातिर्वा ।	53. 52

३८ तदधीने ।	P. V, 4, 54
३९ देये वा च ।	55
४० देवादिभ्यो द्वितीयासप्तम्योर्वङ्गलम् ।	56
४१ अव्यक्तानुकरणादनेकाचो ऽनितौ डाच् ।	57
४२ कृत्रा द्वितीयतृतीयशम्बवीजात्कृषौ ।	58
४३ संख्यादिर्गुणात् ।	59
४४ समयाद्यापनायाम् ।	60
४५ सपत्ननिष्पत्तादतिव्यथने ।	61
४६ निष्कुलान्निष्कोषणे ।	62
४७ प्रियसुखादानुकूले ।	63
४८ दुःखात्प्रातिकूले ।	64
४९ शूलात्पाके ।	65
५० सत्त्वाद्दशपथे ।	66
५१ मद्रभद्राद्वपने ।	67 + Bh.
५२ समासान्तः ।	68
५३ न किमः क्षेपे ।	70
५४ पूजायां स्वतेः प्रागन्यार्थात् ।	69 + Vā. 1. 2
५५ नञो ऽनन्यार्थे ।	71
५६ पथो वा ।	72
५७ पुरन्धुरश्चानक्षस्याच् ।	74
५८ ऋचः ।	74
५९ नञ्वहोर्भाणवचरणयोः ।	vgl. Kāś. zu 74
६० प्रत्यन्ववात्सामलोम्नः ।	75
६१ अक्ष्णो ऽचक्षुषः ।	76
६२ धेन्वनङ्गुह्यजुषाक्षिभुवदारगवोर्व-	

धीवपदधीवनक्तदिवरात्रिदिवाहर्दि-	
वसरजसपुरुषायुषद्वायुषत्र्यायुषजा-	
तोचमहोचवृद्धोचोपशुनगोष्ठश्वाः ।	P. V, 4, 77
६३ ब्रह्महस्तिराजपत्न्याद्वर्चसः ।	78 + Bh.
६४ समवान्धात्तमसः ।	79
६५ श्वसो वसीयसः ।	80
६६ निसश्च श्रेयसः ।	80. 77
६७ तप्तान्ववाद्ब्रह्मसः ।	81
६८ प्रतेहरस आधारात् ।	82
६९ अनुगवमायामे ।	83
७० द्विस्तावा त्रिस्तावा वेदिः ।	84
७१ प्रादिभ्यो ऽध्वनः ।	85
७२ पाण्डूदङ्कुणाङ्गुमेः ।	vgl. Kāś. zu 75
७३ संख्याया नदीगोदावर्योश्च ।	vgl. Kāś. zu 75
७४ असंख्याच्चाङ्गुलेरनन्यासंख्यार्थे ।	86
७५ अहःसर्वैकदेशसंख्यातपुण्यवर्षादीर्घाच्च रात्रेः ।	87 ⁴
७६ सख्यहोराज्ञां टच् ।	91
७७ गोरलुक्चार्थे ।	92
७८ उरसो ऽग्रे ।	93
७९ अनोऽश्मायःसरसां जातिनाम्नोः ।	94
८० ग्रामकौटात्तच्छः ।	95
८१ अतेः शुनः ।	96
८२ उपमानादप्राणिनि ।	97
८३ मृगपूर्वोत्तराच्च सकृत्तः ।	98
८४ संख्याधीनाव एकार्थात् ।	99. 100

८५	खार्था वा ।	P. V, 4, 101
८६	द्वित्रिभ्यामञ्जलेः ।	102
८७	कुमहृद्वां ब्रह्मणः ।	105
८८	जनपदात् ।	104
८९	चार्ये चुदषहः समाहरि ।	106
९०	शरदादिभ्यो ऽसंख्यार्थे ।	107
९१	अनः ।	108
९२	नपुंसकाद्वा ।	109
९३	गिरिनदीपौर्णमास्त्रायहायणीज्ञयः ।	110—112
९४	निसः शतो डच् ।	73 Vā. 1
९५	संख्याया अवहोरन्यार्थे ।	73
९६	सकथ्यक्ष्णः स्वाङ्गात्पच् ।	113
९७	अङ्गुलेर्दारुणि ।	114
९८	द्वित्रिभ्यां मूर्ध्नः ।	115
९९	अप्पूरण्यास्तासु ।	116 + Vā. 1
१००	प्रमाण्याः ।	116
१०१	अन्तर्बहिर्भ्यां लोभः ।	117
१०२	नचत्रानेतुः ।	116 Vā. 2
१०३	नञ्सुव्युपवेष्टतुरो ऽच् ।	77 + Vā. 1
१०४	नाभेः ।	5)
१०५	सुप्रातसुश्वसुदिवशारिकुचचतुरश्याः ।	120
१०६	नञ्सुदुर्भ्यः सकथ्यो वा ।	121
१०७	प्रजाया असिच् ।	122
१०८	मन्दाल्पाच्च मेधायाः ।	122 ⁶⁾
१०९	नाम्नि नासाया नसो ऽस्थूलात् ।	118
११०	प्रादिभ्यः ।	119

१११	वेः ख्रः ।	P. V, 4, 119 Bh. 7)
११२	खुरखराणस्वा ।	118 Bh. 8)
११३	धर्मादनिकेवलात् ।	124
११४	सुहरिततृणसोमाज्जम्भात् ।	125
११५	दक्षिणेर्मा लुब्धयोगे ।	126
११६	इच्यतिहारि ।	127
११७	द्विदण्डादीनि ।	128
११८	भृतिमासादृच् ।	116 Vā. 4
११९	संप्राज्जानुनो ज्ञः ।	129 ⁹⁾
१२०	ऊर्ध्वाद्वा ।	130
१२१	धनुर्नाम्नि ।	133
१२२	जायाया निङ् ।	134
१२३	सूत्यूतिसुरभेर्गन्धस्येत् ।	135
१२४	आगन्तोर्वा ।	10)
१२५	अल्पे ।	136
१२६	उपमानात् ।	137
१२७	पादस्य पादहस्तादिभ्यः ।	138
१२८	कुम्भपद्यादयः ।	139
१२९	सुसंख्यादेः ।	140
१३०	वयसि दन्तस्य दतृ ।	141
१३१	षोडन् ।	VI, 3, 109 Vā. 3
१३२	स्त्रीनाम्नि ।	V, 4, 143
१३३	अग्रान्तशुद्धशुभ्रवृषवराहाहिमूषि- कक्षावशिखरारोकाद्वा ।	145. 144 und vgl. Kāś.
१३४	ककुत्कुदस्यावस्थायाम् ।	146
१३५	त्रिककुत्पर्वते ।	147

१३६ व्युदः काकुत्काकुदस्य ।	P. V, 4, 148
१३७ पूर्णादा ।	149
१३८ सुहृद्दुर्दौ मित्रामित्रयोः ।	150
१३९ उरोभ्यः कप् ।	151
१४० इनः स्त्रियाम् ।	152
१४१ व्यूङ्कतो भ्रुवः ।	153 ¹⁾
१४२ शेषादा ।	154
१४३ न नाम्नि ।	155
१४४ ईयसः ।	156
१४५ झ ईत् ।	156 Vā. 1
१४६ स्तुतौ भ्रातुः ।	157
१४७ नाडीतन्वयोः स्वाङ्गे ।	159
१४८ निष्प्रवाणिः ॥	160.

चान्दे व्याकरणे चतुर्थोऽध्यायः समाप्तः ॥

¹⁾ A prakṛtau mayat.

²⁾ C bhāgād yac ca | bhāgād yad bhavati dheyaś ca | bhāgyāni | bhāgadheyāni.

³⁾ So C in Text und Vṛtti; AT haben °nyaḥ mit dentalem n, das nur für cerebrales, nicht für palatales verschrieben wird.

⁴⁾ C . . . puṇyārātraḥ | varṣārātraḥ | dīrgharātraḥ . . .

⁵⁾ C nābheḥ | nābhyantād aj bhavati | padmanābhaḥ | ūṇanābhaḥ.

⁶⁾ C mandālpāc ca medhāyāḥ | mandālpābhyāṃ nañādibhyaś ca parā yā medhā tadantād asij bhavati | mandamedhāḥ | alpamedhāḥ | amedhāḥ | sumedhāḥ | durmedhāḥ.

⁷⁾ So BT; AC veḥ khaḥ.

⁸⁾ So alle Hss.

⁹⁾ C samprāj jānuno jñāḥ | samprapūrvāj jānuno jñādeśo bhavati | samgate jānunī asya samjñāḥ | prajñāḥ. Ebenso T: sam · dañ · pra · las · jānu · las · jñao.

¹⁰⁾ C āgantōr vā | svādibhyaḥ parasyāgantōr gandhasyēd vā bhavati | sugandhir āpaṇaḥ | sugandhaḥ | udgandhiḥ | udgandhaḥ

pūtigandhiḥ | pūtigandhaḥ | surabhiḡandhiḥ | surabhiḡandhaḥ. Vgl. Vā. 1.

¹¹⁾ C . . . abhruva iti kim | subhuḥ (subhrūḥ?). Aber bhrū ist nicht mit Suffix uñ gebildet.

१ सन्वडोराद्यमेकाञ्चिद्वः ।	P. VI, 1, 9. 1
२ चङ्गलिटोः ।	11. 8
३ आद्यादचः ।	2
४ न न्दो हलि ।	3 und vgl. Kāś.
५ अयि रः ।	¹⁾
६ पुनः ।	²⁾
७ ईष्यो यिः सन्वा ।	3 Vā. 2 + Bh.
८ सुपो यथेष्टम् ।	3 Bh.
९ दाश्यान्साह्यान्नीद्वान्चिद्वं चक्रसम् ।	12 + Vā. 5 + Bh.
१० चराचरचलाचलपतापतवदावदघ- नाघनपाटूपटा वा ।	12 Vā. 6—8
११ षडः प्रधानस्य पुत्रपत्न्योः स्वयो- रिग्यणः ।	13
१२ बन्धावन्यार्थे ।	14
१३ मातमातृकमातृषु वा ।	14 Bh.
१४ वचिस्वपियजादीनां लिख्यपिति ।	15. I, 2, 5
१५ ग्रहिवधोः ।	16
१६ शिन्डितोः ।	16. I, 2, 4
१७ ज्यात्रश्चप्रक्श्चस्त्राम् ।	16 ³⁾
१८ वशस्तिङ्गश्चित्यपिति ।	16
१९ व्यचो ऽञ्जित्यनसि ।	16. 17 Vā. 4

२०	किति तेषाम् ।	P. VI, 1, 15
२१	लिव्यश्चेद्विभक्ते ।	17 ⁴)
२२	ग्रहिप्रकोः सनि ।	I, 2, 8
२३	खपः ।	8
२४	चडि ।	VI, 1, 18
२५	यडि ।	19
२६	वेस्यमोः ।	19
२७	चायः कीः ।	21
२८	प्रे स्तयस्ततवतोः ।	23
२९	स्पर्शद्रवमूत्रयोः श्लः ।	24
३०	प्रतेः ।	25
३१	वाभ्यवात् ।	26
३२	स्फायः स्फीः ।	22
३३	शृतं क्षीरहविषोः ।	27 + Bh.
३४	प्यायः पीः ।	28
३५	आडो ऽन्धूधसोः ।	28 Vā. 1
३६	लिडाडोः ।	29
३७	वा श्वेः ।	30
३८	णौ संश्वडोः ।	31
३९	ह्रः ।	32
४०	द्वित्वे ।	33
४१	न तस्मिन् ।	37
४२	लिटि ।	38
४३	वयो यः ।	38
४४	वेरपिति वा ।	39. 40
४५	ल्यपि च ।	41

४६	ज्यः ।	P. VI, 1, 42
४७	व्यः ।	43
४८	परेर्वा ।	44
४९	एचो ऽशित्वात् ।	45
५०	अलिटि व्यः ।	46
५१	स्फुरिस्फुलोर्धञि ।	47
५२	दीडो ऽकिङत्सनि ल्यपि ।	50 ⁵)
५३	मिम्योरखलचि ।	50 + Vā. 2
५४	लियो वा ।	51
५५	अपगुरो णमुलि ।	53
५६	चिस्फुरोर्णी ।	54
५७	प्रजने विद्यः ।	55
५८	भियः प्रयोजकात् ।	56
५९	स्नेद्य ।	57
६०	क्रीड्जीनाम् ।	48
६१	अष्टिवुष्वक्कादेः षः सः ।	64 + Vā. 1
६२	णो नः ।	65
६३	यो वलि लोपः ।	66
६४	वेरनचः ।	67
६५	हलस्त्रिसिपः ।	68
६६	सोः ।	68
६७	ड्यापो दीर्घात् ।	68
६८	एङ्गृह्स्तात्संबुद्धावतः ।	69 + Vā. 1
६९	ह्रस्वस्यातिङि पिति तुक् ।	71
७०	क्वे ।	73
७१	आङ्माङः ।	74

७२ दीर्घस्य ।	P. VI, 1, 75
७३ पदान्तस्य वा ।	76
७४ इको यणचि ।	77
७५ एचो ऽयवायावः ।	78
७६ यि परे ऽवावी ।	79
७७ धातोस्तत्रैव ।	80
७८ गव्यूतिरध्वमाने ।	79 Vā. 3
७९ शक्ये क्षिज्योरय् ।	81 ⁶⁾
८० क्रियः क्रयार्थे ।	82
८१ द्वयोरिकः ।	84
८२ आददेह ।	87
८३ आदेजेवाद्यटः ।	90
८४ एचि ।	88
८५ इणेषोः ।	89
८६ ऊठि ।	89
८७ अचादूहिन्याम् ।	89 Vā. 3 ⁷⁾
८८ स्वादीरेरिणोः ।	89 Vā. 5
८९ प्रादूढोद्वेषेषु ।	89 Vā. 4
९० ऋते तृतीयासमासे ।	89 Vā. 6
९१ प्रदर्शणवसनकम्बलवत्सरादृणे ।	89 Vā. 7. 8 ⁸⁾
९२ ओतो ऽम्शसोरात् ।	93
९३ प्रादीनामृति धातौ ।	91
९४ वा सुष्मृति च ।	92 und vgl. Kās.
९५ एङि पररूपम् ।	94
९६ अनियोग एवे ।	94 Vā. 3
९७ ओष्ठोत्तोः समासे वा ।	94 Vā. 5 ⁹⁾

९८ शकन्धादयः ।	P. VI, 1, 94 Vā. 4
९९ ओमाङोः ।	95
१०० उखनादौ ।	96
१०१ अतो ऽदेङि ।	97
१०२ अव्यक्तानुकरणस्यानेकाचो ऽत इतौ ।	98 + Vā. 1
१०३ न द्वित्वे ।	99
१०४ तो वा ।	99 ¹⁰⁾
१०५ डाचि पूर्वस्य ।	99 Vā. 1
१०६ अको ऽकि दीर्घः ।	101
१०७ ऋतृतो ऋर्वा ।	101 Vā. 1
१०८ लृति लृः ।	101 Vā. 2
१०९ प्रथमयोरचि ।	102
११० ततः शसो नः पुंसि ।	103
१११ नादिचि ।	104
११२ दीर्घाज्जसि च ।	105
११३ अमि पूर्वः ।	107
११४ यणिकः ।	108
११५ एङो ऽति पदादौ ।	109
११६ ङसिङसोः ।	110
११७ ऋत उत् ।	111
११८ सख्युः पत्युः ।	112
११९ हशि चातो रोः ।	113. 114
१२० गोरो वा ।	122
१२१ अच्यवङ् ।	123
१२२ अचेन्द्रे ।	124 und vgl. Kās.

१२३	न सुतो ऽनितौ ।	P. VI, 1, 125. 129
१२४	क्वचिद्वा ।	130
१२५	ईदूदेद्विवचनम् ।	125. I, 1, 11
१२६	अमू अमी ।	I, 1, 12
१२७	अजनाह ।	14
१२८	ओत् ।	15
१२९	सौ वेतौ ।	16
१३०	उत् ।	17
१३१	ऊ ।	18 ¹¹⁾
१३२	इको ऽसस्थाने ह्रस्वश्चासमासे ।	VI, 1 127 + Vā. 1
१३३	ऋदूत्यकः ।	128
१३४	एतत्तदोः सुलोपो ऽकोरनञ्समासे हलि ।	132
१३५	दिवो ऽन्ते चोत् ।	131 und vgl. Kāś.
१३६	संपरेः क्वचः सुट् ।	137. 135
१३७	उपाङ्गुषणसमवाययत्नवैकल्याध्या- हारेषु ।	137—139
१३८	किरो लवने ।	140
१३९	हिंसायां प्रतेञ्च ।	141
१४०	अपाञ्चतुप्पाच्छकुनिषु हृष्टान्नकुला- यार्थिषु ।	142 + Vā. 1
१४१	अपरस्वराः सातव्ये ।	144
१४२	पारस्करादीनि नाम्नि ॥	157.

पञ्चमस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ C ayi raḥ | ayakāre hali parato rephe na dvir ucyate | arciciṣati | ardidiṣati | ayiti kim | arāryate. Vgl. die Kāś.

²⁾ C punaḥ | yad dvir uktaṃ tat punar na dvir ucyate | ju-gupsīṣate | lolūyīṣate.

³⁾ A jāvraśca°, BC jyavraśca°, T je · dañ · braśca°.

⁴⁾ C . . . aśver iti kim | śīśvāya | śīśvayitha.

⁵⁾ C diño 'knitsani lyapi | diño 'knitsanviṣaye lyabviṣaye ca ātvaṃ bhavati | upadātā | upadātum | upadāya | iṣadupadānam | upadāyo vartate | aknitsanīti kim | dīnaḥ | dediyate | upadidiṣate.

⁶⁾ A ayaḥ für ay.

⁷⁾ A ūhinṇāṃ mit cerebralem ṇ; ebenso T.

⁸⁾ So (°daśarpa°) alle Hss.

⁹⁾ A oṣṭhau°.

¹⁰⁾ C to vā | dvitve sati takārasya itau parataḥ pararūpaṃ vā bhavati | paṭatpaṭad iti | paṭatpaṭeti.

¹¹⁾ A und T ūm.

१	अलुगुत्तरपदे ।	P. VI, 3, 1
२	पञ्चम्याः स्तोकादिभ्यः ।	2
३	बाह्यणाच्छंसी ।	2 Vā. 1
४	खितीच एकाचो ऽमः ।	68
५	ओजःसहोऽभस्तपोऽञ्जसमृतीयायाः ।	3 + Vā 1 ¹⁾
६	मनसो नाम्नि ।	4
७	आज्ञायिनि ।	5
८	पुञ्जनुर्भ्यामनुजान्धयोः ।	3 Vā. 2
९	आत्मनः पूरणे ।	5 Vā. 1
१०	नाम्नि पराञ्च चतुर्थ्याः ।	7. 8
११	सप्तम्या बङ्गलम् ।	14
१२	षष्ठ्या आक्रोशे ।	21
१३	पुत्रे वा ।	22
१४	वागिदक्पञ्चशो युक्तिदण्डहरेषु ।	21 Vā. 1
१५	अदसः फक्वजोः ।	21 Vā. 2 + Bh.

१६ शुनः शेषपुच्छलाङ्गुलेषु नान्नि ।	P. VI, 3, 21 Vā. 4
१७ दिवो दासे ।	21 Vā. 5
१८ ऋतो विद्यायोनिःसंवन्धात्तत्र ।	23 + Vā. 1
१९ स्वसृपत्योर्वा ।	24
२० मातरपितरौ चार्थे ।	32
२१ ऋतस्तत्रानङ् ।	25
२२ पुत्रे ।	25 Vā. 1
२३ देवतानामवायूनां वेदे सह श्रुता- नाम् ।	26 + Vā. 1 + Bh.
२४ नादैच्येरेरविष्णौ ।	28 + Vā. 1
२५ सोमवरुणयोरीत् ।	27
२६ दिवो द्यावा ।	29
२७ दिवस्पृथिव्यां वा ।	30 und vgl. Kās.
२८ उषासोषसः ।	31
२९ स्त्रियां पुंवदुक्तपुंस्कमनूडेकार्थे स्त्रि- यामप्रधानपूरणीप्रियादौ ।	34 + Vā. 8
३० प्रसूताप्रजातागर्भिण्यः ।	34 Bh.
३१ ततस्तरतमचरद्वल्यन्देश्वरूपपाशप- शस्थन्वङ्मानिषु ।	35 Vā. 1—5. 8. 9. 36
३२ यच्चणादौ ।	35 Vā. 11
३३ हे ऽप्रायी ।	35 Vā. 11 + Bh.
३४ न त्यादिवुकोपान्तम् ।	37 + Vā. 1
३५ संज्ञापूरण्योः ।	38
३६ अचआदैज्ज्ञेतुररक्तविकारे ।	39
३७ स्वाङ्गादीदमानिनि ।	40 + Vā. 1
३८ जातिरप्फादौ च ।	41 ²)

३९ पुंवत्स्वपदार्थजातीयदेशीयेषु ।	P. VI, 3, 42
४० त्वतलोर्गुणः ।	35 Vā. 10
४१ सर्वादयो वृत्तिमात्रे ।	3)
४२ तरतमरूपकल्पचेलङ्गुवगोचमतहते ङ्यो ह्रस्वः ।	43
४३ वैकाचः ।	44
४४ उगितः ।	45
४५ ऊङः ।	44
४६ आन्महतो जातीयैकार्थयोरन्वर्थे ।	46 + Bh.
४७ घासकरविशिष्टे पुंवच्च ।	46 Vā. 1
४८ इचि ।	4)
४९ नाम्न्यष्टनः ।	125
५० कपाले हविषि ।	46 Vā. 2
५१ गवि युक्ते ।	46 Vā. 3
५२ द्वेष्ट संख्यायां प्राकृतादनन्वार्था- शीत्योः ।	47 + Bh.
५३ चेस्त्रयस् ।	48 ⁵)
५४ चत्वारिंशदादौ वा ।	49
५५ हृदयस्याणि हृत् ।	50
५६ लेखे ।	50
५७ लासयतोः ।	50
५८ पादस्वाज्यातिगोपहते पदः ।	52
५९ हिमहतिकापिष्ठन्यति पदः ।	53. 54. 53 Vā. 1
६० ऋचः शि ।	55
६१ नस्तसिकायास्तःनुद्रे ।	1, 63 Vā. 2
६२ यत्त्ववर्णे ।	63 Vā. 2 + Bh.

६३	शिरसः शीर्षन्वा ।	P. VI, 1, 61 + Vā. 2
६४	शीर्षो ऽचि ।	61 Vā. 3
६५	नान्युदकस्रोदः ।	3, 57
६६	उत्तरस्य ।	57 Vā. 1
६७	वासवाहने ।	58
६८	पेषे पिषी ।	58
६९	एकहलादौ भाण्डे वा ।	59
७०	मन्यौदनसक्तुविन्दुवन्नभारहारवी- वधगाहेषु ।	60
७१	इको ह्रस्वः ।	61
७२	न च्विडीयणियुवामभूकुंसादीनाम् ।	61 Vā. 3. 61 + Bh. 9)
७३	ध्यापोस्त्वनान्नोर्वज्जलम् ।	63. 64
७४	इष्टकेषोकामालानां चिततूलभारिषु ।	65
७५	खिति ससंख्यस्य मुम् च ।	66. 67
७६	अरुषः ।	67
७७	करि ऽस्तुसत्यागदस्य ।	70 + Vā. 1
७८	लोकस्य पृणे ।	70 Vā. 4
७९	इत्ये ऽनभ्याशस्य ।	70 Vā. 5 7)
८०	आप्रागन्योरित्ये ।	70 Vā. 6
८१	अगिलस्य गिले ।	70 Vā. 7
८२	भद्रोष्णयोः करणे ।	70 Vā. 8
८३	मध्यस्य दिने ।	71
८४	श्वेततिलयोः पति जे ।	71
८५	रात्रेर्धाती वा ।	72
८६	धेनोर्भवायाम् ।	70 Vā. 3
८७	मांसस्य पचि घञ्छुटोर्लोपः ।	9)

८८	समस्तते ।	P. VI, 1, 144 Vā. 1 ¹⁰⁾
८९	तुमश्च काममनसोः ।	144 Vā. 2 + Bh.
९०	तथादिषट्के ऽवश्यमः ।	144 Vā. 3
९१	नञो नः ।	3, 73
९२	तिङ्श्वचेपे ।	73 Vā. 1
९३	ततो ऽचि नुट् ।	74
९४	एकादन्नात्रौ संख्यायाम् ।	76 + Bh.
९५	नखादयः ।	75
९६	नगो ऽप्राणिनि वा ।	77
९७	सहस्य सो ऽन्यार्थे ।	82
९८	नाम्नि ।	78
९९	अनुपाख्ये ।	80
१००	अकाले स्वार्थे ।	81
१०१	ग्रन्थान्ताधिक्ये ।	79
१०२	नाशिष्यगोवत्सहले ।	83 + Vā. 1 + Bh.
१०३	समानस्य पक्षादिषु ।	85. 86 und vgl. Kāś. zu 84
२०४	नामगोत्ररूपस्थानवर्णवयोवचनध- र्मजातीये वा ।	85 und vgl. Kāś. zu 84
१०५	उदरे ये ।	88
१०६	दृग्दृशदृत्ते ।	89 + Vā. 1
१०७	वती चेदंकिमोरीशकी ।	89. 90
१०८	आः सर्वादीनाम् ।	91
१०९	विष्वग्देवयोश्च उद्विगञ्चि वी ।	92
११०	समः समिः ।	93
१११	सहस्य सप्तिः ।	95

११२	तिरसस्तिर्यति ।	P. VI, 3, 94
११३	द्वन्तःप्रादेरनादप ईत् ।	97 + Bh.
११४	देशे ऽनूपः ।	98
११५	समापो नाम्नि ।	97 Vā. 1
११६	ककारके ऽन्यस्य दुक् ।	99
११७	अपष्ठीतृतीयस्याशीराशास्थ्यास्थि- तोत्सुकोतिरागेषु ।	99
११८	अथै वा ।	100
११९	कोः कदच्युत्तरार्थे ।	101
१२०	त्रिरथ्यवदेषु ।	102. 101 Vā. 1
१२१	तृणे जातौ ।	103
१२२	काक्षपथोः ।	104
१२३	ईषदर्थे ।	105
१२४	पुरुषे वा ।	106
१२५	कवङ् चोष्णे ।	107
१२६	दिक्कब्दात्तीरस्य तारः ।	109 Vā. 1
१२७	पृषोदरादीनि ।	109
१२८	संख्याविसायादेरहस्याहङ्ङौ वा ।	110
१२९	विश्वस्य वसुराटोर्दीर्घः ।	128
१३०	नरे नाम्नि ।	129
१३१	ऋषौ मित्रे ।	130
१३२	वनगिर्योः कोटराज्जनादीनाम् ।	117
१३३	मतौ बह्वचो ऽनजिरादीनाम् ।	119
१३४	शरादीनाम् ।	120
१३५	वले ।	118
१३६	चित्तेः कपि ।	127

१३७	द्रलोपे ऽणः ।	P. VI, 3, 111
१३८	सहिवहोरोत् ।	112
१३९	कर्णे चिह्नस्याविष्टापञ्चभिन्नच्छिन्न- च्छिद्रसुवस्वस्तिकस्य ।	115
१४०	नहिवृतिवृषिष्यधिरुचिसहितनिषु क्लौ ।	116
१४१	प्रादीनां घञि वङ्गलम् ।	122
१४२	इकः काशे ।	123
१४३	दस्ति ।	124
१४४	वहे ।	121
१४५	अन्येषामपि ।	137
१४६	चौ ।	138
१४७	यण इकः ॥	139.

पञ्चमस्य द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

1) So (°tapo°) alle Hss. und T.

2) C jātir asphādau ca | jātivāci striyām vartamānam asphādāv amānini ca pūṃvan na bhavati | Kaṭhibhāryaḥ | bahvṛcibhāryaḥ | asphādāv iti kim | hāstikam | cakāraḥ kim | Kaṭhamānini. Vgl. die Kāś.

3) C sarvādayo vṛttimātre | sarvādayaḥ strivṛttayo vṛttimātre pūṃvad bhavanti | tasyāḥ sukhāṃ | tatsukham | yasyāḥ sukhāṃ | yatsukham | tasyā idam | tadiyam | yadiyam | bhavatyā idam | bhāvatkam | bhavadiyam | tasyām | tatra | yatra | tasyāḥ | tataḥ | yataḥ | kutaḥ | kayā vṛtṭyā | katham | tāyā vṛtṭyā | tathā | tasyām velāyām | tadā | tarhi | katham kukkṛtyā aṇḍam | kukkṛtāṇḍam | mṛgyāḥ kṣīram | mṛgakṣīram . . .

4) C ici | iḥjante (IV, 4, 116) parata ātvaṃ bhavati | keśākeśi | muṣṭāmuṣṭi.

5) So alle Hss.

6) C °abhrukūpsādīnām.

7) Alle Hss. °sasya.

8) C madhyasya dine | madhyasya dine parato mum bhavati | madhyamdinaḥ.

9) C māṃsasya paci ghaṇḍyūṣor lopah | māṃsasya pacatau ghaṇḍyūṣpare parato lopo vā bhavati | māṃspākaḥ | māṃsapākaḥ | māṃspacani | māṃsapacani | pacīti kim | māṃsadāhaḥ | māṃsadahanī | ghaṇḍyūṣor iti kim | māṃsapaktiḥ. Vgl. Kāś. zu VI, 1, 144.

10) C samas tate | samas tate parato lopo vā bhavati | satatam | samptatam | katham sahitam | samhitam iti | ūror upamāsaṃhitasaḥ (II, 3, 79) iti nipātanāt. Dagegen B: samo hitatate, A: samā hitatatre (zu lesen wie B), T: sam(i) · hi · ta · daṇ · ta · ta · lao ebenfalls = B). Vgl. I, 4, 119.

१	प्रकृतेः ।	P. VI, 4, 1
२	हलः ।	2
३	अलुकि ।	1)
४	नाम्यतिष्ठतस्रोः ।	3. 4
५	नुर्वी ।	6
६	नः ।	7
७	शिसुटि ।	8
८	सहतोर्नुमि ।	10
९	अमृत्वस्वनमृनेष्टृत्तृहोतृपोतृप्र- शास्त्रणाम् ।	11
१०	सावसंबुद्धी ।	8
११	अत्वसोः ।	14
१२	इन्हन्पूषार्चम्णां शौ च ।	12. 13
१३	अज्जनोः सनि झलि ।	16. 15
१४	इडो गमः ।	16 + Vā. 1
१५	तनो वा ।	17
१६	क्रमस्त्व ।	18

१७	जमः किति वी च ।	P. VI, 4, 15
१८	जमि च च्छोः शूट ।	19
१९	ज्वरत्तरावश्रिवुमवां सोपान्तस्व ।	20 2)
२०	राज्ञोपः ।	21
२१	प्राग्युवोरवुग्युगसिद्धं समानाश्रये ।	22 + Vā. 12. 14
२२	शान्नः ।	23
२३	हलो ऽनिदितः किङ्कृत्युपान्तस्व ।	24
२४	शित्वपिति ।	I, 2, 4
२५	लिटीन्ध्रिन्ध्रन्ध्रन्ध्राम् ।	6 und vgl. Kāś.
२६	दक्षः स्तनि च ।	3)
२७	खज्जः ।	vgl. Kāś. zu I, 2, 6
२८	शपि दंशसज्जेश्च ।	VI, 4, 25
२९	रज्जः ।	26
३०	णौ मृगरमणे ।	24 Vā. 3
३१	घञि भावकरणयोः ।	27
३२	स्यदो जवे ।	28
३३	अवोदैधौप्रथमथहिमश्रयाः ।	29 4)
३४	लङ्गिकम्योरुपतापशरीरविकारयोः ।	24 Vā. 1
३५	तनाद्यनिट्ठनां व्यपि जमः ।	37. 38
३६	मो वा ।	37 Vā. 2
३७	झलि तिङ्यपिति ।	37. I, 2, 4
३८	किङ्कति ।	37
३९	जनसनखनामात् ।	42
४०	सनि ।	42
४१	ये वा ।	43
४२	तनो यकि ।	44

४३	सनः क्तिचि लोपश्च ।	P. VI, 4, 45
४४	लिङि तङि गमः ।	I, 2, 13. 11
४५	सिचि ।	13
४६	हनः ।	14
४७	यमः सूचने ।	15
४८	वोदाहे ।	16
४९	गमादीनां क्त्वा ।	VI, 4, 40 + Bh.
५०	नाञ्चः पूजायाम् ।	30
५१	क्तिचि दीर्घश्च ।	39
५२	क्ति स्कन्दस्कन्दोः ।	31
५३	सेटि ।	I, 2, 18
५४	वञ्चिलुञ्चिथफो वा ।	24. 23 ^५)
५५	जनशः ।	VI, 4, 32
५६	भञ्जेञ्चिणि ।	33
५७	शासः किङति शिस् ।	34
५८	तिङि हल्यपिति ।	I, 2, 4
५९	शा हौ ।	VI, 4, 35
६०	हनो जः ।	36
६१	लिङाशीर्लिङतिङ्शिति ।	46
६२	भस्जो भर्ज वा ।	47
६३	लोपो ऽतः ।	48
६४	यकि ।	^६)
६५	यस्य हलः ।	49
६६	क्यस्य वा ।	50
६७	णेरनिटि ।	51
६८	ततवतीटि ।	52

६९	अयामन्तात्वाद्येतृषु ।	P. VI, 4, 55
७०	ल्यपि लघोः ।	56
७१	आपो वा ।	57
७२	जेः ङीः ।	59
७३	उपदेशेऽज्जनयहृद्गभ्यः स्तसिच्सी- युट्टासां भावाप्ययोश्चिण्वदिट्वा ।	62
७४	दीङो लिटि युक् ।	63
७५	लोपो ऽचि किङति चातः ।	64
७६	ईयति ।	65
७७	मास्त्रासागापिवहागदाधां हलि ।	66
७८	लिङ्येत् ।	67
७९	वा संयोगादेरस्यः ।	68
८०	न ल्यपि ।	69
८१	मेङ इट्वा ।	70
८२	लुङलङ्लुङल्लङमाङ्योगे ।	71. 74
८३	अचि शुधातुभुवां चोरियुवौ ।	77
८४	द्वित्वे पूर्वस्यासमे ।	78
८५	स्त्रियाः ।	79
८६	वाम्शसोः ।	80
८७	इणो यण् ।	81
८८	एरसंयोगादनेकाचः ।	82
८९	कारकासंख्यादोश्च सुप्रसुधियः ।	83. 85 und vgl. Kāś. zu 83
९०	वर्षादृन्पुनःकाराद्भुवः ।	84 + Bh.
९१	ऊशुवोरलिटि ।	87
९२	भुवो वुग्लुङलिटोः ।	88

९३	ऊनोहो ऽचः ।	P. VI, 4, 89
९४	दुषो णौ ।	90
९५	वा चित्ते ।	91
९६	गमजनखनघसां ले लोपो ऽपिति ।	98
९७	किति च हनः ।	98
९८	ऊल्लो ऽनितो हेर्धिः ।	101 + Vā. 1
९९	अतो लुक् ।	105
१००	उतो ऽसंयोगाद्धातोः ।	106
१०१	वास्य ँमीः ।	107
१०२	ऊनो ये च ।	108. 109
१०३	अत उत्तत्रापिति ।	110
१०४	असोर्लोपः ।	111
१०५	आदिरुक्तयोरातः ।	112
१०६	ई हलि तिङ्यदाधः ।	113
१०७	इह्रिद्रः ।	114
१०८	भियो वा ।	115
१०९	हाकः ।	116
११०	हौ वा ।	117
१११	यि लोपः ।	118
११२	दरिद्रः किति ।	114 Vā. 1
११३	अच्ययुवौ ।	114 Bh.
११४	लुङि वा ।	114 Vā. 3
११५	अस्ताधां हवेद्विश्च ।	119
११६	लित्यनादेशादेरेकहल्मध्ये ऽतः ।	120
११७	थलीटि ।	121
११८	तृफलभजचपः ।	122

११९	राधो हिंसायाम् ।	P. VI, 4, 123
१२०	वा जृभ्रमत्रसाम् ।	124
१२१	फणादीनां सप्तानाम् ।	125
१२२	दम्भग्रन्थग्रन्थाम् ।	120 Vā. 5 und vgl. Kās. zu I, 2, 6
१२३	मनिपचिमचां नाम्नि ।	?)
१२४	नशो ऽङि ।	120 Bh.
१२५	न शसददवाबदेडाम् ।	126
१२६	यच्यशिसुटि ।	129
१२७	पादः पत् ।	130 १)
१२८	वसोर्व उत् ।	131
१२९	अयुवन्मघोनामनणादौ ।	133 + Vā. 1 १)
१३०	अल्लोपो ऽनः ।	134
१३१	घपूर्वहन्धृतराज्ञामणि ।	135
१३२	डिश्शोर्वा ।	136
१३३	न संयोगाद्धमः ।	137
१३४	अचः ।	138
१३५	उद् ईत् ।	139
१३६	आतः ।	140
१३७	विंशतेर्डिति तेः ।	142
१३८	अन्याजादेः ।	143
१३९	नो ऽणादौ ।	144
१४०	कलाष्यादीनाम् ।	144 Vā. 1—5
१४१	अह्रः खे ।	145
१४२	असर्वासंख्यैकदेशाट्टे ।	V, 4, 89. 88
१४३	समाहारे ।	89

१४४	एकात् ।	P. V, 4, 90
१४५	अन्तिकस्य तमे तादेः ।	VI, 4, 149 Vā. 9
१४६	कादेर्वज्रलम् ।	149 Vā. 8
१४७	ओरोत् ।	146
१४८	हे ।	147
१४९	यस्य ।	148
१५०	ध्याम् ।	148
१५१	मत्स्यस्य यः ।	149 Vā. 5
१५२	हलो यत्रादेः ।	150
१५३	सूर्यागस्त्ययोश्चे च ।	149 Vā. 6
१५४	तिष्ठपुष्ययोर्नक्षत्रे ऽणि ।	149 Vā. 7
१५५	आपत्यस्थानात्पणादी ।	151
१५६	क्वच्योः ।	152
१५७	बिल्वकीयादीनामीयः ।	153
१५८	इष्टमेयःस्वत्याजादेः ।	154. 155
१५९	खूलदूरयुवन्निप्रचुद्राणां यणादे- ज्योरेङ् च ।	156
१६०	बहोरेभू च ।	158
१६१	इष्टे यिक् च ।	159
१६२	ज्यायान् ।	160
१६३	प्रियस्थिरस्फिरोरुगुरुवज्रलतृप्रदी- र्घह्रस्ववृद्धवृन्दारकाणां प्रस्थस्फ- वरगरबंहवपद्राघह्रस्वर्षवृन्दाः ।	157. 156
१६४	र ऋतः पृथुमृदुक्रशभृशदृढपरिवृ- ढानाम् ।	161 + Bh.
१६५	नैकाचः ।	163

१६६	अक्ते राजन्यमनुष्ययूनाम् ।	P. VI, 4, 163 Vā. 3
१६७	आत्माध्वनोः खे ।	169
१६८	अभावकर्मणोरनो ये ।	168
१६९	अणि ।	167
१७०	कर्मणो ऽशीले ।	172
१७१	माद्वर्मणो ऽपत्ये ।	170
१७२	हितनाम्नो वा ।	170 Vā. 1
१७३	ब्रह्मणो जातौ ।	171
१७४	उत्तणः ।	173
१७५	संयोगादिनो ऽसमूहे ।	166 und vgl. Kāś. zu 164
१७६	गाथिविदधिकेशिगणिपणिनाम् ।	165
१७७	अनपत्ये च ।	164
१७८	दाण्डिनायनहास्तिनायनजैह्वाशि- नेयवासिनायनिभ्रौणहृत्तधैव- त्यसारवैत्ताकहिरण्मयानि ॥	174. ¹⁰⁾
	पञ्चमस्य तृतीयः पादः समाप्तः ॥	

¹⁾ C aluki | yatra yad ucyate tasyāluki sati tad bhavatity etad adhikṛtaṃ veditavyam.

²⁾ So (śrivu) alle Hss. und T.

³⁾ C dambhaḥ ssani ca | dambheḥ sakārādaḥ sani liṭi cāpiti parato nalopo bhavati | dhīpsati | debhatuḥ | debhuḥ | dvisakāranir-deśaḥ kim | didambhiṣati.

⁴⁾ T a · bo · da · daḥ · e · dha · daḥ · odmaṇ · daḥ · pra · śra · tha · daḥ · hi · ma · śra · tha · rṇams · so und C . . . odma iti under manini . . . Dadurch wird die Vermutung Böhtlingks zu P. VI, 4, 29 bestätigt.

⁵⁾ AB vañciluñcer vā.

⁶⁾ C yaki | yaki parataḥ prakṛter ato lopo bhavati | kusubhyati (l. kuṣubhyati) | magadhyati | kakāraḥ kim | śyenāyate.

7) C manipacimacāṃ nāmni | manyādināṃ samjñāyām ata etvaṃ
bhavati | menā | Menakā | pecā | pecakā | mecā | mecakā.

8) A pādaḥ pad.

9) C . . . nakāranirdeśaḥ kim | yuvatyā maghavatyeti śabdān-
taratvāt.

10) ACT °jaihmasineya°.

१	युवोरनाकावसः ।	P. VII, 1, 1 ⁴)
२	आयनेयीनीथियः फटखक्खां प्फा- द्यादीनाम् ।	2
३	ठस्वेकः ।	3, 50
४	इसुसुग्दोर्भ्यः कः ।	51 + Bh.
५	तो ऽश्वतः ।	51 ²)
६	अनञ्समासे त्वो ल्यप् ।	1, 37
७	ऋत इद्वातोः ।	100 ³)
८	उपान्तस्य ।	101
९	उदोघ्यात् ।	102
१०	इदितो नुम् ।	58
११	शे मुचादीनाम् ।	59
१२	नशो झलि ।	60
१३	मस्जो ऽन्त्यात्पूर्वः ।	60 und vgl. Kās.
१४	जभो ऽचि ।	61
१५	रघः ।	61
१६	इटि लिटि ।	62
१७	रभो ऽश्लिटोः ।	63
१८	लभः ।	64
१९	आडो थि ।	65

२०	उपात्सुतो ।	P. VII, 1, 66
२१	प्रादिभ्यः खल्घञोः ।	67
२२	न सुदुरः केवलात् ।	68
२३	चिणमोरप्रादेर्वा ।	69 + Vā. 1
२४	पुंसुयुगितः ।	70
२५	अञ्चः ।	70
२६	युजेरसमासे ।	71
२७	शावयमः ।	72
२८	बहर्जि बहर्जि ।	72 Vā. 4. 5
२९	इको ऽचि सुपि ।	73
३०	उक्तपुंस्त्वस्य टादौ वा ।	74
३१	अस्थिदधिसक्थ्यत्तणामनङ् ।	75
३२	नाञ्जेः शतुः ।	78
३३	शौ वा ।	79
३४	आच्छीङ्योः ।	80
३५	शपश्यनः ।	81
३६	सावनडुहः ।	82
३७	दिव औत ।	84
३८	पथिमथ्यृभुचामात् ।	85
३९	शिसुयेः ।	86
४०	थो न्यः ।	87
४१	इनो ऽचि लोपः ।	88
४२	पुंसो ऽसुङ् ।	89
४३	गोरौः स्वार्थे ।	90
४४	सख्युरशवित् ।	92 ⁴)
४५	ऋदुशनस्युरुदंशोऽनेहसां चानङ् सौ ।	93. 94

४६ न संबुद्धौ ।	P. VII, 1, 92
४७ वोशनसः ।	vgl. Kās. zu 94
४८ कुशस्तुनस्तृच ।	95
४९ स्त्रियाम् ।	96
५० चतुरनडुहोराम् ।	98
५१ अम्सी संबुद्धौ ।	99
५२ अष्टनो वा सुप्यात् ।	2, 84 und vgl. Kās.
५३ रायो हलि ।	85
५४ युष्मदस्मदोरनादेशे ।	86
५५ औशसम् ।	87. 88
५६ यो ऽचि ।	89
५७ शेषे लोपो ऽद्ः ।	90
५८ मान्तस्य युवावौ द्विवचने ।	91. 92
५९ यूयवयौ जसि ।	93
६० त्वाहौ सौ ।	94
६१ तुभ्यमह्यौ ङयि ।	95
६२ तवममौ ङसि ।	96
६३ त्वमावेकस्मिन् ।	97
६४ त्रिचतुरोः स्त्रियां तिसृचतस्र ।	99
६५ तिसृका ।	99 Vā. 1
६६ ऋतो रो ऽचि ।	100
६७ जराया जरसा ।	101
६८ त्वदां तसादिषु चा द्वेरः ।	102 + Vā. 1
६९ किमः कः ।	103
७० तः सः सौ ।	106
७१ असावसुकोऽसकौ ।	106. 107 + Vā. 1

७२ इदमयमियम् ।	P. VII, 2, 108. 111. 110
७३ दो मः ।	109
७४ टौखको ऽनः ।	112
७५ हल्यश् ।	113
७६ एतस्य चान्वादेशे द्वितीयायां चैनः ।	II, 4, 32. 34
७७ पन्निशमास्हबूषन्धोषञ्जसादौ वा ।	VI, 1, 63 und vgl. Kās.
७८ लिडाशीर्लिङतिङशिति ।	II, 4, 35
७९ अस्तेभूः ।	52
८० ब्रुवो वच् ।	53
८१ चक्षः ख्याच् ।	54
८२ वा लिटि ।	55
८३ नासनवर्जनेषु ।	54 Vā. 10. 9
८४ अजेर्व्ययुघञ्क्वेषु ।	56 + Vā. 1. 57
८५ ति कित्त्वदो जग्धः ।	36
८६ ल्यपि ।	36
८७ लुङ्सनञ्घञप्सु घसृः ।	37 + Vā. 1. 38
८८ वेजो लिटि वध्वा ।	40. 41
८९ हनो वध लिङि ।	42
९० लुङि ।	43
९१ तङि वा ।	44
९२ एतेर्गाः ।	45
९३ णौ गमवोधे ।	46
९४ सनि ।	47
९५ इङः ।	48
९६ गाङ् लिटि ।	49
९७ वा लुङ्लुङोः ।	50

९८ णौ संश्रुडोः ।	P. II, 4, 51
९९ वलादेरिट् ।	VII, 2, 35
१०० ग्रहो ऽस्यालिटीत् ।	37 + Vā. 3 ⁵
१०१ वृत्तो वा ।	38
१०२ न लिङि ।	39
१०३ सिच्यतङि ।	40
१०४ इट् सनो वा ।	41
१०५ लिङ्सिचोस्तङि ।	42
१०६ ऋतः संयोगादेः ।	43
१०७ स्तृसूङ्दितः ।	44
१०८ रधादिभ्यः ।	45
१०९ निष्कुषः ।	46
११० ततवतोः ।	47
१११ पूक्षिशस्त्वश्च ।	51. 50
११२ वसन्तुध इट् ।	52
११३ अञ्चो ने ।	53
११४ लुभ आकुले ।	54
११५ जृषस्त्वः ।	55
११६ त्रश्चिन्वा ।	55
११७ उदितो वा ।	56
११८ तीषुसहलुभरूपरिषः ।	48 und vgl. Kāś.
११९ सनीवन्तर्धश्चजदम्भुश्चिस्त्वृणुभर- ज्ञपि सनितनिपतिदरिद्रः ।	49 und vgl. Kāś.
१२० स्यसिचि कृतचृतच्छृदतृदनृतः ।	57
१२१ अनिङ्गमेरिट् ।	58 + Vā. 1
१२२ न तङानैः ।	58

१२३ वृञ्च इट् ।	P. VII, 2, 59
१२४ तासश्च कृपः ।	60
१२५ न स्तोः ।	36
१२६ क्रमः ।	36
१२७ तद्धिषयात्कर्तर्यतिङः ।	36 Vā. 5
१२८ वशि ।	8
१२९ तेरग्रहादिभ्यः ।	9 Vā. 1
१३० एकाचो ऽश्विश्चिडीशीङ्वादिष- ङ्कात् ।	10 + Bh.
१३१ सिधिवुधिसिदिमनिपुषश्चिषः श्चना ।	10 Bh. und vgl. Kāś.
१३२ विदेरलुकः ।	10 Bh.
१३३ यरलाङ्गः ।	10 Bh.
१३४ यरणगात्रः ।	10 Bh.
१३५ शकादिभ्यः ।	10 Bh.
१३६ श्युगूणीः कितः ।	11 und vgl. Kāś.
१३७ सनो ग्रहगुहश्च ।	12
१३८ स्वार्थे ।	⁶⁾
१३९ श्चिदितस्ततवतोः ।	14
१४० यतो ऽपतेर्वा ।	15 und vgl. Kāś.
१४१ आदितः ।	16
१४२ भावारम्भयोर्वा ।	17
१४३ जपिवमः ।	⁷⁾
१४४ व्याङ्गः श्वसः ।	⁸⁾
१४५ चुम्बस्वान्तध्वान्तं मन्थमनस्तमः ।	18

१४६ विरिञ्चफाण्टबाढस्त्रिष्टानि खरा-

नायासभृशास्यष्टेषु ।

P. VII, 2, 18

१४७ धृषशसः प्रागल्भ्ये ।

19

१४८ दृढः स्थूलबलिनीः ।

20

१४९ प्रभी परिवृढः ।

21

१५० कृच्छ्रगहनयोः कषः ।

22

१५१ घुषेरविशब्दने ।

23

१५२ संनिवेरदः ।

24

१५३ अभेरविदूरे ।

25

१५४ णेर्वृत्तं ग्रन्थे ।

26

१५५ वा दान्तशान्तपूर्णदस्तस्यष्टच्छत्रज्ञाः ।

27

१५६ रुषहृषामत्वरसंघुषाखनः ।

28. 29

१५७ अपचितिः ।

30 Bh.

१५८ सभृवृत्तुद्रुसुश्रुवो लिटः ।

13

१५९ कञो ऽसुटः ।

13 Vā. 1

१६० ऋतस्तासि नित्यानिटस्थलः ।

63. 61

१६१ अचो वा ।

9)

१६२ पाठे ऽत्वतः ।

62

१६३ सजिदृशः ।

65

१६४ ऋवृथेजदः ।

66. 64 Bh.

१६५ कसोरिकाजाह्वसः ।

67 ¹⁰⁾

१६६ वा हनगमविद्विशदृशः ।

68 + Bh.

१६७ ऋहनः स्त्रे ।

70

१६८ अज्ञेः सिचः ।

71

१६९ सुसुजो ऽतडि ।

72

१७० यमरमनमातां सक च ।

73

१७१ ऋस्मिपूडञ्जशः सनः ।

P. VII, 2, 74¹⁾

१७२ कृभ्यः पञ्चभ्यः ।

75

१७३ रुञ्जस्तिडः ।

76

१७४ जनीशीडः स्थे ।

77. 78 + Bh.

१७५ आने मुगतः ।

82

१७६ आसीनः ॥

83.

चान्द्रे व्याकरणे पञ्चमो ऽध्यायः समाप्तः ॥

1) C . . . asa iti kim | śamyuḥ.

2) C . . . aśaśvata iti kim | śāśvatikaḥ . . .

3) Alle ṛta°.

4) C . . . aśāv iti kim | atisakhini . . .

5) C . . . asyeti kim | ciṇvadiṭo mā bhūt | grāhiṣyate . . .

6) C svārthe | svārthikasya sana iṭ na bhavati | titikṣate | ci-kitsati | jugupsate.

7) C japivamaḥ | japivamibhyām parayos tatavator iṭ vā na bhavati | japtāḥ | japtiḥ | vāntāḥ | vantiḥ.

8) C vyāṇaḥ śvasaḥ | vipūrvād āpūrvāc ca śvaseḥ parayos tatavator iṭ vā na bhavati | viśvastaḥ | viśvasitaḥ | āśvastaḥ | āśva-sitaḥ | vyāṇa iti kim | niśvasitaḥ | ucchvasitaḥ.

9) C aco vā | ajantāt tāsi nityāniṭaḥ parasya thala iṭ vā na bhavati | yātā | yayātha | yayitha | cetā | cicetha | cicayitha | hotā | juhotha | juhavitha | tāsity eva | yutaḥ | yuyavitha | nityam ity eva | sotā | savitā | susavitha | aniṭa ity eva | lavitā | lulavitha | thala ity eva | yayiva | yayima.

10) ABT vasor°.

11) So nur T. Die Hss. lesen alle drei aj für añj.

१ मृजेरात् ।

P. VII, 2, 114

२ ऋतो ऽचि वा ।

1)

३ अजागृणिश्चीनां सिच्यतड्यादिच् ।

5.1

४ हलो ऽचः ।

५	नेटि ।	P. VII, 2, 4
६	वोणोः ।	6
७	हलादेरूपान्तस्याश्वसन्नह्वयेदितो ऽतः ।	7. 5
८	वदत्रजलः ।	3. 2
९	ज्जिति ।	115. 116
१०	अचः ।	115
११	किति चापत्यादावचामादेः ।	118. 117
१२	देविकाशिशपादीर्घसत्तथेयसामात् ।	3, 1
१३	केकयमित्रयुप्रलयानां यादेरियः ।	2 ^३)
१४	ऐज्भाविनो यवः पदान्तात्प्रागैच ।	3
१५	द्वारादीनाम् ।	4
१६	न्ययोधस्य केवलस्य ।	5
१७	न व्यतिहारे ।	6
१८	स्वागतादीनाम् ।	7
१९	श्वदेरिति ।	8 ^७)
२०	पदस्य वा ।	9
२१	उत्तरस्य ।	10
२२	अंशादृतोः ।	11
२३	सुसर्वाधीजनपदस्य ।	12
२४	अमद्राणां दिशः ।	13
२५	प्राचां यामाणाम् ।	14
२६	संख्यायाः संवत्सरपरिमाणस्यासंज्ञा- शाणकुलिजस्य ।	15. 17 und vgl. Kās.
२७	वर्षस्याभाविनि ।	16
२८	जति प्रोष्ठभद्रात्पदस्य ।	18 und vgl. Kās.

२९	हज्जगसिन्धोः पूर्वस्य च ।	P. VII, 3, 19
३०	अनुशतिकादीनाम् ।	20
३१	देवतानां चार्थे सूक्तहविषोः ।	21 und vgl. Kās.
३२	नेन्द्रस्य परस्य ।	22
३३	दीर्घाद्वरुणस्य ।	23
३४	प्राचां नगरस्य ।	24
३५	जङ्गलधेनुवलजस्य वा ।	25
३६	अर्धात्परिमाणस्य पूर्वस्य तु वा ।	26
३७	नातः ।	27
३८	प्रादाहनस्य ढे ।	28
३९	नजः शुचीश्वरत्वेचक्षुकुशलनिपुणा- नाम् ।	30
४०	हनस्तो ऽचिणलोः ।	32
४१	आतो युगणलि ।	33 + Bh.
४२	मः सेटो नावम्यमिकमाचमविश्रमः ।	34 + Bh. ⁴)
४३	जनिवधोः ।	35
४४	मेर्णलि वा ।	1, 91
४५	चरौल्लीहीकूयीत्साय्यातां पुगणी ।	3, 36
४६	शाक्कासाह्याव्यावेपां युक् ।	37
४७	वो विधूनने जुक् ।	38
४८	धूजप्रीजोर्नुक् ।	37 Vā. 1
४९	लियः स्नेहविलापने वा ।	39
५०	लो लुक् ।	39
५१	पातेः ।	37 Vā. 2
५२	प्रयोक्तुर्भियः युक् ।	40
५३	स्फायो वः ।	41

५४ शदेरगतौ तः ।	P. VII, 3, 42
५५ सत्यार्थवेदानामापुक् ।	III, 1, 25 Vā. 2
५६ मितां ह्रस्वः ।	VI, 4, 92
५७ चिणमोर्दीर्घश्च ।	93
५८ क्वादिर्घे ।	96
५९ प्रादावेकस्मिन् ।	96
६० इस्मन्त्रन्क्तिषु ।	97
६१ चङ्युपान्तस्य ।	VII, 4, 1
६२ नागलोपिशास्वृदिताम् ।	2
६३ भ्राजभासभाषदोपजीवमीलपीडां वा ।	3
६४ कणादीनाम् ।	3 Bh.
६५ उर्ध्वत् ।	7
६६ प्र इत् ।	6
६७ स्थः ।	5
६८ पिबः पीयः ।	4
६९ देडो दिगि लिटि ।	9
७० अधातोः कोदतो ऽसुप आपि ।	3, 44
७१ यकाभ्यामापो ऽत्यक्त्यपो वा ।	46. 44 Vā. 5
७२ भस्त्रिषाजाज्ञाद्वाखानाम् ।	47 + Vā. 2
७३ अनुक्तपुंस्कादाच्च ।	48. 49
७४ वर्तका शकुनी ।	45 Vā. 8
७५ सूतकापुत्रकावृन्दारकाः ।	45 Vā. 10
७६ नरिका ।	44 Vā. 4
७७ न यत्तदोः ।	45
७८ आशिषि ।	45 Vā. 3

७९ क्षिपकादीनाम् ।	P. VII, 3, 45 Vā. 5
८० तारका ज्योतिषि ।	45 Vā. 6
८१ वर्णका तान्तवे ।	45 Vā. 7
८२ अष्टका पितृणाम् ।	45 Vā. 9
८३ चजोः कुर्घिण्यतोः ।	52
८४ न्यङ्कुादयः ।	53
८५ जिणि हनो हः ।	54
८६ द्वित्वहेतौ ।	55
८७ हेरचङि ।	56
८८ सन्लिटोर्जेः ।	57
८९ चेर्वा ।	58
९० न क्वादिः ।	59
९१ अजिब्रजोः ।	60
९२ वज्जेर्गतौ ।	63
९३ ण्य आवश्यके ।	65
९४ ऋचरुचयाचत्यजाम् ।	66 + Vā. 3
९५ वचो ऽशब्दाख्यायाम् ।	67
९६ प्रयोज्यनियोज्यौ शक्ये ।	68
९७ भोज्यमन्ने ।	69
९८ यजो वज्जलम् ।	66. 62
९९ ओलोपः श्ये ।	71
१०० क्तस्याचि ।	72
१०१ लुम्बा दुहदिहलिहगुहां तङि दन्त्ये ।	73
१०२ शमामष्टानां श्ये दीर्घः ।	74
१०३ छिबुक्तमाचमां शिति ।	75 + Vā. 1
१०४ क्रमो ऽतङाने ।	76

- १०५ इषुगमियमां हः । P. VII, 3, 77 und vgl. Kās.
 १०६ पाघ्राध्मास्थान्नादान्दृशदसदां
 पिवजिघ्रधमतिष्ठमनयच्छपश्यशी-
 यसीदाः । 78
 १०७ ज्ञाजनोज्ञाः । 79
 १०८ प्वादीनां ह्रस्वः । 80
 १०९ मिदेरेत् ॥ 82.

षष्ठस्य प्रथमः पादः समाप्तः ॥

1) C rto 'ci vā | mrjer rkāsyājādau parata ād vā bhavati |
 mārjanti | mrjanti | mārjan | mrjan | rta iti kim | saṃmārjanam |
 aciti kim | mrṣṭaḥ.

2) C iy für iyah.

3) C . . . ititi kim | śauvādamṣtro maṇiḥ. Vgl. Vā. 1.

4) Beispiele der Vṛtti zu ami: āmaḥ | āmakah | āmi. Vgl.
 die Kās.

- १ इको ऽदिङ् क्रियार्थायाः । P. VII, 3, 84
 २ उञ्जोः । 1)
 ३ जुसुकोः । 83. 86
 ४ लघोरूपान्तस्य । 86
 ५ मृजिदृशोर्ज्ञान्यम् । VI, 1, 58
 ६ स्पृशमृशकृषतृपदृपदां वा । 2)
 ७ द्विरुक्तस्य नाचलिटि । VII, 3, 87
 ८ तिङ्शित्वपिदाशीर्लिङि । I, 2, 4. 5
 ९ जागुरलिटि । VII, 3, 85
 १० चिणलिङित्सु । 85
 ११ किङिति । I, 1, 5

- १२ अतिङ्घ्याच्च तल्लोपे । P. I, 1, 4 + Vā. 7
 १३ कुटादीनामञ्जिति । 2, 1
 १४ विज इटि । 2
 १५ वोणोः । 3
 १६ ततवतोरपूशीस्विदिमिदिल्लिदि-
 धृषः । 19. 22
 १७ मृषो ऽज्ञान्तौ । 20
 १८ उदुपान्तस्य शब्दतो भावारम्भयोर्वा । 21 + Vā. 1
 १९ मृडमृदगुधकुषलिशवदवसलुचयहां
 त्कि । 7. 24. 8
 २० ऋततृषमृषकृशां वा । 24. 25*)
 २१ रलो हलादेरिदुतोः सनि च । 26*)
 २२ रुदविदमुषयहाम् । 8
 २३ इको ऽनिटि । 9
 २४ उपान्तस्य । 10
 २५ लिङ्सिचोस्तङि । 11
 २६ उः । 12
 २७ सिचि दाधास्थामिच्च । 17
 २८ गाङ ईत्ये च । 1
 २९ भूसुवो ऽद्विस्तिङि । VII, 3, 88 + Vā. 1
 ३० हलि पित्युत औत् । 89
 ३१ वोणोः । 90
 ३२ नालि । 91
 ३३ तृणह इम् । 92
 ३४ ब्रुव ईट् । 93
 ३५ यङो वा । 94

३६	अस्तिसिचो ऽलः ।	P. VII, 3, 96
३७	रुद्रः पञ्चभ्यो ऽट् च ।	98. 99
३८	अदः ।	100
३९	अत आद्यत्रि ।	101
४०	सुपि ।	102
४१	बङ्गषु झल्येत् ।	103
४२	ओसि ।	104
४३	टि चापः ।	105
४४	संबोधने सी ।	106
४५	अम्बार्थानामडलेकानां ह्रस्वः ।	107 + Bh.
४६	ङ्यूङः ।	107
४७	मातुर्मातृ पुत्रे स्त्राघ्ये ।	107 Bh.
४८	इदुतोरिङ् ।	108
४९	जसि ।	109
५०	ङित्यसङ्ख्युः ।	111. I, 4, 7
५१	पत्युः समासे ।	I, 4, 8
५२	स्त्रियां वा ।	6
५३	यूभ्यां चाट् ।	VII, 3, 112
५४	सेयुवो वा ।	I, 4, 4. 6
५५	स्त्रियाः ।	4
५६	याडापः ।	VII, 3, 113
५७	सैवतः स्वाडच्च ।	114
५८	द्वितीयातृतीयाद्वा ।	115
५९	डेराम् तच्च ।	116. 117
६०	नियः ।	116
६१	इदुञ्जामौत् ।	118

६२	एङो ऽच्च ।	P. VII, 3, 119
६३	टो ऽस्त्रियां ना ।	120
६४	ऋतो ङिसुयत् ।	110
६५	संयोगादिलिटि ।	4, 10 + Vā. 2
६६	स्त्रजः ।	10 Vā. 1
६७	ऋदृकृणाम् ।	11
६८	ऋश्चिदृशो ऽङि ।	16. 18
६९	असुपतवचां युक्पुमुमः ।	17. 19. 20
७०	के ऽणो ह्रस्वः ।	13
७१	न कपि ।	14
७२	आपो वा ।	15
७३	शीङ् एदलिटि ।	21
७४	यि किङत्ययङ् ।	22 ⁵⁾
७५	प्रादिभ्य ऊहो ह्रस्वः ।	23
७६	लिङ्गीणः ।	24
७७	आशिषि दीर्घः ।	25
७८	च्वियङ्कक्केषु ।	26. 25
७९	रीङ्गुतो ये च ।	27
८०	रिङ् श्यगाशीर्लिङि ।	28
८१	ऋसंयोगादोरत् ।	29
८२	यङि ।	30
८३	हनो घ्री हिंसायाम् ।	30 Vā. 1
८४	ई घ्राध्नोः ।	31
८५	अस्य च्वौ ।	32
८६	क्वचि ।	33
८७	न बुध्यश्नस्य ।	34

८८ धनस्य तृष्णायाम् ।	P. VII, 4, 34
८९ उदन्यः ।	34
९० वृषाश्चयोर्मिथुने सुक् ।	1, 51 Vā. 1
९१ असुक् चात्तुम् ।	51 Bh. ⁹⁾
९२ दोसोमास्थामित्ति किति ।	4, 40 ⁷⁾
९३ ङो वा ।	41
९४ धात्रो हिः ।	42
९५ हाकस्त्व ।	43
९६ दो दत् ।	46
९७ प्रादेरचस्तः ।	47
९८ अपो भि ।	48
९९ सि सो लिङ्गतिङि ।	49
१०० ताससो रि च लोपः ।	50. 51
१०१ ह एति ।	52
१०२ क्यङि वा ।	III, 1, 11 Vā. 1
१०३ ओजोऽप्सरसोः ।	11 Vā. 2
१०४ यिवर्णयोर्दीधीवेव्योः ।	VII, 4, 53 ⁹⁾
१०५ यणचि ।	I, 1, 6
१०६ मिमीमारभलभशकपतपद्दाधा- मचः सि सनीस् ।	VII, 4, 54 und vgl. Kāś.
१०७ राधो हिंसायाम् ।	54 Vā. 1
१०८ ज्ञप्यावृधामीत् ।	55
१०९ दक्ष इच्च ।	56
११० अत्र्याप्यस्य मुचरोद्वा ।	57
१११ द्वित्वे पूर्वस्यात्र लोपः ।	58
११२ हलो ऽनादेः ।	60

११३ खधि खरः ।	P. VII, 4, 61 + Vā. 1
११४ चर् ।	VIII, 4, 54
११५ झषो जश् ।	54. 53
११६ कुहोद्युः ।	VII, 4, 62
११७ न कुडो यङि ।	63
११८ उरत् ।	66
११९ ह्रस्वः ।	59
१२० व्युतिस्वाप्योर्यण इक् ।	67
१२१ व्यथो लिटि ।	68
१२२ दीर्घो ऽपितीणः ।	69
१२३ अत आदेः ।	70
१२४ नुक् चानेकहलः ।	71
१२५ अश्रोतिः ।	72
१२६ भुवो ऽत् ।	73
१२७ निजां लुक्वेत् ।	75
१२८ ऋपृभृमाहाङामित् ।	77. 76 ⁹⁾
१२९ सन्यतः ।	79
१३० ओः पुयण्यपरि ।	80
१३१ स्रुयुद्रुप्रुमुच्युनां वा ।	81
१३२ आदिङ्यङि ।	82. 83
१३३ नीग्वच्चसंसुध्वंसुभ्रंशुकसपतपदस्क- न्दात् ।	84 ¹⁰⁾
१३४ जमो ऽतो नुक् ।	85
१३५ जपजभदहदशभजपशाम् ।	86
१३६ चरफलोः ।	87
१३७ ति चोदतः ।	89. 88

१३८	रीगृत्वतः ।	P. VII, 4, 90 + Vā. 1
१३९	रयिकौ च लुकि ।	91
१४०	सन्वल्घुनि णौ चङ्गनग्लोपे ।	93
१४१	दीर्घो लघोः ।	94
१४२	स्मृदृत्वरप्रथमदस्तुत्यशामत् ।	95
१४३	वा वेष्टिचेष्ट्योः ।	96
१४४	ईच्च गणः ॥	97.

षष्ठस्य द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ C usnoḥ | prakṛter vihitasya ukārasya śnoś cādeṇo bhavanti | karoti | cinoti | katham tarur madgur iti | śnusāhacaryād vikaraṇasyaiva grahaṇam.

²⁾ C spr̥samr̥sakṛṣatrpadr̥pasrpām vā | spr̥sādīnām jhalādaḥ parato 'māgamo bhavati vā | spr̥stā | spar̥stā | mraṣṭā | mar̥ṣṭā | kraṣṭā | kar̥ṣṭā | traptā | tarptā | draptā | darptā | sraptā | sarptā | jhalaty eva | spar̥śanam | kriyārthāyā ity eva | ghṛtaspr̥ghbhyām. Alle Hss. und T mṛṣa für mṛṣa.

³⁾ Alle kṛṣām für kṛṣām.

⁴⁾ Hier ist wieder in beiden Ausgaben des Tanjur eine Lücke bis 117 incl., doch folgt das Stück hinter VI, 3, 57.

⁵⁾ Die Text-Hss. lesen yi kṛity ay; C in Text und Vṛtti wie oben.

⁶⁾ A asukcātum, B asukcātu, C asukcārṇam, T a · suk · yañ · za · bai · ched · duo (die letzten Worte bedeuten: des Essens wegen).

⁷⁾ Die Text-Hss. lesen doṣo°.

⁸⁾ So alle Hss.

⁹⁾ C rpi°.

¹⁰⁾ Alle bhramṣu für bhramṣu.

१	वीप्साभीक्ष्णयोर्द्वे ।	P. VIII, 1, 4. 1
२	परेर्वर्जने वाक्ये वा ।	5 + Vā. 1. 2
३	अध्यपर्यधसां सामीप्ये ।	7

४	वाक्यादेरामन्त्रितस्यासूयासंमत्योः ।	P. VIII, 1, 8
५	एकस्य सुसुक् ।	9 + Vā. 3 ¹⁾
६	आवाधे पुंवच्च ।	10 + 9 Vā. 3
७	प्रकारे गुणस्य ।	12
८	अक्रच्छे प्रियसुखयोर्वा ।	13
९	व्यतिहारे सर्वादीनां सुर्वङ्गलम् ।	12 Vā. 11
१०	परस्यापुंस्याम् ।	12 Vā. 12
११	यथास्वे यथायथम् ।	14
१२	द्वंद्वं रहस्यमर्यादाव्युत्क्रान्तियज्ञपा- त्रप्रयोगेषु ।	15
१३	अत्यन्तसहचरिते लोकविज्ञाते ।	15 Vā. 1
१४	संभमे यावद्वोधम् ।	12 Vā. 5 + Bh.
१५	अपादादौ पदादेकवाक्ये ।	18. 17. 18 Vā. 5 ²⁾
१६	युष्मदस्मदोः षष्ठीचतुर्थीद्वितीयान्त- योर्वानौ वा ।	20. 26 Bh.
१७	बहुवचनस्य वस्तुसौ ।	21
१८	एकवचनस्य तेमे ।	22
१९	त्वामौ द्वितीयायाः ।	23
२०	अन्वादेशे ।	26 Vā. 1
२१	सपूर्वात्प्रथमान्ताद्वा ।	26
२२	न चवाहाहिवयोगे ।	24
२३	दृश्यर्थे ऽनालोचने ।	25
२४	आमन्त्रितं पूर्वमसद्वत् ।	72
२५	न सामान्यवचनमेकार्थे ।	74 Bh.
२६	बहुत्वे वा ।	74
२७	पूर्ववासिद्धम् ।	2, 1

२८	सुपि नलोपः ।	P. VIII, 2, 2
२९	न नि सुः ।	3
३०	सिञ्जलोप एकादेशे ।	6 Vā. 5
३१	षठनि क्तादेशः ।	6 Vā. 7
३२	सुतस्तुकि ।	6 Vā. 11
३३	धुटि शुः ।	6 Vā. 12
३४	द्विले परसवर्णः ।	6 Vā. 14
३५	मादुपान्ताच्च मतोर्वः ।	9
३६	झयः ।	10
३७	नाम्नि ।	11
३८	न यवादिभ्यः ।	9
३९	अष्टीवच्चक्रीवत्कवीवदुदन्वद्रुमण्व- चर्मण्वती ।	12. 13
४०	राजन्वान्तीराज्ये ।	14
४१	कपो रो लो ऽकृपणादीनाम् ।	18 + Bh.
४२	प्रादीनामयती ।	19
४३	यो यङि ।	20
४४	अचि वा ।	21
४५	परेर्घाङ्कयोगेषु ।	22 + Bh.
४६	कपिरिकादीनाम् ।	18 Bh.
४७	ङः ।	१)
४८	सुपः प्रकृतेर्नो लोपः ।	7
४९	न संबुद्धौ ।	8
५०	नपुंसके वा ।	8 Vā. 2
५१	सुपि वलि तद्वत् ।	I, 4, 17. 18
५२	संयोगस्य पदस्य ।	VIII, 2, 23

५३	रात्सः ।	P. VIII, 2, 24
५४	धि सङि ।	25. 22 Vā. 1
५५	झलो झलि ।	26
५६	ह्रस्वात् ।	27
५७	इट ईटि ।	28
५८	स्त्रोः संयोगादोरन्ते च ।	29
५९	चोः कुः ।	30
६०	क्तिनः ।	62
६१	नम्वा ।	63
६२	हो ङः ।	31
६३	दादिर्घातोर्घः ।	32
६४	वा द्रुहमुहस्तुहस्तिहाम् ।	33
६५	नहाहो घः ।	34. 35
६६	व्रथभ्रस्जस्जमृजयजराजभ्राजशां षः ।	36
६७	झलो जश् ।	39
६८	तसोस्तसौ मत्वर्थे ।	I, 4, 19
६९	झष एकाचः स्ध्वोर्वशो भष् ।	VIII, 2, 37
७०	घस्तथोश्च ।	38
७१	तथोर्घो ऽघः ।	40
७२	सि षढोः कः ।	41
७३	मो नो स्त्रोश्च ।	64. 65
७४	रदात्ततवतोर्दश्च ।	42
७५	यणसंयोगादातः ।	43
७६	ऋल्वादिभ्यः क्तिनश्च ।	44 + Vā. 14)
७७	पूजो नाशे ।	44 Vā. 3
७८	दुस्त्रोश्च ।	44 Vā. 25)

७९	सेर्यासे ।	P. VIII, 2, 44 Vā. 4
८०	ओदितः ।	45
८१	क्षेः क्षी च ।	46
८२	वा भावाक्रोशदैत्येषु ।	VI. 4, 60. 61
८३	शो ऽस्यर्शे ।	VIII, 2, 47
८४	अञ्चो ऽनवधौ ।	48
८५	अयूते दिवः ।	49
८६	अवाते निर्वाणः ।	50
८७	घाचार्तिह्रीनुदोन्दविदो वा ।	56. 60
८८	प्रस्थो मः ।	54
८९	क्षः ।	53
९०	शुषः कः ।	51
९१	पचो वः ।	52
९२	ल्हादो ल्हद् ।	VI, 4, 95
९३	क्तिनि ।	१)
९४	फुल्लक्षीबक्रशोलाघाः ।	VIII, 2, 55
९५	न ध्याख्यापृमूर्क्षिमदाम् ।	57
९६	वित्तः प्रतीतभोगयोः ।	58
९७	भित्तं शकले ।	59
९८	ससजुषो रुः ।	66
९९	अह्रः ।	68
१००	लुक्वरि रः ।	69
१०१	प्रचेतसो राजनि वा ।	70 Vā. 1
१०२	पत्थादिष्वहरादीनाम् ।	70 Bh.
१०३	दो ऽनडुहः ।	72
१०४	वसुसंहुध्वंसां सः ।	72

१०५	तिपि ।	P. VIII, 2, 73
१०६	सिपि रुवा ।	74
१०७	दः ।	75
१०८	धातो वोरनचीको दीर्घः ।	76. 77
१०९	न सुपि यचि ।	79
११०	द्विले ।	78 Vā. 1
१११	कुरुचुरोः ।	79
११२	अदसो ऽत्वे दादु दो मः ।	80
११३	अद्रौ वा ।	80 Bh.
११४	एत ईत् ।	81
११५	वाक्याचां सुतो ऽन्यः ।	82
११६	दूराहाने ।	84
११७	अनन्ये ऽपि हेहे ।	85
११८	गुर्वेकैकमनृदा ।	86
११९	अस्त्रीशूद्रप्रत्यभिवादे ।	83 + Vā. 1
१२०	प्रत्युक्तौ हिः ।	93
१२१	उपालम्भे ।	94
१२२	अङ्गयुक्तं तिङाकाङ्क्षम् ।	96
१२३	भर्त्सने द्विरुक्तं पर्यायेण ।	95 + Vā. 1
१२४	असूयासंमत्योः पूर्वम् ।	103
१२५	विचारे ।	97. 98
१२६	प्रतिश्रुतौ ।	99
१२७	पूजिते ।	100
१२८	चित्युपमार्थे ।	101
१२९	निन्दाशीः प्रियेषु तिङाकाङ्क्षम् ।	104
१३०	अनन्यस्यापि प्रज्ञाख्यानयोः ।	105

१३१ एचः प्रश्नान्तपूजाविचारप्रत्यभिवा-

देष्वादिदुत्परः ।

P. VIII, 2, 107 + Vā. 2 + Bh.

१३२ नैतो द्वित्वे ।

107. I, 1, 117)

१३३ तयोर्ध्वावचि ॥

108.

षष्ठस्य तृतीयः पादः समाप्तः ॥

1) So (sup mit p) alle Hss.

2) Als Gegenbeispiel zu apādādan giebt die Kāśikā, um zu zeigen, dass am Anfang eines Versfusses nicht die enklitischen, sondern die vollen Formen des persönlichen Pronomens stehen, folgenden Sloka:

Rudro viśveśvaro devo yuṣmākaṃ kuladevatā |
sa eva nātho bhagavān asmākaṃ śatrumardanaḥ.

Das Vorbild dieses Verses in der Candra-Vṛtti lautet mit charakteristischer Abweichung:

Rudro viśveśvaro devo yuṣmākaṃ kuladevatā |
Mārajid bhagavān Buddhaḥ asmākaṃ kulanandanaḥ.

3) C ḍaḥ | ḍakārasya latvaṃ vā bhavati | vaḍabhi valabhi | nāḍaḥ nālaḥ.

4) Alle ṛ° für ṝ°.

5) AB dugvor ūe ca, CT wie oben.

6) C ktini | ktini parato hlādo hlādādeśo bhavati | prahlattiḥ. Vgl. die Kāś. zu VI, 4, 95.

7) C naito dvitve | dvitve vartamānasya eto na bhavaty ākāraḥ plutaḥ | kaccit kuśalaṃ bhavatyoh kanye³ | eta iti kim | āyusmantau bhūyāstāṃ kumārakā³u.

१ समः सुटि सः ।

P. VIII, 3, 5. 1

२ पुमः खयमि ।

6

३ नरक्यप्रशान् ।

7

४ कान्कानि ।

12

५ नृन्पे रो वा ।

10 und vgl. Kāś.

६ अत्रानुनासिकः पूर्वस्य ।

2

७ अनुस्वारः ।

P. VIII, 3, 4

८ हलि मः ।

23. 22

९ नश्चानन्त्यस्य झलि ।

24

१० सम्राट् ।

25

११ हे मनयवलपरे ते वा ।

26. 27. 26 Vā. 1

१२ इणोः कुक्कुक् शरि ।

28

१३ डः सो धुट् ।

29

१४ नः ।

30

१५ शि तुक् ।

31

१६ मय उजो ऽचि वः ।

33. 32

१७ डमो ह्रस्वाद्धि ।

32

१८ डे ऽनादौ ढलोपः ।

13 + Vā. 1

१९ रो रि ।

14

२० विरामे विसर्जनीयः ।

15

२१ खरि ।

15

२२ शर्परे ।

35

२३ रोः सुपि ।

16

२४ भोभगोअघोभ्यो ऽशि लोपः ।

17. 20

२५ आत् ।

17

२६ यो ऽचि वा ऽनुजि ।

17. 21. 22

२७ व्योरीषत्सृष्टौ च ।

18

२८ क्वि रः सः ।

34

२९ वा शरि ।

36

३० खरि लोपः ।

36 Vā. 1

३१ कुण्डोः क्कुण्डी ।

37

३२ ससंख्यस्यानादौ सः ।

38 + Vā. 1

३३	रोः कान्ये ।	P. VIII, 3, 38 Vā. 2
३४	इणः षः ।	39
३५	निर्दुर्वहिराविश्वतुष्प्रादुष्पुसाम ।	41. 40
३६	सुचो वा ।	43
३७	इसुसोः संबन्धे ।	44
३८	भुतात्ति च ।	41 Vā. 2
३९	समासे अनुत्तरस्य ।	45
४०	अतः कृकमिकंसकुम्भपात्रकुशाकर्णेषु ससंख्यस्य ।	46
४१	अधःशिरसोः पदे ।	47
४२	नमसः ।	40
४३	कृत्रि वा ।	I, 4, 74
४४	तिरसः ।	72
४५	कस्तादयः ।	VIII, 3, 48
४६	कोद्यादेशसनादिशासिवसिघसां सः ।	57. 59. 60. 56
४७	नुम्विसर्जनीयशर्थवाये ।	58
४८	स्तोः षणि ।	61
४९	णेरस्विदिस्वदिसहः ।	61. 62
५०	प्रादीनां सुसूसोस्तुभस्यासेनिसेध- सिचसञ्जस्वज्ञाम् ।	65
५१	सदो ऽप्रतेः ।	66
५२	स्तम्भेः ।	67
५३	अवादीर्जित्यालम्बनाविदूयेषु ।	68 ¹⁾
५४	वेद्य स्वनो भोजने ।	69
५५	निपरेश्व सेवसिबुसहसुटाम् ।	70
५६	स्तुस्वज्ञसिवादीनां वाङ्मयवाये ।	70. 71

५७	खादीनाम् ।	P. VIII, 3, 63
५८	स्थादीनां द्विक्तेन तस्य च ।	64
५९	नेः सयसितयोः ।	70
६०	विपरेः ।	70
६१	निरभ्यनोश्च स्तन्दो ऽप्राणिनि वा ।	72
६२	वेः स्तन्दो ऽततवतोः ।	73
६३	परेः ।	74
६४	स्फुरिस्फुलोर्निर्निविभ्यः ।	76
६५	वेः स्तम्भः षः ।	77
६६	समासे ऽङ्गुलेः सङ्गः ।	80
६७	भीरोः स्थानम् ।	81
६८	अपेः स्तुत् ।	82
६९	ईतः सोमः ।	82 + Vā. 1
७०	ज्योतिरायुषश्च स्तोमः ।	83. 82
७१	मातृपितृभ्यां स्वसा ।	84
७२	अलुकि वा ।	85
७३	अभिनिष्टानो वणे ।	86
७४	प्रादुःप्रादिभ्यो यच्यस्तेः ।	87
७५	सुविनिर्दुर्भ्यः समसूतिसुपाम् ।	88
७६	नदीणः कुशले ।	89
७७	नेः स्नातः ।	89
७८	प्रतेः सूत्रे ।	90
७९	प्रष्टो ऽग्रगामो ।	92
८०	वेः स्त्रो नाम्नि ।	93. 94
८१	गवियुधेः स्थिरः ।	95
८२	कपेः स्थलस्य ।	91

८३	विकुशमिपरिभ्यः ।	P. VIII, 3, 96
८४	अस्वाखगोभूमिद्वित्रिकुशकुशङ्कुम- ज्जिणुज्जिवर्हिर्दिव्यभिभ्यः स्त्रः ।	97
८५	एति संज्ञायामकोः ।	99
८६	नचत्रादितो वा ।	100 ^३)
८७	ह्रस्वात्सुपस्ति ।	101
८८	निसस्तपि सक्तत् ।	102
८९	सुषामादयः ।	98
९०	नाद्यन्तयोः ।	111
९१	सात् ।	111
९२	सिचो यङि ।	112
९३	सिधो गतौ ।	113
९४	निप्रतेः स्तब्धः ।	114
९५	सोढः ।	115
९६	प्रादिभ्यः स्तम्भसिबुसहां चङि ।	116 + Vā. 1
९७	सोः स्त्रसन्तोः ।	117
९८	सदिखज्जेर्लिटि ।	118 + Vā. 1
९९	धातोः सीलुङोश्च धो ङः ।	78
१००	वेटः ।	79
१०१	रषात्रो ण एकपदे ।	4, 1
१०२	पूर्वपदान्नाम्नि ।	3
१०३	वनं पुरगामिश्रकासिध्रकाशारि- कायेकोटरात् ।	4
१०४	प्रनिरन्तःशरेक्षुक्ष्णाम्रकार्यपोयू- क्षाखदिरात् ।	5
१०५	वौषधिवृक्षाद्विच्यचो ऽनिरिकादेः ।	6 + Bh.

१०६	अहो ऽतः ।	P. VIII, 4, 7
१०७	त्रिचतुर्थो हायनो वयसि ।	IV, 1, 27. Bh. und vgl. Kāś.
१०८	वाहनं वाह्यात् ।	VIII, 4, 8
१०९	पानं देशे ।	9
११०	वा भावकरणयोः ।	10
१११	गिरिनद्यादीनाम् ।	10 Vā. 1
११२	समस्तान्तसमीपयोरयुवादीनाम् ।	11 Vā. 1 und 3
११३	कुमदेकाचः ।	12. 13
११४	प्राद्यन्तरो ऽदुरो णः ।	14. I, 4, 65 Vā. 1. 60 Vā. 7
११५	हिनुमीनानि ।	15. 16
११६	नेर्गदनदपतपददाधामावादिहव- हश्महनयासाद्राप्ताचिवपिषु ।	17
११७	अकखादावघान्ते पाठे वा ।	18
११८	अनो ऽन्ते च ।	19. 20
११९	हनः ।	22
१२०	व्मोर्वा ।	23
१२१	अन्तरो ऽयनस्य चादेशे ।	24. 25
१२२	सुप्यचः ।	29
१२३	निर्विणः ।	29 Vā. 1
१२४	णोर्वा ।	30
१२५	ह्लादेरिजुपान्तात् ।	31
१२६	नुमीजादेर्हलः ।	32
१२७	वा निचनिंसनिन्दाम् ।	33
१२८	न भाभपूञ्कमिगमिष्यायीवेपाम् ।	34 + Vā. 1

१२९	षः पदे ।	P. VIII, 4, 35
१३०	नशेः प्लः ।	36 + Vā. 1
१३१	अन्ते ।	37
१३२	चुटुतुलशब्दवाये ।	2
१३३	सुपानाङ्गयेन ।	38. 2. 38 Bh.
१३४	घा हः ।	22. 2 Vā. 4 und 5
१३५	लुभादीनाम् ।	39
१३६	स्तोः सुष्टुभ्यां तौ ।	40. 41
१३७	न टोरनवतिनगयोरादेः ।	42 + Bh.
१३८	तोः षि ।	43
१३९	शात् ।	44
१४०	यरो ञमि ञम्वा ।	45
१४१	अचो रहाद्वे ।	46
१४२	अनचि ।	47
१४३	यणो मयः ।	47 Vā. 1
१४४	शरः खयः ।	47 Vā. 2
१४५	नाक्रोशे पुचस्यादिनि तत्परे च ।	48 + Vā. 1
१४६	शरो ऽचि रात् ।	49 ³⁾
१४७	दोर्घात् ।	52
१४८	खरि चर्झलः ।	55
१४९	वा विरामे ।	56
१५०	अणो ऽनुनासिकः ।	57
१५१	अनुस्वारस्य ययि यम् ।	58
१५२	पदादौ वा ।	59
१५३	तोर्लि ।	60
१५४	उदः स्थास्तम्भोस्तः ।	61

१५५	हलो झरां झरि सस्थाने लोपो वा ।	P. VIII, 4, 65
१५६	झयो हो झय् ।	62
१५७	शरक्को ऽमि ।	63
१५८	चयः शरि द्वितीयः ॥	48 Vā. 3.

चान्दे व्याकरणे सूत्रस्य षष्ठो ऽध्यायः समाप्तः⁴⁾ ॥

1) Beispiele der Vṛtti zu aurjitya: aho vṛṣalasyāvaṣṭambhaḥ | avāṣṭabdhō ripuḥ śūreṇa.

2) C . . . ita iti kim | Punarvasuṣeṇaḥ . . .

3) C . . . rād iti kim | vatssaḥ (die Verdoppelung für dieses folgt aus 144).

4) B add. Candragomikṛte hinter vyākaraṇe. Das Wort sūtrasya ergänze ich nach dem Tanjur. Die Unterschrift in diesem siehe Gött. gel. Nachr. 1895 S. 282 (S. 11 des Sonderdruckes).

नमो मञ्जुघोषाय ॥

१ कृवापाजिमिखदिसाध्यशूभ्य उण ।

kāruḥ śilpī	gomāyuh srgālah
vāyuh samīraṇaḥ	svādur madhuram
pāyur apānam	sādhuh paropakārī
jāyur auśadham	āsu śīghraṇ dhānyanāma ca.
māyuh pittam	

२ दृसनजनिचरिचटितलिभ्यो जुण ।^{१)}

dāru kāṣṭham	cāru śobhanam
sānur giripradeśaḥ	cāṭuh sphuṭavādī
jānu jaṅghāsthānam	tālur vadanaikadeśaḥ.

३ किंजराभ्यां श्रिणः ।

kiṃśāruḥ śaraḥ	jarāyur garbhavēṣṭanam.
----------------	-------------------------

४ कृकाद्वचः कश्च ।

kṛkavākuḥ kukkuṭaḥ	kṛkalāsaś ca.
--------------------	---------------

५ भृमृतृचरितनिमस्त्रिशीभ्य उः ।

bharur bhartā	tanuh śarīram
marur nirjalo deśaḥ	madguh pakṣivīṣeṣaḥ
taruh pādapaḥ	śayur ajagaraḥ.
carur haviṣyānnam	

६ अणः ।

aṇu sūkṣmam.	
--------------	--

७ धान्ये नित् ।

aṇur vrīhiḥ.	
--------------	--

८ पथ्यसिवसिचपिहनिमनीन्द्रिकन्दिबन्धिभ्यः ।

paṭuh sphuṭavādī	asuh prāṇaḥ
------------------	-------------

vasu dravyam
trapu sīsam
hanur vadanaikadeśaḥ
Manuh prajāpatih

indus candramāḥ
kanduh pākasthānam
bandhuh svajanaḥ.

९ वहिपसेर्दीर्घश्च ।

bāhur bhujah	pāmsu reṇuh.
--------------	--------------

१० नमिमनिजनां नाकिधतश्च ।

nākur valmīkam	jatu lākṣā.
madhu kṣaudram	

११ वलिफलेर्गुक्च ।

valgur manoḥṇaḥ	phalgur asāraḥ.
-----------------	-----------------

१२ नेरञ्जेः ।

nyaṅkur mṛgaḥ.	
----------------	--

१३ इषिभिदिव्यधिगृधिधृषिपृथिमृदेः कुः ।

iṣuh śaraḥ	dhṛṣuh pragalbhaḥ
bhidur vajram	puruḥ samudraḥ
vidhur agniḥ	pṛthur vistirṇaḥ
gṛdhuḥ kāmāḥ	mṛdur marditaḥ. ^{२)}

१४ शशिरपयोरत इच्च ।

śīsur bālaḥ	ripuh śatruḥ.
-------------	---------------

१५ कृयोरुच्च ।

Kurū rāja	gurur ācāryaḥ.
-----------	----------------

१६ अर्तेरुच्च ।

uruh sakthi	urur mahān.
-------------	-------------

१७ स्यन्दो यण इग्धश्च ।

sindhur nadī.	
---------------	--

१८ भस्त्रिस्त्रिः सलोपश्च ।

bhṛguh prapātaḥ	paśus catuspādaḥ.
-----------------	-------------------

१९ हृजेरसुम् च ।

rajjur dvitriṣṭtā. ^{३)}	
----------------------------------	--

२० आखनिवहेर्नलोपश्च ।

ākhur mūṣikaḥ bahu bhūri.

२१ शङ्खादयः ।

śaṅkuś cihnam haridrur vṛkṣajātiḥ
tarkuḥ kartanadravyam mitadruḥ samudraḥ
śarur āyudham⁴) mitrayur mitravatsalāḥ
tsarur darpanaḍaṇḍaḥ (Śatadrur nadī
dhanuḥ śastram devayur dhārmikaḥ
mayuḥ kinnaraḥ kumārayuḥ kumāraghātī
apaṣṭhur bālāḥ mṛgayur vyādhaḥ
suṣṭhu śobhanam Jaṭāyuḥ pakṣi
duṣṭhur durvinitaḥ paṭāyur vastram⁵).

२२ सितनिगमिससच्यविधाञ्क्रुशिभ्यस्तुन् ।

setur jalabandhaḥ saktur yāvavikāraḥ
tantuḥ sūtram otur vidālaḥ
gantūḥ pathikaḥ dhātur lohādīḥ
āgantur abhyāgataḥ kroṣṭā srgālaḥ.
mastu dadhyavayavaḥ

२३ वसेर्णिद्धा ।

vāstur gṛhabhūmiḥ vastu padārthaḥ⁶).

२४ कमिमनिजनिहिभ्यस्तुः ।

Kantuḥ Kandarpaḥ jantuḥ prāni
Mantuḥ Prajāpatīḥ hetuḥ kāraṇam.

२५ ऋत्वादयः ।

ṛtur hemantādīḥ yātuḥ kāmukaḥ
kratuḥ sasomako yajñaḥ edhatuḥ puruṣaḥ
ketur dhvajāḥ vahatur anaḍvān
pituḥ sūryaḥ jīvātur auṣadham
gātur udgātā aptur yājñikaḥ
bhātur bhāskaraḥ

२६ स्तनिहृषिपुषिगदिमदिभ्यो णेरितृच् ।

stanayitnur meghaḥ gadayitnur vāvadūkaḥ
harṣayitnuḥ suvarṇam madayitnuḥ surā.
poṣayitnuḥ kokilaḥ

२७ हक्रोरिणः ।

hareṇur gandhadravayam kareṇur hastī.

२८ दाभाभ्यां नुः ।

dānur dātā bhānur bhāskaraḥ.

२९ रीवृत्रोर्नित ।

reṇur dhūliḥ Varṇur nadaḥ.

३० सूविषिभ्यां कित् ।

sūnuḥ putraḥ Viṣṇur Nārāyaṇaḥ.

३१ धेन्वादयः ।

dhenur navaprasūtā gauḥ veṇur vaimśaḥ
Jahnur ṛṣiḥ vagnur vāvadūkaḥ.
Sthāṇur Mahādevaḥ

३२ क्षिपिनिदिभ्यां चनुङ् ।

kṣipañur vāyuḥ nadanur meghaḥ.

३३ सतैरयुः ।

Sarayur nadī.

३४ जनिमनिदसिभुजेः क्युस् ।

janyuḥ prāṇi dasyuś cauraḥ
manyuḥ krodhaḥ bhujyur odanaḥ.

३५ ह्रीषिकृशिभ्यः कुक्कुगानुक् ।

hṛikur adhrṣṭaḥ ikṣuḥ khādyaviśeṣaḥ
hlikuḥ sa eva kṛśānur vahniḥ.

३६ मृडस्त्यक् ।

mṛtyuḥ prāṇaviyogaḥ.

३७ शीडो धुक् ।

śīduḥ surāviśeṣaḥ.

३८ शुनशुचौ पुरः ।

paraṣuḥ pārśvāsthi paraṣuḥ kuṭhāraḥ.

३९ पीम्यो रुः ।

perur bhāskaraḥ Sumeruḥ sa eva.
Meruḥ parvatarājaḥ

४० जच्चादयः ।

jatru grivāpradesaḥ
śatruṣ amitraḥ
rurur mṛgaḥ

śmaśru mukharoma
kharur darpaḥ
śigruḥ śobhāñjanakaḥ.

४१ योरागूच ।

yavāgūḥ peyā.

४२ भमेर्दूः ।

bhrūr netroparisthānam.

४३ चमितनिवधिभ्य ऊः ।

camūḥ senā
tanūḥ śarīram

vadhūḥ putrabhāryā.

४४ कषेष्कश्च ।

kacchūḥ pāmā.

४५ तिरो दुट् च ।

tardūḥ pariveṣaṇabhāṇḍam.

४६ यालोपो दरिद्रः ।

dardrūḥ kuṣṭhahavikāraḥ.

४७ जम्वादयः ।

jambūr vṛkṣajātīḥ
dṛnbhūḥ sarpajātīḥ
didhiṣū raṇḍikā
punarbhūḥ punarūḍhikā
karkandhūr badarīphalam
āḍūr jalatarāṇī
alābūs tumbūphalam
kaṣērūr⁷⁾ bhakṣaṇadravyam
kāśūr vikalavāk
pādūḥ pādadhāraṇī

sarjūr vidyut
kharjūr vṛkṣajātīḥ
marjūr malaviśuddhabhāṇḍam
nṛtūr dīrghakṛmīḥ
śṛdhūr yajñāḥ
karṣūḥ śuṣkagomayāgniḥ
kambūḥ paradravyāpaharī
Ratūr nadi
andūr bhūṣaṇajātīḥ
kaphelūḥ śleṣmātakāḥ.

४८ दिवेर्द्धन् ।

devā patibhrātā.

४९ नियो डित् ।

nā puruṣaḥ.

५० पिचादयः ।

pitā janakaḥ
mātā janani
duhitā ātmajā
nanāndā patibhagini
bhrātā sodaryaḥ
jāmātā duhitṛpatīḥ
svasā⁸⁾ bhagini

naptaḥ pautraḥ
neṣṭā ṛtvik
tvaṣṭā ādityaḥ
kṣattā pratihāraḥ
hotā Viṣṇuḥ
potā bālāḥ
praśāstā upādhyāyaḥ.

५१ रविकविदरिशरिवलिवल्लिध्वन्यविहरियन्थिभ्य इः ।⁹⁾

raviḥ sūryaḥ
kaviḥ kāvyakartā
dariḥ prapātaḥ
śariḥ śaraḥ
Balir asurendraḥ

valliḥ śākhā
dhvaniḥ śabdaḥ
avir meṣaḥ
Harir Viṣṇuḥ
granthiḥ parvasandhiḥ.

५२ इगुपान्तात्किः ।

kṣipir yoddhā
śucir viviktaḥ

rucir abhilāṣaḥ
krṣiḥ karṣaṇam.¹⁰⁾

५३ क्रमो ऽत इच्च ।

krimiḥ kṣudrajanatūḥ.

५४ मनेरुच्च ।

munir ṛṣiḥ.

५५ अंहिकम्पोर्नलोपश्च ।

ahiḥ sarpāḥ

kapir vānaraḥ.

५६ शृवसिवपिराजिवृहनिभेरिञ्च ।

śariḥ śarikā
vāsir takṣakabhāṇḍam
vāpiḥ puṣkariṇī
rājīḥ pañktiḥ

vāri salilam
ghātīḥ praharaṇam
nābhiḥ śarīrāvayavaḥ.

५७ अजिजन्यतिघसिरशिपणेरिण् ।

ājir yuddham
janir mātā
ātir gamanam

ghāsir agniḥ
rāṣiḥ samūhaḥ
pāṇiḥ karaḥ.

५८ वेजो डिः ।

viḥ pakṣī.

५९ नेरीच्च ।

nīvir mekhalā.

६० सखादयः ।

sakhā mitram
asriḥ koṭiḥ
prahiḥ kūpaḥbhṛmir vāyuḥ
kāriḥ śilpi.

६१ सज्जसिन्ध्यां विधन् ।

sakthy ūrupradeśaḥ

asthi śarīrāvayavaḥ.

६२ सरैरथिन् ।

sārathi rathavāhaḥ.

६३ अङ्गुतिभ्यामुरीथिनौ ।

aṅguriḥ karāvayavaḥ
aṅguliḥ sa eva

atithir abhyāgataḥ.

६४ नीदलिभ्यां मिः ।

nemiḥ śakaṭam

Dalmiḥ Śakraḥ.

६५ ऊर्मिरश्मिभूमयः ।

ūrmis taraṅgaḥ
raśmiḥ prahā

bhūmiḥ pṛthivi.

६६ कुषेः सिक् ।

kuṣir udaram.

६७ अशेर्नित् ।

akṣi netram.

६८ मृकणिभ्यामीचिः ।

maricir mayūkhaḥ

kaṇicir latā.

६९ राशदिभ्यां त्रिप् ।

rātriḥ kṣapā

śattriḥ kuṅjaraḥ.¹¹⁾

७० भूसूडदिभ्यः क्रिन् ।

bhūri prabhūtam
sūrir adityaḥ

adriḥ parvataḥ.

७१ शकिभूयामुन्वन्तिचौ ।

śakuntiḥ pakṣi

bhavantiḥ kālāḥ.

७२ अर्तेरत्निच् ।

aratniḥ karaḥ.

७३ अञ्जेरलिच् ।

aṅjaliḥ karasamputaḥ.

७४ ऋतृसृधृधम्यश्चविवृतिग्रहेरनिः ।

araṇir agnikāṣṭham
taraṇiḥ samudraḥ
saraṇiḥ panthāḥ
dharaniḥ pṛthivi
dhamanir galasirāaśanir vajraḥ
avaniḥ pṛthivi
vartaniḥ kartanadravyam¹²⁾
grahaṇir vahnisthānam.

७५ क्षिपः कित् ।

kṣipaniḥ vāyuḥ.

७६ शकुनिः ।

śakuniḥ pakṣi.

७७ अग्नेर्निः ।

agniḥ pāvakaḥ.

७८ वेणिः ।

veṇiḥ keśabandhaḥ.

७९ शुश्रियुवहो नित् ।

śroṇiḥ kaṭipradeśaḥ
śreṇiḥ paṅktiḥyonir mārgaḥ
vahnir agniḥ.

८० पाष्ण्यादयः ।

pārṣṇiḥ pādaprahāraḥ
Vṛṣṇiḥ Śakraḥ
ghṛṇiḥ raśmiḥ
sṛṇir aṅkuśaḥ
bhūniḥ pṛthivibhūrṇir vāraṇaḥ
cūrṇir granthaviśeṣaḥ
tūrṇis tvaritaḥ
jūrṇir musalaḥ.¹³⁾

८१ वृद्ध्यां विन् ।

varviḥ śakaṭam

darvis tardūḥ.

८२ जागुः क्तिन् ।

jāgrvi rājā.

८३ क्वाद्यः ।

chavis tvak
sthavis tantuvāyaḥ
kikiḥ pakṣi
divir ādityaḥ

didiviḥ svargaḥ
kṛvir dhūpaḥ
pṛṣvī rajaḥ¹⁴⁾
jivir oṣadhiḥ.¹⁵⁾

८४ दृवसिभ्यां क्तिन् ।

dṛtiś carma

vastir mudrāśrayaḥ.

८५ पातेडतिः ।

patiḥ svāmī

Paśupatiḥ Mahādevaḥ.

८६ अमेरतिः ।

amatiḥ kālāḥ.

८७ वहिवसिभ्यां चतिः ।

vahatir gauḥ

vasatir grāmasaṃniveśaḥ.

८८ तन्द्रेरीः ।

tandrīr mūrchā.

८९ लक्ष्मिर्मुट च ।

lakṣmīḥ śrīḥ.

९० अव्यादयः ।

aviḥ prakāśaḥ
tarīr vaiśvānaraḥ
starīr dhūmaḥ

yayir aśvaḥ
papir ādityaḥ
vātapramir vātamṛgaḥ.

९१ रातेडिः ।

rāḥ suvarṇam.

९२ गमेडोः ।

gauḥ pṛthivī.

९३ ग्लानुदिभ्यां डोः ।

glaus candramāḥ

naur jalataraṇi.

(९४ तरिरन् ।

Tārā Bhagavatī.

९५ जेर्नुक् च ॥

Jino bhagavān Buddhāḥ.¹⁶⁾

उणादौ प्रथमः पादः समाप्तः ॥

1) T₁ dri° für dī°.

2) ? T₂ hat mṛ · duḥ mam · dā · tā. Im Ms. fehlt die Stelle.

3) ? T₂ raṣṣuḥ dvi · ta · bṛttāḥ. Im Ms. Lücke.

4) Ms. śaruḥ praharaṇam.

5) Die Worte von Śatadru an nur im Ms., nicht in T₂.

6) Hinter 23 fügt Ms. ein: kader amban | . . . kadambaḥ pakṣivīśeṣaḥ.

7) Von kṣa himsāyām (I, 230) abgeleitet.

8) Von einer Wurzel svasu himsāyām abgeleitet, die sich im Dhātupāṭha nicht findet.

9) In beiden tibetischen Übersetzungen lautet das Sūtra nur: iḥ (io).

10) T kṛṣiḥ karma.

11) Ms. rāsadibhyām° und sattirīḥ.

12) Ms. om. kartana.

13) T musalam.

14) Von pṛṣu secane (I, 236) abgeleitet. T giebt als Bedeutung jalam.

15) T addit niviḥ prāptiḥ.

16) Sūtra 94 und 95 nur in Ms., nicht in T₁ und T₂; wohl späterer Zusatz.

१ इरभीकापाशलिमर्चिभ्यः कन् ।

eka ekāki
bheko maṇḍukaḥ
kāko vāyasāḥ

pāko bālāḥ
śalko valkalaḥ
marko vāyuḥ.

२ यूकादयः ।

yūkā okaṇi
arbhakaḥ śiśuḥ
pṛthuko bālāḥ
udakaṃ jalam
dhūkaḥ kālāḥ
syamiko valmikaḥ

vikā antargalavartikā
bhiko bhīruḥ
hrīko 'dhrṣṭaḥ
hlikaḥ sa eva
evam anye 'pi draṣṭavyāḥ.

३ कदाधाराचिभ्यः कः ।

karko varṇaviśeṣaḥ
kalkaṃ piṣṭadravyam
dāko yajñaḥ

dhāka odanaḥ
rākā paurṇamāsī
arka ādityaḥ.

४ उल्कादयः ।

ulkā jvālā	bhūkam chidram
ulmukam ardhadagdhakāṣṭham	muṣko vṛṣaṇam
sr̥ka utpalam	valkam valkalam
vṛkaḥ paśujātiḥ	śukaḥ pakṣī.

५ बिपिलङ्घिलिखिधमिभ्यः कुन् ।^{१)}

kṣipako yoddhā	likhakaś citrakaraḥ
laṅghako mālākāraḥ	dhamakaḥ karmakaraḥ.

६ हो द्वे च ।

jahakaḥ kālāḥ.

७ कृषेरचञ्चदा ।

kārṣakaḥ kuṭumbī	kṛṣako vā.
------------------	------------

८ वृश्चिमूषेय किकन् ।

vṛścikaḥ kīṭaḥ	kṛścikaḥ kuṭumbī.
mūṣika ākhuḥ	

९ पणिपतेराडः ।

āpaṇiko vaṇik	āpatiko bālāḥ.
---------------	----------------

१० स्वमो य ईच्च ।

sīmiko vṛkṣaḥ.

११ भीशीभ्यामानकः ।

bhayānakam gahanam	śayānako 'jagaraḥ.
--------------------	--------------------

१२ शिङ्गेराणकः ।

śiṅghāṇako nāsāsravaḥ.

१३ कृतिभिदिलतेः त्तिकन् ।

kṛttikā nakṣatram	lattikā godhā.
bhittikā kuḍyam	

१४ इषेः त्तिकन् ।

iṣṭakā pakvamṛttikā.

१५ वलिपतेराकः ।

valākā pakṣijātiḥ	patakā dhvajāḥ.
-------------------	-----------------

१६ पिनाकादयः ।

pinākas triśūlah	śyāmākas tr̥ṇajātiḥ
------------------	---------------------

khajākaḥ pakṣī
manākaḥ stokaḥ
guvākaḥ pūgaphalam
taḍākaḥ saraḥ
śalākā vidyopakaraṇadravyam
naśākas tāḍayitā

vidāko jñānam
namākaḥ picchilaḥ
bhandākam śubham
khurāko marmacchedanadra-
vyam.

१७ क्रिय इकन् ।

krayikaḥ kreta.

१८ अलीषः कीकन् ।

alikaṁ mṛṣā	iṣikā tūlāśrayaḥ.
-------------	-------------------

१९ किङ्किणीकादयः ।

kiṅkiṇikā kṣudraghaṇṭikā
tintiḍikā vṛkṣajātiḥ
mṛdvikā drākṣā
mṛḍika uragaḥ^{२)}
patatrikā pakṣī
varvarikā taruṇī
jarjarikā chidram
valikā udaravartīḥ^{३)}

rjika rjukaḥ
Vāhiko janapadaḥ
Śarśarika Indraḥ
parparikā aśvaśālā
dardariko mardalakaḥ
sr̥ṇikā lālā
maṇikā mekhalā
kaṇikā sūkṣmajātiḥ.

२० कृत्रादिभ्यो वुन् ।

karakāḥ surābhāṇḍam^{३)}
sarakaḥ surāpānam
narako duḥkhasthānam
bharakaḥ svāmī

Varakaś caraṇam
kanakam suvarṇam
janakaḥ pitā.

२१ शलिमण्डेरुक् ।

śālūkam utpalādimūlam

maṇḍūko bhekaḥ.

२२ उलूकादयः ।

ulūkaḥ pecakaḥ
madhūko vṛkṣajātiḥ
valūko himsraḥ
jalūkā prāṇakaviśeṣaḥ
marūko mayūraḥ

kāṇūkaḥ kākaḥ
malūkaḥ kṛmijātiḥ
bhālūko 'cchabhallaḥ
picūkaḥ karpāsaḥ
kacūkaḥ śākajātiḥ.

२३ शमेः खः ।

śaṅkha udakasambhavaḥ.

- २४ मुहेर्मूर्च ।
mūrkhō bālah.
- २५ शिखा ।
śikhā dīptih.
- २६ मुदियो गगगौ ।
mudgo vrihijātih Gargaḥ śāstraviśeṣaḥ.⁴⁾
- २७ पतेरङ्गच ।
pataṅgaḥ śalabhah.
- २८ गमेर्गन् ।
Gaṅgā Jāhnavī.
- २९ शृङ्गाङ्गभृङ्गाः ।
śrṅgaṃ viśāṇam bhṛṅgo bhramaraḥ.
aṅgaṃ śarīram
- ३० जनेर्घः ।
jaṅghā prāṇyaṅgam.
- ३१ कचेष्कः ।
kacchaḥ pārśvāḥ.
- ३२ शकादिभ्यो ऽटन् ।
śakāṭaṃ vāhanam Devaṭa ṛṣih
akaṭaṃ hiraṇam⁵⁾ markāṭo vānaraḥ
kulaṭā bandhakī Kamaṭo Rudraḥ.
- ३३ जटालोष्टम् ।
jaṭā keśabandhaḥ loṣṭaṃ mṛdvalih.
- ३४ कृतृकपेः कीटन् ।
kirīṭaṃ mukuṭaṃ kṛpīṭaṃ jalam⁶⁾
tiriṭaṃ veṣṭanam
- ३५ शमेष्ठः ।
śaṇṭho mahiṣacaurāḥ.
- ३६ कमो ऽटच्च ।
kamaṭho vāmanaḥ kaṇṭho grivā.
- ३७ कृवृचो ऽण्डन् ।
karaṇḍo guhyasthānam varaṇḍo mukharogaḥ.

- ३८ ऊर्णोर्दः ।
ūrṇā meṣaroma.
- ३९ चमन्ताडुः ।
caṇḍo durjanaḥ vaṇḍo duścarmā
daṇḍo laguḍaḥ gaṇḍaḥ kapolaḥ
aṇḍaḥ pakṣiprasavaḥ khaṇḍo guḍavikāraḥ.
raṇḍā aprasavā
- ४० कुण्डादयः ।
kuṇḍaṃ bhājanam tuṇḍaṃ mukham
muṇḍaṃ śiraḥ evam anye 'pi draṣṭavyāḥ.
juṇḍaṃ⁷⁾ vanam
- ४१ शमेढः ।
śaṇḍho 'prasavaḥ.
- ४२ शकेरन्तः ।
śakuntaḥ pakṣi.
- ४३ जृविशो ऽन्तच् ।
jaranto mahiṣaḥ veśanto vallabhāḥ.
- ४४ रहिनन्दिजीविः षित् ।
rohanto vṛkṣaḥ nandantī sakhi
rohanti oṣadhī jīvanti oṣadhī.
- ४५ भूजिवसिवहिसाधिभासिगडिमण्डिहेमिभ्यः ।
bhavantaḥ kālāḥ bhāsantaḥ sūryaḥ
jayanto vṛkṣaviśeṣaḥ gaḍayanto meghaḥ
vasanta ṛtuviśeṣaḥ maṇḍayanta odanaḥ
vahanto rathaḥ hemanta ṛtuḥ.
sādhanto bhikṣuḥ
- ४६ अतो भुवो डुतच् ।⁸⁾
adbhutam āścaryam.
- ४७ रहिहृश्याभ्य इतच् ।
rohito matsyaḥ harito varṇaḥ⁹⁾
lohitam raktam śyetaḥ sa eva.
- ४८ भृचादिभ्यो ऽतच् ।
bharato naṭaḥ darśataḥ somaḥ

jayato vahniḥ
parvato giriḥ
pacataḥ sūpakāraḥ
yamato vyādhiḥ

namato namraḥ
haryato yajñāḥ
khalato durjanāḥ.

४९ पृषिरञ्जेः कित् ।

prṣato mṛgaḥ

rajatam rūpyam.

५० मृगृवाहसीणमिदमिलूपधूर्विभ्यस्तन् ।

marto lokāḥ
gartaḥ śvabhram
vāto vāyuḥ
hastaḥ karaḥ
eto varṇaḥ

anto 'vasānam
danto daśanam
loto 'śrupātaḥ
poto bālaḥ
dhūrtaḥ śaṭhaḥ.

५१ घृसिदूभ्यः क्तः । ¹⁰⁾

ghṛtam ājyam
sitam śuklam

dūtaḥ preṣyaḥ.

५२ तातपलितजर्तसूरताः ।

tātaḥ pitā
palitaḥ keśavikāraḥ

jarto dirgharomā
sūrataḥ sukhasaṃvāsaḥ.

५३ शमादिभ्यो ऽथः ।

śamathaḥ samādhiḥ
śapathaḥ pratyayakāraḥ
āvasatho gṛham
vadathaḥ kokilaḥ
ravathaḥ sa eva

gamathaḥ kālaḥ
jīvatho dharmāḥ
Prāṇathaḥ Prajāpatiḥ
bharatho 'gniḥ
vedatho mārgaḥ.

५४ रमिकुषिकाशिभ्यः कथन् ।

rathaḥ syandanam
kuṣṭho vyādhiḥ

kāṣṭham indhanam.

५५ अवाङ्मूत्रः ।

avabhṛtho yajñāvasānam.

५६ उषिकुषिगार्तिभ्यस्तन् ।

oṣṭho 'dharāḥ
koṣṭha udaraḥ

gāthā granthaviśeṣaḥ ¹¹⁾
artho dhanam.

५७ जृवृज ऊथन् ।

jarūtham agramāṃsam

varūtho balasamūhaḥ.

५८ पातृतुदिवचिरिचिसिचिविशेखक् ।

pītham jālam
tīrtham punyasthānam
tuttho 'gniḥ
ukthaḥ sāmavedaḥ

riktham dravyam
siktham madhūcchiṣṭam
viṣṭhā puriṣam.

५९ यूथादयः ।

yūthaḥ prāṇisamūhaḥ
gūtho viṣṭhā
prṣṭham prāṇyaṅgam
samitha ṛtvigviśeṣaḥ
niśīthaḥ pradoṣāntaḥ
nirṛtho yajñāvasānam

nibhṛtho bhartā
gopīthaḥ pratyūṣaḥ
udgīthaḥ sāma
protham ghrāṇāśrayaḥ
titho 'gniḥ.

६० शविकमिभ्यां दन् । ¹²⁾

śabdo dhvaniḥ

kando mūlam.

६१ अब्दादयः ।

abdaḥ saṃvatsaraḥ
vṛndaṃ samūhaḥ
kundaḥ ¹³⁾ puṣpaviśeṣaḥ

mando jaḍaḥ
tunda udaravṛddhiḥ
śyāndaḥ suvarṇam.

६२ श्लास्त्याहजविभ्य इन्च् ।

śyenaḥ pakṣi
styenaś cauraḥ

bariṇo mṛgaḥ
avino dṛśyaḥ. ¹⁴⁾

६३ वृजिनाजिनम् ।

vṛjinaḥ kuṭilaḥ

ajinaṃ carma.

६४ वीपतिभ्यां तनन् । ¹⁵⁾

vetanā bhṛtiḥ

pattanaṃ nagaram.

६५ द्रुदक्षिभ्यामिनन् । ¹⁶⁾

draviṇam dravyam

dakṣiṇā lokayātrā.

६६ विपिनिरिणतुहिनमहिनानि ।

vipinaṃ gahanaṃ
iriṇam uṣaram

tuhinaṃ tuṣāraḥ
mahinaṃ mahattvam.

६७ रसिरुचिरुवृजो युच् ।

rasanā mekhalā
rocanā gopittam

ravaṇa ādityaḥ
Varaṇa nadi.

६८ उन्देर्नलोपय ।

odano 'nnam.

६९ रज्जेः क्युन ।

rajanam raṅgaḥ

rajanī rātriḥ.

७० कृपृवृजिमण्डिनिधात्रः क्युः ।¹⁷⁾

kīraṇaḥ prabhā

maṇḍanam bhūṣaṇam

pūraṇaḥ samudraḥ

nidhānam nidhiḥ.

vrjanam antarīkṣam

७१ धृषेर्धिष च ।

dhiṣaṇā buddhiḥ.

७२ हनो जघ च ।

jaghanāḥ kaṭipradeśaḥ.

७३ ब्रधिवसिधापृभ्यो नः ।

bradhna ādityaḥ

dhānā yavavikāraḥ

vasno mūlyam

parṇam pattram.

७४ कृवृतृस्वपिसिद्रुभ्यो नन् ।

karṇaḥ śrotram

svapno nidrā

varṇo nīlādiḥ

senā balasamūhaḥ

tarṇaḥ samudraḥ

droṇaḥ parimāṇam.

७५ उषीणविद्रुषितृषिवुधिरतिधापृभ्यो नक् ।

uṣṇo 'gniḥ

budhnaḥ prsthāntaḥ

inaḥ svāmī

ratnam jātau jātau yad ut-

ūno vikalaḥ

kṛṣṭam

kṛṣṇo varṇaḥ

dhinaḥ samudraḥ

trṣṇā abhilāṣaḥ

pūrṇaḥ sa eva.

७६ कृतेः सुक् च ।¹⁸⁾

kṛtsnam niravaśeṣam.

७७ श्लिषेरितो ऽच्च ।

ślakṣṇo mṛduḥ.

७८ तिजिरीच्च ।

tikṣṇam nīṣitam.

७९ रास्नादयः ।

rāsnā oṣadhiḥ

trṇam viraṇādi

sāsnā gogrivā

arṇo viṭapaḥ

sthūṇā grhadharaṇī

jirṇo vṛddhaḥ.

viṇā vādyaviśeṣaḥ

८० कृवृतृयमिदार्थैर्जनन् ।

karuṇā kṛpā

Yamunā nadī

Varuṇo jalarājaḥ

dāruṇo raudraḥ

taruṇo yuvā

arjuno vṛkṣaviśeṣaḥ.

talunaḥ sa eva

८१ शकैरनः ।¹⁹⁾

śakunaḥ pakṣī.

८२ पृपातलेः पः ।

parpo grham

talpaṁ śayanam.

pāpaṁ jihmam

८३ स्तोह च ।²⁰⁾

stūpaṁ caityam.

८४ युक्सूनां किञ्च ।

yūpo yajñayaṣṭiḥ

sūpo vyañjanam.

kūpaḥ prahiḥ

८५ बाष्पादयः ।

bāṣpa ūsmāgamaḥ²¹⁾

rūpaṁ nīlādi

śaṣpaṁ bālatṛṇam

śūrpaṁ kulavaḥ

śilpaṁ vijñānam

khaṣpo balātkāraḥ.

८६ सत्तेरपः सुक् च ।

sarṣapo vṛhijātiḥ.

८७ विटपादयः ।

viṭapaṁ gahanam

dalapaḥ praharaṇam

viśapo grham

kacapaḥ śākaviśeṣaḥ

ulapaḥ saṁtāpaḥ

viṣṭapaḥ svargaḥ

kuṇapo mṛtakaḥ

maṇḍapo devagrham

uṣapo 'gniḥ

viśipaḥ praveśaḥ.

kuṭapaḥ prasthacaturthabhāgaḥ

८८ रतिरिफः ।

repho 'kṣaram.

८९ गुरेः फक् ।

gulphaḥ prapadam.

९० गृशृभ्यां वः ।

garvo mānaḥ

Śarvo Mahādevaḥ.

९१ अशिलटिकणखटिविशेः क्त्वं ।

aśvas turaṅgaḥ

khaṭvā śayaniyam

laṭvā pakṣi

viśvaṃ niravaśeṣam.

kaṇvaṃ pāpam

९२ शिवादयः ।

śivaṃ śāntam

bimbaṃ śarīram

sarvam aśeṣam

śambo lohavikāraḥ

ulbaṃ jarāyuh

stambo viṭapam

śulbaṃ tāmram

jihvā rasanā

nimbam ariṣṭam

grivā galapradeśaḥ.

९३ कृशृगर्देरभच् ।

karabha uṣṭraḥ

śalabhaḥ pataṅgaḥ

kalabho hastipotaḥ

gardabhaḥ kharāḥ.

śarabhaḥ paśujātiḥ

९४ ऋषिवृषिरासिवल्लेः कित् ।

ṛṣabho baliyardaḥ

rāsabho gardabhaḥ

vṛṣabhaḥ sa eva

vallabhaḥ priyaḥ.

९५ दृडो भः ।

darbhaḥ kuśaḥ.

९६ गिरो भन् ।

garbho 'ntaḥpradeśaḥ.

९७ इणः कित् ।

ibhaḥ kuñjaraḥ.

९८ गुधेरूमः ।

godhūmo vṛhijātiḥ.

९९ प्रथिचरेरमच् ।

prathamam pramukham

caramam paścāt.

१०० ऋस्तुमुङ्घृच्छिन्नुभायापदियन्तिभ्यो मन ।

armo 'kṣiromaḥ
stomaḥ samghātaḥ
somaḥ śaśāṅkaḥ
homo hotavyam
dharmaḥ puṇyam
kṣemaṃ kuśalam

kṣomam atasi
bhāmaḥ kantiḥ
yāmaḥ praharaḥ
padmaṃ kamalam
yakṣmo vyādhiḥ
nemo 'dhastāt.

१०१ यसेराच्च ।

grāmo janapadasamnyeśaḥ.

१०२ सूचेः स्मन् ।

sūkṣmaṃ nirañjanam.

१०३ युधिहीन्धिजनिश्चाधूभ्यो मक् ।

yudhmaḥ śaraḥ

janmaḥ prasavaḥ

himaṃ tuhinam

śyāmo varṇaviśeṣaḥ

idhmaḥ kāṣṭham

dhūmo 'gnisambhavaḥ.

१०४ भियः पुम्वा ।

Bhīṣmaḥ Kurupitā

bhīmo bhayānakaḥ.

१०५ युजिर्जितिजेः कुश्च ।

yugmaṃ yugalam

tigmaṃ tikṣam.

rugmaṃ rajatam 22)

१०६ घर्मग्रीष्माधमाः ।

gharmaḥ prasvedaḥ

adhmaḥ pratyaparaḥ.

grīṣma ṛtuviśeṣaḥ

१०७ तनेः कयन् ।

tanayaḥ putraḥ.

१०८ हृजो दुक् च ।

hrdayam manaḥ.

१०९ माक्काससिसूभ्यो यः ।

māyā paravañcanā

sasyam sāraḥ

chāyā pratibimbam

savyam vānam.

११० जायादयः ।

jāyā bhāryā

saṃdhyā dināvasānam

kanyā kumārī

bandhyā kulaṭā.

- १११ रुचिभुजः किञ्चन ।
rucisya odanam bhujisyaḥ śreṣṭhaḥ.
- ११२ मदेः स्यन् ।
matsyo jalacaraḥ.
- ११३ स्पृहेराय्यः ।
sprhayāyyam gṛtam.
- ११४ वृद्ध एन्यः ।
varenyaḥ śreṣṭhaḥ.
- ११५ अर्तेरय्यच् ।
aranyam vanam.
- ११६ हो हिर च ।
hiraṇyam suvarṇam.
- ११७ पर्जन्यः ।
Parjanyaḥ Śakraḥ.
- ११८ पुणेः क्यन् ।
puṇyam kuśalasthānam.
- ११९ शिक्वं धिष्ण्यम् ॥
śikyam udgrāhyam dhiṣṇyam gṛham.

उणादौ द्वितीयः पादः समाप्तः ॥

- 1) T₁ und T₂ laghi für laṅghi.
2) ? Ms. udaram, T urakaḥ.
3) So Ms. und T übereinstimmend.
4) So nach T; Ms. dagegen Garga ṛṣiḥ.
5) So T, dessen Lesung durch die Worte a · ka · zhes · pa · mdoi · byiṅs (= aka iti sauto dhātuḥ) sichergestellt wird; Ms. dagegen hat ava rakṣa pālana und entsprechend avaṭam aranyam.
6) So nach T; Ms. kṛpitaṃ karpaṭam.
7) Von jūna gatau abgeleitet; das Wort sonst nirgends erwähnt.
8) Ms. ado für ato.
9) Ms. varṇaviśeṣaḥ.
10) Ms. gṛṣi°.
11) So nach T; Ms. chandoviśeṣaḥ.

¹²⁾ śabda wird von śava gatau (vgl. unter Dhātupāṭha I, 248) abgeleitet, ebenso im folgenden Sūtra abda von av 'helfen', ein Zeichen, dass schon zu Candras Zeit b und v in der Aussprache zusammenfielen. Dass der Lautwert dieser Zeichen für Candra b war (die heutige nordindische Aussprache), zeigt die Einreihung der va-Stämme unter die Labialen unten 90—92.

- ¹³⁾ Ms. kundam.
¹⁴⁾ T avino mṛgaḥ.
¹⁵⁾ Nur im Ms.
¹⁶⁾ T inac für inan.
¹⁷⁾ T om. kyuh.
¹⁸⁾ So beide T; Ms. dagegen kṛteḥ snak, was in der Wirkung auf dasselbe hinauskommt.
¹⁹⁾ T₂ śa · ki · las · u · nio (= śaker uniḥ) und entsprechend in der Vṛtti śakuniḥ.
²⁰⁾ Ms. stor ūe ca.
²¹⁾ ? T uṣmāṅga · maḥ; Ms. ūṣmomaṅgaḥ.
²²⁾ Obwohl sonst nirgends belegt, ist rugma durch die Übereinstimmung von T₁ und T₂ und durch die Ableitung in der Vṛtti von ru · jo · 'joms · pa · lao (= rujo bhaṅge Dh. VI, 112) völlig gesichert.

- १ मन्दिवाशिमथिचतिभ्य उरच् ।
mandurā vājiśālā Mathurā nagari
aṅguraḥ bijaprasavaḥ caturo dakṣaḥ.
vāsura rātriḥ
- २ मकुरदुर्दुरविधुराः ।
makuro darpaṇaḥ vidhuro viguṇaḥ.
darduro bhekaḥ
- ३ असेहरन् ।
asura ādityaḥ.
- ४ श्वशुरः ।
śvaśuro bhāryāpitā.
- ५ तिमिरुधिमदिमन्दिचन्दिबन्धिभ्यः किरच् ।
timiram andhakāraḥ rudhiram kṣatajam
Abhandl. d. DMG. XI. 4.

madirā surā
mandiram gṛham

६ स्थिरादयः ।

sthiram acalam
ajiram gṛham
śīśiram ṛtaviśeṣaḥ
khadiro vṛkṣajātiḥ
sthavīro vṛddhaḥ
iṣiraḥ śaraḥ
chidiraś chidram

candiro hasti
badhiraḥ śrotravikalāḥ.

bhidiro vajraḥ
mubiro mūrkhāḥ
muciro dātā
ruciraḥ śobhanaḥ
śrathiram śithilam
sphiram sphitam.

७ तच्चवच्चशक्तिचिपिबुदिमुदिमदिमन्दिचन्दिभ्यो रक् ।

takraṃ mathitam
vakraṃ kuṭilam
Śakro devarājaḥ
kṣipraṃ tvaritam
kṣudro 'dāni

Rudro Mahādevaḥ
[Madro deśaḥ]
mandro dhiraḥ
candraś candramāḥ.

८ श्रितिवृतिनीवीकिदिमुदिदहितृपिशुभिभ्यश्च ।¹⁾

śvitraṃ kuṣṭham
Vṛtro daityaḥ
nīraṃ jalam
vīro vikrāntaḥ
chidraṃ vivaraḥ

mudrā pratyayakaraṇi
dahraṃ taruṇam
tṛpraḥ puroḍāśaḥ
śubhraṃ śuklam.

९ तम्यमिजोनां दीर्घश्च ।

tāmaṃ śulbam
āmro vṛkṣajātiḥ

jiro vahnīḥ.

१० दूरादयः ।

dūraṃ viprakṛṣṭam
udro jalacaraḥ
kṛechraṃ kaṣṭham
cukraṃ āmlam
dabhraḥ kuśaḥ
usraḥ kedaraḥ
usrā goḡrīvā
vāśraṃ puriṣam

śīro 'jagaraḥ
hasro hāsaḥ
sidhraḥ sādhujanaḥ
randhraṃ vivaraḥ
vikusraś candramāḥ
vandraḥ pūjakaḥ
khidro dainyaḥ.

११ सुसूधाङ्गुधेः क्रन् ।

surā madyam
sūro raviḥ

dhīro matsyaghāti
grdhraḥ pakṣijātiḥ.

१२ सिमिचीनामीच्च ।

sīro lāṅgalam
mīro jalam

ciraṃ valkalam.

१३ वपिवज्जिवृधोन्दिभ्यो रन् ।

vapraḥ keḍāraḥ
vajraḥ kuliśaḥ

vardhraś candraḥ
Indraḥ Śakraḥ.

१४ भद्रादयः ।

bhadraṃ kalyāṇam
ugra utkrṣṭaḥ
bhero dundubhiḥ
bherī sa eva
agraṃ śreṣṭham
gauro 'vadātaḥ
Gaurī Śivā
śukraṃ retaḥ

vṛdhro vayo'dhikaḥ
rjro nāyakaḥ
vipro brāhmaṇaḥ
Kupraḥ Śaṅkaraḥ
cubraḥ pritikaraḥ
kṣuro rōmāyudham
khuro marmacchedanaḥ
irā mahī.

१५ चतिकटिशृवृत्रघ्नश्च ।

catvaram aṅganam
kaṭvaram dadhivikāraḥ
Śarvaro Mahādevaḥ

śarvarī niśā
varvarī kuṭilakeśā
varvaram keśavikāraḥ.

१६ पीवरादयः ।

pīvaraḥ sthūlaḥ
cīvaraṃ bhikṣuprāvaraṇam
tīvaro mlecchaḥ
nīvaraṃ gṛham
gahvaraṃ gahanam

chitvaro dhūrtaḥ
chatvara upasthaḥ
dhīvaro matsyaghāti
mīvaraḥ pūjyaḥ
saṃyadvaro bāṣpaḥ.

१७ कुवः क्रवन् ।

kuravaḥ pakṣi.

१८ मवशिवसेः सरन् ।

matsaraḥ kṛpaṇaḥ
akṣaram varṇaḥ

vatsaro varṣaḥ
saṃvatsaraḥ sa eva.

१९ कृधूतनेः कित् ।

kṛsarā tilayavāgūḥ
dhūsaro rūkṣaḥ

tasaraḥ kundadravyam.

२० भमिवठिदेविवासेररन् ।

bhramaraḥ ṣaṭpadaḥ
vaṭharo mūrkhāḥ

devaraḥ patibhrātā
vāsaro divasaḥ.

- २१ अङ्गिमदिमन्दिकडेरारन् ।
aṅgāro dagdhakāṣṭham mandāro vṛkṣajātīḥ
madāro maṇivīṣeṣaḥ kaḍāraḥ piṅgalaḥ.
- २२ शृङ्गिभृङ्गिमृजिकञ्जेशित् ।
śṛṅgāraṃ darśaniyam mārjāro biḍālaḥ
bhṛṅgāraḥ suvarṇabhājanam kañjāro mayūraḥ.
- २३ कमो ऽत उच्च ।
kumāro bālajanaḥ.
- २४ शिरः करन् ।
śarkarā guḍavikāraḥ.
- २५ पुषः कित् ।
puṣkaraṃ padmam.
- २६ क्षीरो डीरच् ।
kṣīraṃ payaḥ.
- २७ कृशृशौटिभ्य ईरच् ।
karīro vāṃśāṅkuraḥ śarīraṃ dehaḥ
śauṭīro dātā.
- २८ वशेः कित् ।
uśīraṃ vīraṇamūlam.
- २९ गम्भीरादयः ।
gambhīraṃ bhayānakam parīraḥ samudraḥ
gabhīro duravagāhaḥ paṭīraḥ kandarpaḥ
kumbhīro jalacaraḥ kurīraṃ maithunam.
kuṭīro janavāsaḥ
- ३० मसेरुरन् ।
masūro vṛhijātīḥ.
- ३१ जनेररष्ठश्च ।
jaṭharo mūrkhāḥ.
- ३२ वदेवा ।
vaṭharo jaḍaḥ badarī tad eva.
badaraṃ karkandhūphalam

- ३३ पचेरत इच्च ।
piṭharaḥ sthālīpakaḥ.
- ३४ कठिचकिभ्यामोरः ।
kaṭhoro nibiḍaḥ cakoraḥ pakṣī.
- ३५ घुणेडोरः ।
ghoram antakaram.
- ३६ धादानीपतिपाशसिभ्यः ध्रन् ।^{२)}
dhātrī dharaṇī pattraṃ paṇṇam
dātraṃ lavanadravyam pātraṃ bhājanam
netraṃ cakṣuḥ śastraṃ praharaṇam.
- ३७ उषिसूभ्यः कित् ।
uṣṭraḥ karabhaḥ mūtraṃ prasrāvaḥ.
sūtraṃ kalyāṇam (!)
- ३८ अमिनक्षिकडिभ्यो ऽचच् ।
amatraṃ bhājanam kaḍatraṃ bhāryā
nakṣatraṃ tārakādi kalatraṃ saiva.
- ३९ वृजश्च ।
varatrā carmamayī.
- ४० अमिचिमिदेस्त्रक् ।
antraṃ kuṣṇāḍī mitraṃ suhṛt.
citram adbhutam
- ४१ पूडो ह्रस्वश्च ।
putras tanayaḥ.
- ४२ वहलादिभ्य इचोचौ ।
vahitraṃ vahanam lotraṃ apahr̥tadravyam
pavitraṃ yajñasūtraṃ potraṃ sūkaranāsāgram
kaḍitraṃ carmamayam śrotraṃ śrutiḥ.
- ४३ खर्जिपिञ्जादिभ्य ऊरोलचौ ।
kharjūro vṛkṣajātīḥ vallūraṃ śuṣkamāṃsamayam
karpūro mukhasugandhidra-
vyam piñjūlaḥ pakṣijātīḥ
lāṅgūlaṃ puccham.
- ४४ तमेर्बुक् च ।
tāmbūlaṃ mukhabhūṣaṇam.

२१ अङ्गिमदिमन्दिकडेरारन् ।

aṅgāro dagdhakāṣṭham
maḍāro maṇivīśeṣaḥmandāro vṛkṣajātiḥ
kaḍāraḥ piṅgalaḥ.

२२ शृङ्गिभृङ्गिमृजिकञ्जेशित् ।

śṛṅgāraṃ darśaniyam
bhṛṅgāraḥ suvarṇabhājanammārjāro biḍālaḥ
kañjāro mayūraḥ.

२३ कमो ऽत उच्च ।

kumāro bālaṇaḥ.

२४ शिरः करन् ।

śarkarā guḍavikāraḥ.

२५ पुषः कित् ।

puṣkaraṃ padmam.

२६ क्षणो डीरच् ।

kṣīraṃ payaḥ.

२७ कृशृशौटिभ्य ईरच् ।

karīro vāṃśāṅkuraḥ
śarīraṃ dehaḥ

śauṭiro dātā.

२८ वशेः कित् ।

uśīraṃ vīraṇamūlam.

२९ गम्भीरादयः ।

gambhīraṃ bhayānakam
gabhīro duravagāhaḥ
kumbhīro jalacaraḥ
kuṭīro janavāsaḥparīraḥ samudraḥ
paṭīraḥ kandarpaḥ
kurīraṃ maithunam.

३० मसेरुरन् ।

masūro vṛhijātiḥ.

३१ जनेररष्ठश्च ।

jaṭharo mūrkhāḥ.

३२ वदेवा ।

vaṭharo jaḍaḥ
badaraṃ karkandhuphalam

badarī tad eva.

३३ पचेरत इच्च ।

piṭharāḥ sthālīpākaḥ.

३४ कठिचकिभ्यामोरः ।

kaṭhoro nibiḍaḥ

cakoraḥ pakṣī.

३५ घुणेडोरः ।

ghoram antakaram.

३६ धादानीपतिपाशसिभ्यः घ्नन् ।^{२)}dhātrī dharāṇī
dātraṃ lavanadravyam
netraṃ cakṣuḥpattraṃ paṇam
pātraṃ bhājanam
śastraṃ praharaṇam.

३७ उषिसूभ्यः कित् ।

uṣṭraḥ karabhaḥ
sūtraṃ kalyāṇam (!)

mūtraṃ prasrāvaḥ.

३८ अमिनक्षिकडिभ्यो ऽवच् ।

amatraṃ bhājanam
nakṣatraṃ tārakādikaḍatraṃ bhāryā
kalatraṃ saiva.

३९ वृत्रश्च ।

varatrā carmamayī.

४० अमिचिमिदेस्त्रक् ।

antraṃ kuṣṇanāḍī
citram adbhutam

mitraṃ subhṛt.

४१ पूडो ह्रस्वश्च ।

putras tanayaḥ.

४२ वहलादिभ्य इचोचौ ।

vahiṭraṃ vahanam
pavitraṃ yajñāsūtraṃ
kaḍitraṃ carmamayamlotram apahṛtadravyam
potraṃ sūkaranāsāgram
śrotraṃ śrutīḥ.

४३ खर्जिपिञ्जादिभ्य ऊरोलचौ ।

kharjūro vṛkṣajātiḥ
karpūro mukhasugandhidra-
vyamvallūraṃ śuṣkamāṃsamayam
piñjūlaḥ pakṣijātiḥ
lāṅgūlaṃ puccham.

४४ तमेवुक् च ।

tāmbūlaṃ mukhabhūṣaṇam.

- ४५ श्विकमः कलन् ।
śabalam vyāmiśram kamalam padmam.
- ४६ वृषादिभ्यश्चित् ।
vṛṣalaḥ śūdraḥ galah kaṇṭhapradeśaḥ
utpalam indivaram capalo durvinitaḥ
vaṭalo 'kṣirogaḥ kevalam asahāyam.
kalā kalaviśeṣaḥ
- ४७ शक्तिश्मेर्नित् ।
śakalam asthi śamalam asuci.
- ४८ कुटेः कमलच् ।
kuṭmalam avikasitam.
- ४९ पतिचण्डिभ्यामालच् ।
pātālam rasātalam cāṇḍālo mātāṅgaḥ.
- ५० कुणिपीभ्यां कालन् ।
kuṇālaḥ pakṣī piyālo vṛkṣajātiḥ.
- ५१ पालन्वलजौ शीडः ।
śepālam jalatṛṇam śaivalaḥ sa eva.
- ५२ मङ्गेरलच् ।
maṅgalaḥ praśastaḥ.
- ५३ मालेल्वलपल्ललचषालशिथिलशुक्लतण्डुलाः ।
mālā sragdāma śithilam adṛḍham
ilvalās tārakāḥ śuklam śvetam
palvalam śākhāpatram taṇḍulo dhānyasambhavaḥ.
caṣālo yajñopakaraṇadravyam
- ५४ अर्तेः पिशन् ।
arpiśo 'gramāmsam.
- ५५ वृभृवमिकुभ्यः शक् ।
vṛśo gauḥ (!) vṛmśo venuḥ
bhṛśo gatyarthāḥ kuśo darbhaḥ.
- ५६ कीनाशदाशाङ्कुशः ।
kīnāśaḥ kṛpaṇaḥ aṅkuśo gajaprabodhakaḥ.
dāśaḥ kaivartāḥ

- ५७ ऋमञ्जिपीयिहन्यगिभ्य ऊषन् ।
arūśaś candramāḥ hanūśo vyāghraḥ
mañjūśa kāṣṭhamayam aṅgūśo devagamaḥ (?).
piyūśo 'mṛtakam
- ५८ पुरः कुषन् ।
puruśo naraḥ.
- ५९ कृतृभ्यामीषन् ।
karīśo gomayam tarīśaḥ samudraḥ.
- ६० शिरीषादयः ।
śirīśo vṛkṣajātiḥ ambarīśo bhrāṣṭram
purīśam viśṭhā rjīśo nāyakaḥ.
- ६१ अवेष्टिषच् ।
aviṣaḥ samudraḥ aviṣī nadi.
- ६२ किल्विषादयः ।
kilbiṣam pāpam tāviṣī nadi
rohiṣo mṛgaḥ vyathiśo vyādhiḥ
lohiṣaḥ sa eva avyathiṣaḥ svargaḥ.
tāviṣaḥ sūryaḥ
- ६३ वृतृवदिहनिमानिकम्यशिकशेः सः ।
varṣaḥ samvatsaraḥ māmśam piśitam
tarṣaḥ samudraḥ Kamso 'surarājaḥ
vatso bālaḥ akṣam indriyam
hamsaḥ pakṣī kakṣo vanapradeśaḥ.
- ६४ ऋषिवृषिस्त्रुभ्यः सक् ।
ṛkṣam nakṣatram snuṣā putravadhūḥ.
vṛkṣas taruḥ
- ६५ पनिमनिरभिचम्यतिवितियुवो ऽसच् ।
panasaḥ kaṇṭaphalam atasāḥ puṣpajātiḥ
manasaḥ hrdayam vetaso vṛkṣaḥ
rabhasa utsāhaḥ yavaso ghāsaḥ.
camasaḥ piṣṭakaḥ
- ६६ कृत्रः पासप् ।
karpāsaḥ kartanadravyam.

६७ सिचेः कमुम्हौ च ।

simhaḥ kesari.

६८ त्रिसुद्रुमुज्वां क्तिब्दीर्घश्च ।

Śrīr Lakṣmīḥ

srūḥ sruk

drūḥ suvarṇam

prūḥ kāmācāraḥ

jūḥ piśācaḥ.

६९ प्रक्खिचोस्तौ च ।

prāṭ śīṣyaḥ

vāg vāṇī.

७० गमो द्वे च ।

jagat trailokyam.

७१ परिव्रजेः षष्ठ पदान्ते ।

parivrāṭ parivrājan parivrājaḥ.

७२ सुवश्चिक ।

srug yajñabbhāṇḍam.

७३ वशिवणिभ्यामिजिक् ।

uṣik tantravāyaḥ

vaṇig vāṇijaḥ.

७४ मृड उतिः ।

marud vāyuḥ.

७५ ग्यो वा मुट् च ।

garut pakṣaḥ

garmut suvarṇam.

७६ हमुतडिहृहियुषिभ्य इतिः ।

harit śvaḍalaḥ(?)

sarin nadi

taḍid vidyut

rohin matsyaḥ

lohid raktaḥ

yoṣid aṅganā.

७७ पृषिवृषिमहेः शतृः ।

pṛṣan mṛgaḥ

vṛṣad vipulaḥ

mahan mahāyānam

mahān uttamaḥ.³⁾

७८ शरहरदृषदः ।

śarad ṛtuḥ

darad dhṛdayam

dṛṣat chilā.

७९ वृषितन्निराजिधन्विप्रतिदिवयुवः कनिन् ।

vṛṣā gauḥ

takṣā vardhaki

rājā nṛpaḥ

dhanvā dhanuḥ

pratidivā divasaḥ

yuvā taruṇaḥ.

८० श्वाद्यः ।

śvā kukkuraḥ

ukṣā balivardaḥ

pūṣā raviḥ

plihā vyādhīḥ

mūrdhā śiraḥ

[majjā asthisāraḥ]

mātariśvā vātaḥ

maghavā Indiraḥ.

८१ भसिजनिवृत्तेर्मनिन् ।⁴⁾

bhasma charāḥ(?)

janma utpattiḥ

vartma panthāḥ.

८२ व्योमाद्यः ।

vyoma ākāśaḥ

vema kaulikānām bhāṇḍam

sāma vedaḥ

roma aṅgajaḥ

loma sa eva

nāma samjñā.

८३ इमनिच् ।

Harimā Viṣṇuḥ

dharimā pṛthivī mātā vā

bharimā svāmī bhājanam vā.

८४ पथिमथिभ्यामिनिः ।

panthā mārgaḥ

manthā Bṛhaspatir manthanadaṇḍo vā.

८५ गमः ।

gami gamiṣyati.

८६ आङो णिच्च ।

āgāmī āgamiṣyati.

८७ भुवः ।

bhaviṣyatīti bhāvī.

८८ परमेष्ठी ।

Parameṣṭhī Brahmā.

८९ अर्चिञ्जलपिच्छदिच्छर्दिभ्य इतिः ।

arcir jvālā

havir yajñāḥ

sarpir ghṛtam

chadir ātapatram

chardir udgāraḥ.

- ९० ज्योतिरादयः ।
jyotir dīptir nakṣatram vā bhuvih pṛthivī
śocih piṅgalam nipathir vimārgaḥ.
- ९१ जनेरुसिः ।
janur janma.
- ९२ ऋपृवपियजिधनित्रपेर्नित् ।
arur vṛaṇaḥ yajur vedaḥ
paruś cirakālaḥ (!) dhanuḥ śastram
vapuh śarīram trapuh śīsam.
- ९३ इणो णित् ।
āyur jīvaparimāṇam.
- ९४ चक्षेरुसिन् ।
cakṣur netram.
- ९५ वशेः कनसिः ।
Uśanā Śukraḥ.
- ९६ विधीणो ऽसिः ।
Vedhāḥ Prajāpatiḥ ayo loham.
- ९७ पयःपुरसो धात्रः ।
payodhāḥ parjanyaḥ purodhāḥ purohitaḥ.
- ९८ चन्द्रान्माडो ङित् ।
candramāś candraḥ.
- ९९ अनेहोऽङ्गिरोऽप्सरसः ।
anehāḥ kālāḥ apsaraḥ devayoṣit.
Aṅgirā nāma ṛṣiḥ
- १०० असुन् ।
vayaḥ śarīram amhaḥ pāpam
payah kṣīram tapaḥ puṇyam.
tejo dīptiḥ
- १०१ उषिरञ्जिशृभ्यः कित् ।
uṣā raviḥ śiro mūrdhā.
rajo reṇuḥ
- १०२ वस्यगिभ्यां णित् ।
vāso vastram āgaḥ pāpam.

- १०३ यजेः शश ।
yaśaḥ kīrtiḥ.
- १०४ उपेर्जश ।
ojo dīptiḥ.
- १०५ वशेः सुट् च ।
vakṣaḥ kroḍaḥ.
- १०६ सुरीड्भ्यां तुट् च ।
sroto nadiḥ retaḥ śukram.
- १०७ इणो नुट् च ।
enaḥ pāpam.
- १०८ शीङः फुट् च ।
[śepho liṅgam.]
- १०९ क्देनुम् च ।
chando vedaḥ.
- ११० अमेर्भुक् च ।
ambhaḥ salilam.
- १११ अर्तेरुच्च ।
uraḥ kroḍaḥ.
- ११२ शुट् च ।
arśo vyādhiḥ.
- ११३ नुट् च ।
arṇo jalam.
- ११४ युट् च ॥
aryā (!) vaiśyaḥ.⁵⁾

उणादौ तृतीयः पादः समाप्तः ॥

¹⁾ Ms. om. ca.

²⁾ In T lautet das Sūtra nur: ṣṭran.

³⁾ T om. mahān ('mahat · ma · hā · yā · na · mutta · mah').

⁴⁾ T nur manin.

⁵⁾ T vaiśyā.

आचार्यचन्द्रगोमिहृतमुणादिसूत्रं समाप्तम् ॥

शुभमस्तु सर्वजगताम् ॥

Verzeichnis der Uṇādi-Worte.

amhas III, 100
akaṭa II, 32
akṣa III, 63
akṣara III, 18
akṣi I, 67
agni I, 77
agra III, 14
aṅkuṣa III, 56
aṅga II, 29
aṅgāra III, 21
Aṅgiras III, 99
aṅgura III, 1
aṅguri I, 63
aṅguli I, 63
aṅgūṣa III, 57
ajina II, 63
ajira III, 6
aṅjali I, 73
aṇu I, 6. 7
aṇḍa II, 39
atasa III, 65
atithi I, 63
adbhuta II, 46
adri I, 70
adhama II, 106
anehas III, 99
anta II, 50
antra III, 40
andū I, 47

āpaṣṭhu I, 21
aptu I, 25
apsaras III, 99
abda II, 61
amati I, 86
amatra III, 38
ambarīṣa III, 60
ambhas III, 110
ayas III, 96
araṇi I, 74
araṇya II, 115
aratni I, 72
arus III, 92
arūṣa III, 57
arka II, 3
arcis III, 89
arjuna II, 80
arṇa II, 79
arṇas III, 113
artha II, 56
arpiṣa III, 54
arbhaka II, 2
arma II, 100
aryas III, 114
arśas III, 112
alābū I, 47
alika II, 18
avaṭa II, 32
avani I, 74

avabhṛtha II, 55
avi I, 51
avina II, 62
aviṣa III, 61
aviṣi III, 61
avi I, 90
avyathīṣa III, 62
aśani I, 74
aśri I, 60
aśva II, 91
asu I, 8
asura III, 3
asthi I, 61
ahi I, 55

ākhu I, 20
āgantū I, 22
āgas III, 102
āgāmin III, 86
āji I, 57
ādū I, 47
āti I, 57
āpanika II, 9
āpatika II, 9
āmra III, 9
āyus III, 93
āvasatha II, 53
āśu I, 1

ikṣu I, 35
idhma II, 103
ina II, 75
indu I, 8
Indra III, 13
ibha II, 97
irā III, 14
iriṇa II, 66
ilvalā III, 53
iṣira III, 6
iṣikā II, 18
iṣu I, 13
iṣṭakā II, 14

uktha II, 58
ukṣan III, 80
ugra III, 14
utpala III, 46
udaka II, 2
udgītha II, 59
udra III, 10
uras III, 111
uru I, 16
ulapa II, 87
ulūka II, 22
ulkā II, 4
ulba II, 92
ulmuka II, 4
Uśanas III, 95
uśira III, 28
uṣapa II, 87
uṣas III, 101
uṣij III, 73
uṣṭra III, 37
uṣṇa II, 75
usra III, 10
usrā III, 10

ūna II, 75

ūru I, 16
urṇā II, 38
ūrmi I, 65
ṛkṣa III, 64
ṛjika II, 19
ṛjīṣa III, 60
ṛjra III, 14
ṛtu I, 25
ṛṣabha II, 94

eka II, 1
eta II, 50
edhatu I, 25
enas III, 107
ojas III, 104
otu I, 22
odana II, 68
oṣṭha II, 56

Kamṣa III, 63
kakṣa III, 63
kacapa II, 87
kacūka II, 22
kaccha II, 31
kacchū I, 44
kaṇḍjara III, 22
kaṭvara III, 15
kaṭhora III, 34
kaḍatra III, 38
kaḍāra III, 21
kaḍitra III, 42
kaṇikā II, 19
kaṇīci I, 68
kaṇṭha II, 36
kaṇva II, 91
kanaka II, 20
Kantu I, 24

kanda II, 60
kandu I, 8
kanyā II, 110
kapi I, 55
kaphelu I, 47
Kamaṭa II, 32
kamaṭha II, 36
kamala III, 45
kambū I, 47
karaka II, 20
karaṇḍa II, 37
karabha II, 93
karīra III, 27
karīṣa III, 59
karuṇā II, 80
kareṇu I, 27
karka II, 3
karkandhū I, 47
karṇa II, 74
karpāsa III, 66
karpūra III, 43
karṣū I, 47
kalatra III, 38
kalabha II, 93
kalā III, 46
kalka II, 3
kavi I, 51
kaṣeru I, 47
kāka II, 1
kāṇūka II, 22
kāri I, 60
kāru I, 1
kāṛṣaka II, 7
kāṣṭha II, 54
kāśū I, 47
kimpāru I, 3
kiki I, 83
kiṅkinikā II, 19
kīraṇa II, 70

kiriṭa II, 34	krimi I, 53
kilbiṣa III, 62	kroṣṭu I, 22
kināṣa III, 56	kṣatṭr I, 50
kuṣi I, 66	kṣipaka II, 5
kuṭapa II, 87	kṣipani I, 75
kuṭira III, 29	kṣipanu I, 32
kuṭmala III, 48	kṣipi I, 52
kuṇapa II, 87	kṣipra III, 7
kuṇāla III, 50	kṣira III, 26
kuṇḍa II, 40	kṣudra III, 7
kunda II, 61	kṣura III, 14
Kupra III, 14	kṣema II, 100
kumāra III, 23	kṣoma II, 100
kumārayu I, 21	
kumbhira III, 29	khajāka II, 16
kurava III, 17	khaṭvā II, 91
kurira III, 29	khaṇḍa II, 39
Kuru I, 15	khadira III, 6
kulaṭā II, 32	kharu I, 40
kuṣa III, 55	kharjū I, 47
kuṣṭha II, 54	kharjūra III, 43
kūpa II, 84	khalata II, 48
kr̥kavāku I, 4	khaṣpa II, 85
kr̥cehra III, 10	khidra III, 10
kr̥ttikā II, 13	khura III, 14
kr̥tsna II, 76	khurāka II, 16
kr̥piṭa II, 34	
kr̥vi I, 83	Gaṇḡa II, 28
kr̥ṣānu I, 35	gaḍayanta II, 45
kr̥ṣaka II, 7	gaṇḍa II, 39
kr̥ṣi I, 52	gaḍayitnu I, 26
kr̥ṣika II, 8	gantu I, 22
kr̥ṣṇa II, 75	gabhira III, 29
kr̥sarā III, 19	gamatha II, 53
ketu I, 25	gamin III, 85
kevala III, 46	gambhira III, 29
koṣṭha II, 56	garut III, 75
kratu I, 25	Garga II, 26
krayika II, 17	garta II, 50

gardabha II, 93
garbha II, 96
garmut III, 75
garva II, 90
gala III, 46
gahvara III, 16
gātu I, 25
gāthā II, 56
guru I, 15
gulpha II, 89
guvāka II, 16
gūtha II, 59
gr̥dhu I, 13
gr̥dhra III, 11
go I, 92
godhūma II, 98
gopitha II, 59
gomāyu I, 1
gaura III, 14
Gaurī III, 14
granthi I, 51
grahaṇi I, 74
grāma II, 101
grīvā II, 92
grīṣma II, 106
glau I, 93

gharma II, 106
ghāti I, 56
ghāsi I, 57
ghr̥ṇi I, 80
ghr̥ta II, 51
ghōra III, 35

cakora III, 34
cakṣus III, 94
caṇḍa II, 39
catura III, 1
catvara III, 15

candira III, 5
candra III, 7
candramas III, 98
capala III, 46
camasa III, 65
camū I, 43
carama II, 99
čaru I, 5
caṣāla III, 53
cātu I, 2
cāṇḍāla III, 49
cāru I, 2
citra III, 40
cira III, 12
cīvara III, 16
cukra III, 10
cubra III, 14
cūrṇi I, 80

chatvara III, 16
chadis III, 89
chandas III, 109
chardis III, 89
chavi I, 83
chāyā II, 109
chitvara III, 16
chidira III, 6
chidra III, 8

jagat III, 70
jaghana II, 72
jaṅghā II, 30
jaṭā II, 33
Jaṭāyu I, 21
jaṭhara III, 31
jatu I, 10
jatru I, 40
janaka II, 20
jani I, 57

janus III, 91
jantu I, 24
janma II, 103
janman III, 81
janyu I, 34
jambū I, 47
jayata II, 48
jayanta II, 45
jaranta III, 43
jarāyu I, 3
jarūtha II, 57
jarjarikā II, 19
jarta II, 52
jalūkā II, 22
jahaka II, 6
Jahnu I, 31
jāgr̥vi I, 82
jānu I, 2
jāmātr̥ I, 50
jāyā II, 110
jāyu I, 1
Jina I, 95
jihvā II, 92
jira III, 9
jirṇa II, 79
jivatha II, 53
jivantī II, 44
jivātu I, 25
jivi I, 83
juṇḍa II, 40
jū III, 68
jūrṇi I, 80
jyotis III, 90

takra III, 7
takṣan III, 79
taḍāka II, 16
taḍit III, 76
taṇḍula III, 53

tanaya II, 107
tanu I, 5
tanū I, 43
tantu I, 22
tandri I, 88
tapas III, 100
taraṇi I, 74
tari I, 90
tariṣa III, 59
taru I, 5
taruṇa II, 80
tarku I, 21
tarṇa II, 74
tardū I, 45
tarṣa III, 63
taluna II, 80
talpa II, 82
tasara III, 19
tāta II, 52
tāmbūla III, 44
tāmra III, 9
Tārā I, 94
tālu I, 2
tāviṣa III, 62
tāviṣi III, 62
tigma II, 105
titha II, 59
tintiḍikā II, 19
timira III, 5
tiriṭa II, 34
tikṣṇa II, 78
tirtha II, 58
tivara III, 16
tuṇḍa II, 40
tuttha II, 58
tunda II, 61
tuhina II, 66
tūrṇi I, 80
trṇa II, 79

trpra III, 8
trṣṇā II, 75
tejas III, 100
trapu I, 8
trapus III, 92
tvaṣṭr I, 50
tsaru I, 21

dakṣiṇā II, 65
daṇḍa II, 39
danta II, 50
dabhra III, 10
darad III, 78
dari I, 51
dardarika II, 19
dardura III, 2
dardrū I, 46
darbha II, 95
darvi I, 81
darśata II, 48
dalapa II, 87
Dalmi I, 64
dasyu I, 34
dahra III, 8
dāka II, 3
dātra III, 36
dānu I, 28
dāru I, 2
dāruṇa II, 80
dāśa III, 56
didhiṣū I, 47
divi I, 83
dīdivi I, 83
duṣṭhu I, 21
duhitṛ I, 50
dūta II, 51
dūra III, 10
dṛti I, 84
dṛnbhū I, 47

dṛṣad III, 78
Devaṭa II, 32
devayu I, 21
devara III, 20
devṛ I, 48
draviṇa II, 65
drū III, 68
droṇa II, 74

dhanu I, 21
dhanus III, 92
dhanvan III, 79
dhamaka II, 5
dhamani I, 74
dharṇi I, 74
dhariman III, 83
dharma II, 100
dhāka II, 3
dhātu I, 22
dhātrī III, 36
dhānā II, 73
dhiṣaṇā II, 71
dhiṣṇya II, 119
dhīna II, 75
dhīra III, 11
dhīvara III, 16
dhūka II, 2
dhūma II, 103
dhūrta II, 50
dhūsara III, 19
dhṛṣu I, 13
dhenu I, 31
dhvani I, 51

nakṣatra III, 38
nadānu I, 32
nanāndṛ I, 50
nandanti II, 44
napṭṛ I, 50

namata II, 48
namāka II, 16
naraka II, 20
naśāka II, 16
nāku I, 10
nābhi I, 56
nāman III, 82
nidhāna II, 70
nipathis III, 90
nibhṛtha II, 59
nimba II, 92
nirṛtha II, 59
niśitha II, 59
nīra III, 8
nīvara III, 16
nīvi I, 59
nṛ I, 49
nṛtū I, 47
netra III, 36
nema II, 100
nemi I, 64
neṣṭṛ I, 50
nau I, 93
nyaṅku I, 12

pacata II, 48
paṭāyu I, 21
paṭīra III, 29
paṭu I, 8
pataṅga II, 27
patatṛikā II, 19
patākā II, 15
pati I, 85
pattana II, 64
pattrā III, 36
pathin III, 84
padma II, 100
panasa III, 65
papi I, 90

payas III, 100
payodhas III, 97
Parameṣṭhin III, 88
paraśu I, 38
parivṛāj III, 71
parīra III, 29
parus III, 92
Parjanya II, 117
parṇa II, 73
parpa II, 82
parparikā II, 19
parvata II, 48
parśu I, 38
palita II, 52
palvala III, 53
pavitra III, 42
paśu I, 18
Paśupati I, 85
pāpsu I, 9
pāka II, 1
pāpi I, 57
pātāla III, 49
pātra III, 36
pādū I, 47
pāpa II, 82
pāyu I, 1
pārṣṇi I, 80
picūka II, 22
piṅjūla III, 43
piṭhara III, 33
pitṛ I, 50
pināka II, 16
piyāla III, 50
pītu I, 25
pītha II, 58
piyūṣa III, 57
pīvara III, 16
puṇya II, 118
putra III, 41

punarbhū I, 47
purīṣa III, 60
puru I, 13
puruṣa III, 58
purodhas III, 97
puṣkara III, 25
pūraṇa II, 70
pūrṇa II, 75
pūṣan III, 80
pṛthu I, 13
pṛthuka II, 2
pṛṣat III, 77
pṛṣata II, 49
pṛṣṭha II, 59
pṛṣvi I, 83
peru I, 39
pota II, 50
potṛ I, 50
potra III, 42
poṣayitnu I, 26
pratidivan III, 79
prathama II, 99
praśāstṛ I, 50
prahi I, 60
prāch III, 69
Prāṇatha II, 53
prū III, 68
protha II, 59
plīhan III, 80

phalgu I, 11
badara III, 32
badarī III, 32
badhira III, 5
bandhu I, 8
bandhyā II, 110
Bali I, 51
bahu I, 20

bāṣpa II, 85
bāhu I, 9
bimba II, 92
budhna II, 75
bradhna II, 73
bhadra III, 14
bhandāka II, 16
bhayānaka II, 11
bharaka II, 20
bharata II, 48
bharatha II, 53
bhariman III, 83
bharu I, 5
bhavanta II, 45
bhavanti I, 71
bhasman III, 81
bhātu I, 25
bhānu I, 28
bhāma II, 100
bhālūka II, 22
bhāvin III, 87
bhāsanta II, 45
bhittikā II, 13
bhidira III, 6
bhidu I, 13
bhika II, 2
bhīma II, 104
Bhīṣma II, 104
bhujīṣya II, 111
bhujyu I, 34
bhuvīs III, 90
bhūka II, 4
bhūni I, 80
bhūmi I, 65
bhūri I, 70
bhūrṇi I, 80
bhṛgu I, 18
bhṛṅga II, 29

bhṛṅgāra III, 22
 bhṛmi I, 60
 bhṛṣa III, 55
 bheka II, 1
 bhera III, 14
 bherī III, 14
 bhramara III, 20
 bhrātṛ I, 50
 bhrū I, 42
 makura III, 2
 maghavan III, 80
 maṅgala III, 52
 majjan III, 80
 mañjūṣā III, 57
 maṇikā II, 19
 maṇḍana II, 70
 maṇḍapa II, 87
 maṇḍayanta II, 45
 maṇḍūka II, 21
 matsara III, 18
 matsya II, 112
 mathin III, 84
 Mathurā III, 1
 madayitnu I, 26
 madāra III, 21
 madirā III, 5
 madgu I, 5
 Madra III, 7
 madhu I, 10
 madhūka II, 22
 manasa III, 65
 manāka II, 16
 Manu I, 8
 Mantu I, 24
 manda II, 61
 mandāra III, 21
 mandira III, 5
 mandurā III, 1

mandra III, 7
 manyu I, 34
 mayu I, 21
 marici I, 68
 maru I, 5
 marut III, 74
 marūka II, 22
 marka II, 1
 markata II, 32
 marjū I, 47
 marta II, 50
 malūka II, 22
 masūra III, 30
 mastu I, 22
 mahat III, 77
 mahina II, 66
 māṃsa III, 63
 mātariśvan III, 80
 mātṛ I, 50
 māyā II, 109
 māyu I, 1
 mārjāra III, 22
 mālā III, 53
 mitadru I, 21
 mitra III, 40
 mitrayu I, 21
 mīra III, 12
 mīvara III, 16
 mucira III, 6
 muṇḍa II, 40
 mudga II, 26
 mudrā III, 8
 muni I, 54
 muṣka II, 4
 muhira III, 6
 mūtra III, 37
 mūrkhā II, 24
 mūrdhan III, 80
 mūṣika II, 8

mṛgayu I, 21
 mṛḍika II, 19
 mṛtyu I, 36
 mṛdu I, 13
 mṛdvikā II, 19
 Meru I, 39

yakṣma II, 100
 yajus III, 92
 yamata II, 48
 Yamunā II, 80
 yayī I, 90
 yavasa III, 65
 yavāgū I, 41
 yaśas III, 103
 yātu I, 25
 yāma II, 100
 yugma II, 105
 yudhma II, 103
 yuvan III, 79
 yūkā II, 2
 yūtha II, 59
 yūpa II, 84
 yoni I, 79
 yoṣit III, 76

rajata II, 49
 rajana II, 69
 rajanī II, 69
 rajas III, 101
 rajju I, 19
 raṇḍa II, 39
 Ratū I, 47
 ratna II, 75
 ratha II, 54
 randhra III, 10
 rabhasa III, 65
 ravapa II, 67
 ravatha II, 53

ravi I, 51
 raśmi I, 65
 rasanā II, 67
 rākā II, 3
 rājan III, 79
 rāji I, 56
 rātri I, 69
 rāśi I, 57
 rāsabha II, 94
 rāsnā II, 79
 riktha II, 58
 ripu I, 14
 rugma II, 105
 ruci I, 52
 rucira III, 6
 ruciśya II, 111
 Rudra III, 7
 rudhira III, 5
 ruru I, 40
 rūpa II, 85
 reṇu I, 29
 retas III, 106
 repha II, 88
 rai I, 91
 rocanā II, 67
 roman III, 82
 rohanta II, 44
 rohanti II, 44
 rohit III, 76
 rohita II, 47
 rohiṣa III, 62

lakṣmī I, 89
 laṅghaka II, 5
 laṭvā II, 91
 lattikā II, 13
 lāṅgūla III, 43
 likhaka II, 5
 lota II, 50

lotra III, 42
 loman III, 82
 loṣṭa II, 33
 lohit III, 76
 lohita II, 47
 lohiṣa III, 62
 vapśa III, 55
 vakra III, 7
 vakṣas III, 105
 vagnu I, 31
 vajra III, 13
 vaṭala III, 46
 vaṭhara III, 20. 32
 vaṇij III, 73
 vaṇḍa II, 39
 vatsa III, 63
 vatsara III, 18
 vadatha II, 53
 vadhū I, 43
 vandra III, 10
 vapus III, 92
 vapra III, 13
 vayas III, 100
 Varaka II, 20
 Varāṇā II, 67
 varaṇḍa II, 37
 varatrā III, 39
 Varuṇa II, 80
 varūtha II, 57
 vareṇya II, 114
 varṇa II, 74
 Varṇu I, 29
 vartani I, 74
 vartman III, 81
 vardhra III, 13
 varvara III, 15
 varvarī III, 15
 varvarikā II, 19

varvi I, 81
 varṣa III, 63
 valākā II, 15
 valikā II, 19
 valūka II, 22
 valka II, 4
 valgu I, 11
 vallabha II, 94
 valli I, 51
 vallura III, 43
 vasati I, 87
 vasanta II, 45
 vasu I, 8
 vasti I, 84
 vastu I, 23
 vasna II, 73
 vahati I, 87
 vahatū I, 25
 vahanta II, 45
 vahitra III, 42
 vahni I, 79
 vāc III, 69
 vāta II, 50
 vātapramī I, 90
 vāpi I, 56
 vāyu I, 1
 vāri I, 56
 Vāhika II, 19
 vāsurā III, 1
 vāśra III, 10
 vāsara III, 20
 vāsas III, 102
 vāsi I, 56
 vāstu I, 23
 vi I, 58
 vikusra III, 10
 viṭapa II, 87
 vidāka II, 16
 vidhu I, 13

vidhura III, 2	śakuna II, 81
vipina II, 66	śakuni I, 76
vipra III, 14	śakunta II, 42
viśapa II, 87	śakunti I, 71
viśīpa II, 87	Śakra III, 7
viśva II, 91	śaṅku I, 21
viṣṭapa II, 87	śaṅkha II, 23
viṣṭhā II, 58	śaṅṭha II, 35
Viṣṇu I, 30	śaṇḍha II, 41
vīkā II, 2	Śatadru I, 21
viṇā II, 79	śattri I, 69
vīra III, 8	śatru I, 40
vṛka II, 4	śapatha II, 53
vṛkṣa III, 64	śabala III, 45
vṛjana II, 70	śabda II, 60
vṛjina II, 63	śamatha II, 53
Vṛtra III, 8	śamala III, 47
vṛdhra III, 14	śamba II, 92
vṛnda II, 61	śayānaka II, 11
vṛśa III, 55	śayu I, 5
vṛścika II, 8	śarad III, 78
vṛṣat III, 77	śarabha II, 93
vṛṣan III, 79	śari I, 51
vṛṣabha II, 94	śarira III, 27
vṛśala III, 46	śaru I, 21
Vṛṣṇi I, 80	śarkarā III, 24
veṇi I, 78	Śarva II, 90
veṇu I, 31	Śarvara III, 15
vetanā II, 64	śarvarī III, 15
vetasa III, 65	Śarśarīka II, 19
vedatha II, 53	śalabha II, 93
Vedhas III, 96	śalākā II, 16
veman III, 82	śalka II, 1
veśanta II, 43	śaṣpa II, 85
vyathiṣa III, 62	śastra III, 36
vyoman III, 82	śāri I, 56
	śālūka II, 21
śakaṭa II, 32	śikya II, 119
śakala III, 47	śikhā II, 25

śigru I, 40
śiṅghāṇaka II, 12
śithila III, 53
śiras III, 101
śirīṣa III, 60
śilpa II, 85
śiva II, 92
śīśira III, 6
śīśu I, 14
śidhu I, 37
śira III, 10
śuka II, 4
śukra III, 14
śukla III, 53
śuci I, 52
śubhra III, 8
śulba II, 92
śūrpa II, 85
śrūga II, 29
śrūgāra III, 22
śṛdhū I, 47
śepāla III, 51
śephas III, 108
śaivala III, 51
śocis III, 90
śauṭira III, 27
śmaśru I, 40
śyānda II, 61
śyāma II, 103
śyāmāka II, 16
śyeta II, 47
śyena II, 62
śrathira III, 6
Śrī III, 68
śreṇi I, 79
śroṇi I, 79
śrotra III, 42
ślakṣṇa II, 77
śvan III, 80

śvaśura III, 4	Sumeru I, 39
śvitra III, 8	surā III, 11
	suṣṭhu I, 21
samdhya II, 110	sūkṣma II, 102
samyadvāra III, 16	sūtra III, 37
samvatsara III, 18	sūnu I, 30
saktu I, 22	sūpa II, 84
sakthi I, 61	sūra III, 11
sakhi I, 60	sūrata II, 52
samitha II, 59	sūri I, 70
saraka II, 20	srka II, 4
saraṇi I, 74	srṇi I, 80
Sarayu I, 33	srṇikā II, 19
sarit III, 76	setu I, 22
sarjū I, 47	senā II, 74
sarpis III, 89	soma II, 100
sarva II, 92	stanayitnu I, 26
sarṣapa II, 86	stamba II, 92
savya II, 109	starī I, 90
sasya II, 109	stūpa II, 83
sādhanta II, 45	stoma II, 100
sādhū I, 1	styena II, 62
sānu I, 2	sthavi I, 83
sāman III, 82	sthavira III, 6
sārathi I, 62	Sthāṇu I, 31
sāsna II, 79	sthira III, 6
sinpha III, 67	sthūṇā II, 79
siktha II, 58	snuṣā III, 64
sita II, 51	spṛhayāyā II, 113
sidhra III, 10	sphira III, 6
sindhu I, 17	syamika II, 2
sīmika II, 10	sruc III, 72
sira III, 12	srū III, 68

srotas III, 106
svapna II, 74
svasṛ I, 50
svādu I, 1
haṁsa III, 63
hanu I, 8
hanūṣa III, 57
Hari I, 51
hariṇa II, 62
harit III, 76
harita II, 47
haridru I, 21
Hariman III, 83
hareṇu I, 27
haryata II, 48
harṣayitnu I, 26
havis III, 89
hasta II, 50
hasra III, 10
hima II, 103
hiranya II, 116
hr̥daya II, 108
hetu I, 24
hemanta II, 45
hotṛ I, 50
homa II, 100
hr̥ika II, 2
hr̥iku I, 35
hlika II, 2
hliku I, 35.

Verzeichnis der Sūtra.

aiuṇ Pratyāhārasūtra 1 (S. 1)
 aṃśaṃ hārī IV, 2, 74
 aṃśād ṛtoḥ VI, 1, 22
 aṃśe saṃkhyāyās tayaḥ IV, 2, 46
 aṃhikampor nalopās ca Uṇ. I, 55
 aḥ sanādyantāc ca I, 3, 84
 aḥ strī II, 2, 77
 aḥ sthāmnaḥ II, 4, 4
 akakhādāv aśānte pāṭhe vā VI, 4, 117
 akāle svārthe V, 2, 100
 akreḥre priyasukhayor vā VI, 3, 8
 ake rājanyamanuṣyayūnām V, 3, 166
 ako 'ki dirghaḥ V, 1, 106
 akṣād ūhinyām V, 1, 87
 akṣendre V, 1, 122
 akṣo vā I, 1, 97
 akṣṇo 'cakṣuṣaḥ IV, 4, 61
 Agastayaḥ II, 4, 112
 agārāntāḥ ṭhan III, 4, 71
 agilasya gile V, 2, 81
 agurāv āṇaḥ I, 1, 111
 ager niḥ Uṇ. I, 77
 agotrād ādaijādyacaḥ II, 4, 90
 agneḥ stut VI, 4, 68
 agnau cityopacāyapariḥcāyāḥ I, 1, 138

agrahe 'ntaḥ II, 2, 28
 agrāntapaścād imac III, 2, 83
 agrāntasuddhaśubhravṛṣavarāhā-
 himūṣikaśyāvaśikharārokād vā
 IV, 4, 133
 aṅgayuktam tiṇ ākāṅkṣam VI, 3, 122
 aṅgimadimandikaḍer āran Uṇ. III, 21
 aṅguler dāruṇi IV, 4, 97
 aṅgulyādibhyaḥ ṭhak IV, 3, 85
 aṅgyatibhyām urīthināu Uṇ. I, 63
 acaādaijjhetur araktavikāre V, 2, 36
 acaḥ V, 3, 134
 acāḥ VI, 1, 10
 acittād adeśakālāt III, 3, 64
 aci vā VI, 3, 44
 aci śnudhātubhruvām yvor iyuvau
 V, 3, 83
 aco rahād dve VI, 4, 141
 aco vā V, 4, 161
 accha gatyarthavadibhiḥ II, 2, 31
 acy ayuvau V, 3, 113
 acy avaṇ V, 1, 121
 aj anāṇ V, 1, 127
 ajaryam saṃgatam I, 1, 116
 ajaśaṅkūttaravārījaṅgalakāntārā-
 dināḥṛte ca IV, 1, 89

ajāgrṇiśvinām siey ataṇy ādaic
 VI, 1, 3
 ajāteḥ śilābhikṣṇayayoḥ I, 2, 56
 ajādyataḥ II, 3, 15
 ajāvibhyāṃ thyan IV, 1, 8
 ajijanyatighasiraśipaṇer iṇ Uṇ. I, 57
 ajivrajoḥ VI, 1, 91
 ajer vy ayughaṇapkyeṣu V, 4, 84
 ajjhanōḥ sani jhali V, 3, 13
 ajñātakutsayoḥ IV, 3, 62
 añ II, 4, 95
 añcaḥ II, 3, 4
 añcaḥ V, 4, 25
 añcuyujaḥ I, 2, 50
 añco 'navadhau VI, 3, 84
 añco ne V, 4, 113
 añco luk IV, 3, 29
 añjeḥ sicaḥ V, 4, 168
 añjer alie Uṇ. I, 73
 aṇ III, 2, 63
 aṇ III, 3, 44
 aṇaḥ Uṇ. I, 6
 aṇi V, 3, 169
 aṇo 'nunāsikaḥ VI, 4, 150
 aṇau cittavatkarṭṭkāṇ neḥ I, 4, 138
 aṇ kuṭilikāyāḥ III, 4, 17
 ata āta it I, 4, 2
 ata ādeḥ VI, 2, 123
 ata ād yaṇi VI, 2, 39
 ata iṇ II, 4, 19
 ata iy I, 4, 35
 ata ut tatrāpiti V, 3, 103
 ataḥ kṛkamikamsakumbhapātra-
 kuśākarniṣu sasamkhyasya VI, 4, 40
 atañāṃ ṇalathususthalathusaṇa-
 lvamāḥ I, 4, 11

ati I, 4, 45
 atiṇy āc ca tallope VI, 2, 12
 atither ṇyaḥ IV, 4, 34
 atēḥ śunaḥ IV, 4, 81
 ato 'deṇi V, 1, 101
 ato 'prācyabhargādibhyaḥ II, 4, 106
 ato bhisa ais II, 1, 2
 ato bhuvo ḍutac Uṇ. II, 46
 ato 'm II, 1, 24
 ato luk V, 3, 99
 atyantasaḥacarite lokavijñāte VI, 3, 13
 atrānunāsikaḥ pūrvasya VI, 4, 6
 Atribhrgukutsavasiṣṭhāṅgirogota-
 māt II, 4, 111
 atvasoḥ V, 3, 11
 atharvaṇo 'ṇ vede III, 3, 81
 adaḥ VI, 2, 38
 adasaḥ phagvuṇoḥ V, 2, 15
 adaso 'tve dād u do maḥ VI, 3, 112
 adādibhyo luk I, 1, 83
 adīṣy añco vā IV, 2, 23
 adūrabhave III, 1, 65
 adeśakālād adhite III, 4, 72
 ado 'nupadeśe II, 2, 32
 adyūte divaḥ VI, 3, 85
 adrau vā VI, 3, 113
 adhaḥśirasōḥ pade VI, 4, 41
 adharāc cāt IV, 3, 40
 adhātoḥ kid ato 'supa āpi VI, 1, 70
 adhikam IV, 2, 79
 adhiṣṭau I, 3, 126
 adhrṣṭākāryayoḥ śālinakaupine
 IV, 1, 82
 adheḥ śaktau I, 4, 79
 adhyātmādibhyaḥ III, 3, 29

adhyāyānuvākayor lug vā IV, 2, 154
 adhyāyeṣv evarṣeḥ III, 3, 41
 adhyuparyadhasām sāmīpye VI, 3, 3
 adhruve svāṅge I, 3, 146
 adhvaryukratūnām anapumsakānām II, 2, 51
 adhvānam yac ca IV, 2, 19
 anaḥ II, 3, 8
 anaḥ IV, 4, 91
 anapśacihnam it I, 1, 5
 anaci VI, 4, 142
 anaṅsamāse ktvo lyap V, 4, 6
 anatyādhāna urasimanasimadhye-padenivacane II, 2, 37
 anadyatane laṅ I, 2, 77
 anadyatane luṭ I, 3, 3
 ananor jñāḥ I, 4, 113
 anantāvasathetihaḥṣajāñ ṇyaḥ IV, 4, 10
 anantyasyāpi praśnākhyānayoh VI, 3, 130
 anantye 'pi hehai VI, 3, 117
 anapatye ca V, 3, 177
 anare vā III, 2, 56
 anāmnī ḍvun IV, 1, 37
 aniṅgamer iṭ V, 4, 121
 aniyoga eve V, 1, 96
 anuḥ sāmīpyāyāmayoh II, 2, 9
 anukaraṇam II, 2, 26
 anukābhikābhikam kamitā IV, 2, 80
 anuktapumskād āc ca VI, 1, 73
 anugavam āyāme IV, 4, 69
 anugv alam IV, 2, 18
 anunā II, 1, 56
 anupadam baddhā IV, 2, 13
 anupady anveṣṭā IV, 2, 95

anupākhye V, 2, 99
 anuvāde caraṇānām stheṇor luṅi II, 2, 50
 anuśatikādīnām VI, 1, 30
 anusvāraḥ VI, 4, 7
 anusvārasya yayi yam VI, 4, 151
 anṛṣer gurūpottamād gotre 'ñiṇoh ṣyaḥ II, 3, 82
 anekam anyārthe II, 2, 46
 anekāco liṭa ām kṛbhvastiliṭ cānu I, 1, 51
 aneho 'ṅgiro 'psarasaḥ Uṇ. III, 99
 ano 'nte ca VI, 4, 118
 anor avyāpyāt I, 4, 94
 ano lopaḥ II, 2, 79
 ano'smāyaḥsarasaṁ jātīnāmnoḥ IV, 4, 79
 antaḥpūrvāt tadarthāt ṭhañ III, 3, 24
 antaro 'yanasya cādeṣe VI, 4, 121
 antarbahirbhyaṁ lomnaḥ IV, 4, 101
 antarvatnī garbhīnyām II, 3, 28
 antikasya tame tādeḥ V, 3, 145
 ante VI, 4, 131
 antyājādeḥ V, 3, 138
 annāṇ ṇaḥ III, 4, 84
 anyārthe II, 3, 32
 anyārthe nāmni II, 2, 14
 anyārthe vā II, 3, 6
 anyeṣām api V, 2, 145
 anvag ānukūlye II, 2, 45
 anvādeṣe VI, 3, 20
 apaguro ṇamuli V, 1, 55
 apacitiḥ V, 4, 157
 apamitya kak III, 4, 21
 aparasparāḥ sātatyē V, 1, 141
 apavadaḥ I, 4, 127
 apaskiraḥ I, 4, 60

apāc catuṣpācchakuniṣu hr̥ṣṭānna-kulāyārthiṣu V, 1, 140
 apādādaḥ padād ekavākye VI, 3, 15
 aponapādapāṇnapātos tṛ cātaḥ III, 1, 26
 apo bhi VI, 2, 98
 aptṛsvasṛnaptṛneṣṭṛtvaṣṭṛkṣattṛho-tṛpotṛpraśāstṛṇām V, 3, 9
 ap pūraṇyās tāsu IV, 4, 99
 aprāñijātīnām II, 2, 53
 aprāñinām arajjivādibhyaḥ II, 3, 76
 aprāder jñāḥ I, 4, 129
 aprāder vā I, 4, 89
 abdādayaḥ Uṇ. II, 61
 abrahmaṇāt II, 4, 120
 abhāvakarmanor ano ye V, 3, 168
 abhijidvidabhṛechālāvacchikhāvacchamīvadurṇāvacchrūmadbhyo 'patyāṇo yañ IV, 3, 95
 abhiniṣṭāno varṇe VI, 4, 73
 abhividhāv inuṇ I, 3, 73
 abhividhau sampadā ca sātir vā IV, 4, 37
 abhūtataḍbhāve kṛbhvastiyoge vikārāc caviḥ IV, 4, 35
 abher avidūre V, 4, 153
 abhyamitraṁ chaś ca IV, 2, 20
 amadrāṇāp diśaḥ VI, 1, 24
 amanuṣyāt II, 2, 70
 amāvaso vā I, 1, 134
 amāvāsarthād aś ca III, 3, 5
 amīcimides trak Uṇ. III, 40
 aminakṣikaḍibhyo 'trac Uṇ. III, 38
 amī pūrvaḥ V, 1, 113
 amū amī V, 1, 126
 amer atih Uṇ. I, 86
 amer bhuk ca Uṇ. III, 110
 ambāmbagobhūmidvitrikuseku-

śaṅkvaṅgumañjipūñjibarhirdi-vyagnibhyaḥ sthaḥ VI, 4, 84
 ambārthānām ādalekānām hra-svaḥ VI, 2, 45
 am sau sambuddhau V, 4, 51
 ayaḥśūladanḍājīnābhyām ṭhak IV, 2, 82
 ayānayam neyaḥ IV, 2, 14
 ay āmantālvāyvetnuṣu V, 3, 69
 ayi raḥ V, 1, 5
 aranyāt pathinyāyādhyaḥastinaravihāreṣu III, 2, 43
 arurmanaścaksuścetorahorajasām lopaś ca IV, 4, 36
 aruṣaḥ V, 2, 76
 arghāt IV, 4, 32
 arcihusrpicchadicchardibhya isih Uṇ. III, 89
 arteḥ piśan Uṇ. III, 54
 arter anyac Uṇ. II, 115
 arter atnic Uṇ. I, 72
 arter uc ca Uṇ. III, 111
 arter ūc ca Uṇ. I, 16
 arthamātre prathamā II, 1, 93
 arthe vā V, 2, 118
 ardhat parimāṇasya pūrvasya tu vā VI, 1, 36
 ardhad yat III, 2, 66
 ayaḥ svāmivaiśyayoh I, 1, 114
 arśāādibhyo 'c IV, 2, 147
 arhati IV, 1, 74
 arhaśaktyoh I, 3, 128
 alamkhalvoḥ pratiṣedhe ktvā vā I, 3, 129
 aliṭi vyaḥ V, 1, 50
 aliṣaḥ kikan Uṇ. II, 18
 aluki V, 3, 3
 aluki vā VI, 4, 72
 alug uttarapade V, 2, 1

alpe IV, 3, 69
 alpe IV, 4, 125
 allopo 'naḥ V, 3, 130
 avakrayaḥ III, 4, 52
 avadyapaṇyavaryā garhyavikre-
 yānirodheṣu I, 1, 112
 avadhāv abāgruhoḥ IV, 3, 6
 avadheḥ pañcamī II, 1, 81
 avarasyāv IV, 3, 33
 avāte nirvāṇaḥ VI, 3, 86
 avāt kuṭārac ca IV, 2, 31
 avāt trās ca I, 3, 27
 avād aurjityālambanāvidūryeṣu
 VI, 4, 53
 avād girāḥ I, 4, 98
 avād bhṛṇaḥ Uṇ. II, 55
 avād varṣavibandhe I, 3, 41
 aveṣ ṭiṣac Uṇ. III, 61
 avodaḥ I, 3, 16
 avodaidhaudmapraśrathahimaśra-
 thāḥ V, 3, 33
 avyaktānukaraṇasyānekāco 'ta
 itau V, 1, 102
 avyaktānukaraṇād anekāco 'nitau
 ḍāc IV, 4, 41
 avyādayaḥ Uṇ. I, 90
 avyāpyasya mucer od vā VI, 2, 110
 avyāpyāt I, 4, 70
 avyāpyāt I, 4, 81
 avyāpyāt I, 4, 91
 avyāpyād vā I, 4, 137
 aśabde yatkhau ca III, 3, 32
 aśālā II, 2, 71
 aśīlāṭikaṇikhaṭiviseḥ kvan Uṇ.
 II, 91
 aśer nit Uṇ. I, 67
 aśnoteḥ VI, 2, 125
 aśvavaḍavan II, 2, 64
 aśvāc chaḥ III, 1, 52

aśvādibhyaḥ phaṇ II, 4, 31
 aśvād ekahagame khaṇ IV, 2, 5
 aśaḍakṣāsitamgvalamkarmālam-
 puruṣādhyantāt IV, 2, 22
 aśaṣṭhitṛṭiyasyāśīrāśāsthāsthitō-
 tsukotirāgeṣu V, 2, 117
 aṣṭakā pitṛṇām VI, 1, 82
 aṣṭano vā supy āt V, 4, 52
 aṣṭācatvārimśato ḍvumś ca IV,
 1, 110
 aṣṭābhya auś II, 1, 20
 aṣṭhivuṣvakkādeḥ ṣaḥ ṣaḥ V, 1, 61
 aṣṭhivaccakrīvatkakṣivādudanva-
 drumāṇvaccarmaṇvatī VI, 3, 39
 as IV, 3, 32
 asaṃkhyam vānabhipretākhyāne
 ktvā II, 2, 41
 asaṃkhyam vibhaktisamīpābhā-
 vakhyātipaścādyathāyugapa-
 tsampatsakalyārthe II, 2, 2
 asaṃkhyāc cāṅguler ananyāsam-
 khyārthe IV, 4, 74
 asarvāsaṃkhyāikadeśāt ṭe V, 3,
 142
 asāv asuko 'sakau V, 4, 71
 asuk cāttum VI, 2, 91
 asutrṣaḥ kāleṣu vicchede I, 3, 149
 asun Uṇ. III, 100
 asupatavacām thukpumumaḥ VI,
 2, 69
 asūyāsaṃmatyoh pūrvam VI, 3,
 124
 aser uran Uṇ. III, 3
 asti nāsti diṣṭam iti matih III, 4, 61
 astisico 'laḥ VI, 2, 36
 aster bhūḥ V, 4, 79
 aśtrīśūdrapratyabhiṇvāde VI, 3, 119
 asthidadhisakthyakṣṇām anaḥ V,
 4, 31

asḍādhām hāv ed adviś ca V, 3,
 115
 asmady uttamam I, 4, 147
 asmāyāmedhāsrajo viniḥ IV, 2,
 137
 asya evau VI, 2, 85
 ahaṣsarvaikadeśasaṃkhyātapu-
 nyavarṣādirghāc ca rātreḥ IV,
 4, 75
 ahaśo vano ra ca II, 3, 5
 aho 'sudinapūnyāt II, 2, 82
 ahnaḥ VI, 3, 99
 ahnaḥ khe V, 3, 141
 ahno 'taḥ VI, 4, 106
 āḥ sarvādinām V, 2, 108
 ākarṣādiṣu kuśalaḥ IV, 2, 68
 ākasmike IV, 3, 83
 ākālāt ṭhaṃś ca IV, 1, 129
 ākrośe naṇo 'niḥ I, 3, 94
 ākrośe nyavād grahaḥ I, 3, 35
 ākhanibamher nalopaś ca Uṇ.
 1, 20
 āgantor vā IV, 4, 124
 āgnidhram śaraṇe III, 3, 101
 āgrahāyanyaśvatthāt ṭhak III,
 1, 19
 āṇo jyotīrudgatau I, 4, 86
 āṇo ṇic ca Uṇ. III, 86
 āṇo daḥ I, 4, 54
 āṇo 'ndhūdhasoḥ V, 1, 35
 āṇo yamahanaḥ svāṅgāpyāc ca
 I, 4, 73
 āṇo yi V, 4, 19
 āṇo ruploḥ I, 3, 42
 āṇmāṇaḥ V, 1, 71
 ācāryāni II, 3, 49
 āc chīṇyoḥ V, 4, 34
 ājñāyini V, 2, 7

āt VI, 4, 25
 ātaḥ I, 4, 42
 ātaḥ V, 3, 136
 ātaḥ prāḍibhyaḥ I, 1, 142
 āto ṇala auḥ I, 4, 14
 āto 'ntaḥprāḍibhyaḥ I, 3, 87
 āto 'prādeḥ kaḥ I, 2, 2
 āto yug aṇali VI, 1, 41
 āto yuc I, 3, 105
 ātmanaḥ pūraṇe V, 2, 9
 ātmani khaś ca I, 2, 61
 ātmādhvanoḥ khe V, 3, 167
 ātharvaṇaḥ III, 3, 93
 ād adeṇ V, 1, 82
 ād āmaḥ sām II, 1, 9
 āditaḥ V, 4, 141
 ādir itā samadhyāḥ I, 1, 1
 ādeḥ I, 1, 9
 ādeṇ yaṇi VI, 2, 132
 ādeś chandasāḥ pragāthe III, 1, 33
 ādaijādyacaś chaḥ III, 2, 24
 ādaijādyaco ṇyaṇ II, 4, 98
 ādaij evādyataḥ V, 1, 83
 ādyāt II, 4, 17
 ādyād acaḥ V, 1, 3
 ādyādibhyaḥ IV, 3, 9
 ādhārāt I, 1, 26
 āne mug ataḥ V, 4, 175
 ān mahato jāṭīyaikārthayor a-
 cvyārthe V, 2, 46
 āpa autāḥ śṭh II, 1, 17
 āpatyasyānāty anādan V, 3, 155
 āpo vā V, 3, 71
 āpo vā VI, 2, 72
 āpyam vā III, 3, 123
 āprapadam prāpnoti IV, 2, 12
 ābādhe pumvac ca VI, 3, 6
 ābhikṣnye ṇamul ca I, 3, 132
 āma ākam II, 1, 31

āmaḥ I, 4, 16
 āmaḥ kṛṇaḥ prāgvat I, 4, 110
 āmantritam pūrvam asadvat VI,
 3, 24
 āmayāvi IV, 2, 138
 ām etaḥ I, 4, 24
 āyaneyīniyayaḥ phadḥakhacha-
 ghāṃ sphādyādīnām V, 4, 2
 āyasthānād āgate III, 3, 47
 ārtvijinaḥ IV, 1, 81
 āryakṣatriyāc ca II, 3, 51
 ārhāt IV, 1, 25
 ālajāṭacau kutsāyām IV, 2, 146
 āvaśyake niniḥ I, 2, 55
 āśitād bhuvo bhāvakarapaṇyoḥ I,
 2, 29
 āśiṣi I, 1, 159
 āśiṣi VI, 1, 78
 āśiṣi tuhyos tātaṇ vā I, 4, 22
 āśiṣi dirghaḥ VI, 2, 77
 āśiṣi nāthaḥ I, 4, 62
 āśiṣy āyusyabhadrarthakuśalā-
 rthaiś ca II, 1, 98
 ā śeṣād bhūte vā I, 3, 108
 āścarye I, 3, 115
 āśvayujyām upte vuṇ III, 3, 11
 āsattau I, 3, 142
 āsamaḥ sroḥ I, 1, 148
 āsinaḥ V, 4, 176
 āsuyuvapirapilapitrapicamida-
 bhaḥ I, 1, 133
 āhārārthāt I, 2, 71
 āhi ca dūre IV, 3, 39
 ikaḥ kāṣe V, 2, 142
 ikiṣṭipaḥ svarūpe I, 3, 96
 iko 'ci supi V, 4, 29
 iko 'deṇ kriyārthāyāḥ VI, 2, 1
 iko 'niṭi VI, 2, 23

iko yaṇ aci V, 1, 74
 iko 'sasthāne hrasvaś cāsamāse
 V, 1, 132
 iko hrasvaḥ V, 2, 71
 igupāntāt kiḥ Uṇ. I, 52
 inaḥ V, 4, 95
 inaḥ śaktau I, 2, 85
 inaḥ śid vā I, 3, 9
 ino gamaḥ V, 3, 14
 ici V, 2, 48
 ijāder gurumato 'nṛchorṇoḥ I,
 1, 52
 ij vyatibāre IV, 4, 116
 inaḥ II, 3, 74
 inaḥ III, 2, 22
 iṭa iṭi VI, 3, 57
 iṭi liṭi V, 4, 16
 iṭo 't I, 4, 38
 iṭ sano vā V, 4, 104
 iḍādīnām aip I, 4, 26
 iḍ vā IV, 1, 35
 inaḥ kit Uṇ. II, 97
 inaḥ ṣaḥ VI, 4, 34
 inedhoḥ V, 1, 85
 iṇo nṭ Uṇ. III, 93
 iṇo nuṭ ca Uṇ. III, 107
 iṇo yaṇ V, 3, 87
 iṇjisṛnaḥ kvarap I, 2, 109
 iṇbhīkāpāśalimarciḥyaḥ kan
 Uṇ. II, 1
 iṇstuśāsuvṛndṛjuṣaḥ I, 1, 120
 ito 'tani I, 4, 30
 ito 'niṇaḥ II, 4, 52
 ito nṛjāteḥ II, 3, 73
 itkośalājādāt II, 4, 99
 itye 'nabhyāśasya V, 2, 79
 idamadasoḥ kāt II, 1, 3
 idam ayam iyam V, 4, 72
 idito num V, 4, 10

idutor eṇ VI, 2, 48
 idudbhyām aut VI, 2, 61
 id daridraḥ V, 3, 107
 inaḥ striyām IV, 4, 140
 ino 'ci lopaḥ V, 4, 41
 Indravarunabhavaśarvarudramṛ-
 ḍānām ānuk ca II, 3, 48
 indriyam IV, 2, 97
 inhanpūṣāryamṇām śau ca V,
 3, 12
 imanic Uṇ. III, 83
 iyat kiyat IV, 2, 44
 irito vā I, 1, 74
 ilaj deṣe IV, 2, 109
 ive vatiḥ IV, 1, 135
 ive samjñāpratiktṛyoḥ IV, 3, 78
 iṣibhidivyadhigṛdhidhṛṣipṛṇthi-
 mṛdeḥ kuḥ Uṇ. I, 13
 iṣugamiyamām chaḥ VI, 1, 105
 iṣeḥ ktakan Uṇ. II, 14
 iṣo 'nicchāyām I, 3, 90
 iṣṭakeṣikāmālānām citatūlabhāri-
 ṣu V, 2, 74
 iṣṭādibhyaḥ IV, 2, 94
 iṣṭhemeyahsv antyājādeḥ V, 3,
 158
 iṣṭhe yik ca V, 3, 161
 isusugdorbhyaḥ kaḥ V, 4, 4
 isusoḥ sambandhe VI, 4, 37
 ismantrankviṣu VI, 1, 60
 i ghrādhmoḥ VI, 2, 84
 ic ca gaṇaḥ VI, 2, 144
 itaḥ somaḥ VI, 4, 69
 idūded dvivacanam V, 1, 125
 id yati V, 3, 76
 iyasaḥ IV, 4, 144
 iyivān anāśvān anūcānaḥ I, 2, 75
 irṣyo yiḥ san vā V, 1, 7

iśvarārthād arājñaḥ sabhā II, 2, 69
 iśvare IV, 1, 56
 iṣadarthe V, 2, 123
 iṣad guṇena II, 2, 21
 iṣadduḥsubhyaḥ khal I, 3, 103
 i hali tiṇy adādhaḥ V, 3, 106
 uḥ VI, 2, 26
 uktapumskasya ṭadāu vā V, 4, 30
 ukṣṇaḥ V, 3, 174
 ugavādibhyo yat IV, 1, 2
 ugitaḥ II, 3, 3
 ugitaḥ V, 2, 44
 ugrāsūryād dṛṣaḥ I, 2, 21
 uñ V, 1, 130
 uñchati III, 4, 29
 uṇādayaḥ I, 3, 1
 utāpyor bādhārthe liṇ I, 3, 117
 utā savargaḥ I, 1, 2
 uto 'samyogād adhātoḥ V, 3, 100
 utka unmanāḥ IV, 2, 85
 uttarasya V, 2, 66
 uttarasya VI, 1, 21
 utthāpanādibhyaś chaḥ IV, 1, 132
 utsādibhyo 'ñ II, 4, 7
 uda it V, 3, 135
 udaḥ pacapatamadaḥ I, 2, 91
 udaḥ śriyupūdravaḥ I, 3, 34
 udaḥ sthāstambhos taḥ VI, 4, 154
 udantāt IV, 3, 68
 udanyaḥ VI, 2, 89
 udare ye V, 2, 105
 udaś caraḥ sāpyāt I, 4, 106
 udito vā V, 4, 117
 udupāntasya śabvato bhāvāra-
 mbhayaḥ vā VI, 2, 18
 udo 'nūrdhveḥāyām I, 4, 66
 ud oṣṭhyāt V, 4, 9
 under nalopaś ca Uṇ. II, 68

Upakāḍibhyo vā II, 4, 114
 upajñopakramam tadāditve II,
 2, 68
 upatyakādhityake IV, 2, 35
 upadaṁśas tṛtīyāyām I, 3, 139
 upadeśe'jjhanagrahadrgbhyah
 syasiesīyutṭāsām bhāvāpyayoś
 ciṇvad it vā V, 3, 73
 upadheḥ IV, 1, 20
 upamānāt IV, 4, 126
 upamānāt kartuś ca I, 3, 138
 upamānād aprāṇini IV, 4, 82
 upamānād ācare I, 1, 25
 upamānādeḥ II, 3, 65
 upayama udvāhe I, 4, 109
 upary upariṣṭāt IV, 3, 30
 upāje'nvāje II, 2, 35
 upāt I, 4, 136
 upāt stutau V, 4, 20
 upādeṣ ṭhak III, 3, 36
 upād bhūṣaṇasamavāyayatnavai-
 kṛtyādhyāhāreṣu V, 1, 137
 upāntasya V, 4, 8
 upāntasya VI, 2, 24
 upān mantreṇa I, 4, 67
 upālabhe VI, 3, 121
 upena II, 1, 59
 ubhayād dyuś ca IV, 3, 18
 ubhāt IV, 2, 48
 umorṇād vā III, 3, 118
 uragaḥ I, 2, 36
 ur at VI, 2, 118
 urasāṇ ca III, 4, 96
 uraso 'gre IV, 4, 78
 ur ṛt VI, 1, 65
 urobhyaḥ kap IV, 4, 139
 ulūkādayaḥ Un. II, 22
 ulkādayaḥ Un. II, 4
 uśnoḥ VI, 2, 2

uśāsoṣasaḥ V, 2, 28
 uśikuṣigārtibhyas than Un. II, 56
 uśirañjīśṛbhyah kit Un. III, 101
 uśisūmūbhyah kit Un. III, 37
 uśiṇavikṛṣṭiṣbudhiratidhāpṛbhyo
 nak Un. II, 75
 uṣer jaś ca Un. III, 104
 uṣṭrād vuñ III, 3, 117
 uṣṇāt IV, 2, 77
 usy anāḍau V, 1, 100
 ūm V, 1, 131
 ūnaḥ V, 2, 45
 ūn utaḥ II, 3, 75
 ūṭhi V, 1, 86
 ūtiyūtiyūtiṣātiṭhetikīrtayaḥ I, 3, 75
 ūdgohō 'caḥ V, 3, 93
 ūdhaso naś ca II, 3, 9
 ūror upamāsamhitasahitasahaśa-
 phavāmalakṣmaṇādeḥ II, 3, 79
 ūrṇāhaṁṣubhambhyah IV, 2, 152
 ūrṇor ḍaḥ Un. II, 38
 ūrdhvam daghnaṭdvayasaṭ ca IV,
 2, 39
 ūrdhvād vā IV, 4, 120
 ūrmiraśmibhūmayah Un. I, 65
 ūryādikārikācviḍaḥ kriyārthaiḥ
 II, 2, 25
 ūśāḍibhyo raḥ IV, 2, 111
 ṛlk Pratyāhārasūtra 2 (S. 1)
 ṛko 'ṇo ralaḥ I, 1, 15
 ṛgayanaḍibhyah III, 3, 45
 ṛcaḥ IV, 4, 58
 ṛcaḥ śi V, 2, 60
 ṛcarucayācatyājām VI, 1, 94
 ṛṇe pañcamī II, 1, 69
 ṛta iyaḥ I, 1, 48
 ṛta ut V, 1, 117

ṛtaḥ kañ III, 3, 50
 ṛtaḥ samyogādeḥ V, 4, 106
 ṛtatṛsamṛṣakṛṣām vā VI, 2, 20
 ṛtas tatrānaḥ V, 2, 21
 ṛtas tāsi nityāṇiṭas thalaḥ V, 4,
 160
 ṛtumaty upasaryā I, 1, 115
 ṛtṛrdhṛdhamyaśyavivṛtigraher a-
 niḥ Un. I, 74
 ṛte tṛtīyāsamāse V, 1, 90
 ṛte dvitīyā ca II, 1, 84
 ṛto nisutṛ at VI, 2, 64
 ṛto 'ci vā VI, 1, 2
 ṛto ro 'ci V, 4, 66
 ṛto layau IV, 3, 67
 ṛto vidyāyonisambandhāt tatra
 V, 2, 18
 ṛty ṛto ṛr vā V, 1, 107
 ṛtvādayaḥ Un. I, 25
 ṛtvāḍibhyo 'ṇ IV, 1, 124
 ṛtvigbhyas chaḥ IV, 1, 151
 ṛdupāntād akṛpicṛtaḥ I, 1, 121
 ṛduśanasapurudamśo'nehasām cā-
 naḥ sau V, 4, 45
 ṛdṛty akaḥ V, 1, 133
 ṛno nṛp II, 3, 2
 ṛpṛbhṛmāhānām it VI, 2, 128
 ṛpṛvapiyajidhanitraper nit Un.
 III, 92
 ṛmañjipīyihanyagibhya uśan Un.
 III, 57
 ṛmahīṣyāḍibhyo 'ṇ III, 4, 50
 ṛrīvliṛrīknūyikṣmāyyātām pug
 nau VI, 1, 45
 ṛrīvyēṇadaḥ V, 4, 164
 ṛśvidṛśo 'ni VI, 2, 68
 ṛṣabhopānaho ṇyah IV, 1, 17
 ṛṣikuruṣṇyandhakāt II, 4, 44
 ṛṣivṛṣirāsivalleḥ kit Un. II, 94

ṛṣivṛṣisnubhyaḥ sak Un. III, 64
 ṛṣeḥ pauṭrāḍau II, 4, 23
 ṛṣau mitre V, 2, 131
 ṛsamyogādyor at VI, 2, 81
 ṛsūtrimūtrisucyaṭasūrnubhyaḥ I,
 1, 41
 ṛsrśāsasukhyāvaco 'n I, 1, 70
 ṛstusuhudhṛkṣikṣubhāyāpadiya-
 kṣiṇibhyo man Un. II, 100
 ṛsmipūṇaṇjaśaḥ sanaḥ V, 4, 171
 ṛhanaḥ sye V, 4, 167
 ṛhalo ṇyat I, 1, 130
 ṛta id dhātoḥ V, 4, 7
 ṛdṛchṛṇām VI, 2, 67
 ṛdor ap I, 3, 47
 ṛlvāḍibhyaḥ ktinaś ca VI, 3, 76
 ṛti ṛḥ V, 1, 108
 ṛdiddiyutāḍipusyatyāḍibhyo 'tañi
 I, 1, 73
 eoñ Pratyāhārasūtra 3 (S. 1)
 ekakartṛkayoḥ pūrvāt I, 3, 131
 ekagopūrvāt ṭhañ IV, 2, 122
 ekadvibahuṣu I, 4, 148
 ekavacanasya teme VI, 3, 18
 ekaśālāyāṣ ṭhaḥ ca IV, 3, 86
 ekasya supluk VI, 3, 5
 ekahalāḍau bhāṇḍe vā V, 2, 69
 ekāgārāc caure IV, 1, 128
 ekācaḥ III, 3, 110
 ekāco 'śviśrīḍiśnūyivāḍiṣṭkāt V,
 4, 130
 ekāco halādeḥ kriyārthād bhṛṣā-
 bhikṣṇye yañ I, 1, 40
 ekāt V, 3, 144
 ekād annāḍnau samkhyāyām V,
 2, 94

ekād ākinie cāsahāye IV, 2, 67
 ekāder luk ca III, 4, 80
 eñādyacaḥ prāg deśāt III, 2, 25
 eñi pararūpam V, 1, 95
 eño 'c ca VI, 2, 62
 eño 'ti padātau V, 1, 115
 eñhrasvāt sambuddhāv ataḥ V,
 1, 68
 ecaḥ praśnāntapūjāvicārapratya-
 bhivādeṣv ād idutparaḥ VI, 3,
 131
 eci V, 1, 84
 eco 'yavāyavaḥ V, 1, 75
 eco 'śity āt V, 1, 49
 ejeḥ khaś I, 2, 11
 eñikośād ḍhañ III, 3, 119
 eta it VI, 3, 114
 etattadoḥ sulopo 'kor anañsamāse
 hali V, 1, 134
 etasya cānvādeṣe dvitīyāyām
 cainaḥ V, 4, 76
 eti samjñāyām akoḥ VI, 4, 85
 eter gāḥ V, 4, 92
 edhā IV, 3, 24
 enapā II, 1, 53
 enab adūre vā IV, 3, 41
 erak II, 4, 62
 er aktinaḥ II, 3, 42
 er ac I, 3, 45
 er asaṃyogād anekācaḥ V, 3, 88
 aiauc Pratyāhārasūtra 4 (S. 1)
 aikadhyam IV, 3, 22
 aikārthye II, 1, 39
 aijbhāvino yvaḥ padāntāt prāg aic
 VI, 1, 14
 aiṣamohyaḥśvaso vā III, 2, 15
 oḥ puyanḥjy apare VI, 2, 130

ojaḥsaho'mbhastapo'ñjasas tṛti-
 yāyāḥ V, 2, 5
 ojaṣsaho'mbhasā vartate III, 4, 26
 ojo'psarasoḥ VI, 2, 103
 ot V, 1, 128
 oto 'mśasor āt V, 1, 92
 odanāt ṭhaṭ III, 4, 68
 oditaḥ VI, 3, 80
 omānoḥ V, 1, 99
 or āvaśyake I, 1, 132
 or ot V, 3, 147
 or guṇād akharusaṃyogopāntāt
 II, 3, 43
 or deśāt III, 2, 31
 olopaḥ śye VI, 1, 99
 oṣadher ajātau IV, 4, 20
 oṣṭhotvoḥ samāse vā V, 1, 97
 oṣi VI, 2, 42
 audariko 'lase IV, 2, 72
 auśasamsu V, 4, 55
 kaṃśambhyām IV, 2, 149
 kamsārdhāt ṭhaṭ IV, 1, 26
 kakut kakudasyāvasthāyām IV,
 4, 134
 kakhopāntakanthāpaladanagara-
 grāmahradāntāc che III, 2, 54
 kaceś chaḥ Uṇ. II, 31
 kacchāgnivaktragaratāntāt III,
 2, 40
 kacchādibhyaḥ III, 2, 48
 kaṭādeḥ prācyāt III, 2, 53
 Kāthacarakāl luk III, 3, 74
 kaṭhacikibhyām oraḥ Uṇ. III, 34
 kaṭhināntaprastārasaṃsthānād
 vyavaharati III, 4, 73
 kaṇādīnām VI, 1, 64
 kaṇemanaśi tṛptau II, 2, 29

kaṇḍvādibhyo yak I, 1, 39
 kaṭiḥ saṃkhyāyām IV, 2, 45
 katigaṇau tadvat IV, 1, 33
 kateḥ II, 1, 22
 Katttryādibhyaś ca ḍhakañ III,
 2, 5
 kathādibhyaś ṭhak III, 4, 104
 kanthāyāś ṭhak III, 2, 11
 kanyāyāḥ kaṇina ca II, 4, 46
 kapay Pratyāhārasūtra 11 (S. 1)
 kapāle haviṣi V, 2, 50
 kapijñātyor ḍhak IV, 1, 144
 kapiṛikādīnām VI, 3, 46
 kapeḥ sthalasya VI, 4, 82
 kaper Āṅgirase II, 4, 27
 kamimanijanihibhyas tuḥ Uṇ. I, 24
 kamo 'ṭhac ca Uṇ. II, 36
 kamo ṇiñ I, 1, 49
 kamo 'ta uc ca Uṇ. III, 23
 Kambojādibhyo luk II, 4, 104
 karaṇe II, 1, 63
 karkalohitād ikak IV, 3, 87
 karṇāt III, 3, 35
 karṇādīnām mūle jāhac IV, 2, 25
 karṇe cihnasyāviṣṭāṣṭapañcabhi-
 nnacchinnaśchidrasruvasvasti-
 kasya V, 2, 139
 kartari cārambhe I, 2, 68
 kartari ṇvultṛjacaḥ I, 1, 139
 kartari tṛtīyā II, 1, 62
 kartari śap I, 1, 82
 kartur upamānāt I, 2, 58
 kartur vip I, 1, 27
 kartṛsthāmūrtāpyāt I, 4, 83
 karṭṛpyābhyām ca bhukṛṇaḥ I,
 3, 104
 karmaṇa ukañ IV, 1, 122
 karmaṇi ghaṭate 'ṭhac IV, 2, 36
 karmaṇo 'śile V, 3, 170

Karmandakṛśāsāvābhyām bhikṣu-
 naṭasūtram iniḥ III, 3, 77
 karmaveśād yat IV, 1, 119
 karmādhyayane vṛttam III, 4, 64
 Kalāpino 'ṇ III, 3, 75
 Kalāpivaiśampāyanaśiṣyebhyaḥ
 III, 3, 73
 kalāpyaśvatthayavabusād vun III,
 3, 14
 Kalāpyādīnām V, 3, 140
 kalpe III, 3, 80
 kalyāṇyādīnām inañ II, 4, 56
 kavañ coṣṇe V, 2, 125
 kavacinaś ca ṭhak III, 1, 47
 kavaramaṇivīṣaśarāt II, 3, 64
 kaś ca daḥ IV, 3, 57
 kaśeś chaś ca Uṇ. I, 44
 kaṣṭakakṣasatragahanāya pāpe
 kramaṇe I, 1, 32
 kaskādayaḥ VI, 4, 45
 kasyet III, 1, 22
 kāmśyapāraśavau III, 3, 126
 kākṣapathoḥ V, 2, 122
 kāṇḍāṇḍād irac IV, 2, 115
 kāṇḍād akṣetre II, 3, 25
 kāder bahulam V, 3, 146
 kān kāni VI, 4, 4
 kārakam bahulam II, 2, 16
 kārakāsaṃkhyād oś ca supy asu-
 dhiyaḥ V, 3, 89
 kārūṇām II, 2, 56
 kāre 'stusatyāgādasya V, 2, 77
 kārṣāpaṇasahasrasuvarṇaśatamā-
 nād vā IV, 1, 39
 kārṣāpaṇāt IV, 1, 27
 kālasamayavelāsu liñ yadi I, 3, 127
 kālahetuphalān nāmni IV, 2, 86
 kālāt IV, 1, 92
 kālāt IV, 4, 15

kālāt kāryam ca bhavavat IV, 1, 114
 kālād deyam ṛnam III, 3, 13
 kālād yat IV, 1, 125
 kālebhyah III, 2, 71
 kālebhya bhavavat III, 1, 31
 Kāśyapakaśikābhyaṃ ṛśibhyaṃ
 kalpaṃ ca piniḥ III, 3, 71
 Kāśyādibhyaṃ ṇikaś ca III, 2, 33
 kāśayadayāsaḥ I, 1, 53
 kāśūgoṇibhyaṃ śtarac IV, 3, 73
 kimpilāstyarthayor lṭ I, 3, 112
 kimpid ūne kalpabdeśyadeśiyarah
 IV, 3, 54
 kimpjarābhyaṃ śriṇaḥ Un. I, 3
 kimpadanyād anadyatane rhil vā
 IV, 3, 15
 kiṅkiṇikādayaḥ Un. II, 19
 kiṭaḥ saṃśayacikitsayoḥ I, 1, 18
 kiti ca hanaḥ V, 3, 97
 kiti cāpatyādāv acāmādeḥ VI, 1, 11
 kiti teṣāṃ V, 1, 20
 kimaḥ kaḥ V, 4, 69
 kimi lṭ ca I, 3, 110
 kimetiṇasampkhyād āmantāv adra-
 vye IV, 3, 46
 kirādiśranthagranthasanām āpye
 I, 4, 100
 kiro lavane V, 1, 138
 kilbiṣādayaḥ Un. III, 62
 kiśarādibhyaḥ śṭhan III, 4, 55
 kīnāsadāsāṅkuśaḥ Un. III, 56
 kuṇjādibhyaḥ phyaṇ II, 4, 33
 kuṭādinām aṇṇiti VI, 2, 13
 kuṭīśamiśuṇḍābhyaḥ raḥ IV, 3, 71
 kuṭeḥ kmalac Un. III, 48
 kuṇipibhyaṃ kālan Un. III, 50
 kuṇḍādayaḥ Un. II, 40
 Kuṇḍināḥ II, 4, 108
 kutupaḥ IV, 3, 72

kuto 'ta itaḥ IV, 3, 8
 kupyājyabhidyoddhyasidhyayu-
 gyāni nāmni I, 1, 127
 kuprādayo 'supvidhan nityam II,
 2, 24
 kupvoḥ ḡkafpau VI, 4, 31
 kumadekācaḥ VI, 4, 113
 kumahadbhyaṃ brahmaṇaḥ IV,
 4, 87
 kumbicarcibhyaṃ I, 3, 88
 kumbhapadyādayaḥ IV, 4, 128
 kurucchuroḥ VI, 3, 111
 Kurunādibhyaḥ nyaḥ II, 4, 101
 Kuruyugandharāt III, 2, 45
 Kurvādibhyaḥ nyaḥ II, 4, 84
 kulaṭāyā vā II, 4, 57
 kulatthakopāntād aṇ III, 4, 4
 kulanāmnāḥ II, 3, 83
 kulād ḡhakaṇ ca II, 4, 72
 kulālādibhyaḥ vuṇ III, 3, 84
 kulijād vā IV, 1, 71
 kulmāśād aṇ IV, 2, 88
 kuvaḥ kravan Un. III, 17
 kuśāgrāc chaḥ IV, 3, 82
 kuśiraja āpye I, 1, 91
 kuṣeḥ sik Un. I, 66
 kuhoś cuḥ VI, 2, 116
 kūlād udo ruḡivahaḥ I, 2, 15
 kūlābhrakariṣāc ca kaṣaḥ I, 2, 26
 Kṛkaṇaparṇād Bhāradvājāt III,
 2, 57
 kṛkāḍ vacaḥ kaś ca Un. I, 4
 kṛcchragahanayoḥ kaṣaḥ V, 4, 150
 kṛṇaḥ karaṇe khyun I, 2, 47
 kṛṇaḥ kartari I, 3, 99
 kṛṇaḥ pāsap Un. III, 66
 kṛṇādibhyaḥ vun Un. II, 20
 kṛṇā dvitīyatṛtīyaśambabijāt kṛ-
 ṣau IV, 4, 42

kṛṇā vā II, 2, 34
 kṛṇi vā VI, 4, 43
 kṛṇo ye ca V, 3, 102
 kṛṇo 'suṭaḥ V, 4, 159
 kṛṇo hetuśilānulomeṣu I, 2, 7
 kṛtibhidilateḥ ktikan Un. II, 13
 kṛpo ro lo 'kṛpaṇādinām VI, 3, 41
 kṛteḥ suk ca Un. II, 76
 kṛdādhārārcibhyaḥ kaḥ Un. II, 3
 kṛdhūtaneḥ kit Un. III, 19
 kṛvāpājimīsvadisādhyaśubhya un
 Un. I, 1
 kṛvṛtīyamidāryarjer unan Un.
 II, 80
 kṛvṛtīsvapisidrubhyaḥ nan Un.
 II, 74
 kṛvṛṣimṛjīśamsiduhigunaḥ I, 1,
 125
 kṛvrajayajaḥ I, 3, 80
 kṛṣer acaś cād vā Un. II, 7
 kṛṣyādibhyaḥ valac IV, 2, 116
 kṛḡror uc ca Un. I, 15
 kṛtṛkṛpeḥ kiṭan Un. II, 34
 kṛtṛbhyaṃ iṣan Un. III, 59
 kṛ ḡhānye I, 3, 21
 kṛpṛvṛjimaṇḍinidhāṇaḥ kyuh Un.
 II, 70
 kṛbhyaḥ pañcabhyaḥ V, 4, 172
 kṛvṛṇo 'ṇḡan Un. II, 37
 kṛṣṡgārder abhac Un. II, 93
 kṛṣṡsaṇṭibhyaḥ īrac Un. III, 27
 Kekayamitrayupralayānām yāder
 iyaḥ VI, 1, 13
 ke 'ṇo hrasvaḥ VI, 2, 70
 keḍarād yaṇ ca III, 1, 46
 kevalamāmakabhāgadheyapāpāva-
 rasamānāryakṛtasumaṇgalabhe-
 ṣajān nāmni II, 3, 27
 keśādibhyaḥ vaḥ IV, 2, 113

keśād vā III, 1, 51
 koḥ kad acy uttarārthe V, 2, 119
 kopasthāne 'nāpye II, 1, 76
 kopāntād aṇ III, 2, 47
 koś cādeśasanādisāsivasighasāṃ
 saḥ VI, 4, 46
 Kaupiṇjalāhāstipadād aṇ III, 3, 97
 kaumārī prāthamye III, 1, 11
 Kauravyāsurimāṇḍukāt II, 3, 21
 kṇiti V, 3, 38
 kṇiti VI, 2, 11
 ktavatuḥ I, 2, 66
 ktād anātyantike IV, 4, 16
 ktād alpoktau II, 3, 56
 ktici dīrghaś ca V, 3, 51
 ktini VI, 3, 93
 ktvi skandasyandoḥ V, 3, 52
 kno 'sitapalitāt II, 3, 35
 kyaṇ I, 1, 29
 kyaṇi vā VI, 2, 102
 kyaci VI, 2, 86
 kyacvyoḥ V, 3, 156
 kyasya vā V, 3, 66
 kratūkhādibhyaḥ ṭhak III, 1, 38
 kratau kuṇḍapāyyasampcāyyau I,
 1, 137
 kramaḥ V, 4, 126
 kramas tvi V, 3, 16
 kramādibhyaḥ vun III, 1, 40
 kramo 'ta ic ca Un. I, 53
 kramo 'taṇāne VI, 1, 104
 kriyaḥ ikaṇ Un. II, 17
 kriyaḥ krayārthe V, 1, 80
 kriyāpye dvitīyā II, 1, 43
 kriṇḡjinām V, 1, 60
 krīḡo 'nuparibhyaṃ ca I, 4, 58
 kritavat parimāṇāt III, 3, 115
 kritāt karaṇādeḥ II, 3, 55
 kruṇcākokilābhyaṃ II, 4, 43

krudhabhūṣārthāt I, 2, 100
 kruśas tunas tpe V, 4, 48
 krodhāśraddhayoḥ I, 3, 111
 krośayojanādeḥ śatād abhigama-
 nārhe ca IV, 1, 86
 Krauḍyādīnām II, 3, 84
 kryādibhyaḥ I, 1, 101
 klinnacakṣuṣi cillapillacullāḥ IV,
 2, 34
 kva kutrehātra IV, 3, 11
 kvacid vā V, 1, 124
 kvaṇo vīṇāyās ca I, 3, 56
 kvasor ekājādghasaḥ V, 4, 165
 kvāmehatratasas tyap III, 2, 13
 kvinaḥ VI, 3, 60
 kvipvijmaninkvanipvanipaḥ I,
 2, 53
 kṣaḥ VI, 3, 89
 kṣaṇo dīrac Uṇ. III, 26
 kṣatrāj jātau ghaḥ II, 4, 69
 kṣatriyāt III, 3, 67
 kṣipaḥ kit Uṇ. I, 75
 kṣipakādīnām VI, 1, 79
 kṣipinadibhyām canuḥ Uṇ. I, 32
 kṣipilaṅghilikhidhamibhyaḥ kvun
 Uṇ. II, 5
 kṣīrād dhañ III, 1, 17
 kṣudrajantūnām II, 2, 60
 kṣudrābhyo vā II, 4, 63
 kṣubdhasvāntadhvāntaṃ mantha-
 manastamaḥ V, 4, 145
 kṣubhnādīnām VI, 4, 135
 kṣeḥ kṣiḥ V, 3, 72
 kṣeḥ kṣī ca VI, 3, 81
 kṣetiyac parakṣetre cikitsyaḥ IV,
 2, 96
 kṣepātigrāhavyathapeṣv akartari
 tṛtiyāyāḥ IV, 3, 3
 kṣemapriyamadrād aṇ ca I, 2, 28

ksasyāci VI, 1, 100
 khaḥ IV, 2, 9
 khaḥ padāntāc ca II, 4, 73
 khaḍ I, 2, 34
 khano ḍarekau ca I, 3, 102
 khaphachaṭhathacataṭav Pratyā-
 hārasūtra 10 (S. 1)
 khayi kharah VI, 2, 113
 khari VI, 4, 21
 khari car jhalah VI, 4, 148
 khari lopah VI, 4, 30
 kharjipiñjadibhya ūrolacau Uṇ.
 III, 43
 khalayavamāsatilavṛṣabrahmara-
 thāt IV, 1, 7
 khalādibhya inih III, 1, 57
 khārīkākaṇibhya ikaṇ IV, 1, 42
 khāryā vā IV, 4, 85
 khiti sasamkhyasya mum ca V,
 2, 75
 khitica ekāco 'maḥ V, 2, 4
 khurakharāṇ ṇas vā IV, 4, 112
 kheyam I, 1, 122
 gaḥ I, 2, 44
 gaṇikābrāhmaṇamāṇavavāḍavād
 yañ III, 1, 50
 gatibodhāhāśabdārthānāpyānām
 prayojye II, 1, 44
 gatyarthāt kauṭilya eva I, 1, 42
 gatyarthānāpyād ādhāre ca I, 2, 70
 gatvaraḥ I, 2, 110
 gadanadapaṭhasvanaḥ I, 3, 55
 gadamadayamo 'prādeḥ I, 1, 109
 gamaḥ I, 2, 32
 gamaḥ Uṇ. III, 85
 gamajanakhanaghasām le lopo
 'piti V, 3, 96

gamādīnām kvau V, 3, 49
 gameḥ kṣāntau I, 4, 56
 gamer gan Uṇ. II, 28
 gamer ḍoḥ Uṇ. I, 92
 gamo dve ca Uṇ. III, 70
 gambhirapañcajanāñ ṇyaḥ III,
 3, 21
 gambhirādayaḥ Uṇ. III, 29
 Gargādibhyo yañ II, 4, 24
 gartāntāc chaḥ III, 2, 52
 garhāyām kathami liṇ I, 3, 109
 garhye III, 4, 36
 galbhaklībahodebhyo nit I, 1, 28
 gavāśvādīnām II, 2, 57
 gavi yukte V, 2, 51
 gaviyudheḥ sthiraḥ VI, 4, 81
 gavyūtir adhvamāne V, 1, 78
 gas thakan I, 1, 158
 gahādibhyaḥ III, 2, 58
 gāṇa it sye ca VI, 2, 28
 gāñ liṭi V, 4, 96
 gāthividathikesigaṇipapaṇām V,
 3, 176
 Gāndhārīśālveyāt II, 4, 97
 girinadīpaurṇamāsyāgrahāyaṇi-
 jhayaḥ IV, 4, 93
 girinadyādīnām VI, 4, 111
 giro bhan Uṇ. II, 96
 guṇavacanabrāhmaṇādibhyaḥ ka-
 rmaṇi ca IV, 1, 141
 guṇād iyasuniṣṭhanau ca IV, 3, 47
 guṇe vā II, 1, 70
 gudher ūmaḥ Uṇ. II, 98
 gupūdhūpavichapanapana āyo vā
 I, 1, 47
 gupo nindāyām I, 1, 19
 gureḥ phak Uṇ. II, 89
 guror halaḥ I, 3, 85
 gurv ekaikam anṛd vā VI, 3, 118

grdhivañceḥ pralambhane I, 4,
 121
 grṣṭyādibhyaḥ II, 4, 77
 grhāṇse praghāṇaḥ I, 3, 66
 grīśṭibhyām baḥ Uṇ. II, 90
 gehe kaḥ I, 1, 153
 gotracaraṇāc chlaghādhikṣepāva-
 gateṣu IV, 1, 150
 gotrā III, 1, 58
 gotrād ankavat III, 1, 8
 gotrād ankavat III, 3, 54
 gotrād adaṇḍamāṇavāntevāsiṣu
 III, 3, 95
 gotrād bahulaṃ vuñ III, 3, 66
 gotrāntāt tadvad ajihvākātyahari-
 takātyāt III, 2, 27
 gotrāl luk II, 4, 118
 gotrokṣoṣṭrorabhrarājarājaputra-
 vatsājavṛddhād vuñ III, 1, 45
 godhāyāḥ II, 4, 61
 gomin pūjye IV, 2, 144
 gor aci yat II, 4, 15
 gor apradhānasyāntyasya II, 2, 85
 gor aluky acārthe IV, 4, 77
 gor o vā V, 1, 120
 gor auḥ svārthe V, 4, 43
 goṣṭhād bhūte IV, 2, 6
 gosadādibhyo vun IV, 2, 156
 gaurādibhyaḥ II, 3, 37
 granthāntādhikye V, 2, 101
 graser āc ca Uṇ. II, 101
 grahaḥ I, 1, 152
 grahaṇe vā IV, 2, 66
 grahavṛdṛniścigamavaśaraṇaḥ I,
 3, 48
 grahiprachoḥ sani V, 1, 22
 grahivyadhoḥ V, 1, 15
 graho 'syāliṭit V, 4, 100
 grāmakaṭāt takṣaḥ IV, 4, 80

grāmajanagajabandhusahāyāt tal
III, 1, 59
grāmajanapadāṃśād aṇ ca III,
2, 69
grāmād yakhañau III, 2, 4
grivāto 'ṇ ca III, 3, 20
grīṣmavasantād vā III, 3, 12
grīṣmāvarasamād vuñ III, 3, 15
gro yañi VI, 3, 43
gro vā muñ ca Uṇ. III, 75
glānudibhyāṃ ḍauḥ Uṇ. I, 93
glāhājyaḥ I, 3, 95
ghaḥ I, 3, 100
ghaṇi bhāvakarāṇayoḥ V, 3, 31
ghaṇ kārake ca I, 3, 7
ghaḍhadhaṣ Pratyāhārasūtra 8
(S. 1)
gharmagriṣmādhamaḥ Uṇ. II, 106
ghāśakaraviśiṣṭe pumvac ca V,
2, 47
ghā haḥ VI, 4, 134
ghuṇer ḍoraḥ Uṇ. III, 35
ghuṣer aviśabdane V, 4, 151
ghṛsidūbhyāḥ ktaḥ Uṇ. II, 51
ghra it VI, 1, 66
ghrātrārṭhirinudondavido vā VI,
3, 87
ghrādheśācchāso vā I, 1, 63
ṇamo hrasvād dve VI, 4, 17
ṇasiṇasoḥ V, 1, 116
ṇaseś cāt II, 1, 30
ṇit I, 1, 11
ṇitaḥ I, 4, 48
ṇity asakhyuḥ VI, 2, 50
ṇid anāśiṣi I, 4, 34
ṇīśyor vā V, 3, 132
ṇeḥ smin II, 1, 7

ñeḥasyor yātau II, 1, 5
ñer ām tatra VI, 2, 59
ñesuṭo 'm II, 1, 27
ñṇoḥ kukṭukau śari VI, 4, 12
ñya it IV, 4, 145
ñyādīnām II, 2, 86
ñyāpo dīrghāt V, 1, 67
ñyāpos tvanāmnor bahulam V,
2, 73
ñyāptyūṇaḥ II, 4, 50
ñyām V, 3, 150
ñyūṇaḥ VI, 2, 46
ñyūṇrto 'bhruvaḥ IV, 4, 141
cakrisasrijajñayaḥ I, 2, 115
cakṣaḥ khyāñ V, 4, 81
cakṣer usin Uṇ. III, 94
cañi V, 1, 24
cañy upāntasya VI, 1, 61
cañliṭoḥ V, 1, 2
cajoḥ kur gñiṇyatoh VI, 1, 83
caṭakād airak II, 4, 58
catikaṭiśīṣṛṇaṣ tvarac Uṇ. III, 15
caturaḥ IV, 2, 57
caturanaḍhor ām V, 4, 50
caturasaṃgatalavaṇaḍabudha-
katarasalasād vā IV, 1, 138
caturthī prakṛtyā II, 2, 17
catuspādbhyo ḍhañ II, 4, 76
catvāriṃśadādan vā V, 2, 54
candrān māho nit Uṇ. III, 98
camitanibadhibhya uḥ Uṇ. I, 43
cayaḥ śari dvitīyaḥ VI, 4, 158
car VI, 2, 114
caraḥ I, 1, 110
caraṇād vuñ III, 3, 94
carati III, 4, 7
caraphaloḥ VI, 2, 136
carācaracalācalapatāpatavadāva-

daghanāghanaḥpātūpaṭā vā V,
1, 10
careṣ ṭaḥ I, 2, 4
carmaṇy añ IV, 1, 18
calanāhārārthāt I, 4, 139
cāturmāsyam yajñe III, 3, 22
cāturmāsyād yalopaś ca IV, 1,
111
cāyaḥ kīḥ V, 1, 27
cārtharogagarhitāt prāpisthād
asvāṅgād inih IV, 2, 125
cārthasamāsamanojñādibhyaḥ IV,
1, 149
cārthasamāse II, 1, 12
cārthāc chaḥ III, 1, 6
cārthād vaire vun adevāsuraḍi-
bhyaḥ III, 3, 89
cārthān adevāsuraḍin III, 3, 57
cārthe II, 2, 48
cārthe cudaṣaḥaḥ samāhāre IV,
4, 89
cālasābdārthād anāpyād yuc I,
2, 97
ciṇaḥ I, 1, 85
ciṇṇamor aprāder vā V, 4, 23
ciṇṇamor dīrghaś ca VI, 1, 57
ciṇṇalñitsu VI, 2, 10
ciṇ te padaḥ I, 1, 76
citirāśivāsadeheṣu caḥ kaḥ I, 3, 32
citeḥ kapi V, 2, 136
city upamārthe VI, 3, 128
citraña āścarye I, 1, 38
cisphuror ṇau V, 1, 56
cuṭutulaśarvyavāye VI, 4, 132
curādibhyo ṇic I, 1, 45
cūḍādibhyo 'ṇ IV, 1, 130
cūrṇād inih III, 4, 23
cer vā VI, 1, 89
coḥ kuḥ VI, 3, 59

cau V, 2, 146
cviyaṇyakkyeṣu VI, 2, 78
cvyarthe bhr̥śādibhyaḥ stalopaś
ca I, 1, 30
chaḥ II, 4, 65
chakārake 'nyasya duk V, 2, 116
Chagalino ḍhinuk III, 3, 76
chaś cāyudhāt III, 4, 12
chattrādibhyo ṇaḥ III, 4, 63
chadirbalibhyāṃ ḍhañ IV, 1, 19
chader num ca Uṇ. III, 109
chandasā nirmite III, 4, 95
chandaso yat III, 3, 43
chandogaukthikayājñikabahr̥cād
dharmāmnāyasamgheṣu III,
3, 92
chandonāmni I, 3, 26
chavi raḥ saḥ VI, 4, 28
chavyādayaḥ Uṇ. I, 83
chāder ghe VI, 1, 58
chāyā II, 2, 73
che III, 3, 111
che V, 1, 70
chedādibhyo nityam IV, 1, 75
cho vā VI, 2, 93
jākṣādibhyaḥ pañcabhyaḥ I, 4, 5
jaṅgaladhenubalajasya vā VI,
1, 35
jaṭaloṣṭam Uṇ. II, 33
jatrivādayaḥ Uṇ. I, 40
janapadanāmnaḥ kṣatriyād rājñi
ca II, 4, 96
janapadavat sarvaṃ tat sarupād
bahutve III, 3, 68
janapadāt IV, 4, 88
janapadebhyāḥ III, 2, 38
janaśaḥ V, 3, 55

janasanakhanām āt V, 3, 39
 janimanidasibhujeh kyus Uṇ. I, 34
 janivadhoh VI, 1, 43
 janiśiḍaḥ sdhve V, 4, 174
 janer araṣ thaś ca Uṇ. III, 31
 janer usiḥ Uṇ. III, 91
 janer ghaḥ Uṇ. II, 30
 japajabhadahadaśabhañjapaśām
 VI, 2, 135
 japivamaḥ V, 4, 143
 jabagaḍadaś Pratyāhārasūtra 9
 (S. 1)
 jabho 'ci V, 4, 14
 jambvādayaḥ Uṇ. I, 47
 jarāyā jaras vā V, 4, 67
 jalpabhikṣakuṭṭalunṭavṛṇaḥ śākan
 I, 2, 103
 jasaḥ śiḥ II, 1, 8
 jasi VI, 2, 49
 jaśśasoḥ śiḥ II, 1, 19
 jāguḥ I, 3, 83
 jāguḥ kvin Uṇ. I, 82
 jāgur aliṭi VI, 2, 9
 jāgur ukah I, 2, 111
 jāgruṣo vā I, 1, 54
 jāṇḍapāṇḍād ārak II, 4, 60
 jātir aṣṭhādaṇ ca V, 2, 38
 jāṭiyar IV, 3, 26
 jāte proṣṭhabhadrāt padasya VI,
 1, 28
 jāter anācchādād vā II, 3, 59
 jāter aṣṭriṣayād ayopāntāt II,
 3, 71
 jātau ḍatamaj bahubhyaḥ IV,
 3, 76
 jānuniṣibhyām III, 3, 37
 jāyādayaḥ Uṇ. II, 110
 jāyāyā niḥ IV, 4, 122
 jiglaś ca ksnuḥ I, 2, 94

jityāvipūyavinīyā halimuñjaka-
 lkeṣu I, 1, 128
 jihvāmūlāṅguleś chaḥ III, 3, 30
 jivād graho ṇamul sa cānu I, 3,
 136
 jivikopaniśadāv aupamyē II, 2, 40
 jucanḥkramyadandramyasrgrdhi-
 jvalaśucalaṣapatapadaḥ I, 2, 99
 juspukoḥ VI, 2, 3
 jṛviśo 'ntac Uṇ. II, 43
 jṛvṛṇa ūthan Uṇ. II, 57
 jṛśvistambhumrucumlucuglucaḥ
 I, 1, 75
 jṛśas tvaḥ V, 4, 115
 jṛṣo 'trṇ I, 2, 72
 jer nuk ca Uṇ. I, 95
 jñapyābrdhām it VI, 2, 108
 jñākṛiprīgupāntāt kaḥ I, 1, 141
 jñājanor jāḥ VI, 1, 107
 jñānayatnopacchandaneṣu vadaḥ
 I, 4, 93
 ज्या V, I, 46
 ज्यायān V, 3, 162
 ज्याव्राścaprachabhrasjām V, 1, 17
 jyotirāyuśaś ca stomah VI, 4, 70
 jyotirādayaḥ Uṇ. III, 90
 jyotsnātamisrorjasvinnūrjasvala-
 malīmasāḥ IV, 2, 117
 jyotsnādibhyaḥ IV, 2, 107
 jvaratvarāvaśrīvumavām sopānta-
 sya V, 3, 19
 jvalādibhyo ṇo vā I, 1, 146
 jhabhañ Pratyāhārasūtra 7 (S. 1)
 jhayaḥ VI, 3, 36
 jhayo ho jhay VI, 4, 156
 jhali tiṇy apiti V, 3, 37
 jhalo jaś VI, 3, 67
 jhalo jhali VI, 3, 55

jhaṣa ekācaḥ sdhvor baśo bhaṣ
 VI, 3, 69
 jhaṣo jaś VI, 2, 115
 jhaṣya ran I, 4, 37
 jher jus I, 4, 40
 jho 'ntaḥ I, 4, 3
 ṇamah kiti van ca V, 3, 17
 ṇamaṇaṇanam Pratyāhārasūtra 6
 (S. 1)
 ṇamantād ḍaḥ Uṇ. II, 39
 ṇami ca cchvoḥ sūth V, 3, 18
 ṇamo 'to nuk VI, 2, 134
 ṇitaḥ I, 4, 126
 ṇidārṣanyād aṇiṇoḥ II, 4, 123
 ṇṇiti VI, 1, 9
 ṇṇinni hano haḥ VI, 1, 85
 ṇyādīnām bahuṣu luk IV, 3, 94
 ṇyādīnām II, 4, 109
 ṭak I, 2, 39
 ṭakitāv ādyantau I, 1, 13
 ṭānasor inasyau II, 1, 4
 ṭi cāpaḥ VI, 2, 43
 ṭiḍḍhāṇaṭṭhakṭhāṇaṣṇaṇkaṇkva-
 rapkhyunaḥ II, 3, 17
 ṭittāṇām et I, 4, 15
 ṭo 'striyām nā VI, 2, 63
 ṭausy ako 'naḥ V, 4, 74
 ṭvito 'thuc I, 3, 69
 ṭhamś cānyatra IV, 1, 99
 ṭhañ III, 2, 30
 ṭhasyekaḥ V, 4, 3
 ḍaḥ I, 2, 35
 ḍaḥ I, 2, 65
 ḍaḥ VI, 3, 47
 ḍaḥ so dhuṭ VI, 4, 13

ḍatarādibhyaḥ pañcabhyo 'neka-
 tarāt taḥ II, 1, 25
 ḍaś copāt IV, 3, 65
 ḍāci pūrvasya V, 1, 105
 ḍājlohitādibhyaḥ kyaṣ I, 1, 31
 ḍid aṇ III, 3, 8
 ḍvitaḥ ktriḥ I, 3, 68
 ḍhak II, 4, 49
 ḍhaki lopah II, 4, 68
 ḍhe V, 3, 148
 ḍhe 'gnāyī V, 2, 33
 ḍhe 'nādan ḍhalopaḥ VI, 4, 18
 ḍhralope 'naḥ V, 2, 137
 ṇaḥ panthaś ca nityam IV, 1, 88
 ṇajinuṇaḥ IV, 4, 21
 ṇiśranthagranthavidāsaghaṭṭava-
 ndo yuc I, 3, 89
 ṇiśridrusrukamaḥ kartari cañ
 I, 1, 68
 ṇer aṇiṭi V, 3, 67
 ṇer asvidisvadisahaḥ VI, 4, 49
 ṇer vā VI, 4, 124
 ṇer vṛttam granthe V, 4, 154
 ṇo naḥ V, 1, 62
 ṇo 'raṇyāt III, 2, 17
 ṇau gamabodhe V, 4, 93
 ṇau mṛgaramaṇe V, 3, 30
 ṇau samścaṇoḥ V, 1, 38
 ṇau samścaṇoḥ V, 4, 98
 ṇya āvaśyake VI, 1, 93
 ṇyuṭ I, 1, 155
 ṇvuc I, 3, 91
 taṇ pratyānor īpalomakūlāt III,
 4, 27
 taṇ bhūto bhāvī IV, 1, 95
 taḥ saḥ sau V, 4, 70

tañānā yathāpāṭham I, 4, 46
 tañām I, 4, 19
 tañi vā I, 1, 72
 tañi vā V, 4, 91
 tañy anataḥ I, 4, 6
 tañvato halāder añaḥ I, 2, 98
 tañviṣayāt kartary atinaḥ V, 4, 127
 tac carati IV, 1, 108
 tañcavañcaśakikṣipikṣudirudima-
 dimandicandibhyo rak Un. III, 7
 tataḥ prāk kārakāt II, 1, 40
 tataḥ śaso naḥ pumsi V, 1, 110
 tatavatīti V, 3, 68
 tatavatoḥ V, 4, 110
 tatavator apūṣisvidimidikṣvidi-
 dhrṣaḥ VI, 2, 16
 tato 'ci nuṭ V, 2, 93
 tat pacati droṇād aṇ ca IV, 1, 67
 tatra grhītvā tena prahr̥tya yu-
 ddhe sarūpam II, 2, 47
 tatra jāte prāvṛṣaḥ ṭhap III, 3, 1
 tatra diyate IV, 1, 113
 tatra niyuktam III, 4, 70
 tatra bhaktir nahārājāt ṭhak III, 3, 63
 tatra vidite IV, 1, 57
 tatra sādhuḥ III, 4, 100
 tatrodhṛtaṃ pātrebhyaḥ III, 1, 12
 tathā karmaṇo 'ṇ IV, 4, 19
 tathor dho 'dhaḥ VI, 3, 71
 tad atrāsmāi vṛddhyāyālābhaśu-
 lkopaḍaṃ diyate IV, 1, 59
 tad adhīte tad veda III, 1, 37
 tadadhine IV, 4, 38
 tad asya paṇyam III, 4, 53
 tad asya parimāṇam IV, 1, 62

tad asya brahmacarye IV, 1, 106
 tad asya saṃjātaṃ tārakādibhya
 itac IV, 2, 37
 tad asyātra syād iti IV, 1, 21
 tad asyāsty atreti matup IV, 2, 98
 tadādeḥ III, 3, 27
 tad ihāsti ca III, 1, 67
 tadvati dhaṇ IV, 3, 25
 tad vahati yugaprāsāṅgāt III, 4, 77
 tanādibhya uḥ I, 1, 94
 tanādibhyas tathāsoḥ I, 1, 64
 tanādyanitvanām lyapi ṇamaḥ
 V, 3, 35
 tanūkṛtau takṣaḥ I, 1, 98
 taneḥ kayan Un. II, 107
 tano yaki V, 3, 42
 tano vā V, 3, 15
 tantrān navoddhṛte IV, 2, 75
 tandrer iḥ Un. I, 88
 tan napumsakam II, 2, 15
 tapaāpyāt I, 4, 75
 tapaḥsahasrābhyām aṇ IV, 2, 106
 tapas tapaāpyāt I, 1, 81
 taptānvavād rahasaḥ IV, 4, 67
 tamer buk ca Un. III, 44
 tamyamijinām dīrghaś ca Un. III, 9
 tayor yvāv aci VI, 3, 133
 tayor vā I, 4, 97
 taratamarūpakalpacelaḍbruvago-
 tramatahate ṇyo hrasvaḥ V, 2, 42
 tarati III, 4, 5
 tarhy etarhi sadyaḥ paredyavi
 IV, 3, 16
 tavakamamakāv ekatve III, 2, 64
 tavamamau ṇasi V, 4, 62
 tavyādiṣaṭke 'vaśyamaḥ V, 2, 90
 tavyāniyarkelimaraḥ I, 1, 105

tasos tasau matvarthe VI, 3, 68
 tasthasthānām tāmtamtā ṇitaś ca
 I, 4, 28
 tasmai prabhavati saṃtāpādi-
 bhyaḥ IV, 1, 120
 tasmai bhr̥to 'dhiṣṭaḥ IV, 1, 94
 tasmai hitam IV, 1, 4
 tasya dakṣiṇā yajñebhyaḥ IV, 1, 112
 tasya dharmyam III, 4, 49
 tasya pūraṇe ḍaṭ IV, 2, 51
 tasya bhāvas tvatalau IV, 1, 136
 tasya vāpaḥ IV, 1, 48
 tasya vyākhyāne ca vyākhyeya-
 nāmnaḥ III, 3, 38
 tasya samūhaḥ III, 1, 43
 tasya svaṃ rathād yat III, 3, 85
 tasyāpatyam II, 4, 16
 tasyaiś I, 4, 10
 tā tatkalāḥ I, 1, 3
 tātapalitajartasūrataḥ Un. II, 52
 tādardhye II, 1, 79
 tābhyām ḍāp II, 3, 14
 tārakā jyotiṣi VI, 1, 80
 tārer an Un. I, 94
 tālādibhyo 'ṇ III, 3, 106
 tāśaso ri ca lopaḥ VI, 2, 100
 tāśaś ca klpaḥ V, 4, 124
 Tikakitavādibhyaś cārthaiḥ kārthye
 II, 4, 115
 Tikādibhyaḥ phiñ II, 4, 86
 ti kity ado jagdhaḥ V, 4, 85
 tiñaś ca rūpap IV, 3, 53
 tiñaśaṃkhyānām aco 'ntyāt pūrvo
 'kac IV, 3, 56
 tiñi haly apiti V, 3, 58
 tiñy avakṣepe V, 2, 92
 tiñṣiti yag aliḍāśirliṇi I, 1, 80
 tiñṣity apidaśirliṇi VI, 2, 8

ti cod ataḥ VI, 2, 137
 tijah kṣāntau san I, 1, 17
 tijer ic ca Un. II, 78
 titubayastāḥ IV, 2, 150
 Tittirivaratantukhaṇḍikokhāc
 chaṇ III, 3, 70
 tipi VI, 3, 105
 timirudhimadimandicandibandhi-
 bhyaḥ kirac Un. III, 5
 tirasaḥ VI, 4, 44
 tirasas tiry ati V, 2, 112
 tiro duṭ ca Un. I, 45
 tiro 'ntardhau II, 2, 33
 tiryak samāptau II, 2, 42
 tilayavapiṣṭād asaṃjñāyām III, 3, 113
 tiṣṭhadgvādini II, 2, 10
 tiṣyapuṣyayor nakṣatre 'ṇi V, 3, 158
 tiṣṭkā V, 4, 65
 tiyād ikag na vidyā cet IV, 4, 11
 tiṣusahalubharuṣariṣaḥ V, 4, 118
 tuṇḍivalivaṭer bhaḥ IV, 2, 148
 tudādibhyaḥ ṣaḥ I, 1, 92
 tudivarmatibhyām ḍhañ III, 3, 62
 tubhyamahyau ṇayi V, 4, 61
 tumaś ca kāmamanasoḥ V, 2, 89
 tumun bhāve kriyāyām tadarthā-
 yām I, 3, 6
 tumo luk cecchāyām I, 1, 22
 tulyārthais tṛtiyā vā II, 1, 96
 tūṣṇikām IV, 3, 58
 tūṣṇim II, 2, 44
 tṛṇaha im VI, 2, 33
 tṛṇe jātau V, 2, 121
 tṛtiyārthayoge II, 1, 11
 tṛtiyāsaptamyor vā II, 1, 42
 tṛphalabhajatraḥ V, 3, 118

tena kritam mūlyāt IV, 1, 47
 tena grhṇātīti luk ca IV, 2, 65
 tena jitam jayati divyati khanati
 III, 4, 2
 tena nirvṛttaḥ IV, 1, 93
 tena nirvṛtte III, 1, 66
 tena proktam vedam vetty adhite
 III, 3, 69
 tena raktam rāgāt III, 1, 1
 tena vittas cuñcupcanapau IV,
 2, 27
 tena sukarakāryalabhyaparija-
 yyam IV, 1, 105
 tena hastād yat IV, 1, 117
 ter agrahādibhyaḥ V, 4, 129
 toḥ ṣi VI, 4, 138
 tor li VI, 4, 153
 to vā V, 1, 104
 to 'śaśvataḥ V, 4, 5
 tau kimaḥ IV, 3, 77
 tau ltaḥ I, 2, 88
 tnaptanakhā nū ca IV, 4, 29
 tyadām tasādiṣu cā dver aḥ V,
 4, 68
 tyadādibhyaḥ III, 2, 28
 tyadādibhyo vā II, 4, 89
 tratataratamacaraṭkalpabdeśya-
 rūpappāśapāsthyankyanmāni-
 ṣu V, 2, 31
 trapujatunoḥ ṣuk III, 3, 108
 trayāṇām II, 1, 34
 trasigr̥dhidhṛṣṭiṣeḥ knuḥ I, 2, 96
 tripśaccatvāriṣato brāhmaṇa-
 khyāyām ḍaṇ IV, 1, 65
 Trikakut parvate IV, 4, 135
 tricaturōḥ striyām tisṛcatasṛ V,
 4, 64
 tricaturbhyām hāyano vayasi VI,
 4, 107

trirathavadeṣu V, 2, 120
 treḥ III, 4, 20
 tres trayas V, 2, 53
 tvatalor guṇaḥ V, 2, 40
 tvamāv ekasmin V, 4, 63
 tvāmau dvitīyāyāḥ VI, 3, 19
 tvāhau sau V, 4, 60
 thaliṭi V, 3, 117
 thāsaḥ se I, 4, 17
 tho nthāḥ V, 4, 40
 daḥ VI, 3, 107
 dakṣiṇākadaṅgarasthālibilāc chaś
 ca IV, 1, 80
 dakṣiṇāpaścātpurasas tyak III,
 2, 7
 dakṣiṇermā lubdhayoge IV, 4,
 115
 dakṣiṇottarād āc ca IV, 3, 38
 Dagukośalakarmāracchāgavṛṣād
 yuṭ ca II, 4, 87
 daṇḍadānayoḥ IV, 4, 4
 daṇḍādibhyaḥ IV, 1, 79
 dadhrguṣṭikruṇcaḥ I, 2, 49
 dadhnaṣ ṭhak III, 1, 16
 danturaḥ IV, 2, 110
 dambha ic ca VI, 2, 109
 dambhaḥ ssani ca V, 3, 26
 dambhaśranthagranthām V, 3,
 122
 dayāyām IV, 3, 63
 daridraḥ kiti V, 3, 112
 daśaikādaśakusidāt ṣṭhan III, 4, 38
 das ti V, 2, 143
 dāṇaḥ sā cec caturthyarthe I, 4,
 108
 Dāṇḍiṇāyanahāstināyanajaihmāsi-
 neyavāsināyanibhraupahatya-

dhaivatyasāravaikṣvākahira-
 ṇmayāni V, 3, 178
 dāder dhātor ghaḥ VI, 3, 63
 dādāgātisthābhūpo 'tāni luk I,
 1, 62
 dābhābhyām nuḥ Up. I, 28
 dāmanyādibhyaś chaḥ IV, 3, 92
 dāmaṇaḥ samkhyādeḥ II, 3, 10
 dāśvān sāhvān mīdhvāps cikli-
 dam caknasam V, 1, 9
 dikchabdāt tīrasya tāraḥ V, 2, 126
 dikśabdād digdeśakālārthāt sapta-
 mīpañcamīprathamābhyo 'stā-
 tiḥ IV, 3, 28
 digādibhyo bhava yat III, 3, 17
 digāder anāmny amadrāt III, 2, 19
 digādeṣ ṭhañ ca III, 2, 68
 Dityadityādityayamān nyaḥ II, 4, 2
 diva aut V, 4, 37
 divaspr̥thivyām vā V, 2, 27
 divādibhyaḥ śyan I, 1, 87
 diver ṛn Up. I, 48
 divo dase V, 2, 17
 divo dyāvā V, 2, 26
 divo 'nte cot V, 1, 135
 dīño 'knitsani lyapi V, 1, 52
 dīño liṭi yuk V, 3, 74
 dīpajanabudhapuritāyipyāyo vā
 I, 1, 77
 dīyate niyuktam III, 4, 67
 dīrghasya V, 1, 72
 dīrghāj jasi ca V, 1, 112
 dīrghāt VI, 4, 147
 dīrghād Varuṇasya VI, 1, 33
 dīrgho 'pitinaḥ VI, 2, 122
 dīrgho laghoḥ VI, 2, 141
 duḥkhāt prātikūlye IV, 4, 48
 dugvor ū ca VI, 3, 78
 dunyo 'prādeḥ I, 1, 150

duro ḍhag vā II, 4, 74
 duṣo ṇau V, 3, 94
 duho ḍughaḥ I, 2, 54
 dūrādayaḥ Up. III, 10
 dūrāhvāne VI, 3, 116
 dūretyanttarāhau III, 2, 16
 dṛgdṛśadr̥kṣe V, 2, 106
 dṛṇo bhaḥ Up. II, 95
 dṛḍhaḥ sthūlabalinoḥ V, 4, 148
 dṛtikukṣikalasivastyastyaher ḍhañ
 III, 3, 19
 dṛvasibhyām ktin Up. I, 84
 dṛśabhivādyos tañāne II, 1, 46
 dṛśyarthe 'nālocane VI, 3, 23
 dṛṣṭam sāma ḍid va III, 1, 7
 dṛsanijanīcaricāṭitalibhyo ṇuṇ
 Up. I, 2
 deño digi liṭi VI, 1, 69
 deye trā ca IV, 4, 39
 devatā III, 1, 21
 devatānām cārthe sūktahaviṣoḥ
 VI, 1, 31
 devatānām avāyūnām vede saha
 śrutānām V, 2, 23
 devatāntāt tadarthe yat IV, 4, 31
 devavratādibhyo ḍiniḥ IV, 1, 109
 devāt II, 4, 8
 devādibhyo dvitīyāsaptamyor ba-
 hulam IV, 4, 40
 Devikāśiṃṣapādīrghasattrasreya-
 sām āt VI, 1, 12
 deśe 'nūpaḥ V, 2, 114
 dehāṃśāt III, 3, 18
 dehāṃśād yat IV, 1, 6
 Daivayajñīsaucivṛkṣisātyamugri-
 kāṇṭheviddhīnām vā II, 3, 85
 do dat VI, 2, 96
 do 'naḍuḥ VI, 3, 103
 do 'paḥ I, 1, 4

do maḥ V, 4, 73
 dosomāsthām it ti kiti VI, 2, 92
 dyāvāprthivīśunāsīramarutvada-
 gñīsomavāstoṣpatigṛhamedhāc
 chaś ca III, 1, 30
 dyutisvāpyor yaṇa ik VI, 2, 120
 dyudbho luṇi I, 4, 143
 dyudrubhyāṃ maḥ IV, 2, 112
 dyuprāgapāgudakpratīco yat III,
 2, 10
 dravyavasat kathanau IV, 1, 73
 drudakṣibhyāṃ inan Uṇ. II, 65
 droḥ III, 3, 124
 droṇāt II, 4, 40
 dvaṃdvam rahasyamaryādāvyu-
 tkrāntiyajñāpātrprayogeṣu
 VI, 3, 12
 dvayor ekaḥ V, 1, 81
 dvārādīnām VI, 1, 15
 dvitīyatṛtīyau IV, 2, 59
 dvitīyatṛtīyād vā VI, 2, 58
 dvitīyāyām I, 3, 145
 dvitricaturāḥ suc IV, 4, 7
 dvitribahvāder niṣkavistāt IV,
 1, 40
 dvitribhyāṃ mūrdhnaḥ IV, 4, 98
 dvitribhyāṃ añjaleḥ IV, 4, 86
 dvitribhyāṃ ayaṭ vā IV, 2, 47
 dvitrer dhamuḥ IV, 3, 23
 dvitryāder aṇ ca IV, 1, 46
 dvitvahetau VI, 1, 86
 dvitve V, 1, 40
 dvitve VI, 3, 110
 dvitve 'dhyādibhiḥ II, 1, 51
 dvitve parasavarṇaḥ VI, 3, 34
 dvitve pūrvasyātra lopah VI, 2,
 111
 dvitve pūrvasyāsama V, 3, 84
 dvidanḍyādini IV, 4, 117

dvibahuṣu prakarṣe taraptamapau
 IV, 3, 45
 dviruktasya nācy alīti VI, 2, 7
 dviruktād at I, 4, 4
 dvistāvā tristāvā vedih IV, 4, 70
 dvīpād anusamudrāñ űyaḥ III,
 2, 65
 dveś ca samkhyāyāṃ prak chatād
 ananyārthāśītyoḥ V, 2, 52
 dvyacaḥ II, 4, 51
 dvyaco 'ṇaḥ II, 4, 88
 dvyaco 'samkhyāparimāṇāśvāder
 yat IV, 1, 52
 dvyajrdrgbrāhmaṇaprathamā-
 dhvarapuraścaraṇanāmākhyā-
 tāṭ ṭhak III, 3, 46
 dvyajnaubhyāṃ ṭhan III, 4, 6
 dvyāñmagadhakalingaśūramasād
 aṇ II, 4, 100
 dvyantaḥprāder anād apa it V, 2,
 113
 dhanagaṇaṃ labdhā III, 4, 83
 dhanasya tṛṣṇāyām VI, 2, 88
 dhanahiraṇye kāmāḥ IV, 2, 70
 dhanur nāmni IV, 4, 121
 dharmasīlavarṇāntāt IV, 2,
 129
 dharmād anic kevalāt IV, 4, 113
 dharmādharmāṃ carati III, 4, 39
 dharmeṇa prāpye III, 4, 93
 dhas tathos ca VI, 3, 70
 dhāño biḥ VI, 2, 94
 dhātuktāv ayadi vā I, 3, 119
 dhātoḥ sīluṇos ca dho ḍhaḥ VI,
 4, 99
 dhāto rvor anaciko dīrghaḥ VI,
 3, 108
 dhātos tatraiva V, 1, 77

dhādānīpatipāśasibhyaḥ ṣṭraṇ Uṇ.
 III, 36
 dhānye nit Uṇ. I, 7
 dhānyebhyaḥ kṣetre khañ IV, 2, 1
 dhāyyāpāyyānāyyasāpnāyyani-
 kāyyā nāmni I, 1, 136
 dhāripāriedyudejicetisāsāhivi-
 ndo 'prādeḥ I, 1, 144
 dhārer uttamarṇe II, 1, 74
 dhārer dhar ca I, 2, 31
 dhā samkhyāyāḥ IV, 3, 20
 dhi sañi VI, 3, 54
 dhuṭi ścuḥ VI, 3, 33
 dhuro ḍhak ca III, 4, 78
 dhūñprīñor nuk VI, 1, 48
 dhūmadibhyaḥ III, 2, 41
 dhrṣasasaḥ prāgalbhye V, 4, 147
 dhrṣer dhiṣa ca Uṇ. II, 71
 dhenuṣyāgarhapatyau nāmni III,
 4, 88
 dhenor anañāḥ III, 1, 49
 dhenor bhavyāyām V, 2, 86
 dhenvanaḍhargyajuṣākṣibhruva-
 dāragavorvaṣṭhivapadaṣṭhīva-
 naktamdivarātripdivāhardiva-
 sarajasapuruṣāyusaḍvyāyusa-
 tryāyusaḍjātokaṣamahokṣavṛ-
 ddhokṣopaśunagoṣṭhaśvāḥ IV,
 4, 62
 dhenvādayaḥ Uṇ. I, 31
 dheśver vā I, 1, 69
 dhesiśadasado ruḥ I, 2, 105
 dhmaḥ pānyādibhyaś ca I, 2, 14
 naḥ V, 3, 6
 naḥ VI, 4, 14
 na kapi VI, 2, 71
 na kimāḥ kṣepe IV, 4, 53
 na kuño yañi VI, 2, 117

na kroḍādibhyaḥ II, 3, 67
 na kvādeḥ VI, 1, 90
 nakṣatrād ito vā VI, 4, 86
 nakṣatrān netuḥ IV, 4, 102
 nakṣatrair induyuktaiḥ kālaḥ III,
 1, 5
 na kṣudhy aśanasya VI, 2, 87
 nakhamukhān nāmni II, 3, 69
 nakhādayaḥ V, 2, 95
 na gatihiṃsāsābdārdhahasāḥ I,
 4, 50
 nagarāt kutsāprāvīṇyayoḥ III,
 2, 42
 nagarād aḥastini I, 2, 41
 na gopavanādibhyo 'ṣṭabhyaḥ II,
 4, 116
 nago 'prāṇini vā V, 2, 96
 nag vā VI, 3, 61
 na cavāhāhaivayoge VI, 3, 22
 na eviñiyāṇiyuvām abhrūkupsā-
 dīnām V, 2, 72
 nañ II, 2, 20
 nañāḥ śuciśvarakṣetrajñakuśala-
 nipuṇānām VI, 1, 39
 naño naḥ V, 2, 91
 naño 'nanyārthe IV, 1, 137
 naño 'nanyārthe IV, 4, 55
 nañbahor māṇavacaraṇayoḥ IV,
 4, 59
 nañsudurbhyaḥ sakthno vā IV,
 4, 106
 nañsuvyupatreś caturo 'c IV, 4,
 103
 naṭāñ űyo nṛtye III, 3, 91
 na ṭor anavatinagaryor ādeḥ VI,
 4, 137
 Naḍādibhyaḥ II, 4, 35
 na tañānaiḥ V, 4, 122
 na tasmin V, 1, 41

na tyādivukopāntam V, 2, 34
 na dadhipayaādīnām II, 2, 66
 nadīdeśanagarāṇām bhinnaliṅgā-
 nām II, 2, 54
 nadībhiḥ II, 2, 13
 nadīmānuṣīnāmno 'nādaījādyacaḥ
 II, 4, 42
 nadīṣṇaḥ kuśale VI, 4, 76
 nadyādibhyo dḥak III, 2, 6
 na dviḥ III, 3, 127
 na dvitve V, 1, 103
 na dvyacaḥ prācyāt III, 2, 23
 na dhyākhyāpṛmurchimadām
 VI, 3, 95
 na nāmni IV, 4, 143
 na ni muḥ VI, 3, 29
 na nikhādyadihvāśabdāyakrandah
 II, 1, 47
 nandigrahādibhyo lyuṇinī I, 1,
 140
 na ndbo hali V, 1, 4
 na padātau III, 2, 51
 na pātrādayaḥ II, 2, 80
 na pādāmāyamāyasaparimuhātti-
 rucirṭidheṭvadavasah I, 4, 141
 napuṃsakāt II, 1, 18
 napuṃsakād vā IV, 4, 92
 napuṃsake cārdharcādayaḥ II,
 2, 83
 napuṃsake vā VI, 3, 50
 na pluto 'nitau V, 1, 123
 na bhābhupūṇkamigamipyāyive-
 pām VI, 4, 128
 namaḥsvastisvāhasvadhāvaṣaṭcha-
 ktārthaiḥ II, 1, 78
 namasaḥ VI, 4, 42
 namastapovarivasaḥ kyac I, 1, 37
 namimanijanām nākidhataś ca
 Up. I, 10

na yattadoḥ VI, 1, 77
 na yadi I, 2, 79
 na yadikṣaḥ I, 2, 101
 na yavādibhyaḥ VI, 3, 38
 na rājācāryavṛṣṇanbrāhmaṇāt IV,
 1, 5
 narikā VI, 1, 76
 nare nāmni V, 2, 130
 na lanirdhāryapūraṇabhāvatṛptā-
 rthaiḥ II, 2, 23
 na liṇi V, 4, 102
 na lyapi V, 3, 80
 navayajñādibhyaḥ IV, 2, 124
 navāt IV, 4, 28
 na vyatihāre VI, 1, 17
 na śasadaḍavādyadeṇām V, 3,
 125
 na śubharucaḥ I, 1, 44
 naśeḥ ṣkaḥ VI, 4, 130
 naśo 'ni V, 3, 124
 naśo jhali V, 4, 12
 naś cānantiyasya jhali VI, 4, 9
 naś chavy aprasān VI, 4, 3
 na saṃbuddhau V, 4, 46
 na saṃbuddhau VI, 3, 49
 na saṃyogād vamaḥ V, 3, 133
 na sāmānyavacanam ekārthe VI,
 3, 25
 na suduraḥ kevalāt V, 4, 22
 na supi yaci VI, 3, 109
 nas nāsikāyās taḥkṣudre V, 2, 61
 na snoḥ V, 4, 125
 na svaprasāraṇe I, 4, 55
 nahāho dhaḥ VI, 3, 65
 nahivṛtivrṣivpadhirucisahitanīṣu
 kvau V, 2, 140
 nākrośe putrasyādini tatpare ca
 VI, 4, 145
 nāglopiśāsṣvṛditām VI, 1, 62

nājijheḥ śatuḥ V, 4, 32
 nāñcaḥ pūjāyām V, 3, 50
 nāḍitantryoḥ svāṅge IV, 4, 147
 nātaḥ VI, 1, 37
 nāto 'm apañcamyāḥ II, 1, 41
 nād ici V, 1, 111
 nādaicy Agner aviṣṇau V, 2, 24
 nādyantayoḥ VI, 4, 90
 nānuparābhyām kṛṇaḥ I, 4, 131
 nānos tapaḥ I, 1, 79
 nānyac ca nāmāpradhānāt II,
 1, 10
 nābheḥ IV, 4, 104
 nāmagoṭrarūpasthānavarṇavayo-
 vacanadharmajātiye vā V, 2,
 104
 nāmārūpād dheyaḥ IV, 4, 25
 nāmni V, 2, 98
 nāmni VI, 3, 37
 nāmni ktic I, 3, 77
 nāmni grabhādisaḥ I, 3, 150
 nāmni janyāḥ III, 4, 81
 nāmni nāsāyā naso 'sthūlāt IV,
 4, 109
 nāmni parāc ca caturthyāḥ V,
 2, 10
 nāmni ṣaṣṭhyāḥ kanthośīnareṣu
 II, 2, 67
 nāmny aṣṭanaḥ V, 2, 49
 nāmny udakasyodaḥ V, 2, 65
 nāmny atisṛcatasroḥ V, 3, 4
 nāli VI, 2, 32
 nāvādibhyaḥ ṭhan IV, 2, 118
 nāśiṣy agovatsahale V, 2, 102
 nāsanavarjaneṣu V, 4, 83
 nāsānatau ṭṭānāṇāṭajbhraṭacaḥ
 IV, 2, 32
 nāsikānāḍimuṣṭighaṭikharībhyāḥ
 I, 2, 13
 Abhandl. d. DMG. XI. 4.

nāsikodarausthajaṅghādantakar-
 naśṛṅgāṅgagāṭrakapṭhāt II,
 3, 62
 nikaṭādiṣu vasati III, 4, 74
 nijām luky et VI, 2, 127
 nityamvairiṇām II, 2, 55
 nityam hastepāṇāv udvāhe II,
 2, 38
 nidrātandrāśraddhādayāhrdayād
 vāluḥ IV, 2, 157
 nindāśīḥpraiṣyeṣu tiṇ ākāṅkṣam
 VI, 3, 129
 nindye pāṣap IV, 3, 42
 nipareś ca sevasivusahasuṭām
 VI, 4, 55
 nipānam āhāvaḥ I, 3, 63
 niprateḥ stabdhaḥ VI, 4, 94
 nibīḍanibiriṣacikkacikinacipitāḥ
 IV, 2, 33
 nimānanimeyayor mayaṭ IV, 2, 49
 nimittād vyāpyena II, 1, 89
 nimitte saṃyogotpāte IV, 1, 51
 niyaḥ I, 3, 15
 niyaḥ VI, 2, 60
 niyo ḍit Up. I, 49
 nirabheḥ pūlvaḥ I, 3, 19
 nirabhyanoś ca syando 'prāṇini
 vā VI, 4, 61
 nirālambyām kur iṣṇuc I, 2, 90
 nirdurbahirāviścatusprāduṣpura-
 sām VI, 4, 35
 nirvinṇaḥ VI, 4, 123
 nirvṛtte 'kṣadyūtādibhyaḥ III,
 4, 18
 nivāsasya caraṇe 'ṇ ca III, 2, 60
 nivāse tannāmni III, 1, 64
 niśāpradoṣāt III, 2, 74
 niṣkādeḥ śatasahasrāt IV, 2, 123
 niṣkulān niṣkoṣaṇe IV, 4, 46

niṣkuṣaḥ V, 4, 109
 niṣpravāṇiḥ IV, 4, 148
 nisamvyupebhyo hvaḥ I, 4, 76
 nisaḥ śato ḍac IV, 4, 94
 nisaś ca śreyasaḥ IV, 4, 66
 nisas tapi sakṛt VI, 4, 88
 niso gate III, 2, 14
 nihnave jñāḥ I, 4, 90
 nīg vañcasramsudhvamsubhram-
 śukasapatapadaskandām VI, 2,
 133
 nīdalibhyām miḥ Uṇ. I, 64
 nīlapitād ankanau III, 1, 4
 nīlāt prāṇyoṣadhyoḥ II, 3, 39
 nīvārāḥ I, 3, 22
 nuk cānekahalaḥ VI, 2, 124
 nuṭ ca Uṇ. III, 113
 nuprachaḥ I, 4, 57
 numījāder halaḥ VI, 4, 126
 numvisarjaniyaśarvyavāye VI,
 4, 47
 nur vā V, 3, 5
 nṛtatsthayor vuṇ III, 2, 49
 nṛtikhanirajaḥ śilpini ṣvun I,
 1, 157
 nṛnāmni ṭhajghanilaco vā IV,
 3, 64
 nṛnāmno vā III, 2, 26
 nṛhetubhyo rūpyaḥ III, 3, 52
 nṛn pe ro vā VI, 4, 5
 neḥ I, 3, 54
 neḥ satpataḥ I, 3, 79
 neḥ sayasitayoh VI, 4, 59
 neḥ snātaḥ VI, 4, 77
 neṭi VI, 1, 5
 nendrasya parasya VI, 1, 32
 ner añceḥ Uṇ. I, 12
 ner ic ca Uṇ. I, 59
 ner gadanadapatapadadādhamā-

vādhavahaśamahānayaśādrā-
 psācivapiṣu VI, 4, 116
 ner na ca I, 3, 50
 ner viśaḥ I, 4, 51
 naikācaḥ IV, 2, 120
 naikācaḥ V, 3, 165
 naito dvitve VI, 3, 132
 no 'nādaḥ V, 3, 139
 nopāntavataḥ II, 3, 12
 no maṭ IV, 2, 55
 nautulāviśais tāryasammitava
 dhyeṣu III, 4, 91
 nyagrodhasya kevalasya VI, 1, 16
 nyaṅkvādayaḥ VI, 1, 84
 nyāyo naye I, 3, 28
 nyudo graḥ I, 3, 20
 pakṣasya tiḥ IV, 2, 26
 pakṣāt II, 3, 66
 pakṣimatsyamrgān hanti III, 4, 32
 paṅgūḥ śvaśrūḥ II, 3, 78
 pacer ata ic ca Uṇ. III, 33
 paco vaḥ VI, 3, 91
 pañcaddaśadvarge vā IV, 1, 63
 pañcamyām tvarāyām I, 3, 144
 pañcamyām parasya I, 1, 8
 pañcamyāḥ stokādibhyaḥ V, 2, 2
 pañcaviśvāj janāntāt tadarthāt
 IV, 1, 10
 paṭyasivasitrapihanimanindika-
 ndibandhibhyaḥ Uṇ. I, 8
 paṇaḥ parimāṇe I, 3, 57
 paṇapādamāśād yat IV, 1, 43
 paṇipater āṇaḥ Uṇ. II, 9
 paticanḍibhyām ālaṇ Uṇ. III, 49
 pativatnī bhāryāyām II, 3, 29
 pater aṅgac Uṇ. II, 27
 patyādiṣv aharādīnām VI, 3, 102
 patyulḥ samāse VI, 2, 51

patyur anaśvādyādeḥ II, 4, 3
 patyur na ūdhāyām II, 3, 30
 pathaḥ ṣṭhan IV, 1, 87
 pathakaḥ IV, 2, 69
 pathimathibhyām iniḥ Uṇ. III, 84
 pathimathyrbhukṣām āt V, 4, 38
 patho vā IV, 4, 56
 patho 'samkhyāt II, 2, 75
 pathyatithivasatisvapater dhañ
 III, 4, 105
 pathyarthanyāyāc cānapete III,
 4, 94
 pathyārādhanaḥ I, 4, 68
 padam asmin dṛṣyam III, 4, 86
 padasya vā VI, 1, 20
 padādaḥ vā VI, 4, 152
 padāntapratikanṭhārthalalāmam
 grhṇāti III, 4, 35
 padāntasya vā V, 1, 73
 padāsvairipakṣyabāhyāsu grahaḥ
 I, 1, 129
 panimanirabhicamyativetiyo
 'sac Uṇ. III, 65
 panthakaḥ III, 3, 3
 pannīsmāshṛdyūṣandoṣaṇ śasādaḥ
 vā V, 4, 77
 payaḥpuraso dhāṇaḥ Uṇ. III, 97
 payaso yat III, 3, 122
 paradārādīn gacchati III, 4, 45
 Parameṣṭhī Uṇ. III, 88
 parasyāpumpsy ām VI, 3, 10
 parāvarāt tas vā IV, 3, 37
 parāvarārdhamottamādeḥ III,
 2, 67
 parikriyāś caturthī ca II, 1, 64
 parikhāyā dhañ IV, 1, 22
 parighodghanighāḥ I, 3, 67
 paripantham tiṣṭhati ca III, 4, 33
 parimāṇāt pacāḥ I, 2, 17

parimāṇāl lucky asaṃkhyākālavi-
 stācitakambalyāt II, 3, 24
 parimukhādibhyaḥ III, 3, 23
 parivṛto rathaḥ III, 1, 10
 parivyavāt kriyaḥ I, 4, 52
 parivrajeḥ śaś ca padānte Uṇ.
 III, 71
 pariśado nyaḥ III, 4, 42
 pariśado nyaś ca III, 4, 103
 parutparāricirāt tnaḥ III, 2, 78
 pareḥ VI, 4, 63
 pareḥ sṛcaro yaḥ I, 3, 82
 parer ghāṅkayogeṣu VI, 3, 45
 parer dyūte I, 3, 17
 parer bhuvo 'vajñāne I, 3, 44
 parer mukhapārśvāt III, 4, 28
 parer mṛśaś ca I, 4, 134
 parer yajñe I, 3, 37
 parer varjane vākye vā VI, 3, 2
 parer vā V, 1, 48
 parokṣe liṭ I, 2, 81
 paropāt I, 4, 85
 paro'varaparamparaputrapautram
 anubhavati IV, 2, 16
 Parjanyaḥ Uṇ. II, 117
 parpādibhyaḥ ṣṭhan III, 4, 8
 paryanubhyām grāmāt III, 3, 25
 paryapānbahirañcaḥ pañcamyā vā
 II, 2, 7
 paryapābhyām varjane II, 1, 82
 paryāyāḥ krame I, 3, 29
 parvatajīvantād vā II, 4, 39
 parvatāt III, 2, 55
 parvamarudbhyām tap IV, 2,
 142
 parśvādibhyo 'ṇ astriyām IV,
 3, 93
 paścāt IV, 3, 35
 paścārdham IV, 3, 36

pākakarnaparnapuspaphalamūla-
bālāntāt II, 3, 72
pāghrādhmādhēdṛśaḥ śaḥ I, 1, 143
pāghrādhmāsthāmnādāndṛśāsada-
sadāp pibajighradhamatiṣṭha-
manayacchapaśyaśiyasidāḥ VI,
1, 106
pāṭhe 'tvataḥ V, 4, 162
pāṭhe vibhāṣitāt I, 4, 125
pānigṛhīty uḍhā II, 3, 58
pānighatāḍaghau śilpini I, 2, 42
pāṇisamavābhyāp sṛjaḥ I, 1, 131
pāṇḍūdakkṛṣṇād bhūmeḥ IV,
4, 72
pāṇḍor dyaṇ II, 4, 102
pātṛtdivaciriciciviśes thak Uṇ.
II, 58
pāteḥ VI, 1, 51
pāter ḍatiḥ Uṇ. I, 85
pātrācitāḍhakāt kho vā IV, 1, 69
pātrāt ṣṭhan IV, 1, 49
pātrād yaś ca IV, 1, 78
pādaḥ II, 3, 7
pādaḥ pat V, 3, 127
pādasya pād ahastyādibhyaḥ IV,
4, 127
pādasyājyātigopahate padaḥ V,
2, 58
pādyam IV, 4, 33
pānaṃ deśe VI, 4, 109
pāpatiḥ I, 2, 114
Pāraskarādini nāmni V, 1, 142
pārāyaṇaturāyaṇacāndrāyaṇaṃ
vartayati IV, 1, 83
pārāvārāvārapārāt khaḥ III, 2, 3
pārāvārāvārapārātyantānukāmaṃ
gāmi IV, 2, 17
Pārāśaryaśilālibhyāṃ ṇiniḥ III,
3, 78

pāremadhye ṣaṣṭhyā vā II, 2, 11
pārśvapauruṣe IV, 1, 53
pārśvenānvicchati IV, 2, 81
pārṣṇyādayaḥ Uṇ. I, 80
pālanvalaṇau śīṇaḥ Uṇ. III, 51
pāsādibhyo yaḥ III, 1, 56
picchādibhyaś celac IV, 2, 103
pitṛmātrādeś chaṇ II, 4, 67
pitṛvyamātāmahapitāmahāḥ III,
1, 60
pitṛādayaḥ Uṇ. I, 50
pitṛyaṃ vā III, 3, 51
pinākādayaḥ Uṇ. II, 16
pibaḥ pipyāḥ VI, 1, 68
piḍāyām I, 3, 147
pīmyo ruḥ Uṇ. I, 39
pilāmaṇḍūkād vā II, 4, 48
pilvādīnāp pāke kuṇap IV, 2, 24
pīvarādayaḥ Uṇ. III, 16
pumjanurbhyāṃ anujāndhayoḥ
V, 2, 8
pumnamno yogād apālakāntāt II,
3, 44
pumvat svapadārthajātyadeśi-
yeṣu V, 2, 39
pumsuṭy ugitaḥ V, 4, 24
pumso 'suḥ V, 4, 42
puechāt II, 3, 63
puṇeḥ kyan Uṇ. II, 118
puṇyāhavācānādibhyo luk IV, 1,
134
putrāc chaś ca IV, 1, 54
putrāntād vā II, 4, 92
putre V, 2, 22
putre vā V, 2, 13
punaḥ V, 1, 6
pumaḥ khayy ami VI, 4, 2
puraḥ kuṣaṇ Uṇ. III, 58
purabdhuś cānakṣasyāc IV, 4, 57

purāṇarṣer brāhmaṇam III, 3, 79
puruṣād ḍhaṇ IV, 1, 14
puruṣāt kṛte ḍhaṇ III, 3, 82
puruṣād vādhe ca III, 3, 120
puruṣād vā II, 3, 26
puruṣe vā V, 2, 124
puro'grato'grebhyāḥ sarteḥ I,
2, 5
puro'stam asaṃkhyam II, 2, 30
pusakitakicativatīśasisahiyajaḥ I,
1, 108
puṣaḥ kit Uṇ. III, 25
puṣkarādibhyo deśe IV, 2, 132
pukliśas tvaś ca V, 4, 111
pūgāḥ ṇyaḥ IV, 3, 88
pūño hrasvaś ca Uṇ. III, 41
pūjāyām svateḥ prāg anyārthāt
IV, 4, 54
pūjite VI, 3, 127
pūjotsaṅgopanayanañānabhṛti-
vyayavigaṇaṇeṣu niyaḥ I,
4, 82
pūño nāśe VI, 3, 77
Pūtakratuvṛṣākapyagnikusitaku-
sidānām ai ca II, 3, 45
pūraṇārdhāt ṭhan IV, 1, 60
pūrṇād vā IV, 4, 137
pūrvatrasiddham VI, 3, 27
pūrvapadān nāmni VI, 4, 102
pūrvāgreprathameṣu I, 3, 133
pūrvāt IV, 2, 92
pūrvāt kartuḥ I, 2, 6
pūrvādibhyo navabhyāḥ smā-
tśminau ca II, 1, 15
pūrvādharaḥ puradhau ca IV,
3, 31
pūrvānyānyataretarāparādharo-
ttarād edyus IV, 3, 17
pūrvāṇāparāṇād vā III, 2, 77

pūrvāṇāparāṇārdhārdmūlapra-
doṣāvaskarāt kan nāmni III,
3, 2
pṛthagnānābhyām II, 1, 86
pṛthivīmadyasya madhyamaś ca
III, 2, 59
pṛthivisarvabhūmer aṇaṇau IV,
1, 55
pṛthivyā ṇaḥ II, 4, 6
pṛthvādibhya imanic IV, 1, 139
pṛṣiraṇjeḥ kit Uṇ. II, 49
pṛṣivṛṣimaheḥ śatṛḥ Uṇ. III, 77
pṛṣodarādini V, 2, 127
pṛṣṭhyāḥinau kratau III, 1, 54
pṛpātaleḥ paḥ Uṇ. II, 82
peṣe piṣau V, 2, 68
Paiṅgākṣiputrādibhyaś chaḥ III,
1, 24
Pailādibhyaḥ II, 4, 121
pautrādeḥ striyāḥ kutsite ṇa ca
II, 4, 79
pautrader astriyāṃ gurvāyatte
II, 4, 18
pauroḍāśapuroḍāśāt ṣṭhan III,
3, 42
pyāyaḥ piḥ V, 1, 34
prakāre guṇasya VI, 3, 7
prakāre thāl IV, 3, 19
prakṛteḥ V, 3, 1
prakṛte mayat IV, 4, 9
prakṛṣṭaḥ IV, 1, 126
pracetaso rājani vā VI, 3, 101
prachivacos tau ca Uṇ. III, 69
prajanarucyapatrapavṛtvdhūsa-
hacarabhṛjaḥ I, 2, 92
prajane viyaḥ V, 1, 57
prajane sarteḥ I, 3, 61
prajāyā asic IV, 4, 107
prajāñādibhyo vā IV, 4, 22

prajñāsraddhārcāvṛttibhyo naḥ
IV, 2, 105
prañāyō 'sammate I, 1, 135
pratijānādibhyaḥ khañ III, 4, 101
pratinā pañcamyāḥ IV, 3, 5
pratinā pratinidhipratidānayoḥ
II, 1, 83
pratinā mātrārthe II, 2, 5
pratipatham eti tṥamś ca III, 4, 40
pratiparibhyāḥ bhāge ca II, 1, 55
pratir vāsyā IV, 1, 28
pratiśrutau VI, 3, 126
prateḥ V, 1, 30
prateḥ sūtre VI, 4, 78
prater urasa ādhārāt IV, 4, 68
pratyatyabhinnāḥ kṣipah I, 4, 132
pratyānubhyāḥ gṛṇo vyāpye II,
1, 77
pratyānavavāt sāmāloṇṇaḥ IV,
4, 60
pratyuktau hiḥ VI, 3, 120
prathane ver aśabde I, 3, 25
prathamacaramatayāyālpārdhane-
makatipayāt II, 1, 14
prathamayor aci V, 1, 109
prathicarer amac Up. II, 99
pradaśarṇavasanakambalavatsarād
ṛṇe V, 1, 91
pranirantaḥśarekṣuplakṣāmra-
kṣyāpiyūḥśakḥadīrāt VI, 4, 104
prabhutādīn āha III, 4, 47
prabhau parivṛdhaḥ V, 4, 149
pramāṇe I, 3, 143
pramāṇyāḥ IV, 4, 100
prayoktur bhiyaḥ ṣuk VI, 1, 52
prayojakavyāpāre I, 1, 46
prayojakād bhīsmar neḥ I, 4,
120
prayojanam IV, 1, 127

prayojyaniyojyau śakye VI, 1, 96
praśasyasya śraḥ IV, 3, 49
praśnākhyānayoḥ iñ ca I, 3, 92
praśtho 'gragāmī VI, 4, 79
prasambhyāḥ harṣe I, 3, 59
prasūtāprajātagarbhinayaḥ V,
2, 30
prastyo maḥ VI, 3, 88
prastro 'nyatra I, 3, 24
prasthayaḥapurāntayopāntadha-
nvārthād vuñ III, 2, 36
praharaṇam III, 4, 59
praharaṇād asyāḥ kriḍāyāḥ naḥ
III, 1, 35
prāk kritāc chaḥ IV, 1, 1
prāg ghitād yat III, 4, 76
prāg jītād aṇ II, 4, 1
prāgjītiye 'ci II, 4, 117
prāg dhañāḥ kaḥ IV, 3, 55
prāg yataṣ tṥak III, 4, 1
prāg yuvor avugyug asiddham
samānāśraye V, 3, 21
prāg vater agnikalibhyāḥ dṥak
II, 4, 12
prāg vateṣ tṥaṇ IV, 1, 23
prācāḥ grāmāṇām VI, 1, 25
prācāḥ nagarasya VI, 1, 34
prācyāc che III, 2, 32
prācyād iño 'taulvalibhyāḥ II, 4,
122
prāñjātivayo'rthodgātrādibhyo 'ñ
IV, 1, 145
prāñitūryāṅgāṇām II, 2, 58
prāñini IV, 1, 104
prāñibhyo 'ñ III, 3, 105
prāñyaṅgād āto laj vā IV, 2, 99
prāt purāṇe naś ca IV, 4, 30
prāt sruḍrustuvaḥ I, 3, 18
prādāv ekasmin VI, 1, 59

prāḍibhya uho hrasvaḥ VI, 2, 75
prāḍibhyaḥ IV, 4, 110
prāḍibhyaḥ khalghaṇoḥ V, 4, 21
prāḍibhyaḥ stambhusivusahām
cañi VI, 4, 96
prāḍibhyo 'daḥ I, 3, 49
prāḍibhyo dādhaḥ kiḥ I, 3, 71
prāḍibhyo 'dhvanah IV, 4, 71
prāḍibhyo ruvaḥ I, 3, 11
prāḍibhyo 'sūho vā I, 4, 72
prāḍinām ghañi bahulam V, 2,
141
prāḍinām susūstustubhasthāse-
nisedhasicasaṇjasvañjām VI,
4, 50
prāḍinām ayatau VI, 3, 42
prāḍinām ṛti dhātau V, 1, 93
prāḍuḥprāḍibhyo yacy asteḥ VI,
4, 74
prād ūdhodhyeṣaiṣyeṣu V, 1, 89
prāder acas taḥ VI, 2, 97
prāder ajādyantād yujer ayajña-
pātreṣu I, 4, 117
prādyantaro 'duro naḥ VI, 4,
114
prād vahaḥ I, 4, 133
prād vāhanasya dṥe VI, 1, 38
prādhvam bandhe II, 2, 39
prāptāpannau dvitīyayātvaḥ ca
II, 2, 19
prāyo 'nnam asmin IV, 2, 87
prāl lipsāyām I, 3, 38
prāḥnepragesāyameciramasam-
khyāt tṥuḥ III, 2, 76
priyavaśād vadaḥ I, 2, 23
priyasukhād ānukūlye IV, 4, 47
priyasthirasphirorugurubahulatṛ-
prāḍirghahrasvavṛddhāvṛndā-
rakāṇām prasthasphavaragara-

banphatrapadrāghahrasvarṣavṛ-
ndāḥ V, 3, 163
pruḍrusrubudhayudheñnaśajanaḥ
I, 4, 140
pruṣṭvo vun I, 1, 158
pre styas tatavatoḥ V, 1, 28
praiśānujñāprāptakāleṣu I, 3, 123
proktāl luk III, 1, 41
propād ārambhe I, 4, 88
plutas tuki VI, 3, 32
plutāt ti ca VI, 4, 38
pvādīnām hrasvaḥ VI, 1, 108
phakphiñor vā II, 4, 119
phaṇādīnām saptānām V, 3, 121
phalabarhamalāc cenac IV, 2,
141
phalavati I, 4, 124
phalānām II, 2, 61
phalegrahir ātmambhariḥ kuḥṣim-
bhariḥ I, 2, 10
phalgunyāṣ taḥ III, 3, 10
Phāñtāḥṛter naḥiñau II, 4, 82
phālguniśravaṇākārtikīcaitṛibhyo
vā III, 1, 20
phin bahulam II, 4, 93
phullakṣibakṣollāghāḥ VI, 3, 94
phenāt IV, 2, 102
pheś cha ca II, 4, 81
badha er i ca I, 1, 20
bandhāv anyārthe V, 1, 12
Babroḥ Kauśike II, 4, 26
balavātaḥ cūlaḥ IV, 2, 160
bahiṣaṣ tṥak ca II, 4, 10
bahutvaviṣayebhyaḥ III, 2, 39
bahutve vā VI, 3, 26
bahupūgagaṇasamghāt tithaḥ IV,
2, 60

bahulam I, 1, 103
 bahuvacanasya vasnasau VI, 3, 17
 bahuṣu jhaly et VI, 2, 41
 bahūrji bahūrñji V, 4, 28
 bahor er bhū ca V, 3, 160
 bahor dhā cāviprakarṣe IV, 4, 6
 Bahlyurdipardikāpiśibhyaḥ sphak
 III, 2, 8
 bahvacah prācyād iṇaḥ II, 4, 113
 bahvaco 'ntodāttāt tḥaṇ III, 3, 39
 bahvacpūrvapadāt tḥac III, 4, 65
 bahvalpārthāt kārakān maṅgale
 śas vā IV, 4, 1
 bādhāntikayoḥ sādhanedau IV,
 3, 51
 bāspādayaḥ Uṇ. II, 85
 bāhikagrāmāt III, 2, 34
 bāhikādibhyo 'ṇ III, 2, 20
 bāhikeṣv abrahmaṇarājanyāc cha-
 strajivisaṃghān ŋyaṭ IV, 3, 90
 bāhulye II, 2, 74
 bāhvantakadrukamaṇḍalubhyo
 nāmni II, 3, 77
 Bāhvādibhyo gotrādibhyaḥ II,
 4, 20
 Bidādibhyo 'n II, 4, 22
 bibharām I, 1, 56
 bilvakīyādīnām ıyaḥ V, 3, 157
 Bodhāt II, 4, 28
 bradhivasidbhāpībhyaḥ naḥ Uṇ.
 II, 73
 brahmaṇas tvaḥ IV, 1, 152
 brahmaṇo jātau V, 3, 173
 brahmavarcaśāt IV, 1, 53
 brahmastirājapalyād varcasah
 IV, 4, 63
 brāhmaṇācchapsi V, 2, 3
 brāhmaṇān nāmni IV, 2, 76
 bruva it VI, 2, 34

bruvaḥ pañcānām ādita āha ca
 I, 4, 13
 bruvo vac V, 4, 80
 bhaktāṇ naḥ III, 4, 102
 bhaktād aṇ vā III, 4, 69
 bhakṣer ahimsāyām II, 1, 49
 bhajo ṇviḥ I, 2, 52
 bhañjibhāsamido ghurac I, 2,
 107
 bhañjeś ciṇi V, 3, 56
 bhadradayaḥ Uṇ. III, 14
 bhadroṣṇayoḥ karaṇe V, 2, 82
 Bhargāt Traigarte II, 4, 32
 bhartsane dviruktam paryāyena
 VI, 3, 123
 bhavato daś ca III, 2, 29
 bhavaddirghāyurāyusmaddevā-
 nāmpriyais te 'nyābhyas ca
 IV, 3, 12
 bhaviṣyati it I, 3, 2
 bhasijanivṛter manin Uṇ. III, 81
 bhastrādibhyaḥ ṣṭhan III, 4, 15
 bbastraiśājñādvāsānām VI,
 1, 72
 bhāgād yac ca IV, 1, 61
 bhāgād yac ca IV, 4, 26
 bhāge 'ṣṭamān nō vā IV, 2, 62
 bhājagoṇanāgasthalakunḍakāla-
 kuśakāmukakabarāt pakvāva-
 panasthulākṛtrimāmātrakṛṣṇā-
 yasīriramśukeśaveśeṣu II, 3, 38
 bhāvaghaṇo ṇaḥ III, 1, 36
 bhāvād imap III, 4, 19
 bhāvāpyayoḥ I, 1, 78
 bhāvāpyayoḥ I, 1, 104
 bhāvāpyayoḥ I, 4, 47
 bhāvāpyayoḥ ktaḥ I, 2, 67
 bhāvārambbayor vā V, 4, 142

bhāve vā II, 4, 14
 bhāve hanas ta ca I, 1, 119
 bhikṣādibhyo 'ṇ III, 1, 44
 bhittam śakale VI, 3, 97
 bhidādiṣito 'n I, 3, 86
 bhiyaḥ kruḥ I, 2, 121
 bhiyaḥ prayojakāt V, 1, 58
 bhiyaḥ ṣug vā Uṇ. II, 104
 bhiyo vā V, 3, 108
 bhīroḥ sthānam VI, 4, 67
 bhiśibhyām ānakah Uṇ. II, 11
 bhihrihūnām dve ca I, 1, 55
 bhujo 'pālāne I, 4, 119
 bhuvaḥ I, 1, 118
 bhuvaḥ I, 2, 93
 bhuvaḥ Uṇ. III, 87
 bhuvo 't VI, 2, 126
 bhuvo vā I, 1, 151
 bhuvo vug luṇliṭoḥ V, 3, 92
 bhūjivasivahisādhībhasigaḍima-
 ṇḍihemibhyaḥ Uṇ. II, 45
 bhūtapūrve caraṭ IV, 3, 43
 bhūte I, 2, 62
 bhūṣaṇādarānādaṛeṣv alaṃsada-
 sataḥ II, 2, 27
 bhūsuvo 'dves tiṇi VI, 2, 29
 bhūsūnadibhyaḥ krin Uṇ. I, 70
 bhṛṇādibhyo 'taḥ Uṇ. II, 48
 bhṛṇo 'saṃjñāyām I, 1, 123
 bhṛtimāsāt tḥac IV, 4, 118
 bhṛtivasnāpśāḥ IV, 1, 66
 bhṛmṛtīcaritanimasjīśibhyaḥ uḥ
 Uṇ. I, 5
 bhṛvṛtīśisahitapidamo nāmni I,
 2, 30
 bhogāntātmanah khaḥ IV, 1, 9
 bhojyam anne VI, 1, 97
 bhobhagoaghobhyo 'si lopah VI,
 4, 24

Bhaurikyaiśukāryādibhyo vidha-
 lbhaktalau III, 1, 63
 bhyaso 'bhyam II, 1, 29
 bhramivaṭhidevivāser aran Uṇ.
 III, 20
 bhramer ḍuḥ Uṇ. I, 42
 bhrasjipaśeḥ salopaś ca Uṇ. I, 18
 bhrasjo bharj vā V, 3, 62
 bhrājabhāsabhāśadīpajivamilapī-
 ḍam vā VI, 1, 63
 bhrātūr vyat II, 4, 64
 bhrāśabhlāśabhramukramuklamu-
 trasitruṭiḷaṣo vā I, 1, 88
 bhrāṣṭrāgnyor indhe V, 2, 80
 bhrauveyaḥ II, 4, 55
 maḥ seṭo nāvamyamikamācama-
 viśramah VI, 1, 42
 makuradarduravidhurah Uṇ.
 III, 2
 maṅger alac Uṇ. III, 52
 maḍḍukajharjharād aṇ vā III,
 4, 58
 matajanayoḥ karaṇajalpayoḥ III,
 4, 98
 matau bahvaco 'najirādīnām V,
 2, 133
 matsyasya yaḥ V, 3, 151
 madeḥ syan Uṇ. II, 112
 mado 'prādeḥ I, 3, 58
 madyaṅgīvāsimathicatibhyaḥ urac
 Uṇ. III, 1
 madyaśivaseḥ saran Uṇ. III, 18
 madrabhadrad vapane IV, 4, 51
 madhukamarīcayor aṇ IV, 1, 91
 Madhor brāhmaṇe II, 4, 25
 madhyasya dine V, 2, 83
 madhyādibhyām maḥ III, 2, 82
 madhyān maṇmīyau ca III, 3, 33

manah I, 2, 60
 manah II, 3, 13
 manaso nāmni V, 2, 6
 manipacimacāṃ nāmni V, 3, 123
 maner uc ca Uṇ. I, 54
 Manor au vā II, 3, 43
 Manor jātau yat suk ca II, 4, 94
 manthaudanasaktubinduvajrabhā-
 rahāravivadhagāheṣu V, 2, 70
 mandālpāc ca medhāyāḥ IV, 4,
 108
 manmān nāmni IV, 2, 133
 manyāpye kutsāyām anāvādaṃ vā
 II, 1, 80
 maya uño 'ci vaḥ VI, 4, 16
 mayaṭ III, 3, 53
 mayad abhakṣācchādane III, 3,
 109
 maser ūran Uṇ. III, 30
 masjo 'ntyāt pūrvaḥ V, 4, 13
 mahataś ca tḥaṇ IV, 1, 12
 mahākulād aṅkhaṇau II, 4, 75
 mahānāmnnyādīnām IV, 1, 107
 mahārājaprosṭhapadāt tḥaṇ III,
 1, 32
 mahendrād vā III, 1, 27
 māpsasya paci ghaṇlyuṭor lopah
 V, 2, 87
 māṇi luṇ I, 3, 4
 māchāsasisūbhyo yaḥ Uṇ. II, 109
 māṇavacarakāt khaṇ IV, 1, 15
 mātāmātrkamātrṣu vā V, 1, 13
 mātārapitarau cārthe V, 2, 20
 mātūr ut samkhyāsambhadrādeḥ
 II, 4, 45
 mātūr mātac putre ślāghye VI,
 2, 47
 mātulopādhyāyād vā II, 3, 50
 mātṛpitṛbhyāṃ svasā VI, 4, 71

māthāntapadavyanupadākrandam
 dhāvati III, 4, 34
 mād upāntāc ca mator vaḥ VI,
 3, 35
 mād varmaṇo 'patye V, 3, 171
 māne karpś ca IV, 2, 64
 māne mātraṭ IV, 2, 38
 māne vayah III, 3, 125
 māntasya yuvāvaḥ dvivacane V,
 4, 58
 mālelvalapalvalacaśālaśīthilaśu-
 klatapḍulāḥ Uṇ. III, 53
 māśabda ityādibhyaḥ III, 4, 48
 māśād vayasi yatkhāṇau IV, 1, 96
 māsthāsāgāpibahāgdādham hali
 V, 3, 77
 mitanakhāt I, 2, 18
 mitāṃ hrasvaḥ VI, 1, 56
 mithyāyoge kṛṇo 'bhyāse I, 4,
 123
 mid aco 'ntyāt paraḥ I, 1, 14
 mider et VI, 1, 109
 mipo 'm I, 4, 31
 Mimatāt II, 4, 83
 mimimārabhalabhaśakapatapada-
 dādham acaḥ si sanīs VI, 2, 106
 mimyor akhalaci V, 1, 53
 mudigro gaggau Uṇ. II, 26
 mudgād aṇ III, 4, 25
 muher mūr ca Uṇ. II, 24
 mūrtau ghanah I, 3, 65
 mūlam asyādrqḥam III, 4, 87
 mūlenānāmye III, 4, 89
 mṛkaṇibhyāṃ icih Uṇ. I, 68
 mṛgapūrvottarāc ca saktinaḥ
 IV, 4, 83
 mṛgayātātye I, 3, 81
 mṛgīvāhasīnamidamilūpūdhūrvi-
 bhyas tan Uṇ. II, 50

mṛṇa utih Uṇ. III, 74
 mṛṇas tyuk Uṇ. I, 36
 mṛṇo luṇliṇoś ca I, 4, 116
 mṛjer āt VI, 1, 1
 mṛdamṛdagudhakuṣakliśavadaya-
 salucagrahāṃ ktvi VI, 2, 19
 mṛdas tikan IV, 4, 23
 mṛṣo 'kṣāntau VI, 2, 17
 meghartibhayāt kṛṇah khaḥ I,
 2, 27
 meṇa id vā V, 3, 81
 meṇah I, 3, 130
 medhārathād irah IV, 2, 114
 mer āniḥ I, 4, 23
 mer ṇali vā VI, 1, 44
 mo no mvoś ca VI, 3, 73
 mo vā V, 3, 36
 yakābhyāṃ āpo 'tyaktyapo vā VI,
 1, 71
 yaki V, 3, 64
 yaṇas cāp II, 3, 80
 yaṇi V, 1, 25
 yaṇi VI, 2, 82
 yaṇo bahulam I, 1, 86
 yaṇo vā VI, 2, 35
 yaccayatrāyor garhāyāṃ ca I,
 3, 114
 yacchau calopaś ca IV, 2, 58
 yacy aṇādaṃ V, 2, 32
 yacy aśisuṭi V, 3, 126
 yajah I, 2, 63
 yajajapadahadaśo yaṇah I, 2, 112
 yajeḥ śas ca Uṇ. III, 103
 yajo bahulam VI, 1, 98
 yajñād ghaḥ IV, 1, 77
 yajñebhyaḥ III, 3, 40
 yajñe samstāvaḥ I, 3, 23
 yaṇ II, 4, 9

yaṇaṇor bahuṣv astriyām II, 4,
 107
 yaṇiṇah II, 4, 37
 yaṇo 'śavaṭāt II, 3, 18
 yaṇa ikah V, 2, 147
 yaṇ aci VI, 2, 105
 yaṇikah V, 1, 114
 yaṇo mayah VI, 4, 143
 yaṇsamyogād ātaḥ VI, 3, 75
 yat I, 1, 107
 yato nirdhāraṇam II, 1, 92
 yato 'pater vā V, 4, 140
 yatkriyā kriyācinnam II, 1, 90
 yattadekādvābhyāṃ nirdhāra-
 ṇe ḍatarac IV, 3, 75
 yattadetado vatup IV, 2, 43
 yaty avarṇe V, 2, 62
 yathākathācāṇ ṇah IV, 1, 116
 yathā na tulye II, 2, 3
 yathāmukhasaṃmukhaṃ dṛśyate
 'smin IV, 2, 10
 yathāsve yathāyatham VI, 3, 11
 yadyadiyadājātuṣu liṇ I, 3, 113
 yamaḥ samvyupāc ca I, 3, 53
 yamaḥ sūcane V, 3, 47
 yamaramanamātāṃ sak ca V, 4,
 170
 yaraṇagāt maḥ V, 4, 134
 yaralād bhaḥ V, 4, 133
 yaro ṇami ṇam vā VI, 4, 140
 Yavanāl lipyām II, 3, 54
 yavayavakaṣaṭikād yat IV, 2, 3
 yavād doṣe II, 3, 53
 yasaḥ I, 1, 89
 Yaskādibhyaḥ II, 4, 110
 yasya V, 3, 149
 yasya halaḥ V, 3, 65
 yaḍ āpaḥ VI, 2, 56
 yānāt III, 3, 87

yānāder añ III, 3, 86
 yālopo daridraḥ Uṇ. I, 46
 yāvad iyattve II, 2, 4
 yāvādibhyaḥ kan IV, 4, 12
 yāsuḍ ataṇaḥ kit I, 4, 33
 yi knīty ayaṇ VI, 2, 74
 yi pare 'vāvau V, 1, 76
 yi lopah V, 3, 111
 yivarnayor didhīvevyoh VI, 2, 104
 yukusūnāp kic ca Uṇ. II, 84
 yujirujitijeh kuś ca Uṇ. II, 105
 yujer asamāse V, 4, 26
 yuṭ ca Uṇ. III, 114
 yudhihindhijaniśyādhūbhyo mak Uṇ. II, 103
 yuvālpayoh kan vā IV, 3, 52
 yuvor anākāv asaḥ V, 4, 1
 yuṣmadasmadoḥ kañ yuṣmākā-smākau ca III, 2, 62
 yuṣmadasmadoḥ ṣaṣṭhīcatūrti-dvitiyāntayor vāpnau vā VI, 3, 16
 yuṣmadasmador anādeṣe V, 4, 54
 yuṣmadasmadbhyāp nāso 'ś II, 1, 26
 yuṣmadi madhyamatrayam I, 4, 146
 yus IV, 2, 151
 yukādayaḥ Uṇ. II, 2
 yūthādayaḥ Uṇ. II, 59
 yūnas tiḥ II, 3, 81
 yūbhyāp cāt VI, 2, 53
 yūyavayau jasi V, 4, 59
 ye vā V, 3, 41
 yogād yac ca IV, 1, 121
 yo 'ci V, 4, 56
 yo 'ci vā 'nuñi VI, 4, 26
 yojanaṃ gacchati IV, 1, 85

yoddhrprajojanāt samgrāme III, 1, 34
 yopāntād gurūpottamād asuprahyaḍ vuñ IV, 1, 148
 yo yaṇaḥ I, 2, 123
 yor āgūc Uṇ. I, 41
 yo vali lopah V, 1, 63
 ra ṛtaḥ pṛthumṛdukrśabhrśadr-
 dhaparivṛdhānām V, 3, 164
 raktānityayoh IV, 4, 14
 rakṣati III, 4, 30
 Rañkoḥ prāṇini vā III, 2, 9
 rañjaḥ V, 3, 29
 rañjeh kyun Uṇ. II, 69
 radāt tatavator daś ca VI, 3, 74
 radhaḥ V, 4, 15
 radhādibhyaḥ V, 4, 108
 rabho 'sapliṭoh V, 4, 17
 ramikuṣikāśibhyaḥ kthan Uṇ. II, 54
 ramo vyānoś ca I, 4, 135
 ralo halāder idutoḥ sani ca VI, 2, 21
 ravikavidarīsarivalivallidhvanya-viharigranthibhya ih Uṇ. I, 51
 raśman I, 3, 40
 raṣān no ṇa ekapade VI, 4, 101
 rasiruciruvṛṇo yuc Uṇ. II, 67
 rājaghaḥ I, 2, 43
 rājanyādibhyo vuñ III, 1, 62
 rājanvān saurājye VI, 3, 40
 rājasūyarucyakraṣṭapacyāvyathyāḥ I, 1, 126
 rājño yat II, 4, 70
 rāter iphaḥ Uṇ. II, 88
 rāter ḍaiḥ Uṇ. I, 91
 rātrāhnavākāḥ pūpsi II, 2, 81
 rātrrer dhātau vā V, 2, 85

rātryahaḥsamvatsarāt IV, 1, 102
 rāt saḥ VI, 3, 53
 rādho hipsāyām V, 3, 119
 rādho hipsāyām VI, 2, 107
 rāyo hali V, 4, 53
 rāl lopah V, 3, 20
 rāśadibhyāp trip Uṇ. I, 69
 rāṣṭrād ghaḥ III, 2, 2
 rāsnādayaḥ Uṇ. II, 79
 riñ śayagāśīrlīni VI, 2, 8
 riḡ ṛvataḥ VI, 2, 138
 riñ ṛto ye ca VI, 2, 79
 riṇṇor nit Uṇ. I, 29
 rugrikau ca luki VI, 2, 139
 rucibhujeh kiṣyan Uṇ. II, 111
 rucimati II, 1, 74
 rudavidamuśagrahām VI, 2, 22
 rudbhyāḥ pañcabhyo 't ca VI, 2, 37
 rudbhyas tiñah V, 4, 173
 rudhādīnām śnam I, 1, 93
 ruṣahrṣāmatvarasamghuśāsvanah V, 4, 156
 ruhinandijiveḥ ṣit Uṇ. II, 44
 ruhibrṣyābhyā itac Uṇ. II, 47
 rūpād āhatapraśasyayor yap IV, 2, 135
 rūpyāntāñ ṇah III, 2, 18
 revatyādibhyaḥ ṭhak II, 4, 78
 raivatikādibhyaḥ chaḥ III, 3, 96
 roḥ kāmye VI, 4, 33
 roḥ supi VI, 4, 23
 rogātapayor vā III, 2, 73
 rogāt pratikāre IV, 3, 2
 ropāntetaḥ prācyāt III, 2, 37
 romanthaṃ vartayati hanucāle I, 1, 33
 ro ri VI, 4, 19

lakṣaṇavīpsetthambhūteṣv abhinā II, 1, 54
 lakṣaṇe II, 1, 66
 lakṣaṇenābhipratī II, 2, 8
 lakṣer muṭ ca Uṇ. I, 89
 laghor iko 'kaveḥ IV, 1, 147
 laghor upāntasya VI, 2, 4
 laño dviśaś ca vā I, 4, 43
 laṅgikampyor upatāpaśarīravikā-rayoh V, 3, 34
 labhaḥ V, 4, 18
 lalāṭāt tapaḥ I, 2, 22
 lalāṭād bhūṣaṇe kan III, 3, 34
 lavaṇāt ṭhañ III, 4, 54
 lavaṇāl luk III, 4, 24
 laṣapatapadasthābhūṣvṛṣahana-kamagama ukañ I, 2, 102
 las tiptasjhisipthasthamipvasma-stātāpjhathāsāthāpdmhvamīṭva-himahiñ I, 4, 1
 lākṣārocānāt ṭhak III, 1, 2
 lālāṭikakaukkuṭikan III, 4, 44
 lāsayatoḥ V, 2, 57
 liñah siyuṭ I, 4, 32
 liñi tañi gamah V, 3, 44
 liñiṇah VI, 2, 76
 liñ cordhvamauhūrtike I, 3, 124
 liñy atipattau ṇ I, 3, 107
 liñy et V, 3, 78
 liñsicos tañi V, 4, 105
 liñsicos tañi VI, 2, 25
 liṭa irac I, 4, 9
 liṭah kvasuḥ I, 2, 74
 liṭi V, 1, 42
 liṭindhiśranthagrathām V, 3, 25
 liṭy anādeśāder ekahalmadhye 'taḥ V, 3, 116
 liṭy aśver dvirukte V, 1, 21
 liḍāśīrlīnātināṣīti V, 3, 61

liḍāśīrlinātināśiti V, 4, 78
 liḍyaṇoḥ V, 1, 36
 lipo neś ca I, 1, 145
 liyaḥ pūjābhibhavayoś ca I, 4, 122
 liyaḥ snehaviḷāpane vā VI, 1, 49
 liyo vā V, 1, 54
 luky ari raḥ VI, 3, 100
 luk striyām II, 4, 59
 lug aṇādiluky agonyādīnām II, 2, 87
 lug vā duhadihalihaguhām taṇi dantye VI, 1, 101
 luṇ I, 2, 76
 luṇi V, 4, 90
 luṇi te ciṇ I, 4, 105
 luṇi vā V, 3, 114
 luṇi sic I, 1, 60
 luṇy acaḥ I, 4, 101
 luṇlaṇḷūksv aḍ amānyoge V, 3, 82
 luṇsanaḷghaṇapsu ghaṣṭi V, 4, 87
 luṭa ādyānām ḍāraurasah I, 4, 18
 luṭi kṛpaḥ I, 4, 145
 lupasada caragṛjapajabhadahadaśo garhyāt I, 1, 43
 lubha ākule V, 4, 114
 lekhe V, 2, 56
 lokasarvalokāt IV, 1, 58
 lokasya prṇe V, 2, 78
 lokāntāt III, 3, 28
 loṭ I, 3, 122
 loṭa er uḥ I, 4, 20
 loṭaḥ kṛloṭ I, 1, 58
 lopo 'ci kniti cātaḥ V, 3, 75
 lopo 'taḥ V, 3, 63
 lomādipāmādibhyaḥ śanau IV, 2, 104
 lomno 'patyeṣu II, 4, 5

lo luk VI, 1, 50
 lohitādibhyaḥ śakalāntebhyaḥ II, 3, 20
 lohitān maṇau IV, 4, 13
 lyapi V, 4, 86
 lyapi ca V, 1, 45
 lyapi laghoḥ V, 3, 70
 lyuṭ I, 3, 97
 vāpśādibhyo harati vahaty āva-hati bhārāt IV, 1, 72
 vacisvapīyajādīnām liṭy apiti V, 1, 14
 vaco 'śabdākhyāyām VI, 1, 95
 vañciluñcithapho vā V, 3, 54
 vañcer gatau VI, 1, 92
 vaṭakād iniḥ IV, 2, 89
 Vataṇḍāt II, 4, 29
 vatoḥ IV, 1, 34
 vator ithaṭ IV, 2, 61
 vatau cedamkimor īśki V, 2, 107
 vatsaśālanakṣatrebhyo bahulam III, 3, 7
 vatsāpśāt snehabalinoḥ IV, 2, 101
 vatsokṣāśvarṣabbhāṇām tanutve IV, 3, 74
 vadaḥ supaḥ kyap ca I, 1, 117
 vadavrajalraḥ VI, 1, 8
 vader vā Uṇ. III, 32
 vadho ghātaḥ I, 3, 64
 vanam puragāmiśrakāsīdhrakāśa-rikāgrekoṭarāt VI, 4, 103
 vanagīryoḥ koṭarāñjanādīnām V, 2, 132
 vapivajivṛdhindibhyo ran Uṇ. III, 13
 vayasā ca tulye III, 4, 90
 vayasi dantasya datṛ IV, 4, 130
 vayasi pūraṇāt IV, 2, 127

vayasy acaramē II, 3, 22
 vayo yaḥ V, 1, 43
 vargāntāt III, 3, 31
 varṇakā tāntave VI, 1, 81
 varṇadr̥ḍhādibhyaḥ ṣyañ ca IV, 1, 140
 varṇād brahmacāriṇi IV, 2, 131
 Varṇau vuk III, 2, 12
 vartakā śakunau VI, 1, 74
 vartamāne laṭ I, 2, 82
 varṣasyābhāvinī VI, 1, 27
 varṣādr̥ṇpunaḥkārād bhuvah V, 3, 90
 varṣāprāvṛḍbhyām ṭhagenyau III, 2, 81
 varṣāl luk ca IV, 1, 103
 valāder iṭ V, 4, 99
 valipater ākaḥ Uṇ. II, 15
 valiphaler guk ca Uṇ. I, 11
 vale V, 2, 135
 vaśam gataḥ III, 4, 85
 vaśas tiñśity apiti V, 1, 18
 vaśi V, 4, 128
 vaśivaṇibhyām ijik Uṇ. III, 73
 vaśeḥ kanasiḥ Uṇ. III, 95
 vaśeḥ kit Uṇ. III, 28
 vaśeḥ suṭ ca Uṇ. III, 105
 vasakṣudha iṭ V, 4, 112
 vasusrāmsudhvamsām saḥ VI, 3, 104
 vaser pid vā Uṇ. I, 23
 vator va ut V, 3, 128
 vaster ḍhañ IV, 3, 79
 vasmakrayavikrayāt ṭhan III, 4, 11
 vasmator lopaḥ I, 4, 29
 vasyagibhyām ṇit Uṇ. III, 102
 vahalādibhya itrotrau Uṇ. III, 42
 vahābhrāl lihaḥ I, 2, 16

vahipamser dīrghaś ca Uṇ. I, 9
 vahivasibhyām catiḥ Uṇ. I, 87
 vahe V, 2, 144
 vaher aniyantṛke II, 1, 48
 vahes tur iṭ ca III, 3, 100
 vahyam karaṇam I, 1, 113
 vākāñkṣāyām I, 2, 80
 Vākinādīnām kuk ca II, 4, 91
 vā kyaṣaḥ I, 4, 142
 vākyācām pluto 'ntyah VI, 3, 115
 vākyāder āmantritasyāśyāsam-matyoh VI, 3, 4
 vā gomaye III, 2, 44
 vāgdikpaśyadbhyo yuktidaṇḍa-hareṣu V, 2, 14
 vācamyamo vrate I, 2, 24
 vācaḥ samdeśe IV, 4, 18
 vā citte V, 3, 95
 vāco gminiḥ IV, 2, 145
 vā jṛbhramatrasām V, 3, 120
 vātapittasleṣmasamnipātāc cha-manakopane IV, 1, 50
 vātamajaśardhamjaherammadapa-ramtapadviṣamtapabhagamda-rapuramdarāḥ I, 2, 20
 vātātisārapiśācānām kuk ca IV, 2, 126
 vātād ūlaḥ III, 1, 55
 vā tilamāśomābhaṅgāṇubhyaḥ IV, 2, 4
 vā dāntaśāntapūrṇadastaspāṣṭa-cchannajñaptāḥ V, 4, 155
 vā druhamuhasnuhasniḥam VI, 3, 64
 vā nāmni II, 3, 40
 vā nikṣanīmsanindām VI, 4, 127
 vāp II, 2, 78
 vā bhāvakarāṇayoḥ VI, 4, 110
 vā bhāvākrośadainyeṣu VI, 3, 82

vābhyavāt V, 1, 31.
 Vāmadevyam III, 1, 9
 vāmśasoḥ V, 3, 86
 vāyvr̥tupitruśaso yat III, 1, 29
 vārasamkhyāyāḥ kṛtvasuc IV, 4, 5
 vā liṭi V, 4, 82
 vā lipsāyām I, 4, 69
 vā luṇḥoḥ V, 4, 97
 vā vaṇijām I, 3, 39
 vā virāme VI, 4, 149
 vā vṛkṣatṛpadhānyamṛgaśakuni-
 viśeṣāṇām II, 2, 62
 vā veṣṭiceṣṭyoh VI, 2, 143
 vā śari VI, 4, 29
 vā śveḥ V, 1, 37
 vāṣpoṣmaphenam udvamati I,
 1, 34
 vā samyogāder asthaḥ V, 3, 79
 vāsavāhane V, 2, 67
 Vāsudevārjunāt kan III, 3, 65
 vā supy ṭti ca V, 1, 94
 vāstavyaḥ I, 1, 106
 vāstāti IV, 3, 34
 vāśya vmoḥ V, 3, 101
 vāhanam vāhyāt VI, 4, 108
 vā hanagamavidaviśadr̥śaḥ V, 4,
 166
 vā haviryūpādibhyaḥ IV, 1, 3
 vimp̥satikāt khaḥ IV, 1, 41
 vimp̥satitrip̥śadbhyaṁ IV, 1, 36
 vimp̥sater ḍiṭi teḥ V, 3, 137
 vimp̥satyādibhyas tamaṭ vā IV,
 2, 52
 Vikarṇakuṣitakāt Kāśyape II,
 4, 54
 vikāre III, 3, 103
 vikuśamiparibhyaḥ VI, 4, 83
 vikṛteḥ prakṛtau IV, 1, 16
 vicāre VI, 3, 125

vicharakṣo naṇ I, 3, 70
 vija iṭi VI, 2, 14
 viṭapādayaḥ Uṇ. II, 87
 vittah pratitabhogayoh VI, 3, 96
 vidadḥ I, 4, 44
 vidām I, 1, 57
 vidibhidicchideḥ kurac I, 2,
 108
 videḥ śvasuḥ I, 2, 83
 vider alukaḥ V, 4, 132
 vido laṭo vā I, 4, 12
 vidyāyonisambandhād vuṇ III,
 3, 49
 vidhir viśeṣaṇāntasya I, 1, 6
 vidhisampraśnaprārthanēṣu I, 3,
 121
 vidhīno 'siḥ Uṇ. III, 96
 vidhyaty akaraṇena III, 4, 82
 vidhvarustilāt tudaḥ I, 2, 19
 vinayādibhyaḥ ṭhak IV, 4, 17
 vinā tṛṭiyā ca II, 1, 85
 vinā nānā IV, 2, 28
 vinimaye I, 4, 49
 vindur icchuḥ I, 2, 118
 vinmator luk IV, 3, 48
 viparābhyām jeḥ I, 4, 53
 vipareḥ VI, 4, 60
 vipineriṇatuhinamahināni Uṇ.
 II, 66
 vipratīṣedhe I, 1, 16
 vimatau I, 4, 95
 vimuktādibhyo 'ṇ IV, 2, 155
 virāme visarjanīyaḥ VI, 4, 20
 viribdhaphāṇṭabāḍhamliṣṭāni sva-
 rānāyāsabhṛśāspaṣṭeṣu V, 4,
 146
 virodhinām adravyāṇām II, 2, 65
 vivadhavivadhād vā III, 4, 16
 vivāhe III, 3, 90

viśākhaśādhān manthadaṇḍayoh
 IV, 1, 131
 viśipatipadiskandām vipsābhī-
 kṣṇayoh I, 3, 148
 viśeṣaṇam ekārthena II, 2, 18
 viśvasya vasurātor dīrghaḥ V, 2,
 129
 viśaye deṣe III, 1, 61
 viśvagdevayoś ca ḍadrig aṇci vau
 V, 2, 109
 vihāyaso viha ca I, 2, 33
 vipatibhyaṁ tanan Uṇ. II, 64
 vipsābhikṣṇayor dve VI, 3, 1
 vuṇchaṇkaṭhahajilaseniradhaṇṇya-
 yaphakphitiṇṇyakakṭhakchakī-
 yaḍmatupḍvalacaḥ III, 1, 68
 vṛkāp ṇeṇyaṭ IV, 3, 91
 vṛkṣauśadhībhyo 'mśe ca III, 3,
 104
 vṛṇa enyaḥ Uṇ. II, 114
 vṛjinaṇinam Uṇ. II, 63
 Vṛjimaḍrāt kan III, 2, 46
 vṛṇa ācchāde I, 3, 43
 vṛṇas ca Uṇ. III, 39
 vṛṭṭvadihanimānikamyaśikaṣeḥ
 saḥ Uṇ. III, 63
 vṛṭṭyutsāhatāyaneṣu kramaḥ I,
 4, 84
 vṛḍbhyām vin Uṇ. I, 81
 vṛddhasya ca jyāḥ IV, 3, 50
 vṛddher vṛdhuṣaḥ III, 4, 37
 vṛdbhya iṭ V, 4, 123
 vṛdbhyaḥ syasanoḥ I, 4, 144
 vṛndād āraṇaṇ IV, 2, 139
 vṛbhṛvamikubhyaḥ śak Uṇ.
 III, 55
 vṛṣādibhyaḥ cit Uṇ. III, 46
 vṛṣāsvayor maithune suk VI,
 2, 90
 Abhandl. d. DMG. XI. 4.

vṛṣitakṣirājidhanvipratidivayu-
 vaḥ kanin Uṇ. III, 79
 vṛto vā V, 4, 101
 veḥ kṣuśruvaḥ I, 3, 13
 veḥ khraḥ IV, 4, 111
 veḥ pādābhyām I, 4, 87
 veḥ śabdāpyāt I, 4, 80
 veḥ śālacchaṇkaṭacau IV, 2, 29
 veḥ skando 'tatavatoḥ VI, 4, 62
 veḥ skabnaḥ ṣaḥ VI, 4, 65
 veḥ stro nāmni VI, 4, 80
 veṇo ḍiḥ Uṇ. I, 58
 veṇo liṭi vay vā V, 4, 88
 veṭaḥ VI, 4, 100
 veṇiḥ Uṇ. I, 78
 veṇukādibhyaḥ chaṇ III, 2, 61
 vetanādibhyo jīvati III, 4, 10
 vetter vā I, 4, 8
 ver anacaḥ V, 1, 64
 ver apiti vā V, 1, 44
 veś ca svano bhojane VI, 4, 54
 vaikācaḥ V, 2, 43
 vaidūryam III, 3, 55
 vaiśastravaibhājitre III, 4, 51
 vodvāhe V, 3, 48
 vorṇoḥ VI, 1, 6
 vorṇoḥ VI, 2, 15
 vorṇoḥ VI, 2, 31
 vo vidhūnane juk VI, 1, 47
 vośanasah V, 4, 47
 vośinareṣu III, 2, 35
 vauśadhivṛkṣād dvitryaco 'niri-
 kādeḥ VI, 4, 105
 vmor vā VI, 4, 120
 vmoḥ ṭap I, 4, 27
 vyaḥ V, 1, 47
 vyaktam saḥoktau I, 4, 96
 vyaco 'ṇṇity anasi V, 1, 19
 vyaṇjanānām II, 2, 63

vyatihāre ṇac I, 3, 76
 vyatihāre sarvādīnām sur bahu-
 lam VI, 3, 9
 vyatho liṭi VI, 2, 121
 vyadhajapo 'prādeh I, 3, 51
 vyāṇaḥ śvasaḥ V, 4, 144
 vyāpyāt kāmyac I, 1, 23
 vyāpyād aṇ I, 2, 1
 vyāpyād ākroṣe kṛṇaḥ khamuñ
 I, 3, 134
 vyāpyād ādhāre I, 3, 72
 Vyāsādīnām akaṇ ca II, 4, 21
 vyudaḥ kākut kākudasya IV, 4,
 136
 vyudas tapaḥ I, 4, 74
 vyupāc chīṇaḥ I, 3, 30
 vyuṣṭādibhyo 'ṇ IV, 1, 115
 vyesyamoh V, 1, 26
 vyomādayaḥ Up. III, 82
 vyor iṣatsprṣṭau ca VI, 4, 27
 vrajavayajau I, 3, 101
 vrāte I, 2, 59
 vraścabhraśasrjāmjayajarāja-
 bhrājaśaṃ ṣaḥ VI, 3, 66
 vraścēitvā V, 4, 116
 vraścīmūṣeś ca kikan Up. II, 8
 vrātāt khaṇ III, 4, 13
 vrātād astriyām IV, 3, 89
 vrihiśāler ḍhak IV, 2, 2
 vriheḥ puroḍāse III, 3, 112
 vrihyādyata iniś ca IV, 2, 119
 śakandhvādayaḥ V, 1, 98
 śakalakardamād vā III, 1, 3
 Śakalādibhyo gotrāt III, 2, 21
 śakādibhyaḥ V, 4, 135
 śakādibhyo 'ṭan Up. II, 32
 śakibhūbhyaṃ untyantīcau Up.
 I, 71

śakīśamer nit Up. III, 47
 śaker unaḥ Up. II, 81
 śaker uniḥ Up. I, 76
 śaker untaḥ Up. II, 42
 śaktiyaṣṭyoṣ ṭikak III, 4, 60
 śaktivayaḥśīleṣu I, 2, 87
 śaktau hastikapātāt I, 2, 40
 śakye kṣijyor ay V, 1, 79
 śaṅkvādayaḥ Up. I, 21
 śaṅśacchater ḍinir vā IV, 2, 42
 śaṇḍikādibhyo ṇyaḥ III, 3, 60
 śatarudrād ghaś ca III, 1, 25
 śataṣaṣṭeḥ pathaḥ ṣṭhan III,
 1, 39
 śatāt kevalāt ṭhanyatāv atasmin
 IV, 1, 31
 śatādīmāsārdhamāsasamvatsarāt
 IV, 2, 53
 śatād vā IV, 1, 44
 śatisaddaśāntādhikāsmiñ śatasa-
 hasre ḍaḥ IV, 2, 50
 śatṛ I, 2, 84
 śadeḥ śiti I, 4, 115
 śader agatau taḥ VI, 1, 54
 śapaḥ śapathe I, 4, 63
 śapi ḍaṃśasaṇjeś ca V, 3, 28
 śapśyanaḥ V, 4, 35
 śabdādardaram karoti III, 4, 31
 śabdādīn karoti I, 1, 36
 śabdāntaragatau vā I, 4, 130
 śamādibhyo 'thaḥ Up. II, 53
 śamām aṣṭānām śye dīrghaḥ VI,
 1, 102
 śameḥ khaḥ Up. II, 23
 śamer ḍhaḥ Up. II, 41
 śameṣ ṭhaḥ Up. II, 35
 śamyāḥ ṣlaṇ III, 3, 116
 śaraḥ khayaḥ VI, 4, 144
 śaradaḥ śrāddhe III, 2, 72

śaradādibhyo 'samkhyārthe IV,
 4, 90
 śaraddaraddṛṣadaḥ Up. III, 78
 Śaradvacchunakadarbhād Bhārga-
 vavāṣṭyāgrāyaṇeṣu II, 4, 38
 śarādibhyaḥ III, 3, 114
 śarādīnām V, 2, 134
 śaro 'ci rāt VI, 4, 146
 śarkarādibhyo 'ṇ IV, 3, 84
 śarpāre VI, 4, 22
 śala igupāntād aḍṛso 'niṭaḥ ksaḥ
 I, 1, 65
 śalāluno vā III, 4, 56
 śalimaṇḍer ūkaṇ Up. II, 21
 śavikamaḥ kalan Up. III, 45
 śavikamibhyaṃ dan Up. II, 60
 śaśirapayor ata ic ca Up. I, 14
 śaś cho 'mi VI, 4, 157
 śaśasar Pratyāhārasūtra 12 (S. 1)
 śaso naḥ II, 1, 28
 Śakalād vā III, 3, 99
 śākhādibhyo yaḥ IV, 3, 81
 śāchāsāhvāvyāvepām yuk VI,
 1, 46
 śāṇāt IV, 1, 45
 śāt VI, 4, 139
 śānac I, 2, 86
 śāndānmānaḥ I, 1, 21
 Śālaturiyāḥ III, 3, 59
 Śālvāṅgapratyagrathakalakūṭā-
 śmakād iñ II, 4, 103
 Śālvād goyavāgvoḥ III, 2, 50
 śāv ayamaḥ V, 4, 27
 śāsaḥ kniti śis V, 3, 57
 śāsiyudhidṛṣidhṛṣimṛṣaḥ I, 3, 106
 śā hau V, 3, 59
 śikyam dhiṣṇyam Up. II, 119
 śikhā Up. II, 25
 śikhādibhyo vā IV, 2, 134

śiṅgher āṇakaḥ Up. II, 12
 śi tuk VI, 4, 15
 śity apiti V, 3, 24
 śity āyādayaḥ I, 1, 50
 śidanekāl sarvasya I, 1, 12
 śinnitoḥ V, 1, 16
 śiraḥ karan Up. III, 24
 śirasāḥ śirṣan vā V, 2, 63
 śiriśādayaḥ Up. III, 60
 śilāyā ḍhaś ca IV, 3, 80
 śilpam III, 4, 57
 śivādayaḥ Up. II, 92
 Śivādibhyo 'ṇ II, 4, 41
 śisukrandādīn adhikṛtya kṛte gra-
 nthe chaḥ III, 3, 56
 śisuṭi V, 3, 7
 śisuṭy eḥ V, 4, 39
 śiṇa ed aliṭi VI, 2, 73
 śiṇaḥ phuṭ ca Up. III, 108
 śiṇo dhuk Up. I, 37
 śiṇo rat I, 4, 7
 śītāc ca kāriṇi IV, 2, 78
 śitoṣṇatprapam na sahate IV, 2, 158
 śirṣakumārāṇ ṇiniḥ I, 2, 38
 śirṣacchedād yac ca IV, 1, 76
 śirṣo 'ci V, 2, 64
 śilam III, 4, 62
 śilasādhudharmeṣu ṭṛṇ I, 2, 89
 śile tūṣṇikaḥ IV, 3, 59
 śi vā II, 1, 13
 śukrād ghan III, 1, 23
 Śuṅgacchagalaṅvikaṇḍ Bhāra-
 dvājavāṣṭyātreyaṣu II, 4, 47
 suṭ ca Up. III, 112
 suṇḍikādibhyo 'ṇ III, 3, 48
 sunaḥ śephapucchalāṅgūleṣu nā-
 mni V, 2, 16
 sunaśucau puraḥ Up. I, 38
 sunīstanād dhetāḥ I, 2, 12

Śubhrādibhyaḥ II, 4, 53
 śuṣaḥ kaḥ VI, 3, 90
 śūrpād añ IV, 1, 29
 śulāt pāke IV, 4, 49
 śulokhād yat III, 1, 15
 śrtam kṣirahaviṣoḥ V, 1, 33
 śrṅkhalam bandhanam karabhe
 IV, 2, 84
 śrṅgāṅgabhrṅgāḥ Uṇ. II, 29
 śrṅgāt IV, 2, 140
 śrṅgibhrṅgimrjikañjeś cit Uṇ.
 III, 22
 śrvander āruḥ I, 2, 120
 śrvasivapirājivphaninabher in Uṇ.
 I, 56
 śr vāyuvārṇanivṛteṣu I, 3, 10
 še mucādinām V, 4, 11
 še śyan I, 4, 104
 šeśād vā IV, 4, 142
 šeṣe III, 2, 1
 šeṣe lṭ I, 3, 116
 šeṣe lopo 'daḥ V, 4, 57
 śonādibhyaḥ II, 3, 41
 śobhate IV, 1, 118
 Śaunakādibhyaḥ III, 3, 72
 sau vā V, 4, 33
 śnasor lopah V, 3, 104
 śnāḥ I, 1, 100
 śnādviruktayor ātaḥ V, 3, 105
 śnān naḥ V, 3, 22
 śyādinvyadhaśvasatanah I, 1, 147
 śyāstyāhṛṇavibhyaḥ inac Uṇ. II, 62
 śyetaitaharitarohitāt to naḥ II,
 3, 34
 śyenatilayoh pāte ñe V, 2, 84
 śyo 'sparṣe VI, 3, 83
 śraviṣṭhāśādhāc chaṇ III, 3, 9
 śrāddham anenādya bhuktam
 ṭhampś ca IV, 2, 91

śribhuvo 'prādeḥ I, 3, 14
 śrisrudruprujvām kvib dirghaś ca
 Uṇ. III, 68
 śrukṛvdhivām śkrṛdhi ca I, 1, 96
 śruvo 'nābprateḥ I, 4, 114
 śruśriyuvaho nit Uṇ. I, 79
 śrusadvaso lṭ vā I, 2, 73
 śryugūrṇoḥ kitaḥ V, 4, 136
 śliṣaḥ I, 1, 66
 śliṣaśmsthāsavasajanarubajr-
 bhyaḥ I, 2, 69
 śliṣer ito 'c ca Uṇ. II, 77
 śvaganād vā III, 4, 9
 śvayuvanmaghonām anaṇādan V,
 3, 129
 śvaśuraḥ Uṇ. III, 4
 śvaśurāt II, 4, 71
 śvasas tuṭ ca III, 2, 75
 śvaso vaṣiyasaḥ IV, 4, 65
 śvādayaḥ Uṇ. III, 80
 śvāder iti VI, 1, 19
 śvitivṛtinivichidimudidahitṛpiśu-
 bhibhyaś ca Uṇ. III, 8
 śviditas tatavatoḥ V, 4, 139
 ṣaḥ pade VI, 4, 129
 ṣaṭkatikatipayāt thaṭ IV, 2, 56
 ṣaṭhani ktādeśaḥ VI, 3, 31
 ṣapūrvahandhṛtarājñām aṇi V, 3,
 131
 ṣaṣaḥ IV, 3, 66
 ṣaṣo nyac ca vā IV, 1, 98
 ṣaṣṭyāder asaṃkhyādeḥ IV, 2, 54
 ṣaṣṭhāt IV, 2, 63
 ṣaṣṭhi II, 2, 22
 ṣaṣṭhi cānādare II, 1, 91
 ṣaṣṭhi sambandhe II, 1, 95
 ṣaṣṭhi hetunā II, 1, 71
 ṣaṣṭhyā ākrośe V, 2, 12

ṣaṣṭhyāntyaṣya I, 1, 10
 ṣaṣṭhyā rūpya ca IV, 3, 44
 ṣaṣṭhyā vyāśraye tas IV, 3, 1
 ṣito nīṣ II, 3, 36
 ṣoḍan IV, 4, 131
 ṣoḍhā vā IV, 3, 21
 ṣṭhivuklamācamām ṣiti VI, 1, 103
 ṣṭhivusivo dirghaś ca I, 3, 98
 ṣṇaḥ saṃkhyāyā luk II, 1, 21
 ṣpho vā II, 3, 19
 ṣyaṇaḥ pradhānasya putrapatyoh
 svayor ig yaṇaḥ V, 1, 11
 saṃkhyākṣaśalākāḥ pariṇā dyūte
 'nyathāvṛttan II, 2, 6
 saṃkhyātāt I, 3, 8
 saṃkhyādiḥ samāhāre II, 2, 76
 saṃkhyādeḥ II, 3, 23
 saṃkhyādeḥ ṣṭhampś ca IV, 1, 70
 saṃkhyādeḥ saṃkhyeyād anapatye
 'jāder lug adviḥ II, 4, 11
 saṃkhyādeḥ saṃkhyeyāl luk IV,
 2, 41
 saṃkhyāder guṇāt IV, 4, 43
 saṃkhyāder yap IV, 1, 97
 saṃkhyāder vā IV, 1, 101
 saṃkhyāder vun IV, 4, 3
 saṃkhyādeś cālukaḥ IV, 1, 24
 saṃkhyādhyaṛdhādeḥ saṃkhye-
 yāl lug adviḥ IV, 1, 38
 saṃkhyāyā atisataḥ kan IV, 1, 32
 saṃkhyāyā anataḥ II, 1, 33
 saṃkhyāyā abahor anyārthe IV,
 4, 95
 saṃkhyāyāḥ saṃvatsaraparimā-
 ṇasyāsaṃjñāsāṇakulijasya VI,
 1, 26
 saṃkhyāyā nadigodāvaryoś ca
 IV, 4, 73

saṃkhyārdhān nāva ekārthāt IV,
 4, 84
 saṃkhyā vamsyena II, 2, 12
 saṃkhyāvisāyāder ahnasyāhan nau
 vā V, 2, 128
 saṃkhyāikārthād vīpsāyām IV,
 4, 2
 saṃghāṅkaghoṣalakṣaṇeṣv aṇya-
 ṇīnaḥ III, 3, 98
 saṃghe 'nuttarādhare I, 3, 33
 saṃjñāpūraṇyoh V, 2, 35
 saṃjñāyām vātapād añ III, 3, 83
 saṃjñāyām II, 3, 60
 saṃjño vyāpye vā II, 1, 67
 saṃdhyādyṛtunakṣatrād aṇ III,
 2, 79
 saṃnikṛṣṭapāṭhanām II, 2, 52
 saṃniver ardaḥ V, 4, 152
 saṃpadādibhyaḥ kvip I, 3, 93
 saṃpareḥ kṛṇaḥ suṭ V, 1, 136
 saṃprater asmṛtau I, 4, 92
 saṃpradāne caturthi II, 1, 73
 saṃprāj jānuno jñāḥ IV, 4, 119
 saṃpronnes ca kaṭac IV, 2, 30
 saṃbodhane II, 1, 94
 saṃbodhane sau VI, 2, 44
 saṃbhavaty avaharati ca IV, 1, 68
 saṃbhāvane 'lamarthe tadarthā-
 prayoge I, 3, 118
 saṃbhrame yāvadbodham VI,
 3, 14
 saṃyogasya padasya VI, 3, 52
 saṃyogād ino 'samūhe V, 3, 175
 saṃyogāder liṭi VI, 2, 65
 saṃvatsarāgrahāyanyāṣ ṭhañ ca
 III, 3, 16
 saṃviprāvāt I, 4, 65
 saṃśayam āpannaḥ IV, 1, 84
 saṃsrṣṭe III, 4, 22

samskṛtaṃ bhakṣyam III, 1, 14
 samskṛte III, 4, 3
 sakṛt IV, 4, 8
 sakthyakṣṇaḥ svāṅgāt śac IV, 4, 96
 sakhidūtavanigbhyo yaḥ IV, 1, 142
 sakhy aśīsvī II, 3, 70
 sakhyahorājñāṃ śac IV, 4, 76
 sakhyādayaḥ Uṇ. I, 60
 sakhyuḥ patyuh V, 1, 118
 sakhyur aśāv ait V, 4, 44
 sañjasibhyāṃ kthin Uṇ. I, 61
 satirthyaḥ III, 4, 75
 sattvāsleṣe I, 1, 67
 satyād aśapathe IV, 4, 50
 satyārthavedānām āpuk VI, 1, 55
 sadādhunedānīm tadānīm IV, 3, 14
 sadisvañjer liṭi VI, 4, 98
 sado 'prateḥ VI, 4, 51
 sanaḥ I, 4, 111
 sanaḥ ktici lopaś ca V, 3, 43
 sanāśamṣa uḥ I, 2, 117
 sani V, 3, 40
 sani V, 4, 94
 sanīvantardhabhraśjadambhuśri-
 svṛyūrṇubharajñāpisanitanipa-
 tidaridraḥ V, 4, 119
 sano grahaguhaś ca V, 4, 137
 sanyaḥor ādyam ekāḥ diviḥ V, 1, 1
 sany ataḥ VI, 2, 129
 sanliṭor jeḥ VI, 1, 88
 sanval laghuni ṇau cañy anaglope
 VI, 2, 140
 sapattraniṣattrād ativyathane
 IV, 4, 45
 sapūrvasya vā II, 3, 31
 sapūrvāt III, 2, 70

sapūrvāt IV, 2, 93
 sapūrvāt prathamāntād vā VI, 3, 21
 saptamyāṃ copāt pīdarudhaka-
 rṣaḥ I, 3, 141
 saptamyāṃ pūrvasya I, 1, 7
 saptamy ādhāre II, 1, 88
 saptamy ādhikye II, 1, 60
 saptamyā bahulam V, 2, 11
 saptamyāṃ IV, 2, 121
 saptamyās tral IV, 3, 10
 samaḥ I, 1, 90
 samaḥ kṣṇuvaḥ I, 4, 118
 samaḥ pratijñāyām I, 4, 99
 samaḥ samih V, 2, 110
 samaḥ suṭi saḥ VI, 4, 1
 samajamanavidasusībhṛṇiṇo bhāve
 kyap I, 3, 78
 samayād yāpanāyām IV, 4, 44
 samayanikaśāhādhigantarāntare-
 ṇayuktāt II, 1, 50
 samavāndhāt tamasāḥ IV, 4, 64
 samas tate V, 2, 88
 samastāntasamīpayor ayuvādīnām
 VI, 4, 112
 samas trītiyāyuktāt I, 4, 107
 samāṃsamīnādyasvīnāgavīnāḥ IV, 2, 21
 samājārthān samavaiti III, 4, 41
 samānasya pakṣādiṣu V, 2, 103
 samānūt III, 3, 26
 samānādibhyaḥ II, 3, 33
 samānānyatyadāder upamānād
 vyāpye dṛṣaḥ ksakañau ca I, 2, 51
 samānodare śayitaḥ III, 4, 106
 Samāpo nāmni V, 2, 115
 samāyāḥ khaḥ IV, 1, 100
 samāsāntaḥ IV, 4, 52
 samāse 'ṅguleḥ saṅgaḥ VI, 4, 66

samāse 'nuttarasya VI, 4, 39
 samāhāre V, 3, 143
 samāhāre napuṃsakam II, 2, 49
 samidha ādhāne ṣeṇyaḥ III, 3, 102
 samudānibhyo yamer agranthe I, 4, 128
 samudbhyaṃ ajaḥ paśuṣu I, 3, 60
 samo 'kūjanē I, 4, 59
 samo gamṛchprachisvṛṣruvettya-
 rtidṛṣaḥ I, 4, 71
 samo muṣṭau I, 3, 36
 samo yudruduvaḥ I, 3, 12
 samo vā I, 1, 124
 samrāt VI, 4, 10
 sarter apaḥ suk ca Uṇ. II, 86
 sarter ayuḥ Uṇ. I, 33
 sarvacarmaṇā kṛtaḥ IV, 2, 8
 sarvāḥ sarvādibhyo hetvarthaiḥ
 II, 1, 72
 sarvāṇ ṇo vā IV, 1, 13
 sarvāt IV, 1, 11
 sarvāt sahaḥ I, 2, 25
 sarvādayo vṛttimātre V, 2, 41
 sarvādipathyaṅgakarmapattrapā-
 traṃ vyāpnoti IV, 2, 11
 sarvādibahubhyo 'dvyādibhyaḥ
 IV, 3, 7
 sarvādibhyaḥ smaismātau II, 1, 6
 sarvādīnām IV, 3, 60
 sarvānnam atti IV, 2, 15
 sarvābhiparyubhayāt tasā II, 1, 52
 sarvaikānyakimpattadaḥ kāle dā
 IV, 3, 13
 sarvottaradakṣiṇādeḥ khaḥ III, 4, 79
 sasamkhyasyānādan saḥ VI, 4, 32
 sasamkhyād amaḥ kyaj vā I, 1, 24
 sasajuṣo ruḥ VI, 3, 98
 sasnu stutau IV, 4, 24

sasyena pariṇātaḥ IV, 2, 73
 sahanañvidyamānādeḥ II, 3, 68
 sahasya sadhriḥ V, 2, 111
 sahasya so 'nyārthe V, 2, 97
 sahasravasanaviṃśatikāsatamānād
 aṇ IV, 1, 30
 saharthe II, 1, 57
 saharthena II, 1, 65
 sahicalivahaḥ kicinau I, 2, 113
 sahiyahor ot V, 2, 138
 śakṣādādiṇi II, 2, 36
 śakṣād draṣṭā IV, 2, 90
 sāt VI, 4, 91
 sādhoḥ I, 2, 57
 sāptapadināṃ sakhye IV, 2, 7
 sārer athin Uṇ. I, 62
 sāv anaḍuḥaḥ V, 4, 36
 sāv asaṃbuddhau V, 3, 10
 sāsyā paurṇamāsi III, 1, 18
 sikatāsarkarābhyām IV, 2, 108
 sicaḥ I, 4, 41
 sici V, 3, 45
 sici dādhāsthām ic ca VI, 2, 27
 siceḥ kan numhau ca Uṇ. III, 67
 sico yaṇi VI, 4, 92
 sicy ataṇi V, 4, 103
 sijlopa ekādeṣe VI, 3, 30
 sitanigamimasisacyavidhāṅkruśi-
 bhyas tun Uṇ. I, 22
 sidhibudhisvidimanipuśaḥliṣaḥ
 śyanā V, 4, 131
 sidho gatau VI, 4, 93
 sidhmādibhyaḥ IV, 2, 100
 sindhvapakarād vā III, 3, 4
 sindhvādibhyo 'ṇ III, 3, 61
 sipi rur vā VI, 3, 106
 simicnām ic ca Uṇ. III, 12
 si ṣaḍhoḥ kaḥ VI, 3, 72
 si so liṇatīni VI, 2, 99

sītayā samite III, 4, 92
 sīdhusurāt pibaḥ I, 2, 45
 sukhādibhyaḥ IV, 2, 128
 sukhādini vedayate I, 1, 35
 suco vā VI, 4, 36
 suṭ tathoh I, 4, 39
 supaḥ I, 2, 3
 supaḥ IV, 3, 61
 supaḥ prakṛter no lopah VI, 3, 48
 supānāmayena VI, 4, 133
 supi VI, 2, 40
 supi nalopah VI, 3, 28
 supi vali tadvat VI, 3, 51
 supi hrasvaḥ II, 2, 84
 supo yatheṣṭam V, 1, 8
 supo 'sāpkhyāl luk II, 1, 38
 supy acaḥ VI, 4, 122
 suprātasuśvasudivaśārikukṣaca-
 turaśrāḥ IV, 4, 105
 sup supaikārtham II, 2, 1
 subhagāḍhyasthūlapalitanagnā-
 ndhapriyād acver bhuvah khi-
 ṣṇuckhukaṇau I, 2, 46
 suvinirdurbhyaḥ samasūtisupām
 VI, 4, 75
 suśamādayaḥ VI, 4, 89
 susāpkhyādeḥ IV, 4, 129
 susarvārdhāj janapadasya VI,
 1, 23
 susudhāṅgrdheḥ kran Uṇ. III, 11
 susnātādīn pṛcchati III, 4, 46
 suharitatṛṇasomāj jambhāt IV, 4,
 114
 suhṛddurhṛdau mitrāmitrayoḥ
 IV, 4, 138
 sūktasāmnoś chaḥ IV, 2, 153
 sūcanāvākṣepaṇasevāsahasayatna-
 kathopayogeṣu kṛṇaḥ I, 4, 78
 sūceḥ sman Uṇ. II, 102

sūtakāputrakāvṛndārakāḥ VI,
 1, 75
 sūtpūtisurabher gandhasyet IV,
 4, 123
 sūtrāt sāpkhyākāt III, 1, 42
 sūramartakṣemayaviṣṭhāt IV,
 4, 27
 sūryāgastyayoś che ca V, 3, 153
 Sūryā devī II, 3, 47
 sūviśibhyaḥ kit Uṇ. I, 30
 sṛghasadaḥ kmarac I, 2, 106
 sṛjah śrāddhe I, 4, 103
 sṛjidrśaḥ V, 4, 163
 sṛjidrśor jhaly am VI, 2, 5
 sṛjer asum ca Uṇ. I, 19
 sṛbhṛvṛstudrusruśruvo liṭaḥ V,
 4, 158
 seṭi V, 3, 53
 senāṅgānām bahutve II, 2, 59
 senāntakārulakṣmaṇād iñ ca II,
 4, 85
 senāyā vā III, 4, 43
 senāsuraśālāniśā vā II, 2, 72
 seyuvō vā II, 1, 36
 seyuvō vā VI, 2, 54
 ser grāse VI, 3, 79
 ser hiñ I, 4, 21
 soḥ V, 1, 66
 soḥ syasanoḥ VI, 4, 97
 soḍhaḥ VI, 4, 95
 somavarunayor it V, 2, 25
 somāt tyaṇ III, 1, 28
 so lopo 'nantyasya I, 4, 36
 so 'sya grāmaṇiḥ IV, 2, 83
 so 'sya prāptaḥ samayāt IV, 1,
 123
 so 'syābhijano giribhyaḥ śāstra-
 jviṣu III, 3, 58
 Sauvireṣu vā II, 4, 80

sau vetau V, 1, 129
 skrṇaḥ VI, 2, 66
 skoḥ sāmyogādyor ante ca VI,
 3, 58
 stanirṣṇipuṣigadimadibhyo ṇer
 itnuc Uṇ. I, 26
 stambaśakṛdbhyaḥ vr̥hivatsayor
 in I, 2, 8
 stambhustumbhuskambhuskum-
 bhuskubhyaḥ I, 1, 99
 stambheḥ VI, 4, 52
 stutau bhrātuh IV, 4, 146
 stusuṇo 'tañi V, 4, 169
 stusvañjasivādinām vāḍvyavāye
 VI, 4, 56
 steyam IV, 1, 143
 stoḥ ścuṣṭubhyaḥ tau VI, 4, 136
 stoḥ ṣaṇi VI, 4, 48
 stokālpakṛcchakatipayād asattvā-
 rthāt karaṇe II, 1, 87
 stome ḍaṭ IV, 1, 64
 stor ū ca Uṇ. II, 83
 striyām Kurukuntayavantibhyaḥ
 II, 4, 105
 striyām ktin I, 3, 74
 striyām pūpvaḍ uktapūpṣkam
 anūñ ekārthe striyām apra-
 dhānapūraṇipriyāḍau V, 2, 29
 striyām luk II, 4, 30
 striyām vā VI, 2, 52
 striyāḥ V, 3, 85
 striyāḥ VI, 2, 55
 striyām II, 3, 1
 striyām V, 4, 49
 striṇām II, 1, 37
 strīnāmni IV, 4, 132
 stripūpsābhyām nañsnaṇau II,
 4, 13
 strībahuṣu phak II, 4, 34

striyubhyaḥ II, 1, 35
 sthaḥ VI, 1, 67
 sthaḥ pratijñānirṇayaprakāśaneṣu
 I, 4, 64
 sthaṇḍile śete vrati III, 1, 13
 sthalādinā IV, 1, 90
 sthādīnām dviruktena tasya ca
 VI, 4, 58
 sthānāntagośālakharaśālāl luk III,
 3, 6
 sthābhāsapisakaso varac I, 2, 122
 sthāsnāpavyadhihaniyudhaḥ kaḥ
 I, 3, 46
 sthāsnūḥ I, 2, 95
 sthirādayaḥ Uṇ. III, 6
 sthūladūrayuvakṣiprakṣudrāṇām
 yaṇāder yvor eñ ca V, 3, 159
 sthūlādibhyaḥ kan IV, 3, 27
 snunamaḥ svayam I, 4, 102
 spardhāyām ānaḥ I, 4, 77
 sparśadravamūrtyoḥ śyaḥ V, 1, 29
 sprśamṛśakṛṣatṛpadṛpasṛpām vā
 VI, 2, 6
 sprśamṛśakṛṣatṛpadṛpo vā I, 1, 61
 sprśo 'nudakāt kvin I, 2, 48
 sprhigṛhipatiśiṇa āluc I, 2, 104
 sprher āyyaḥ Uṇ. II, 113
 sphāyaḥ sphih V, 1, 32
 sphāyo vaḥ VI, 1, 53
 sphurispulor ghañi V, 1, 51
 sphurispulor nirmivibhyaḥ VI,
 4, 64
 smapare lañ ca I, 3, 5
 smahator numi V, 3, 8
 smṛtyuktau lṭ I, 2, 78
 smṛdrśaḥ I, 4, 112
 smṛḍṭvaraprathamradastṛspaśām
 at VI, 2, 142
 sme loṭ I, 3, 125

smeš ca V, 1, 59
 smai ca tiyāt II, 1, 16
 smaivataḥ syād ac ca VI, 2, 57
 smyajasaḥsāpānamakamaka-
 mpo raḥ I, 2, 116
 syatāsan lūtoḥ I, 1, 59
 syado jave V, 3, 32
 syando yaṇa ig dhaś ca Uṇ. I, 17
 syamo ya īc ca Uṇ. II, 10
 syasici kṛtaṣṭacchṛḍatṛdanṛtaḥ
 V, 4, 120
 srurībhyāṃ tuṭ ca Uṇ. III, 106
 sruvaś cik Uṇ. III, 72
 sruśrudrupurplucyūnāṃ vā VI,
 2, 131
 svañjaḥ V, 3, 27
 svanaḥaso vā I, 3, 52
 svapaḥ V, 1, 23
 svapnak ṛṣṇak I, 2, 119
 svamor napuṃsakāt II, 1, 23
 svargādibhyo yat IV, 1, 133
 svasuḥ II, 4, 66
 svasrpatyor vā V, 2, 19
 svāgatādīnām VI, 1, 18
 svāṅgāt tasnādhārtham bhuvā ca
 II, 2, 43
 svāṅgād akṛtamitajātapatipannād
 anyārthe II, 3, 57
 svāṅgād apradhānāt II, 3, 61
 svāṅgād id amānini V, 2, 37
 svāṅgeṣu saktaḥ IV, 2, 71
 svādibhyaḥ śnuḥ I, 1, 95
 svādinām VI, 4, 57
 svād ireripoḥ V, 1, 88
 svādvārthād adīrghāt I, 3, 135
 svāmin nīse IV, 2, 143
 svāmye 'dhinā II, 1, 61
 svārthe II, 3, 16
 svārthe V, 4, 138

svrśnūḍitaḥ V, 4, 107
 svo vāmau I, 4, 25
 svaujasamauṭchaṣṭābhyāmbhisne-
 bhyāmbhyasāsibhyāmbhyasā-
 sosāmīyossup II, 1, 1
 ha eti VI, 2, 101
 hanaḥ I, 2, 37
 hanaḥ V, 3, 46
 hanaḥ VI, 4, 119
 hanaḥ kutsāyām I, 2, 64
 hanas to 'ciṇṇaloḥ VI, 1, 40
 hano gñi hipsāyām VI, 2, 83
 hano jaḥ V, 3, 60
 hano jagha ca Uṇ. II, 72
 hano vadha liṇi V, 4, 89
 hayavaralan Pratyāhārasūtra 5
 (S. 1)
 haraty utsaṅgādibhyaḥ III, 4, 14
 haritādibhyo 'ṇaḥ II, 4, 36
 hal Pratyāhārasūtra 13 (S. 1)
 halaḥ V, 3, 2
 halasīrāt ṭhak III, 3, 88
 halas tisipaḥ V, 1, 65
 halasya karṣe III, 4, 99
 halāder ijuṇātāt VI, 4, 125
 halāder upāntasyāśvasakṣaṇa-
 hmyedito 'taḥ VI, 1, 7
 hali pity uta aut VI, 2, 30
 hali maḥ VI, 4, 8
 halo 'caḥ VI, 1, 4
 halo jharām jhari sasthāne lopo
 vā VI, 4, 155
 halo 'nādeḥ VI, 2, 112
 halo 'niditaḥ kñity upāntasya V,
 3, 23
 halo yañādeḥ V, 3, 152
 halo hau śānac I, 1, 102
 haly aś V, 4, 75

havaḥ I, 3, 62
 haśi cāto roḥ V, 1, 119
 hastadantāḥ jātāu IV, 2, 130
 hastaprāpye cer asteye I, 3, 31
 hastipuruṣād aṇ ca IV, 2, 40
 hastena I, 3, 137
 hastyacittāt III, 1, 48
 hakaḥ V, 3, 109
 hākas tvi VI, 2, 95
 hāyanād vayasi II, 3, 11
 hāyanāntayuvādibhyo 'ṇ IV, 1,
 146
 hipsāyām prateś ca V, 1, 139
 hipsārthād ekāpyāt I, 3, 140
 himaṃ sahate celuḥ IV, 2, 159
 himahatikāṣiṣṭhanyati pad V, 2, 59
 himādibhyaḥ IV, 2, 136
 himāraṇyān mahattve II, 3, 52
 hitanāmno vā V, 3, 172
 hitasukhābhyāṃ caturthi ca II,
 1, 97
 hitā bhakṣaḥ III, 4, 66
 hinumināni VI, 4, 115
 hīne II, 1, 58
 hiyamānapāpayuktāt IV, 3, 4
 hujhalo 'miṭo her dhiḥ V, 3, 98
 huśnuvor aliṭi V, 3, 91
 hūnām dve ca I, 1, 84
 hṛkror eṇuḥ Uṇ. I, 27
 hṛkror vā II, 1, 45
 hrño gatiśīle I, 4, 61
 hrño duk ca Uṇ. II, 108

hrño dṛtināthāt paśau I, 2, 9
 hrdayasya priye III, 4, 97
 hrdayasyāṇi hṛt V, 2, 55
 hrdbhagasindhoḥ pūrvasya ca
 VI, 1, 29
 hrṣṭaḍiruhīyusibhya itiḥ Uṇ.
 III, 76
 hrso 'vāt I, 1, 149
 hetuphalayoḥ I, 3, 120
 hetau II, 1, 68
 he manayavalapare te vā VI, 4, 11
 hemantād vā talopaś ca III, 2, 80
 hemārthāt parimāṇe III, 3, 107
 her acaṇi VI, 1, 87
 haiyaṃgavināṃ samjñāyām III,
 3, 121
 ho ḍhaḥ VI, 3, 62
 ho dve ca Uṇ. II, 6
 ho vrīhikālayoḥ I, 1, 156
 ho hir ca Uṇ. II, 116
 hau vā V, 3, 110
 hrasvaḥ VI, 2, 119
 hrasvasyātīni piti tuk V, 1, 69
 hrasvāt VI, 3, 56
 hrasvāt supas ti VI, 4, 87
 hrasvāpo nuṭ II, 1, 32
 hrasve IV, 3, 70
 hrīṣikṛśibhyaḥ kuksugānuk Uṇ.
 I, 35
 hlādo hlad VI, 3, 92
 hvaḥ V, 1, 39
 hvālipsicaḥ I, 1, 71.